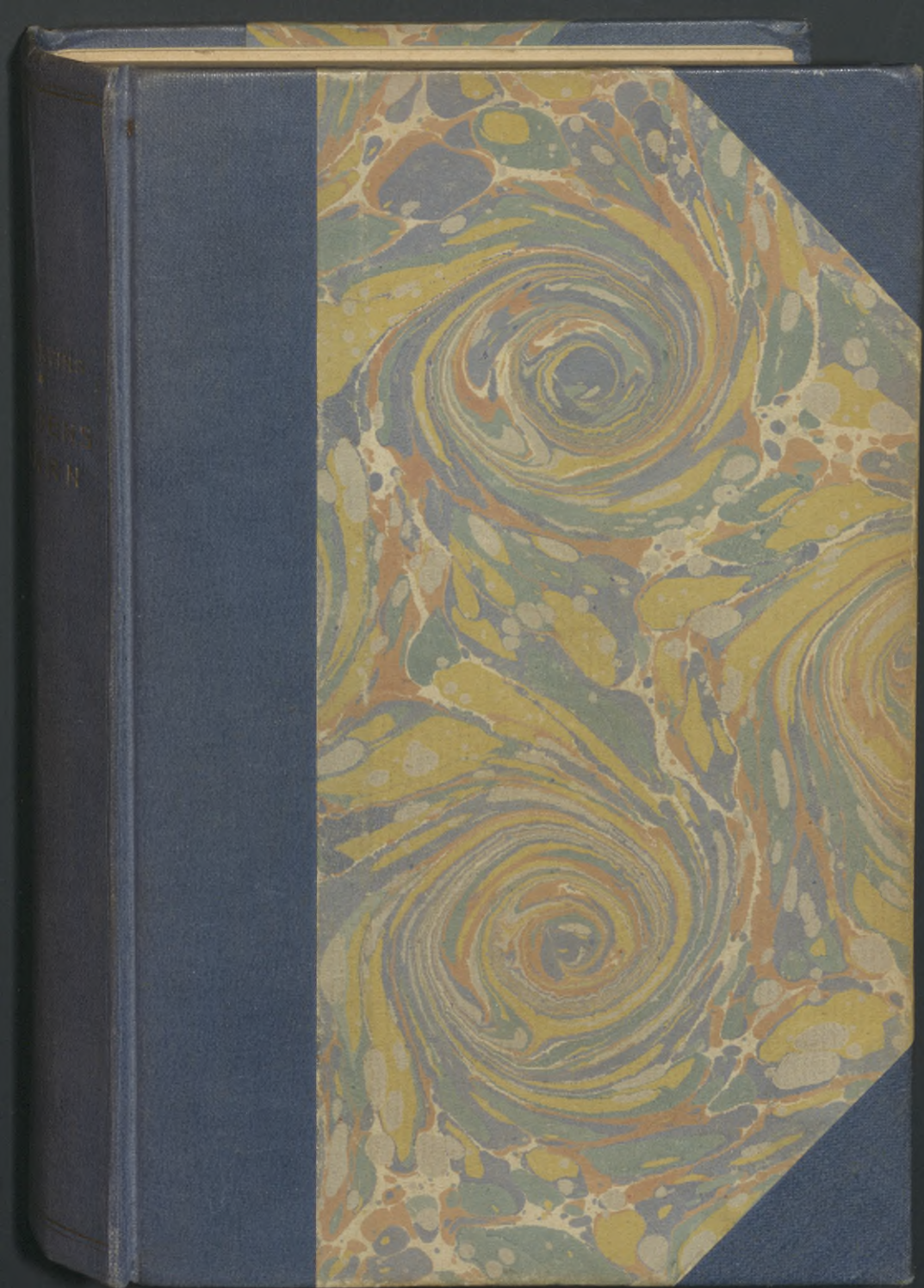

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

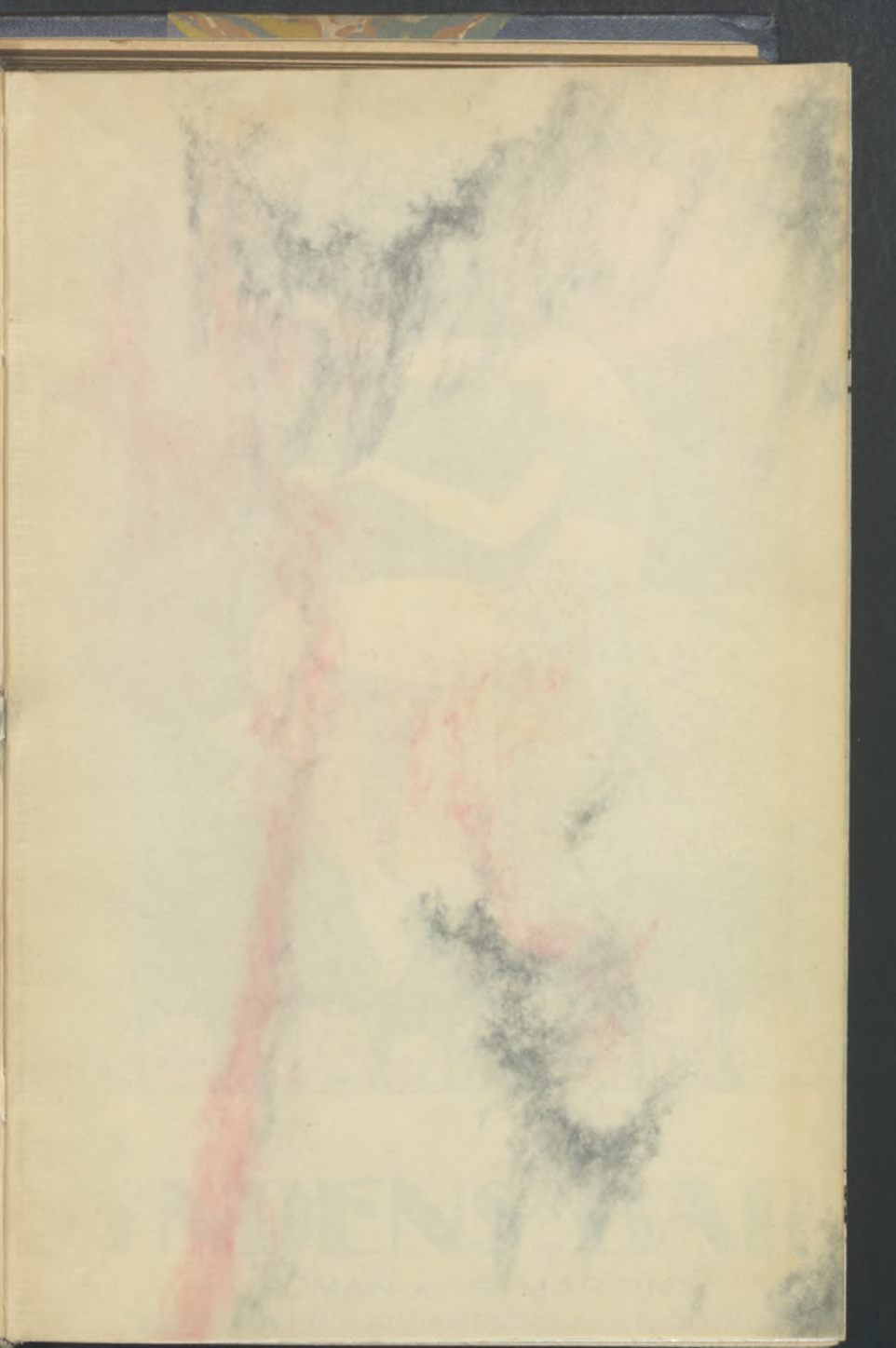
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

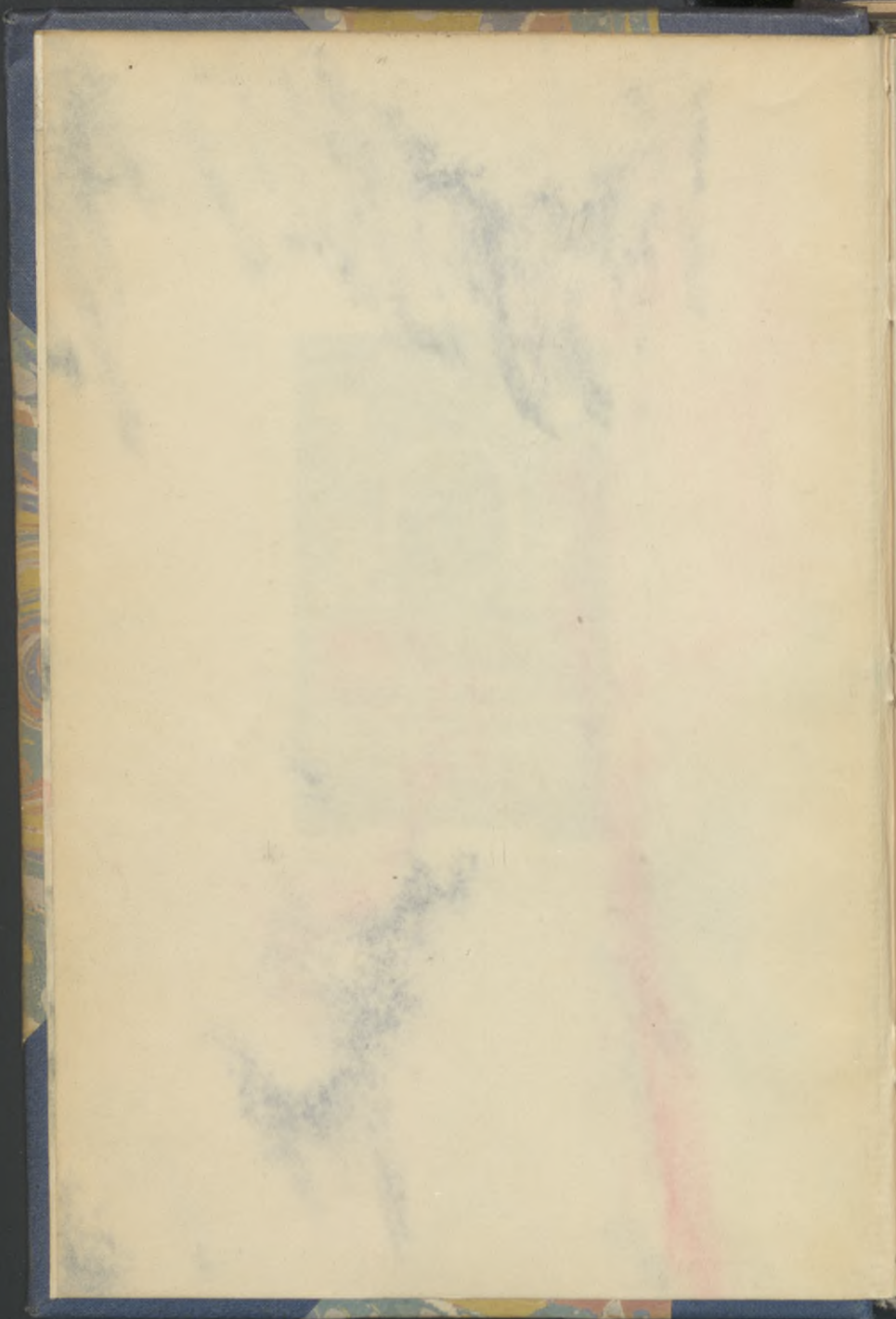

Litt.
Sv.

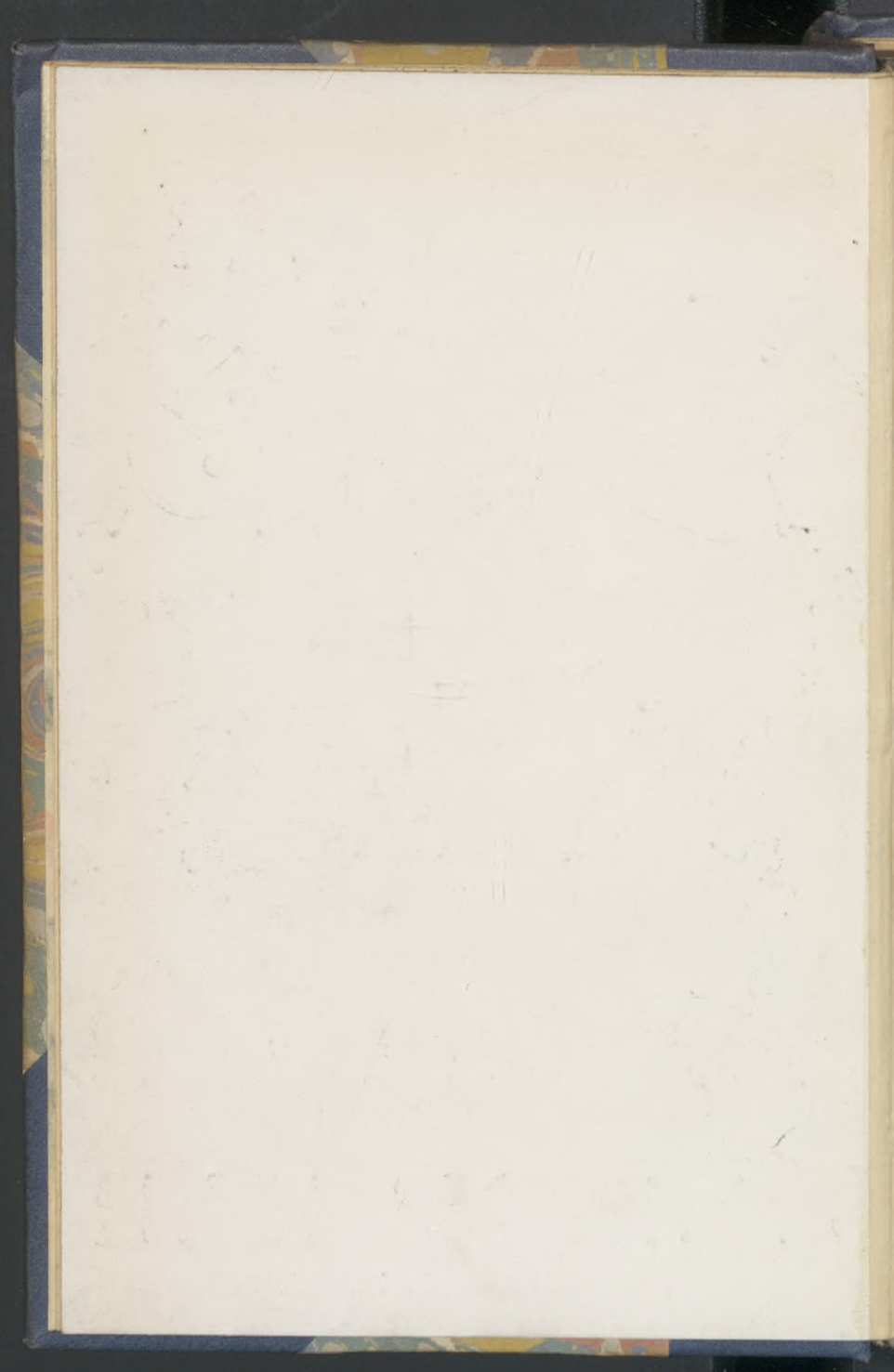

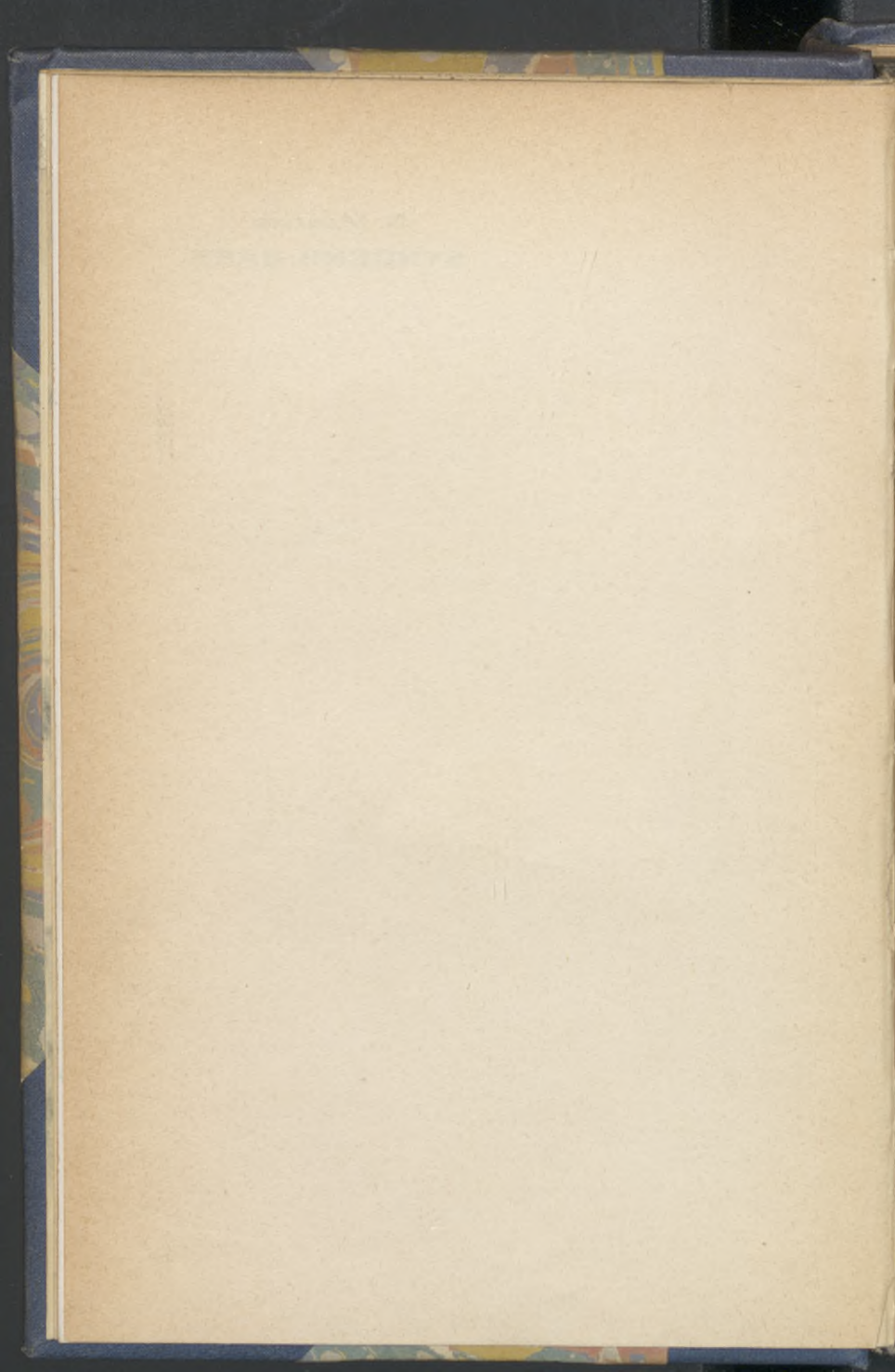
SYNDENS BARN

ROMAN AV G. MARTINS

NORDISKA FÖRLAGSAKTIEBOLAGET, GÖTEBORG

G. MARTINS
SYDENS BARN

G. MARTINS

SYNDENS BARN

ROMAN

NORDISKA FÖRLAGS A.-B.
GÖTEBORGS

COPYRIGHT 1919.
NORDISKA FÖRLAGS A.-B.
GÖTEBORG.

GÖTEBORG 1919
ELANDERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG

F Ö R S T A K A P I T L E T.

En maskeradnatt.

Eugen Ritter var en gång ett av de mest lysande och beryktade namnen inom Göteborgs gulaschvärld. Hans inkomster voro fabelaktiga. Taxeringskalendern kunde i någon ringa mån angiva vad han var värd. Men likt alla andra stora affärsmän av hans kaliber, ansåg han, att det mesta av inkomsterna var hans privatsak. Därför sade också folk om honom, att han var en skojarare. Sådant prat bekom honom emellertid inte alls. Jakten efter guld var hans allt.

Eugen Ritter var vid denna tid en 35-årig, storvuxen jätte. Det rikt flödande guldets, hans starka, friska aptit på livet och hans jättefysik satte honom i tillfälle att leva om och njuta av allt, som kan fås för pengar.

Redan under det första krigsåret befann han sig bland lyckoriddarnas skara, höll sig framme och hade snart nog plockat ned i egen ficka en liten million, efter vad malicen påstod. Men den ljuger ju ibland.

I vilket fall som helst byggde den i en hast stormrike ungarlen upp åt sig ett magnifikt palats å Johannebergsområdet, — de nyfödda millionärernas stadsdel par préférence — ovanför Lorensberg.

Och Eugen Ritter förstod att inrätta sitt liv så, att det gav honom valuta för guldets. Det hade tagit sin tid, innan Eugen fått sitt palats färdigt, utan och innan.

En novemberdag var då äntligen allt i ordning.

Nu fattades bara den allra sista smörjelsen.

Det vill säga den vederbörliga invigningen.

Eugen Ritter hade bestämt sig för något extra originellt: palatset skulle invigas med en maskerad. Vad som sedan skulle följa var tills vidare hans egen hemlighet. Men han hade ju också sin lilla eleganta »jaktvilla» utåt Högsbohället. Där kunde man alltid avsluta festnatten med en lättare frukost.

Han hade således programmet i stort sett klart.

En gammal husföreståndarinna, som han nyss engagerat, kallade han till sig och diskuterade detaljerna med henne. Den gamla, som hela sitt liv tjänat i bättre mans hus, blev till att börja med inte så litet förvånad över de något vågade arrangemanger, som hennes unge husbonde föreslog henne. Hon trodde först, att han skämtade. Då hon förstod, att han menade fullt allvar, lät hon honom hållas. Men när hon kommit för sig själv, den gamla, ruskade hon på huvudet. »Det kan aldrig gå bra att leva så i längden. Nej, det kan det aldrig göra», mumlade hon.

»Direktören», som hon kallade sin husbonde för, hade emellertid givit henne sina instruktioner och hon hade bara att rätta sig efter dem.

För att Ritter skulle få sina festivitetsanord-

ningar fullständigt efter sin egen önskan, hade han lämnat instruktionerna skriftligt till henne.

— Fröken får en vecka på sig att låta utföra dem, hade han sagt till henne, då de första gången resonerat om planen.

Den gamla husföreståndarinnan var en känd och erkänd mästarinna i konsten att arrangera tillställningar. Detta hade också nått Ritters öron och det var just därför han lagt beslag på henne.

Dock, sådana arrangemang, som hennes nye husbonde tänkte sig, hade hon aldrig varit med om.

Först och främst grämde det henne att arrangera — *maskerad* i dessa eleganta salonger och vidare skulle ju det hela bli ett vansinnigt slöseri med pengar. Emellertid — hon hade bara att lyda och ordna. Det var ju därför hon var här och det hade hon betalt för. Det blev ett oerhört spring och ränn i trapporna av alla möjliga leverantörer. Dekorationsmålare, tapetsörer, snickare och artister hade fullt göra en hel veckas tid.

Men när veckan var tillända stod allt klappat och klart. Det hela överträffade verkligen Eugen Ritters högsta förväntningar.

Palatset, som beboddes av ägaren ensam, var byggt så att dess interiör med fördel kunde apteras för snart sagt vilka festliga tillställningar som helst.

I bottenvåningens mitt hade arkitekten förlagt en salong av grandiosa dimensioner. Man kunde närmast jämföra den med en konsertsal eller teatersalong i intimare bemärkelse. Men det mest frap-

panta för detta jätterum med pilastrar och pelare var, att det sträckte sig genom båda våningarna. När man från stora entrén kom in i denna salong, fångades ens uppmärksamhet genast av rummets pompösa, ja, originella inredning.

I dess fond fanns så t. ex. en liten avbalkning, avsedd att användas antingen som musikestrad eller som improviserad scen. På ömse sidor om entrén ledde spiraltrappor upp till en rad öppna gallerier på båda sidor om salongen.

Från bekväma fåtöljer i dessa gallerier kunde man bekvämt njuta anblicken av t. ex. dansen nere i salongen eller något annat muntrande, som den originelle värden behagade överraska sina vänner med. Runt väggarna i bottenvåningen funnos likaledes bekväma fåtöljer. Från salongen kunde man vidare komma direkt in i matsalen. I salongens fond, just där den lilla estraden var belägen, funnos för blotta ögat osynliga deux-battonger, som även kunde öppnas utåt matsalen. På detta sätt hade man vid högtidliga tillfällen genast tafelmusik. Musikherrarne inne i salongen behövde endast öppna deux-battongerna och så göra helt om.

Det stora rummet låg som nämnt i palatsets mitt. I dess omedelbara närhet fanns en fil av rum, som just vid det tillfälle det här är fråga om kom utmärkt till användning.

Här i dessa smårum hade man nämligen arrangerat små kryp-in — det ena intill det andra. När man av en eller annan orsak tröttnat på dansen

kunde man diskret draga sig tillbaka till dessa små intimiteter, som voro ordnade så att vart och ett var en liten värld för sig.

* * *

Klockan slår tio i Vasakyrkans torn, då det första ekipaget rullar uppför vägarna till det Ritteriska palatset.

Värden själv tar emot.

Högrest och ståtlig står han på den översta altanen. Vid hans sida har han den förtjusande Brita Anker, sujett vid Alléteatern, mera bekant för sin skönhet än för sin talang som skådespelerska.

Hon och Eugen Ritter ha blott varit bekanta ett par veckor, men med sin förställningskonst, sin skönhet och sin stolta apparition, har hon fullständigt snärjt honom. Det var också blott det hon ville, ty han hade råd att betala alla hennes nycker, om de också kostade honom aldrig så vansinnigt mycket. Att hon för tillfället är den sista i raden av en hel mängd skönheter, som Eugen Ritter ägt och offrat till, bekommer henne föga.

Hon hade föresatt sig att fånga honom och hon skulle vid Gud också veta att behålla honom. Hon var minsann inte så dum som »företräderskorna» varit. Hon kunde konsten att kedja fast en man vid sig — om hon bara ville. Hon hade icke velat förrän nu. Eugen Ritter passade henne. Och därför lade hon beslag på honom. —

Voilà tout.

Bland Ritters mera intima vänner hade man väl, om ock nått och jämt, reda på hans sista s. k. kärlek. Men bland dem som tillhörde hans bekantskapskrets i vidare bemärkelse hade man ingen aning därom. —

Brita Anker hade självmant erbjudit sig att få bli värdinna vid den stora invigningsfesten. I början hade Eugen protesterat och ansett att det, även för att vara hos honom med hans kända vivörvanor, vore mera passande, om den gamla husföreståndarinnan bleve värdinna. Men Brita Anker sa nej till hans förslag.

— Jag skall bli din värdinna, hade hon sans pardon dekreterat.

Och Eugen, jätten och herren i eget hus, hade resignerat inför Britas beslut. — — —

— Kan du se, vem det är som kommer i den där bilen? frågade hon honom, där de som sagt stodo ute på altanen för att ta emot de första gästerna.

— Ja, sade han, det kan jag. Men att han kom ändå! Jag hade verkligen mer inbjudit honom för artighetens skull.

— Vem är det då?

— Det är konsul Harpen. Vi, som tjänt på kriget, ha alltid varit lite för simpla för honom, fast han själv icke skulle sagt nej, om stekta sparvar flugit honom i munnen. Han är en sån där, vars företagsamhet är slut, om det nu ens funnits någon. Men högfärdig har han alltid varit, och det är bestämt det han lever på!

Brita hade ryckt till, då Eugen nämnde konsul

Harpens namn. Han hade varit och var nog än hennes varmaste beundrare. Om han blott inte varit så förbaskat fattig, skulle Brita gärna gift sig med honom. Det hade han velat. Han var dock i alla fall en man av värld, av gammal fin släkt, med anor. Men herre du milde, inte kan man leva på så'nt! Då fick det hellre vara. Men att han var kär i henne, det visste hon. Och att hon varit naiv nog att ge honom ett dumt löfte en gång i ett svagt ögonblick, det kom hon även ihåg. Det hade också varit för det där dumma löftets skull han varit så efterhängsen. Brita tyckte det var synd om honom. Ja, det tyckte hon visst. Men hon måste väl tänka på sig själv också, mente hon. Det var emellertid obehagligt att just han skulle komma hit och så välkomnas av henne, som värdinna i huset till på köpet.

Konsul Harpen skulle naturligtvis genast ana sammanhanget och kanhända också förakta henne för hennes förbindelse med Eugen Ritter.

Konsul Harpens ekipage hade nu hunnit fram.

Herr Ritter skyndade ned för att välkomna och ta emot honom. Efter honom kom Brita Anker. Hon måste välkomna honom. Konsuln — en 40-års man — hade först icke observerat, vem damen var, som kom emot honom, ty han var mycket närsynt. Men då han hörde henne tala, ryckte han till helt omärkligt. Brita såg det dock. Hon undrade också, om hennes närvaro som värdinna här verkligen blev en överraskning för honom eller om denna överraskning från konsulns sida

blott var spelad. Det senare skulle inte ha förvånat henne, ty hon hade en känsla av att konsul Harpen på ett eller annat sätt fått reda på hennes nya »förhållande» och således kom för hennes skull och inte för Eugen Ritters, som konsuln innerst inne föraktade. Hon skulle emellertid visa honom, att hon icke generade sig, att hon över huvud taget gjorde det, som bäst passade henne.

Det blev emellertid ingen tid över för privata reflexioner. Brita Anker fick fullt upp att göra med att ta emot och välkomna.

De allra flesta voro bekanta till henne, så långt hon kunde känna igen dem, ty en hel del voro verkligen alldeles till oigenkänlighet maskerade, även herrarna. Men en och annan kände hon också igen på gången, på rösten, trots förställningskonster. En hel del av damerna voro ju kamrater till henne, sjetter och statister vid teatrarna, som tillsammans med sina älskare ur jobbarvärlden utan tvivel berett sig på något extra galant och hejhoppsansa.

Klockan 11 stängdes dörrarna. Festen kunde börja.

Man hade samlats i grupper ute i smårummen, där beskäftiga kypare skötte serveringen.

På slaget 11 öppnades de stora deurbattongerna till salongen. Samtidigt ljud från estraden en flott promenadpolonäs. Och vid dess toner inmarscherade nu hela maskeradsällskapet. Den gamla husföreståndarinnan, som just lagt den sista, ordnande handen vid arrangemangen inne i salongen, skyndade sig, så fort hennes gamla ben orkade bära henne,

uppför spiraltrappan till galleriet, när orkestern stämde upp. Här stod hon gömd i ett hörn, av ingen sedd, och beskådade den vansinniga flärd, som den nya tidens människor med guldets makt introducerat.

Hennes huvud rörde sig av och an. Aldrig hade hon sett värre upptåg. Hon hade varit i miljonärers palats förr, men inte hade det gått till så sedeslöst som här. »Se bara på damerna», viskade hon för sig själv. »De ä' ju mer än halv nakna. Och sådana damer sedan och sådant språk! (Sorlet nådde hennes öron). Jaja, Han däruppe skall nog straffa dem en gång», mumlade hon och försvann sedan bort genom rummen.

Men nere från salongen hördes nu de första hetsiga tonerna av en hypermodern one-stepmelodi.

På en gång kom hela den brokiga skaran i rörelse.

Man hoppade, man sprang, man vred sig, figurerade, tryckte sig tätt, väl tätt, intill varann, löpte som gällde det ett rekord från ena ändan av salongen till den andra. Herrarnas grovhuggna drag, kantiga rörelser och tungfotade steg kontrasterade på ett obetalbart sätt urkomiskt med damernas smidiga, graciösa guppande. Men kapellmästaren ökade takten. Allt vildare flögo paren framåt, man törnade emot varann, man trampades, knuffades för att komma fram, man stönade och svettades. Salen var snart fylld av en enda stinkande odör av svett, puder, smink, parfym och spritångor.

Med ett stannade taktpinnen.

Musiken tystnade. Paren lösgjorde sig från varann. Herrarna torkade svetten ur rödglödgade

ansikten med näsdukar eller med bara handen. Här var man ju så gott som för sig själv och behövde icke vara så noga. Damerna försvunno ut till toaletterummen för att lägga på nytt smink i stället för det, som flutit bort med svetten. Och pudervippan kom fram för att sätta mera piff på de bemålade skönhetererna. Men herrarna hunno under tiden att svälja en grogg eller ett par. Sprit var det ingen brist på här, även om det kostade. Under tiden vädrades salongen så gott sig göra lät. Mellanakten var emellertid snart till ända. De tungfotade kavaljererna reste sig med saknad från glaset med den immande gula vätskan uti. De skulle helst redan ha velat stanna kvar. De voro varken balhjältar eller charmörer och ett parkettgolv är en vansklig sak för tunga fötter. Men fröken Anker, som ledde dansen, klappade i händerna och ropade med sin starka altstämma till musiken:

— En boston, om vi få be.

— En klämmig en då, hördes en skrovlig, hård stämma.

— En klämmig en va' det ja, repeterade kapellmästaren och blinkade åt orkestern.

Fiskarvalsen kom. Han visste, den gode kapellmästarn, vad man ville ha.

Vid tonerna av den valsen kände herrarna sig hemmastadda. Den kunde man då åtminstone dansa efter utan att behöva flänga ihjäl sig. Och så var denna melodi en gammal kär bekant från forna anspråkslösare dagar på någon brygga eller någon loge, där musiken utgjordes av munharmonika

eller i bästa fall av ett handklaver. Ja, den valsen gick att dansa efter till och med på ett parkettgolv och i lackskor som klämde liktornarna. Fastän ett parkettgolv nog är bra mycket livsfarligare än en brygga eller en loge.

Men] damerna rynkade näsan åt den gamla hederliga fiskarvalsen. Det fanns väl för sjutton annan dansmusik än Fiskarvalsen! En sådan, gammal utsliten bondvals! Men kavaljererna voro nöjda. Armar kring tunna, hopsnörda midjor trycktes hårt och fast som i ungdomens dar kring någon lantlig oskuld. Hej, det var roligt! Förbannat roligt! Man kunde både melodien och orden. Kunde gnola med. Snart genljöd hela salongen av ett oartikulerat hest ackompagnemang till orkestermusiken. Så tog också den fröjden slut. Musiken tystnade. Grogglaset och sminkburken kommo åter fram för att ställa till rätta vad Fiskarvalsen dérangerat.

Man började göra i ordning för supén inne i stora matsalen.

— Nu slipper man dansa mera före maten, anmärkte en fet herre och pustade svårliga.

Ett annan sade:

— Sabla påhitt att dansa före en har ätit och supit — det har jag förb. mig inte varit med om förr.

— Nej, inte jag heller, interfolierade en annan. Men kanske det har blivit modernt nu. Hungrig blir en då av bara tusan. Det ger aptit till både halvan, helan, tersen och varför inte också till lille Manasse!

Brita Anker passerade herrummet — nu klädd även hon i maskisdräkt.

Herrarna vände sig om och fånade efter henne.

— Dj—la Eugen till att ha smak, viskade en, och alla glodde med feber i ögonen efter den vackra Brita, vars fantasidräkt utmanande och raffinerat framhävde de linjesköna formerna.

När hon försvunnit ut genom deux-battongerna till salongen, lutade sig några av herrarna tillsammans. En av dem viskade något till de andra, som uppgåvo ett rätt skratt, då de hörde hans hemlighet.

— Åh, tusan! ropades det i korus, ä' hon sådan. Skål!

Men borta i ett hörn för sig själv satt konsul Harpen och smuttade på sitt glas. Då han såg fröken Anker passera förbi, reste han sig upp och skyndade efter henne. I det allmänna glammet var det ingen som observerade honom.

Det irriterade konsulen, mer än ord kunde säga, att se Brita Anker här i denna situation. Han trodde sig ha en viss rättighet att fordra förklaring av henne.

Just som hon skulle försvinna bort genom tamburen på andra sidan salongen, blev hon upphunnen av honom.

Antingen hon nu hörde de brådskande stegen eller hon instinktivt anade, att hon hade någon efter sig, alltnog — hon vände sig om, just som konsulen var alldeles bakom henne.

Hon ryckte till.

— Är det du, sade hon, till det yttre fullständigt obesvärat. Jag undrade först vem det var.

— Ja, det är jag. Ville bra gärna tala med dig ett slag.

Hon gav till ett klingande skratt.

— Tala med mig — är det nu så igen. Alltid vill du »tala» med mig. Vet du, jag har, uppriktigt sagt, annat att tänka på.

— Brita, sade han allvarligt och grep henne lätt i armen. Jag har rätt att fordra en förklaring av dig.

— En förklaring — ha ha ha! Nu gör du dig löjlig igen. Ser du inte jag har bråttom. Jag har verkligen inte tid med dig nu. Men kyssa mig kan du få göra, om du skyndar dig förstås. Bara inga förklaringar, John! Vill du ha en kyss, så får du skynda på!

Hon spetsade munnen. Ögonen lyste av gäckeri.

Glömsk av sina föresatser att tala »allvar» med henne, kunde han inte motstå den lilla röda munnen.

Han kysste den en, han kysste den två gånger.

I detsamma hördes tunga steg ute i salongen.

— För Guds skull släpp mig, John, viskade Brita förskräckt. — Senare i natt — kanske, tillade hon hastigt och skyndade från honom.

Just som dörren gått i lås bakom henne, kände konsul Harpen ett lätt slag på sin skuldra.

Han vände sig om. Det var värden.

— Konsuln ensam härute? sade han.

— Ja. Jag ville bara röra på mig litet.

— Ja visst ja. Ja, naturligtvis. —

Eugen Ritter såg sig omkring, som om han sökte någon, men han sade ingenting mer än detta:

— Ursäkta mig, mina plikter som värd — och försvann ut genom samma dörr som Brita nyss.

Konsul Harpen kände sig både irriterad och pinsamt berörd. Tänk om Ritter överraskat dem! Det kunde blivit en obehaglig historia. Fastän konsuln nästan skulle önskat att så skett. Han hade dock i alla fall äldre och, som han själv tyckte, mera legitima anspråk på Brita Anker än vad Ritter hade.

Han tände en cigarrett och vände åter tillbaka till de andra. Just som han trädde in i en av smårummen, ljud en fanfar. En »härold» förkunnade att supén var serverad.

Det stora bordet stod dukat i hästskoform.

Konsul Harpen hade till bordsdam fått en stor, junonisk varelse, som just befann sig i den fulla mognadens år. Han hade aldrig observerat denna dam förut. Hon såg dessutom inte så allra värst aptitlig ut, men hon var lättkonverserad. Konsuln undrade vad hon kunde vara för slag. Hon kunde vara nästan vad som helst, tyckte han. Hon var emellertid när allt kom omkring affärskvinna och hette Larsson. Just som man satt sig till bords öppnades dörrarna mitt för orkestern, som genast klämde till med en festmarsch. Det verkade flott och elegant. Konsul Harpen måste erkänna, att det var originellt arrangerat.

Men vad nu! Han hade icke observerat Brita Anker, förrän musiken tystnat. Hon agerade värdin-

na även här. Det gick ändock bra långt. Visserligen var det i ett slutet sällskap och på en maskis. Men i alla fall!

Harpen, som hade en världsmans förmåga att behärska sig, höll emellertid god min.

Supén var nu i full gång. Eugen Ritter hade redan hållit sitt välkomsttal. Oron för detta hade plågat honom i dagar förut. Det var värre att säga några ord med glaset i hand än att spekulera i hausse och baisse. Nu var det emellertid över. Med en suck av lättnad sjönk Eugen åter ned på sin stol. Det ena talet följde nu på det andra, allt medan korkarna knallade och glasen klingade, ty här fanns ingen brist. Den ena dyrbara rätten efter den andra bars in och sköljdes ned med skummande champagne, medan musiken ackompanjerade gafflars och knivars rassel, pladdret, skrattet, skålropen och tjocka frossareläppars ideliga smack-smack. När musiken tystnade, genljöd salen av ett enda oartikulerat sorl. Man började redan tala i mun på varann. Men ännu var stämningen alltjämt uppåt.

Äntligen hade man hunnit till desserten och sheryn. En bekant sångare vid Gamla teatern, som herr Ritter särskilt engagerat för att sätta mera sprätt på det hela, skulle resa sig upp för att sjunga.

Han hade emellertid knappast börjat, förrän han plötsligt sågs vackla till, glaset föll ur hans hand och han sjönk med en tung duns i golvet. Allmän förstämning. Sorlet tystnade plötsligt.

— Är han redan så full, det aset, hörde konsul Harpen en röst säga.

Men vad nu! Det pinsamma uppträdet åtföljes av touche från orkestern. Operasångaren lyftes varligt upp av ett par kypare och bäres ut — till ett av smårummen. »Tänk, att han redan var så full!»

I detsamma inträdde »härolden» och förkunnade, att »fylleslaget» kunde börja. Ny touche från orkestern.

Man reste sig omedelbart upp, ty till kaffet och punschen längtade man nu som motgift till all den myckna champagnen. En del av sällskapet hade svårt för att flytta sig och somliga gingo en smula osäkert.

Men man stramade upp sig som inför något alldeles oväntat.

Just som dörrarna till smårummen öppnades ljud emot dem — den nyss utburne operasångarens magnifika röst.

Med sin grannaste stämma sjöng han en för kvällen splitter ny bit, med ord och musik av honom själv. Det var en munter dryckesvisa på tio strofer med följande refräng:

»Nu börjar fylleslaget,
Ja, nu kan rullan gå.
Om inte ni vill dansa,
så sup för faen då!»

Det blev åter luft i luckan. Operasångarens påhittiga intermezzo för att markera övergången till kaffet och avecen var verkligen både fyndigt och kvickt, tyckte man.

Så kom en stor punschbål in. Sedan de första

glasen väl tömts, rusade de yngre elementen åter ut i balsalongen, från vilka tonerna av den allom suveräna onestepen åter igen ljöd.

Nu dröjde det icke länge, innan den sista konvanssens slöjor voro kastade. Herre Gud, man lever ju blott en gång. Därför, klackarna i taket bara.

Ruset började också verka.

Dansen gick osäkert, stegen vacklade, här och där föll ett par till golvet under allmänt jubel, men musiken spelade alltjämt. Och alltjämt lockade den till nya kraftansträngningar. Under pauserna sjöng operasångaren. Men i mån som nattens timmar skredo fram, blev det allt färre som lyssnade till honom, och allt färre syntes till nere i salongen. En del hade tagit sin tillflykt till gallerierna. Här i dess ostörda skymundan kunde nattkurtisen fortgå ostört. Men de som tyckte bättre om glasens klang än eldiga kyssar sutto väl ännu bänkade kring kung Alkohol. För en del av dem hade dock redan det riktiga »fylleslaget» förklingat. De sovo de rusiges sömn. Men då hade musiken för länge sedan tystnat och troppat av.

De elektriska bågglamporna voro släckta. Persienerna voro uppdragna. Den första aningen om en vaknande dag smög sig in genom de höga fönstren och utbredd sig som en clairobseur över rum och föremål.

Men uppe från gallerierna hördes ännu tissel och tassel.

I ett hörn för sig själva, av ingen sedda, sutto konsul Harpen och Brita Anker, tätt slutna till varann,

medan Eugen Ritter lugnt sov den rusiges sömni ett annat rum.

Men plötsligt ljöd en gongong. Brita hoppade till och lyssnade. Än en gång ljöd den.

— Släpp mig, älskade, sade hon, släpp mig. Nu är det slut med vår herdestund.

— Blott än en gång dina läppar att kyssa, din barm att trycka — blott än en gång, viskade John Harpen sluddrigt.

— Aldrig mer, sade hon. Det skulle ligga skämt i det tonfallet. Men konsul Harpen trodde sig höra allvaret bakom skämtet också.

Hon hade redan lösgjort sig från hans grepp.

Just då hörde hon Eugens basstämma, något omtöcknad.

— Brita, var håller du hus?

— Här, älskade, viskade hon i halvdagern alldeles bakom hans rygg. — Här! Kattlent strök hon sig intill honom.

Hon anade, att han skulle förebrå henne något men av hennes smekning vart han avväpnad.

— Jag har längtat efter dig, brummade han mot henne.

— Jag också efter dig, sade hon.

Då blev han nöjd och kom att tänka på det vida viktigare.

— Har du allting i ordning nu? frågade han.

— Jag tror det, sade hon. Men vi kan ju kalla in Gustavsson. Gustavsson var den så kallade härolden, Ritters faktotum.

I detsamma kom Gustavsson, litet osäker.

— Nå, Gustavsson, hur ha ni det nu? Är allting i ordning?

— Allting är i ordning. Droskorna stå utanför och vänta.

— Och polisen —

— Polisen — hehehe — ja, den är också all right.

— Hur mycket är klockan?

— 5, direktörn.

— Gott. Sätt i gång då! Men det var sannt, vänta ett ögonblick. Vänd till Brita Anker, sade han: — Tag och gör en rond och se att ingen misstänker något.

I det rum där de tre viskande stodo hördes ljudliga snarkningar. Här var således ingen vaken.

Brita smög sig emellertid ut i salongen. Överallt i fåtöljerna sutto gäster klädda i alla möjliga dräkter och sovo. Hon skyndade ljudlöst uppför en av spiraltrapporna till galleriet. Den ena logen efter den andra mönstrade hon i den första svaga gryningsdagern. Alla sovo även här. Men i vilka ställningar! Och alltid två och två! Brita kunde inte låta bli att skratta åt skämtet. Om det nu bara ville lyckas till slut, så skulle det bli ett minne för livet. Längst bort satt konsul Harpen ensam och sov, även han, med huvudet i handen.

Hon skyndade ljudlöst tillbaka till Eugen.

— Nå? frågade han.

— Allting klart, rapporterade hon.

— Bravo, svarade han.

Sviterna av festen hade redan dunstat bort i den

störvuxne karlens hjärna. Han var fullständigt sig själv.

— Gustavsson, säg till att droskorna kör fram till trappan, befalldes han.

Gustavsson skyndade i väg. Själv gick han i Britas sällskap ut i stora hallen.

— Nå, är ni färdiga nu då, gubbar.

— All right, viskades det i korus.

— Till verket då. Men tysta måste ni vara som kyrkråttor. Två och två till varje.

Eugen och Brita försvunno. Men i salongen tassade en lång rad poliser i full uniform.

— Två och två, va' det ja', viskade de — två och två, ja.

Allt var tyst, blott de rusiges snarkningar gävo till känna, att det fanns människor här inne.

Polisstyrkan var inalles hela 40 man stark.

Det gick undan. Den ena efter den andra av gästerna bars ut i sovande tillstånd och placerades — en och en, med en polis vid sidan om sig, i droskan. När allt var i ordning, körde en bil fram till den främsta vagnen.

— Hur har det gått hittills? frågade en röst.

— Utmärkt, herr direktörn.

— Ingen enda har vaknat?

— Nej. Ingen enda.

— Det är bra. Men det värsta återstår. Under färdens lopp komma de att vakna den ene efter den andre. Då gäller det att vara tyst, icke ett ljud över polisens läppar. Men om någon av mina gäster gör försök att komma ut ur vagnen, måste ni

ingripa med våld — med så milt våld som möjligt förstås. Men skräna och skrika får de göra så mycket de behaga. Det gör ingenting. Således redo och framåt marsch.

På ett tecken av chauffören från bilen i téten satte sig kavalkaden i gång. Den ena droskan efter den andra — med några meters avstånd från varandra.

Först körde Eugen Ritter sin bil. Bredvid honom satt Brita Anker.

I sakta skritt rörde sig tåget fram genom Vasagatorna, ut genom Annedal och vidare in i Slottskogen. Hittills hade allting förflutit lugnt.

Men när man väl hunnit in i parken började de infernaliska sömnmedlen på att släppa sitt tag.

Den ene efter den andre av gästerna vaknade till medvetande.

Den förste, som vaknade upp ur narkosen, var konsul Harpen.

Det var just då den droska han åkte i passerade Slottskogsg grindarna.

Polisen, som satt vid hans sida, lade märke till, att han började röra på sig.

Nu var stunden inne att passa på.

Plötsligt satte sig konsulen kapprakt upp i droskan. Då han fick syn på den uniformerade polis mannen vid sidan om sig, gav han till ett högt rop:

— Vad i herrans namn är detta? Var är jag?

Inget svar.

— Säg mig, människa — var är jag?

Fortfarande inget svar.

— Kör ni mig till arresten? Har jag varit så full?

Åh, Gud sig förbarme!

Ännu var dagern dålig ute, så mycket sämre i droskorna.

Konsuln ruskade i polismannens arm för att få ett ljud ur denne, som satt lik en döv och stum.

— Kanske jag drömmer — det är bestämt inte verkligt det här. Jag är väl hemma i min säng. Men Herre Gud, jag åker ju i en droska. Eller håller jag på att bli galen —

Än en gång ruskade han på den uniformerade mannen vid sin sida. Men alla försök att uttröna om konsuln drömde eller var vaken strandade. Den uniformerade satt som en mumie.

Konsuln tog sig om huvudet. Pannan brände het av feber och kallsvetten flöt nerför hans kinder.

En oförklarlig fruktan började bemäktiga sig honom. Han kände ett behov av att skrika, att ropa, om inte för annat så för att höra sin egen stämma.

Men då får han höra det ena skärande skriket efter det andra tränga till hans öra. Gälla kvinno-skrik blandade sig med hesa basröster, som försökte att göra sig så klagande som möjligt. Konsul Harpen glömde att själv ge hals.

Han lyssnade. Och ju mer han lyssnade, desto bättre började han förstå. Han såg på polisen vid sin sida. Ryckte det icke i dennes mungipor av återhållet skratt? Jo visst! Fastän det ännu var rätt mörkt i droskan, kunde han ändock se den andres anlesdrag. Och i ett nu hade konsuln fattat situationen.

— Hör nu, min gode man, sade han i behärskad världsmannaton, vad menar man med det här skojet? Och vart kör man oss?

Den andre behövde inte svara.

Just då stannade nämligen droskan.

En bils töff-töff hördes alldeles invid. Strax därpå stannade den intill den droska konsuln satt uti.

Polisen öppnade vagnsdörren och hoppade ur. I detsamma stack Eugen Ritter in huvudet och ropade:

— Gomorron, herr konsul! Hoppas sömnen varit god i natt! Jag har den äran att bjuda eder till frukost.

Därpå försvann bilen igen. Polisen slog igen vagnsdörren. Konsuln blev ensam kvar. Droskan började röra sig framåt.

Harpen drog upp vagnsfönstret och tittade framåt.

— Var i herrans frid är man någonstans, mumlade han. Före sig såg han en lång, lång rad av droskor. Nu svängde tåget in på en biväg. Då började han känna igen sig. Man var på väg ut till herr Ritters villa en bit på andra sidan Högsbo.

Det var alldeles riktigt.

Snart var man också framme vid den lilla »jakt-paviljongen», som den kallades. Den låg underbart vackert på ett back-krön, omgiven av terasser i flera avsatser.

Vid trapporna upp till paviljongen paraderade poliserna. Konsuln kände igen den som »bevakat»

just honom. De hade således marscherat snabbt i förväg.

På översta avsatsen stod Eugen Ritter och tog emot. Vid sin sida hade han Brita. Just som gästerna trädde in i den lilla matsalen, ljöd tonerna av en jägarvisa, spelad på valthorn av kapellmästaren.

Och just då dagern, en strålände ljus och klar vacker novemberdag, silade in genom paviljongens rutor, stämdes det upp ett rungande »helan går. .!»

Men konsul Harpen såg i smyg på gästerna. Han kunde läsa i deras ansikten, att de genomgått några skräckfyllda minuter — ja, utan tvivel säkerligen några av de mest hemska i sitt liv. Själv hade ju konsuln för ett ögonblick tvivlat på sitt förstånd. Och när *han* icke vetat sig till — hurudana skulle icke då de andra varit. Han skulle velat se damerna särskilt. Deras skräckfyllda skrik genljödo i hans öra.

Ja, det var i sanning den originellaste tillställning han någonsin varit med om.

De förgrämda, glämiga eller ännu av skrällen stela minerna gaskade så småningom opp sig. Natens rus hade skrämself jagat bort. Det fanns ingen dagen-efter-stämning. Tvärtom, hela denna tidiga frukost i Ritters jaktpaviljong blev ett angenämt minne från början till slut. Operasångaren sjöng några stycken, värden och »värdinnan» avhurrades och under jägarhornets fanfarer återvände gästerna till sina droskor, medan polismännen — en samling kostymerade hotellvaktmästare,

som Ritter hyrt för det nöjets skull — även vid gästernas avresa paraderade på ömse sidor stora vägen upp.

Då först var gulaschpalatset på Johanneberg vederbörligen invigt.

När gästerna avtroppat, blevo Eugen och Brita ensamma kvar. Blott ett par serveringsflickor som dukade av borden, var allt av liv, som fanns, utom värden och hans älskarinna. Eugen Ritter såg på klockan. Endast $\frac{1}{2}7$.

— Skönt att känna sig ensam igen, sade han och gåspade, så kindtänderna syntes. Vänd till Brita Anker sade han:

— Nu kan du ju stanna här och vila ut dig. Du har väl inte så brått hem.

— Nej, det har jag inte, förklarade Brita. Hon kunde knappt se upp för sömn och trötthet.

— Gå dit in och lägg dig så länge, sade han och pekade på den s. k. sängkammardörren.

Brita lät sig inte bedjas två gånger.

Snart hörde Eugen hennes jämna andetag.

Självslog han sig ned vid matsalsbordet, tog upp en annotationsbok och började göra ett överslag av vad — festen kostat honom. Det var nu en gång hans vana, ty när nöjet var över, vaknade affärsmannen i honom genast till liv.

Inga småsummor! Men så hade de också roat sig förstligt. Han hade gett sig tusan på, att han skulle ställa till med en fest, som de deltagande kunde minnas under år efteråt — kunde minnas, då han själv kanske inte längre var millionären

utan en vanlig man av folket igen. Det var just den tanken, som alltid kom över Eugen Ritter i samband med ånger och ruelse över till ingen nytta förstörda penningssummor.

Men plötsligt föll pennan ur hans hand, huvudet sjönk ned mot den ena axeln. Tröttheten hade bemäktigat sig denna jättefysik. Eugen Ritter sov den starke mannens sunda sömn — sov lika gott som om han legat på en bädd av dun och bolster.

Det var en underbart vacker novembermorgon, just denna. Efter veckor av ihärdigt regn hade solen äntligen på allvar kommit fram, molnen hade skingrats, himlen stod hög och blå som på en högsommardag. Men luften var skir och ren som den blott kan vara en riktigt strålande vacker novembermorgon. Brita Anker hade sovit en stund, då hon satte sig upp och blickade omkring sig. Det var som om hennes öga sökte någon eller något. När ögat ej fann vad det sökte, trutade den lilla munnen ut sitt eget lilla missbehag.

Hon hoppade upp i bara chemisen, lade örat in till nyckelhålet och lyssnade. Hon tyckte det var som om hon hört misstänkta ljud inifrån matsalen. Fastän det kunde väl aldrig vara möjligt?

Då öppnade hon dörren försiktigt, men blev stående i dörröppningen, nästan bländad av den starka solglansen, men vad som kom henne att stanna var den enligt hennes tycke enastående vackra bilden av Eugen. Jätten satt nu tillbakalutad i en av karmstolarna. Det mäktiga huvudet låg alltjämt mot hans ena axel. I det yviga uppstruk-

na håret glittrade och lekte solstrålarnas mångfald. De lyste också på mannens kraftigt mejslade drag och gävo dem en relief, vars make Brita förut aldrig sett.

Där Eugen Ritter nu satt, omedveten om allt, blev han för henne personifikationen av manlig kraft och skönhet.

Brita Anker, kände något varmt röra sig där inne i det lilla egoistiska kvinnohjärtat. Hon hade aldrig tänkt annat än att leka med Eugen liksom hon gjort med andra. Men från och med nu tyckte hon att hon icke kunde det.

Eugen Ritter hade, långt borta från verkligheten plötsligt fångat detta ostadiga kvinnohjärta — fångat det för en tid.

Brita fick en obetvinglig lust att omfamna, att äga honom just nu. Raskt sprang hon fram och kysste honom helt lätt på mun. Då hon skulle skynda tillbaka in igen, upptäckte hennes öga en kamera, som låg på buffén. Snabbt som tanken tog hon apparaten, ställde in objektivet på den sovande och knäppte av.

Ljudet, så svagt det än var, väckte upp honom. Förvånad såg han sig omkring. Då han upptäckte Brita i bara chemisen och med kameran i hand, frågade han yrvaken:

— Vad i herrans namn hittar du på för dumheter?

Hon log blott emot honom med ett outgrundligt leende och sprang sedan in i sitt rum igen.

Jobbaren—Millionären.

Firman Eugen Ritter & Co. hade sitt kontor vid Östra Hamngatan i ett av husen närmast Kanal-torget. Redan i september 1914 hade Ritter hyrt lokal här samtidigt som han stängde sin speceri- och matvaruaffär ute i Olskroken. Det lilla lagret där sålde han ut och butiken överläts till en skrot-handlare.

Hade icke världskriget kommit och utlöst Ritters slumrande affärstalang, är det väl ganska troligt, att han ännu i denna dag suttit kvar i sin lilla snik, kanske också med åren drivit upp omsättningen en smula, men under alla förhållanden levt ett lugnt och lyckligt liv, nöjd med litet av denna världens goda.

Eugen var egentligen bondson uppifrån Väster-götland. Men lusten till köpenskap hadé kommit honom att utbyta plogen och dynggrepen mot en diskherres bekvämare göra.

Han lämnade den lilla fädernegården och tog an-ställning hos en handelsman å närmaste stations-samhälle. Här fick han sin första praktiska utbild-ning i handelslivets mysterier.

Han avancerade i tur och ordning.

Var först boddräng, blev sedan biträde, 1:sta

man och när handlarn en dag vände näsan i vädret, övertog han den lilla affären. Kanske han också varit kvar där än i dag om icke en händelse timat, som så gott som tvang honom att sälja affären.

Ritter hade på de sista två åren under sin vistelse ute på landet börjat jobba med potatis och lantmannaprodukter, som han köpte upp av bönderna i trakten och sedan å sin sida avyttrade till affärsmän i Göteborg. Den kommersen tycktes arta sig bra. Särskilt var det en handlande i Olskroken, som omsatte så mycket livsmedel Ritter kunde anskaffa. Pengar var det inget knussel om — till en början, ty affärsmannen betalade kontant. Men så småningom började han dra kredit utan att Ritter misstänkte något. Det var först sedan denne fått en anonym varning att passa sig för köpmannen i fråga, som Eugen började dra örnen åt sig. Men då var det så dags: Ritters fordran var redan uppe i 10.000 kronor, d. v. s. ungefär så mycket pengar Ritter var ägare av.

Han reste genast ned till Olskroken, och då handlarn icke kunde lämna honom några som helst kontanter tvingades han att överlämna affären som betalning. På det viset blev Eugen Ritter så gott som utan eget förvållande Olskroksbo. Och det hade han troligen fortsatt med, om som sagt kriget icke kommit.

Ritter var ett födgeni. Men det visste han själv föga om förrän nu.

Med ett enda hopp var han mitt inne i jobbarvärlden, ty instinkterna vaknade hos honom

med ens. Till att börja med stängde han den lilla butiken ute i Olskroken och satte sig på tåget upp till hembygden. Milsvitt omkring kände ju bönderna honom. Han reste från den ene till den andre, köpte utan betänkande vad han kunde komma över av alla slags lantmannaprodukter, mest dock potatis och spannmål.

Fastän han inga kontanter hade att betala med, fick han varorna ändå. Bönderna betrodde honom. De kände ju honom så väl. Och utan den ringaste misstro körde de ned sina produkter till den lilla lantstationen, som blev fullständigt blockerad av böndernas långa foror.

Järnvägsvagnarna räckte inte till. »Stinsen» måste rekvirera och låna från alla håll och händer. Eugen Ritter stannade kvar precis så länge han behövde för att se, att allting kom riktigt i väg.

Då reste han tillbaka till Göteborg, sålde sin lilla affär för några tusen, gick upp till en av stadens större exportfirmor och utbjöd sin stora järnvägs-last.

Firman köpte den med uppräckta händer. Ja, chefen erbjöd Ritter att ta anställning hos honom. Men Ritter passade sig. Han litade på sina egna vingars styrka.

På denna första affär tjänade Eugen sin första hundra tusenlapp. Det var då han etablerade eget kontor under firman Eugen Ritter & Co, fick telefon och satte en pojke att vakta den.

Så snart han lyft sina pengar hos exportfirman reste han omedelbart upp till sina bönder igen.

Hans plånbok var nu späckad med tusenlappar. Bönderna fingo utan prut vad de ville ha. Det blev då heller ingen konst för Eugen att få dem att släppa till mer. Till angränsande socknar spred sig ryktet om Eugen Ritter. Bönderna kommo från alla håll och erbjödo själmant honom sina produkter.

Detta hände under jobbartidens första lysande veckor. Ingen trodde på krigets långvarighet. Och bönderna ville passa på att förtjäna de också. Ännu hade Ritter icke besvärats av några konkurrenter. Han kunde sätta sina priser bäst han ville.

Det blev otroliga mängder av livsmedel av alla slag, Ritter på detta sätt samlade tillhopa. Men nu brydde han sig icke längre om att avyttra varorna till en mellanhand. Han hade genom ett mindre rederi kommit i direkt förbindelse med särskilt tyska uppköpare. Dessa sände sina ombud till Göteborg. Han behövde icke ens vara närvarande vid inlastningen. Det skaffade han sig en pålitlig man till. Nej, för Eugen gällde att bara köpa och köpa.

Allt vad bönderna hade att sälja var han spekulant på. Och det gällde att passa på och komma före alla andra. Den ena socknen efter den andra hemsöktes av honom. Han köpte så länge det fanns något att köpa.

Kapital försåg honom de utländska firmorna med så länge.

Men snart nog behövde han ej deras hjälp.

Efter tre månaders jobberi hade han eget driftkapital om minst ett par millioner.

Man kan knappast tro att ett så snabbt hopande av jätteförmögenheter var möjligt. Och likväl var det så.

I hela sex månader eller över huvud så länge det lönade sig att ligga ute och köpa upp stannade Eugen kvar hos bönderna. Han for från den ena socknen till den andra. De snikna bönderna läto lura sig att sälja från sig, så de själva slutligen knappast hade ens till utsäde. Men så började konkurrenterna uppträda på allvar.

I de socknar Eugen farit över fanns icke mycket att få, men det var heller inte längre lönt för honom att uppsöka andra områden eller guldgruvor. De voro redan exploaterade. Livsmedelsmarknaden började bli flau.

När det inte mera fanns något att få, reste Eugen Ritter tillbaka till Göteborg.

Han hade som sagt legat ute och lurat bönder i hela sex månader.

När han började med den kommersen, var han fattig. När han nu återvände, var han — efter sex månader! — millionär minst ett par gånger om. Det hela var för honom som en dröm. När han ibland tänkte därpå, kunde han knappast få i sitt huvud, att han, Eugen Ritter, för blott några månader sedan en enkel liten kryddkrafssare, nu var millionär. Men han behöll huvudet kallt. Här gällde det att alltjämt vara med i den vilda dansen kring

guldkalven. Vara med ja, om man ville passa på chanserna, annars blev man efter.

Eugen Ritter stod alltjämt i förbindelse med lantmännen i sin hemtrakt, men det han fick av dem nu var ju ingenting. Och så hade bönderna börjat bli oförskämda. De uppträdde själva som jobbare rent av. Nej, man måste söka sig nya verksamhetsområden, sådana som gävo tusenlapparnas mångfald alltjämt i obegränsad myckenhet. Eugen Ritter blev sko-jobbare. På en järnvägsresa hade han uppsnappat ett samtal mellan ett par herrar, som genast kom honom att fatta sitt beslut. Genast, omedelbart! Sådan var han nämligen. Snabb i vändningarna. Och så kallt huvud.

Skogulaschandet hade knappt börjat. Även här kom han med i den branschens blomstringstider. Han reste omedelbart upp till skoindustriens centra till Kumla, Örebro och trakten däromkring.

På en dag hade han köpt för en million kronor skor. Pengar kontant. Inget knussel. Med en skofabrik kontrakterade han dessutom om en daglig leverans av tusen par.

Hela godståg kommo lastade med Kumla- och Örebro-skodon adresserade till Eugen Ritter & Co.

Men det var inte endast skodon han nu spekulerade i. Snart sagt allt som kunde köpas — och säljas genast igen var Ritter spekulant på.

För att ständigt ha tillgång på lastrum inköpte han ett helt rederi, vars båtar ständigt blott gingo i fraktfart för Eugen Ritter & Co.

Folk har i allmänhet blott en mycket ringa aning

om, vilka oerhörda mängder av alla slags varor, som vid denna tid skeppades ut. Det var som om det gällde för dessa samvetslösa jobbare att på alla sätt och vis och med alla upptänkliga medel länsa landet på dess förnödenheter. När de successiva statsingripandena skedde, kommo de också försent.

Eugen Ritter & Co., som startat med en telefonapparat och en vaktpojke till personal, måste snart utvidga sig, inte blott ifråga om antalet kontorsrum utan också vad beträffar personalen. Efter ett års lika intensivt som samvetslöst gulaschande kunde Eugen Ritter ståta med en hel fil av kontorsrum, personalen utgjordes tidvis av ända till 20 man.

Och där fanns telefoner för alla möjliga avdelningar till »chefen personligen, till kassan, till expeditionen, bokföringen, kamreren, inländska-, och utländska avdelningen» o. s. v. Det ingav både förtroende och respekt.

Och herr Ritter själv, som hittills levat ganska mycket i skymundan, började bli en typ, som man kände igen, som man talade om, åtminstone där, varest man roar sig och där man gör affärer, de tvenne poler mellan vilka Eugens intresse allt starkare började oscillera. Förut hade affärerna varit mittpunkten. Men de hade så småningom transformerats till motpol för nöjenas värld.

Eugens Ritters fabelaktiga rikedom skaffade honom snart nog en skara umgängesvänner till största delen av samma skrot och korn som han själv.

D. v. s. han blev alltmer medelpunkten, ty det fanns något visst över Eugen, som honom själv ovetande höjde honom över den jobbande medelmåttan. Han var icke blott en begåvad man, han blev också med tiden rätt originell och han hade ett hjärta av guld också, — som motvikt till den hänsynslösa djärvhet och kallblodighet, som voro utmärkande drag i hans natur.

Sommaren 1915 bodde Eugen jämte ett helt gäng av likasinnade i Marstrand. Och naturligtvis på Turisthotellet.

Det var här han under en balttillställning väckte uppseende genom att förära alla dansande damer dyrbara juvelerarepresententer.

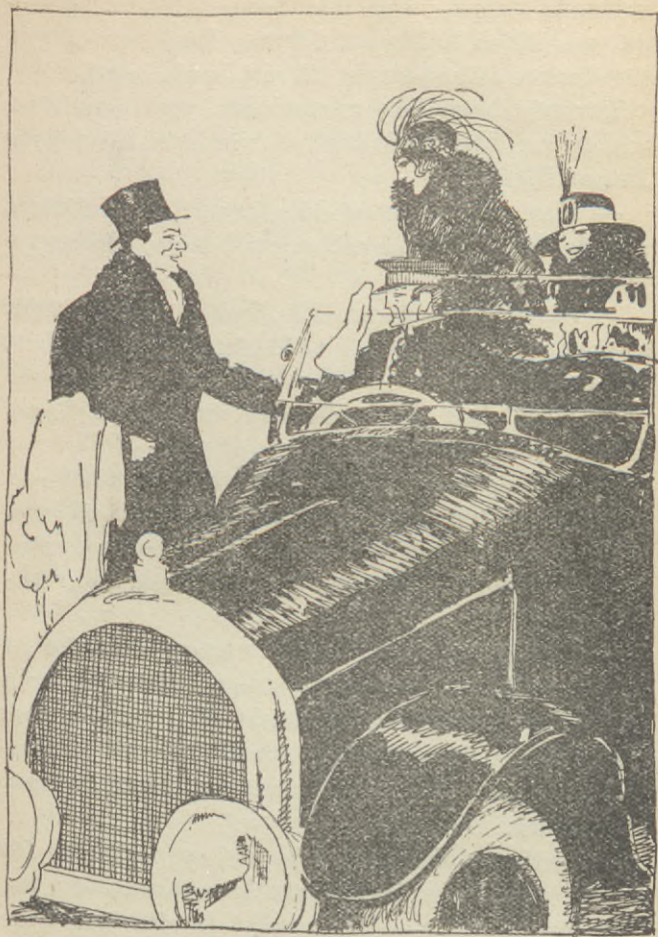
En och annan av damerna rynkade visserligen på näsan åt den originelle gulaschbaronen, men presenterna var det blott en som sa nej till.

Det var en ung societetsdam från Stockholm, förlovad med en gardesofficer.

»Min fästman har förbjudit mig att bära er collier», skrev den unga damen i en biljett till Eugen. »Smycket finns att avhämta hos tamburvaktmästaren.»

Eugen blev rasande — inte på damen, men på hennes fästman. Han skulle lära denne herre bli artigare hädanefter. Då officeren i fråga en kväll befann sig ute på promenad bland klipporna med sin fästmö, dök plötsligt Eugen Ritter upp.

Den stora karlen tog den lille, spinkige officeren utan vidare på sina armar som man tar ett barn. Och marscherade med honom ut på en mot havet

vettande klippa. Den lille mannen fräste, spottade och klängde för att komma loss, men Eugen höll honom säkert tryckt till sitt breda bröst.

Fästmön, som icke genast sett, vem den främmande var, blev förskräckt, då hon fann, att det var Eugen Ritter.

— Men vad tänker ni då göra med min fästman, ropade hon. Var god och släpp honom, annars ropar jag på polis.

— Så hjärtans gärna, lilla fröken. Men därför släpper jag icke gossen, inte förrän han vackert bett om förlåtelse.

— Förlåtelse? För vad då, om jag får fråga. Hennes röst var näbbig.

— För att han förbjöd er att bära det här — Och därmed tog Eugen fram den försmådda colliern.

— Men vad tänker ni då göra med honom, människa? utropade fästmön, ty nu började hon verkligen ängslas.

— Det får ni snart se. Förresten beror det på honom själv. Det lilla underliga sällskapet, som onekligen tog sig högst komiskt ut, stannade som sagt äntligen längst ute på en klippa mot havet.

Deras silhuetter avtecknade sig groteskt mot klipphöllan.

— Antingen skall ni nu be mej om förlåtelse för att ni vägrade er fästmö att bära halsbandet jag ville förära henne — eller också knuffar jag utan vidare ut er i sjön.

Löjtnanten kastade en blick full av förakt på Eugen.

— Be er om ursäkt — och för det som jag hade rätt att förbjuda. Aldrig! Aldrig ber jag en knodd om ursäkt.

— Inte det. Knäpp då tillsammans edra små händer och be något vackert till er skapare.

Löjtnanten sneglade ut över klippkanten. I djupet fräste och sjöd bränningarna.

— Bestäm sej fort nu, påskyndade Ritter.

— Men ni menar väl inte, människa, att störta min fästman ned i djupet, avbröt fästmon.

— Jo, det menar jag, svarade Ritter med den allvarligaste uppsyn i världen.

— Men då blir ni mördare.

— Det kan hända. — Men har ni inte bestämt er än, sade han, vänd till löjtnanten och grep ett säkert tag i den lille mannen, som blott alltför väl märkte, att motstånd inte tjänade någonting till.

Det blev ingen annan råd än att bedja om förlåtelse.

— Men på knä också, kommenderade Ritter.

Och löjtnanten böjde knä och bad om förlåtelse.

— Så där ja, det var riktigt vackert gjort, sade Ritter. Och nu kanske ni tillåter också, att er fästmö tar på sig collieren.

Medan Ritter talade hade han tagit upp ett etui ur fickan. Han tog av locket. Känner ni igen det här, min fröken, frågade han vänd till den unga damen.

Hon svarade icke.

— Får jag nu kanske överlämna det som ett minne av gulaschbaronen Eugen Ritter. Det kan min

själ bli ett minne så gott som något, tillade han.
Var så god.

Han räckte henne etuiet. Hon såg på sin fästman — och stoppade det i fickan.

— Nehej, mente Eugen, inte så lätt. Ni skall sätta på er det också samt lova att bära det så länge jag är här i staden. Det blir månaden ut.

— Det gör jag aldrig, sade hon.

— Åhjo, det gör ni nog, svarade han och rösten lät med ens dov och tung igen.

Hon funderade ett slag.

Men ropade sedan ett ilsket:

— Aldrig! Då får ni hellre kasta mig i sjön.

— Inte er, fröken, men er fästman.

Och än en gång grep han fast i löjtnanten, som just försökte komma undan. Men denna gång grep han honom icke endast fast. Han tog honom också i axlarna och — höll honom ut över avgrunden.

Då fick fästmön brått med att ta på sig collieren.

— Så där ja, sade Ritter. Man skall bara aldrig säga nej, så går allting så bra.

Han, jobbaren, behandlade societetsherrskapet som ett par vanartiga barn.

Från den dagen var löjtnanten hövligheten själv — och hans fästmö bar troget Eugens halsband. Men vad som roade honom ännu mer var den historia, som kom ut om detta halsband.

Damen ifråga hade råkat lägga det från sig. Ett par väninnor hade kommit tillstädes och hade naturligtvis också läst den skämtsamma inskriptionen: »Från gulachbaron Eugen Ritter». Det blev för

det unga paret en pinsam historia. Den slutade med att damen kastade halsbandet i sjön, varefter såväl löjtnanten som hans fästmö omedelbart reste sin väg — för att icke ännu en gång råka ut för Eugen Ritter.

Denna något omständliga historia med halsbandet är endast ett bland de många exempel på den blandning av originalitet, skämt och allvar, som så att säga bildade grunddragen i hans karaktär.

Eugen Ritter vart i det lilla samhället en mäktig populär man, ty han förstod sig på konsten att ta folk. Och han ville aldrig gälla förmer än han var, en uppkomling, en jobbare.

Det var förresten denna sommar han började bygga det i föregående kapitlet omskrivna palatset å Johanneberg.

Tiden närmast innan han fått denna byggnad färdig, bodde han ute vid Högsbo i den s. k. jaktparvilljungen, som han köpt av en bankrutterad baron. Här trivdes Eugen bättre än någonstädes. Vart han såg hade han landet runt om: skogar, åkrar, ängar — och bondgårdar. Det var hemlandstoner för honom, och därför trivdes han också bra här.

Men riktigt i sitt esse var han blott på sitt kontor. Han kunde arbeta 20 timmar i sträck. Ja, då stora värden stodo på spel, lämnade han icke kontoret varken natt eller dag. Han kunde blott i nödfall tillåta sig en eller annan timmas vila vid midnattstid, ty telefonerna ringde nästan oavbrutet. Såväl dag som natt. En särskild telefonvakt hade han engagerat, men då han en gång överraskat

den unga flickan sovande under det telefonen ringde, litade han icke mer på dylikt folk. Han vaktade därför helst själv. D. v. s. denna vakt var inte ständigt nödvändig. Men en tid var den det. Just då det ena exportförbudet efter det andra utfärdades, Jobbarvärlden hann knappast kasta sig över en vara innan det kom exportförbud eller maximipris på den.

Därför gällde det att vara vaken, icke tappa tråderna en minut.

En av Eugens bästa kupper under själva högkonjunkturstiden kan tjäna som exempel på vilken hänsynslös och snabb initiativkraft han besatt. Man kunde om honom säga, att han var född jobbare.

Nå, historien, som sipprade ut genom någon av Ritters kontorsfolk, löd så:

Vilken dag som helst väntade man exportförbud på yllevaror. En längre tid hade Ritter haft bulvaner i angränsande landskap för att bland lanthandlarna ute i bygderna köpa upp allt som kunde fås. I städerna ställde sig priserna i vägen.

Varje morgon, middag och kväll stod han i telefonförbindelse med en underordnad tjänsteman i Kommissionen för att vara å jour med allt. Att denne för sina tjänster hade en god dusör av Ritter säger sig själv. Det var icke för en grynvälling den mannen sålde sin själ!

Sent en kväll kom så tjänstemannens meddelande.

»Exportförbud på yllevaror från och med i morgon natt kl. 12.»

Det fanns icke mycken tid att göra på, och värden på 100,000 tals kronor stodo på spel, om icke varorna vore inlastade senast klockan tolv följande natt.

Ritter hade adresser till alla sina uppköpare, och 24 timmar hade han på sig. Utan ett ögonblicks betänkande låter han köra fram sin bil. Och så flyger han ensam ut i natten. Innan morgonen gryr har han träffat samtliga sina uppköpare, arrangerat extra godståg och fått allting instuvat i tid på lastångaren, som låg på redde med ångan uppe.

Ja, sådan var Eugen Ritter som »affärsman» under sin glans dagar. Han sparade sig aldrig. Allting fick vika för jakten efter pengar.

Många gånger, då situationen i ett eller annat avseende såg hopplös ut, kunde han konsten att ändå hoppas och tro på sin förmåga. Han förtvivlade aldrig, så länge han inga nerver hade.

Det kanske mest var på grund av sin fenomenala kraftnatur han hade haft sådana framgångar. Lugnet och nerverna sveko aldrig i det avgörande ögonblicket. Det skulle ta sin tid, innan han märkte, att de funnos till.

Men då var också de gyllene tiderna slut. Emellertid — sådan han nu i all sin kraft och glans framträdde obruten till kropp och själ, men med millioner på sitt bankkonto efter blott ett års »affärer», var Eugen Ritter en grandios exponent för Göteborgs jobbarvärld.

I mån som hans kapital blev ledigt på grund av

de ständiga exportförbuden och den fria marknadens tillstrykning, kastade han sig allt begärligare över aktiespekulationer och börsaffärer. Men det är en annan historia.

Hans älskarinna.

Brita Anker var från en stad i Halland. I ett av de små husen utanför Norreport hade hennes vagga stått.

Fadern hade i livstiden drivit en liten biljardrörelse med tillhörande servering av öl och porter. Rörelsen var förlagd i nedre botten av ett litet rödmålat tvåvåningshus, som låg utmed stora vägen intill staden. Huset var ursprungligen en gammal skänkstuga. I övre våningen funnos ännu vid den tid det här är fråga om en rad gästrum, men det var icke så ofta några resande sökte sig hit ut, ty för främlingar var stället obekant. Men det var billigt och bra efter sina förhållanden. Långt tillbaka i tiden hade dock »Ankers restaurang», som stället ännu pretentiöst kallades, varit ett populärt utvårdshus. Det var under Britas farsfars tid Ankers restaurang haft sin glanstid. Det var också då, som kringresande teatersällskap börjat gästa där, och genom dem erhöll också Ankers restaurang sin popularitet. Under sonens tid hade den dock förlorat sin gunst bland stadsborna, ty unge Anker, Britas far, var en slarver. Men trots detta hade de resande teatersällskapen icke glömt bort det gamla minnesvärda stället. Dess traditioner gingo så att sä-

ga i arv från sällskap till sällskap. Och ännu kunde det hända, att mitt under teatersäsongen gästrummen voro upptagna i månader av den ena turnén efter den andra.

Thespiskärrans sorglösa barn trivdes här i de gamla rummen bättre än någonstädes. Icke bara därför att det var billigt utan också därför att deingo vara för sig själva. Men kanske framför allt därför att det stället bar på minnen från aktörer och aktriser, som en gång med sin konst lyst upp landsortens grå enahanda. Många av dem hade också med tiden blivit berömda konstnärer, men i Ankers gamla rum hängde deras porträtt med dedikationer. Och i det stora skänkrummet låg ett gammalt nätt album med hundratals porträtt av Thalias barn, som hos fader Anker och hans son funnit gästfrihet och vila.

Det är därför icke att undra över, om traditionen fortplantade sig till det yngsta släktledet skådespelare. De kunde knappast tänka sig att ta in på något annat ställe, när de kommo till den staden. Det var som om de med ens kände sig i kontakt med flydda tiders teaterliv bara de trädde över tröskeln till Ankers restaurang och på väggarna sågo porträtten av gamla för länge sedan döda skådespelare. Det var för de unga, som om de här just kanske mer än annorstädes kände en stämningsmättad fläkt av den gamla goda tiden.

Därför fortfor Ankers restaurang att vara populär bland Thespiskärrans barn — fortfor att vara

det tills unge Anker dog och rörelsen för alltid nedlades.

Det är klart, att det icke härskade någon överdriven respekt för vanliga borgerliga former här, när den lösa tiljans barn kommo. Restaurangen låg utanför själva stadens hank och stör — det låg relativt avskilt dessutom. Byggnadsverksamheten hade då ännu icke tagit någon fart i stadens utkanter.

Man var således fullkomligt ogenerad. Kunde med ett ord leva den fria konstens fria liv. Och det gjorde man också. Hos Ankers behövde man allra minst hålla sig med någon borgerlig moral. Det var gammal praxis rent av att man hos Ankers fick göra som man ville. Gubben Anker hade aldrig någonsin lagt sig uti teatermänniskornas lustiga liv. Kanske just detta även utgjorde en av de dragningskrafter, som det gamla stället utövade särskilt på de unga och sorglösa bland dem alla, de, som ännu icke mistat tron på sin kommande storhet!

Det var som sagt under den gamle gubben Anker som ställets blomstringstid inföll.

Sonen, Jonas Anker, fick rörelsen som den befanns utan ett öres skuld av sin far.

Jonas var bortskämd från barndomen.

Kom så härtill att han gifte sig med en landsortsaktris med tvivelaktigt rykte. Hon på sitt sätt hjälpte också till att draga ned ställets anseende hos stadens borgare.

Skådespelarna däremot avgudade henne, ty hon

lät många av dem leva på kredit. / D. v. s. de behövde aldrig betala.

Men hennes tid var snart utö. Blott några månader efter Britas födelse dog hon i lunginflammation.

Så var Brita redan från födseln så gott som utan mor. Och även om denna fått leva är det väl troligt, att barnet icke skulle haft någon nytta av henne.

Så mycket mer älskade fadern sitt barn, men han var oförmögen att sköta sig själv, sedan mycket mindre att fostra flickan, som fick växa upp i fullkomlig frihet.

Det var icke blott det, att hon ärvt moderns lättflytande teaterblod. De ständiga skådespelarebesöken i restaurangen blevo ytterligare en lämplig jordmån för flickans snedvridna karaktärsdanning. Från sina tidigaste år hade hon ju varit vittne till en otyglad och obegränsad frihet könen emellan. Den lösa moralen hade i dubbel bemärkelse gått henne i blodet.

I den mån som hon växte upp och utvecklades, lärde hon sig se med sin omgivnings ögon. Att den synen var förvänd, föll henne naturligtvis icke in, ty motsatsen hade hon egentligen icke varit i tillfälle att lära känna på nära håll.

I skolan sade både kamrater och lärarinnor ett och annat om livet i Ankers restaurang, men det bekom icke barnet vidare djupt. Hon levde i en annan miljö, en annan värld än de gjorde och kunde därför icke med sitt barnaförstånd fatta, att livet hennes hem var något orätt i och för sig.

Denna tidigt inympade förvända uppfattning om livet och människorna blevo sedermera också en gång ett av de mest konstituerande dragen i den unga, utväxta kvinnans moral. Hon kunde icke se på vissa saker och ting med samma syn som andra. Hennes »fördomsfrihet» var således icke någon lätt-sinnig lek med de moraliska värdena — den var helt enkelt ett frö, tidigt planterat i det oskyldiga barnasinnnet.

Brita Anker visste ej bättre och kunde ej heller lära sig det. Hon var också knappt mer än ett barn, då en ung skådespelare våldförde sig på hennes dygd. Han blev sedan icke den siste, ty någon känsla av synd och skam hade hon icke.

En natt efter ett supgille störtade Anker ner för trapporna i andra våningen, bröt nacken och dog, innan han hunnit få en suck för sig.

Han dog på sätt och vis i grevens tid, ty han var vilken dag som helst färdig att gå i konkurs.

Hela den av fadern hopsparade förmögenheten var spolierad, egendomen in-tecknad upp till skorstenen och dessutom hade han åsamkat sig åtskilliga tusen kronors skuld i form av lån och obetalta räkningar.

Jonas Anker var knappt kommen i jord, förrän restaurangen bomrades och stängdes. Fler än en gudsnådlig borgare i staden knäppte sina händer vid underrättelsen om att Ankers restaurang nu ej fanns till längre. Men den 16-åriga Brita stod plötsligt ensam i världen — mer ensam än man kan tänka sig, ty ingen ville ha befattning med henne. Hen-

nes rykte var, trots hennes ungdom, långt ifrån det bästa.

Som väl var, hade fadern, kanske i känslan av att hans tid snart skulle vara ute, som gåvobrev till sin dotter överlämnat en livförsäkring på ett par tusen kronor. Emellertid lade Ankers borgenärer beslag på brevet, men bolaget vägrade utbetala summan till dem, då gåvobrevet redan var deponerat hos detsamma.

Således stod Brita icke alldeles på bar backe. Men vad skulle hon ta sig till? I det gamla fädernehuset fick hon inte stanna. Faderns fordringsägare körde brutalt ut henne.

Vart hon skulle ta vägen? Om hon ändock hade fått lära sig något nyttigt! Men hon kunde ingenting.

Sedan hon slutat skolan för tre år sedan hade hon varit sin far behjälplig att styra och ställa på restaurangen. Men nu hade hon icke den allra som ringaste håg för något slag av husliga sysslor, annars kanske hon alltid kunde få sig en plats i något hem. Men hon darrade av avsky för något sådant. Till att börja med flyttade hon över i ett pensionat. Hon var ju icke meddellös. Och hon var dessutom så pass klok att hon icke tog ut alla sina pengar på en gång utan lyfte i mån av behov.

Just som hon stod som allra mest ensam och rådvill, icke vetande hur hon skulle ordna för sig, ty på pensionatet började man snart låta henne förstå, att hon icke var en så gärna sedd gäst där, inträffade något. Hon hade varit borta några nätter och

skvallret, som även nådde till pensionatet, visste berätta kanske värre saker om henne än vad som nu verkligen hänt. Med sina 16 år och sin obekantskap med världen och människorna tog hon dock hela livet som ett glatt, oförargligt skämt. —

En kringresande cirkus hade kommit till staden. Direktören intog sina måltider på samma pensionat som Brita. På något sätt hade han fått reda på Brita Anker och hennes liv.

Han gnuggade i hemlighet händerna i förtjusning, medan han i smyg en morgon satt och betraktade den blonda, högväxta tösen. Just hon skulle bli någonting extra i dragningskraft för hans cirkus, om hon nu ville bara. Hon skulle blott behöva visa sig inne i manégen för att hon skulle göra succés.

Han frågade henne, om hon hade lust att låta engagera sig vid hans cirkus,

Brita Anker rodnade över hela ansiktet, ty hon var ännu ett barn, fastän hon varit med om åtskilligt redan, därpå sade hon:

— Ja, men jag kan ju ingenting, jag...

— Det blir nog bra med den saken, fröken. Frågan är bara, om ni har lust och om ni vill.

Hon betänkte sig ett ögonblick, svarade sedan:

— Lusten tror jag bestämt jag har, men —

— Inga men. Vi ta det som avgjort. Och så skriver vi en liten överenskommelse med samma, eller hur?

— Vad vill det säga? frågade hon misstroget.

Direktören drog fram ett kontraktformulär, som han förklarade för henne.

— Sådana där papper måste jag ha för ordningens skull, ser fröken.

— Jaså. Skall jag då skriva under ett sådant där?

— Visst.

— Men då har jag ju sålt mig åt er? sade hon med undran och oro i frågan.

Cirkusdirektören skrattade.

— Nej, nej — inte sålt er, inte. Ni har naturligtvis er frihet. Ni skall bara förbinda er att uppträda hos mig ett visst antal kvällar.

Då förstod hon och kontraktet skrevs.

Snart annonserade cirkus med braskande affischer att den blott 16-åriga miss Odora, som flytt från sultanens harem, skulle visa sig i en haremsscen. »Obs.» stod det vidare på affischerna, »att miss Odora vunnit 1:sta priset vid en skönhetspristävlan i Amerika».

Cirkus var fylld från golv till tak. Man var nyfiken både på haremsscenen och den 16-åriga miss Odora, som rymt från den usle hundturken.

Nå, miss Odora kom in och visade sin skönhet och sin haremsscen. Bägge två väckte dunderande applåder.

Hon var skön och det där från sultanens harem var jädrar anfäkta betalbart, ty miss Odora visade hur det går till när en kvinna i sultanens harem skall till att lägga sig. Ja. Det var alltihop. Men »det var det bästa numret på programmet» i alla fall.

Ett par herrar viskade till varandra, att miss Odora var så rasande lik Brita Anker.

Miss Odora var snart fullständigt inne i sitt »konststycke». Den ena lilla staden efter den andra lade hon för sina fötter och fjantiga småstadsherrarna ruinerade sig på presenter åt den sköna miss Odora.

Men direktören vakade över sin skatt. Han släppte henne aldrig ur sikte. Hon fick icke umgås med någon utom cirkuspersonalen. Miss Odoras hemlighetsfulla härkomst måste den smarte direktören till varje pris bevara. Hela hans ekonomi hängde intimt samman med miss Odoras haremscen i manégen.

Brita Anker drog på detta sätt omkring i hela två år. Direktören, som förut varit fattig, blev en rik man på miss Odora. Det är därför icke att undra över att hon så gott som stod under hans disciplinära uppsikt. Och det var kanhända tur för henne. Med sin förvända syn på förhållandet mellan man och kvinna skulle hon kanske ganska snart gått under. Hon var i de åren, då spekulation och eftertanke ännu icke tagit överhand. Men Brita började längta som en besatt efter friheten, ty hon var som en fånge. Hon kunde ingenting företaga på egen hand. Hon var ständigt och jämt övervakad.

Därtill kom att den lille snuskige direktören på senare tider blev allt mer efterhängsen. Hon hade dock hittills lyckats avvisa honom, ty han var henne allt för motbjudande. Hur länge hon skulle kunna stå emot var kanske blott en tidsfråga.

Det var nu som hon började göra upp planer för att rymma. Det var som om direktören anat nå-

got dylikt, ty han bevakade henne ännu mer strängt än förut.

En kväll efter föreställningens slut skulle hon som vanligt följas hem av direktören.

Det var en mörk och regnig decemberdag. Just som de två kommit ut på gatan rusade en mansperson fram, grep miss Odora om livet och skyndade med sitt »rov» upp i en strax invid väntande bil, vars chaufför genast slog full fart.

Men direktören, som först alldeles tappade koncepterna, ropade med full hals på polis. När en dylik äntligen dök upp i närheten, var bilen för länge sedan försvunnen.

Dagen därpå berättade platstidningarna i sensationella vändningar om miss Odoras mystiska enlevering. Men den sköna haremsdamen var och blev försvunnen trots de stora belöningar hennes direktör utsatte för hennes återförande till den lysande haremsscenen.

* * *

I första ögonblicket hade Brita gripits av ångslan, men när hon väl fått sansa sig, blev hon lugnare.

Det hela var väl bara en mystifikation.

— Känner du inte igen mig, Brita, frågade »boven», då hon väl hunnit lugna sig och förstod, att det icke var någon fara å färde.

Hon såg på honom forskande. Var hade hon sett detta ansikte förut?

— Säg, känner du verkligen inte igen mig? frå-

gade han. Har verkligen då Brita glömt bort Håkan?

— Håkan, Håkan? Nej, det kan icke vara sant!

— Jo, det är sant, kära Brita.

Ja, det var verkligen Håkan Lödner, den unge skådespelaren, som hon vid unga år givit sin kärlek.

Han, den unge svärmiske landsortsaktören, som drömde om att stiga till sin konstns högsta tinnar — han hade aldrig kunnat glömma henne sedan, ty han älskade henne. Det var strax efter hans besök på Ankers restaurang, som Britas far slagit ihjäl sig och stället sedan övergått till ny ägare. —

Medan bilen oavbrutet rusade fram i kvällen började Brita bli sig själv igen. Ingen av dem tänkte på varthän bilen förde dem. Icke hon åtminstone. Först om en stund sade hon:

— Vart för du mig?

— Jag för dig härifrån. Lita på mig.

— Det gör jag. Men säg mig, hur du fått reda på var jag fanns?

— Det är snart berättat, sade han, ännu inte helt lugn i rösten efter det lilla spännande äventyret vid enleveringen. När jag kom till din stad, råkade jag av en händelse besöka just det pensionat du vistats på ett par dagar. Värddinnan, som visste att vi brukade bo hos din far, berättade helt enkelt att du gått in vid en cirkus under artistnamnet miss Odora.

I ett helt års tid har jag emellertid sökt dig utan att lyckas, så förde slumpen mig och mitt sällskap

hit till samma stad som din cirkus låg uti. Jag har suttit kväll efter kväll och sett på »miss Odoras» ha-remsscenen, sade han skrattande. Ja, det har jag gjort, fastän mitt sällskap rest för flera dagar sedan. Jag har tagit ledigt därför att jag måste träffa dig, huru allt annat sedan skulle gå.

Jag kom emellertid underfund med, att jag aldrig skulle lyckas träffa dig, om jag endast gick och vändade. Jag fick nämligen genom en kamrat till dig reda på att direktören aldrig släpper dig ur sikte, följer dig hem, vidare att din värdinna fått betalning av honom för att icke låta någon vem det vara må komma på besök hos dig.

Då beslöt jag mig helt enkelt för att röva bort dig mitt för den gamle uvens näsa.

Då måste Brita skratta.

— Vet du, det här smakar ju äventyr, sade hon, nu fullständigt inne i situationen. Och jag som just gått och tänkt, hur jag skulle kunna rymma min väg.

— Varför rymma!

— Jag stod inte ut längre. Jag var som en fånge. Ja, det har du ju hört själv.

— Och nu är fången befriad, viskade han och grep henne om midjan och tryckte henne till sig och kysste henne.

— Icke för många gånger, sade hon med ett skämtsamt tonfall i rösten.

I detsamma stannade bilen med ett ryck.

— Kors, jag som nästan glömt bort, att vi åkt, sade hon.

Håkan Lödner log emot henne.

— Ja, nu äro vi framme vid den första etappstationen.

— Första? frågade hon, nästan med oro i rösten, medan hon såg på honom från sidan, som om hon velat fråga vad han egentligen kunde ha för avsikter med henne.

— Ja, första, sade han muntert. Du är väl inte rädd för mig heller, tillade han, medan han hoppade ur bilen och bjöd henne ut.

— Men var befinna vi oss? frågade hon och såg sig omkring.

— På flykt, svarade han litet oegentligt.

— Ja, men på vilken plats är vi?

— Vid närmaste stationen utanför Jönköping åt Nässjö till.

— Och du tänker nu att fortsätta med mig utan vidare?

— Ja, det tänker jag.

— Med bil?

— Nej, med tåget.

— Med tåget, är du galen?

— Nej, klok. Vänta litet, tillade han och gick fram till chauffören och betalade.

Bilen vände samma väg tillbaka och var snart försvunnen.

— Men, käre Håkan, sade hon irriterat. Det är ju dumheter. Jag måste ovillkorligen in till staden. Min värdinna har ju icke fått betalt för rummet, och jag har ju hela min garderob hos henne.

— Din värdinna har redan fått betalt.

— Av vem?

— Av mej.

Brita gjorde stora ögon. Hon såg forskande på honom, som om hon tvivlade på hans ord.

— Du kanske vill se kvittot från henne, sade han och vecklade upp en papperslapp, där gumman högst egenhändigt präntat dit sitt hederliga namn.

— Ja, men alla mina kläder då?

— Dom är i gott förvar här framme i bagagerummet på station.

— Det är mer än jag kan fatta, sade hon.

I stället för svar tog han hennes arm under sin.

— Vi ha ingen tid att förlora, sade han, — om vi ska hinna med tåget.

Hon lät sig nu viljelöst föras med.

I sista minuten hunno de fram. Tåget stod redan framme på perrongen. De hade nätt och jämt kommit upp i vagnen, då loket gav avgångssignal.

Då de äntligen satt sig till rätta mitt emot varandra, sade hon:

— Jag känner mig så orolig. Säg vart du för mig, eller vad du tänker göra med mig. Du har ännu icke sagt ett ord om dina avsikter.

Då berättade han först om hur han varit uppe hos värdinnan och presenterat sig som Britas bror. Gumman hade först tvivlat, men så hade han visat ett falskt brev från »miss Odora», där hon bad värdinnan lämna ut sakerna till honom för hon måste resa sin väg direkt från cirkus. Gumman hade ingenting ont anat. När hon väl fått sin hyra, lät hon

honom taga »miss Odoras» kläder med sig. Ja, så enkelt var det

— Tror du, att jag utan vidare hittar på sådana där besvär, om jag icke har andra planer i sikte.

— Andra *planer* — sade hon och tryckte på orden. Vilka då?

— Du skall bli skådespelerska, Brita, sade han.

Hon ryckte till:

— Skådespelerska! Är du förryckt?

— Nej, fortfarande klok.

— Ja, men hur kan jag tro annat?

— Nej, det kan jag väl tro. Men lugna dig, skall du få höra!

— Du är redan engagerad vid samma sällskap som jag.

Brita gjorde stora ögon.

Han fortsatte:

— Ja, vid samma sällskap som jag. Vi ligger i Norrköping och nu gäller det att hinna med nattåget, ty vi måste ovillkorligen vara framme i morgon bittida, så vi hinner fram till repetitionerna.

Brita endast stirrade på honom.

Det hela var en gåta för henne.

— Jag har ju aldrig uppträtt på en teater förr, sade hon.

— Nej, det blir första gången i morgon. Vi ger en revy där och du skall spela Amor. Du behöver ingenting säga, bara visa dig i en fantasidräkt som redan är färdig. Du kan ju konsten att göra succés utan att säga något, bara visa dig! Det var direktören själv som då han en kväll på cirkus sett henne,

fått det originella uppslaget att förvärva »miss Odora». Håkan Lödner bad att få utföra det delikata uppdraget.

— Jag hade mina rent personliga skäl, sade han skrattande, fast det har ju min direktör ingen aning om tills vidare. Ja, så enleverade jag då »miss Odora», när jag icke kunde få fatt på henne på annat sätt. Och nu är hon på väg upp till Norrköping för att spela Amor i revyn »Galna upptåg».

Nu först förstod Brita Anker. Hon kunde icke underlåta att skratta åt det lustiga äventyret. Men lika mycket skrattade hon åt cirkusdirektören, som helt säkert skulle söka henne staden runt, kanske upp-båda polisen för att leta efter henne, men först och främst skulle han väl vrida sina händer i förtvivlan över förlorade förtjänster. Och hur skulle han icke på sin svensk-danska gorma på hennes gamla hederliga värdinna, som så utan vidare *låt*it draga sig vid näsan. —

Brita Ankers debut som Amor i »Galna upptåg» blev succés.

Hon engagerades för nästa speltermin också. Julen låg sällskapet stilla i Norrköping.

Var den unga kvinnan visade sig, observerade man henne.

Men Håkan Lödner var svartsjuk och ville ha henne för sig själv. Han förebrådde henne för hennes utmanande sätt mot stadens få »galanter». Hon bara skrattade. Ja, hon skrattade också, när han föreslog att de skulle förlova sig. Hon skrattade och sa ja, ehuru hon icke var kär i honom. Det

var ju alltid skojigt att vara förlovad. Så värst allvarligt tog då inte Brita förlovningen, inte allvarligare än att hon icke kunde förstå, varför Håkan borde förbjuda henne att supera med andra herrar på *chambres séparées*.

Det kom slutligen till ett uppträde mellan dem.

— Om det med din förlovning bara var meningen att förbjuda mig ha roligt, då kan du gärna ta din ring tillbaka, sade hon, tog av sig ringen och kastade den i golvet.

Han pryglade upp henne i vredesmod.

— Är det tacken för att jag vill rädda dig från att leva som ett liderligt fruntimmer! utropade han.

— Rädda mig, svarade hon ironiskt. Det är du som har förstört mig i stället. Det var du, din skurk, som våldtog mig första gången. Kanske du har glömt det, och nu har du »förlovat» dig med mig för att få ha mig för ditt eget höga nöjes skull.

— Tyst, annars slår jag dig till marken!

— Jag bryr mig inte om vad du gör med mig, bara jag slipper din efterhängsenhet. Hör du nu, att jag inget mer vill ha med dig att göra.

Och så gick hon från honom direkt ut till en restaurang för att supera med en ung millionärsson. Sällskapet befann sig vid detta tillfälle i Örebro och man var redan framme i slutet av mars. I medio av april skulle sällskapet upplösas.

Då Brita och Håkan i vredesmod skildes från varandra, hade den senare stannat kvar ett ögonblick i rummet, men så hade han skyndat efter för att se, vart hon tog vägen. Med brådskande steg

gick hon i riktning mot Engelbrektstorget. Till Grand hotell således.

Mycket riktigt. En vaktmästare öppnade höviskt och artigt för den vackra skådespelerskan.

Håkan kunde icke motstå lusten att skynda efter, men han hejdade sig vid entrén, när han genom glasdörrarna såg Brita välkomnas av en ung distinguerad herre. Han bjöd henne armen in till matsalen.

Håkan Lödner led svartsjukans kval. Han förbannade det ögonblick han tagit sig an henne. Han hade ju faktiskt dragit henne upp ur dyn. Men han kunde icke förmå sig att gå hem. Han ville se, när det värda paret återvände och vart det återvände.

Det var en kall och ruskig marsnatt. Den ena timmen gick efter den andra. Först en god bit in på småtimmarna trädde Brita och hennes sällskap ut genom hotellet. Håkan stod gömd bakom statyn. På avstånd följde han dem. De styrde kosan hem till den unge mannens bostad. Just som de skulle till att försvinna in i porten, rusade Håkan fram och ställde sig emellan entrén och de båda andra.

Då Brita såg vem det var, bleknade hon och armen, som vilade i kavaljerens, skalv märkbart.

Den unge galanten såg nu, att det var Britas f. d. fästman, skådespelare Lödner. Hon hade ju i kväll just berättat för honom om deras lilla dramatiska uppträde.

Han såg emellertid, att den andre hade onda avsikter och bad honom avlägsna sig från porten.

I stället för svar rusade Håkan, som var en stor stark karl, på den andre. För första slaget föll den angräpnade baklänges i gatan. Men icke nog härmed. Av sin svartsjuka uppbragt till ursinne rusade Lödner över honom och bearbetade honom så länge med knytnävarna, att han icke ens hörde stegen av ett par polismän, som Brita haft mod att springa efter.

De togo Håkan Lödner med sig till arresten, medan den slagne, blodig och söndersargad, bars upp i sin bostad. Det var inga falska slag Lödner utdelat. De hade så när kostat den andre livet.

Skådespelaren fick sitta i förvar, ända tills all fara var över för den andre. Då släpptes Håkan ut, men sällskapet hade då för länge sedan lämnat staden och Brita likaså.

Håkan Lödner blev dömd till tre månaders fängelse. I stället för att avtjäna det straffet föredrog han att resa till Amerika. Och så hade Brita Ankers första kärlekshistoria slutat med en dramatisk skräll. Men det kanske var bäst så.

Den unge Örebroherrn blev nu Britas beskyddare. På hans bekostnad och inrådan flyttade Brita till Stockholm för att utbilda sig till skådespelerska.

Då hon låg för revyfacket och den lättare komedien gick hennes utbildning mestadels ut på att få de nödiga grunderna i dans och plastik. Någon allvarligare konstnärlig begåvning saknade hon. Men hennes sällsynt välsvarede kropp, hennes vackra lemmar och ansikte var en attraktion för revyn.

Efter genomgången kurs engagerades hon till

Södra teaterns balett. Vid denna tid dog hennes beskyddare från Örebro. Honom sörjde hon — icke bara därför att hans penningsändningar upphörde, utan därför att hon uppriktigt saknade honom. Han hade blivit något mer för hennes dagsläendatur än bara den frikostige »vännen». Ja, hon älskade honom på sitt sätt, även om denna kärlek icke gick på djupet.

Hon skaffade sig dock snart ersättning för honom. Det var ett medfött livsbehov hos henne, hörde till hennes karaktär att leva glatt och lätt. Moral hade hon aldrig haft någon. På södran stannade hon i tre hela spelterminer, då tog slumpen hand om henne och skickade henne till Göteborg.

Direktören för Alléteatern här fick nämligen se hennes vackra ben, armar och hår, och som gammal expert på området visste han vad göteborgarna satte högst i värde av all konst. Därför engagerade han henne till sin revy.

Brita Anker kom, såg och segrade på de andra baletträttornas bekostnad. Det var nya, fräscha, spända former den nya dansösen kom med. Därför gjorde hon också succés.

Men Brita, som fått smak för Stockholmslivet, trivdes dåligt i Göteborg till en början. Göteborgarna äro så stela och bondska av sig, sade hon till direktören. Det är ingen sprätt, inget chic över dem.

När direktören ville reengagera henne sa' hon därför nej. Då blev direktören rädd och gick själv ut i staden och skaffade henne en »vän», som både

var glad och rik. Sådan var nämligen den gode direktören. Skrupulös och fördomsfri av bara kat-ten. Han visste nog också, var skon klämde, han. Ja, så stannade Brita Anker kvar, till stor fromma för den gode direktörens kassa.

Nu, när isen väl var bruten, fjäsade man för henne från höger och vänster. Detta senare bestyrkte Brita i sin förutfattade mening om Göteborgsher-rarna. »Dom ä' brackiga och rädda för prat.»

Nu, då en av den s. k. societeten tagit sig an henne, dugde hon även för de andra. Blommor, bjud-ningar och presenter blev snart även här hennes dagliga bröd.

Bland dem som flitigast uppvaktade henne var även konsul Harpen.

Utan att avstå från någon av de andra kavalje-rernas uppmärksamhet, satte hon dock ett särskilt värde på den försynte och stillsamme gentleman-nens uppvaktning. Det fanns verkligen något av äkta engelsman över honom. Inte bara spel.

Han var som vi veta icke någon rik man, men Brita sökte för en gångs skull glömma det. Hon höll av honom för hans egen skull.

Snart kom också det ryktet ut i staden, att kon-sul Harpen tänkte gifta sig med den vackra dansö-sen Brita Anker vid Alléteatern. Och anständiga matroner och dito herrar ur den s. k. köpmansaristo-kratien korsade sig över tidens ondska.

Faktum var också (en tid), att ryktet talade sant. Konsuln hade frågat henne om hon ville gifta sig med honom. Hon hade svarat ja. — Det hade hon

också uppriktigt menat. Men så kom den omätligt rike uppkomlingen Eugen Ritter i Harpens väg. När Brita såg att den store, kraftige jobbaren kastade sina blickar på henne, så gav hon konsul Harpen en god dag. Ritter var just en karl efter hennes smak. Så fort ändrade sig Brita Ankers lätta sländnatur. Eugen kunde uppfylla alla hennes fordringar på livet.

På Terrasse Hôtel.

— — — Det var nu flera timmar sedan den sista maskeradgästen lämnade den Ritterska jaktvillan ute vid Högsbo.

Solen stod redan högt på himmelen, när Brita vaknade. Hon gäspade först ett tag, gnuggade sig sedan i ögonen och satte sig upp. Det var dödstyst i rummet, blott den gamla Mora-klockan borta i ett hörn av rummet tickade på i vanlig lunk.

Brita såg sig omkring. Hon var ensam. Eugen var redan försvunnen utan att ens ha sagt gomoron till henne. Om hon nu inte känt honom så väl, skulle hon ha fattat hans tysta försvinnande som en oartighet. Hon såg på klockan. Redan 12 på dagen! Det var rysligt, vad hon sovit.

Hon hoppade upp ur sängen, krängde av sig nattlinnet och skuttade ut i badrummet. Ingen levande varelse fanns i villan mer än hon. Tjänstepersonalen hade för längsedan gått.

Sedan hon doppat sig, gick hon åter ut i sängkammaren och fram till den stora toalettspegeln. Lättjefullt och behagsjukt sträckte hon på de graciösa mjuka lemmarna som om de ingenting hellre önskat just nu än att bli smekta av någon het och trånande hand. Men i hårburet lekte solstrålarna ta fatt.

Nej, här stod hon ju bara och bar sig dumt åt. En sådan förstockad karl Eugen ändock var! Tänk, om han nu stannat kvar, skulle han fått kyssa och smeka henne så mycket han någonsin velat! Ja, hon skulle ha gjort honom tokig, ty hon kände sig själv så sund och lustigt harmonisk till kropp och själ.

Men när han nu inte behagat stanna kvar, slapp han hennes smekningar.

Det var naturligtvis de där affärerna, som aldrig lämnade honom någon ro varken natt eller dag! Jämt hängde de över honom som en mara!

Att han då inte kunde unna sig ro ens på söndagen och efter en sådan tillställning! Den hade ju varat hela natten. Kunde han då inte gett sig litet tid efter den stormiga natten.

Men sådan var han nu en gång. Han unnade sig sällan någon vila eller ro. Men ändock bekom det evinnerliga jäktet honom föga. »Man måste dock beundra honom», viskade hon för sig själv! Så ringde det i telefon. En skrikig röst frågade, om det var Brita, som svarade.

— Jo, det är jag, Juttan. Hur visste du, att jag var här?

— Någonstans måste du väl vara.

— Och därför ringde du hit?

Brita skrattade. Vad den andra tänkte, bekom henne inte.

— Direktören har bett mig ringa till dig, sade Juttan.

— Nå, vad vill han då?

— Han och hela baletten har väntat på dig en hel timma. Minns du kanske inte, att vi i går fick order om att börja med inövandet av en ny fantasidans för karingen Kullberg. Direktören rasar och säger, att han skall avskeda dig på fläcken.

— Kära Juttan, sade Brita, jag har verkligen glömt alltihop. Det kan jag inte rå för. Jag har blivit så glömsk på senaste tiden. Men jag skall försöka komma, bara jag inte blir avskedad under tiden, tillade hon skrattande. Kanske jag kommer försent förresten?

— Nej, repetitionen har blivit uppskjuten till kl. 1, så du hinner nog, om du skyndar dig.

Och därmed ringde Juttan Lind av i telefon.

Brita klädde sig i flygande fläng utan att knorra över att hon måste in och öva till dans på en söndagsmiddag. Dansen roade henne. Hon hörde till en av Terpsichores hängivnaste tjänarinnor.

Just då hon stod färdig att gå, ringde det åter en gång i telefonen. Det var Eugen.

— Jaså, du är kvar än, din lilla sjuoverska, sade han.

— Ja, det är jag, men jag skall gå nu. Förresten är jag ond på dig, för att du behagat ge dig iväg, innan jag ens vaknade. Det var långt ifrån artigt gjort.

— Jag vet det. Men jag måste nödvändigt expediera några telegram på förmiddagen.

— Först de usla affärerna. Jag får komma i andra hand. Att du inte glömmer bort mig helt och hållet?

— Nu skall du inte vara sur, lilla barnet. Jag ville bara ringa på och be dig låsa väl, när du går.

— Var det allt du ville?

— Ja, för ögonblicket.

— Usch, en sådan!

— Vad menar du?

— Jag menar att — att om du stannat kvar i morse, skulle du fått något av mig, du. —

Han skrattade så att det rungade i telefonratten.

— Men du skulle ju egentligen ha bråttom du också, sade han.

— Hur vet du det?

— Du sade till mig i går, att du skulle på repetition kl. 11 i dag.

— Sade jag?

— Ja.

— Där ser du. Jag börjar bli glömsk av mig. Men en sak, Eugen, var ska vi äta middag?

— Hemma tänkte jag.

— Asch, hemma. Nej, jag vill ut och gaska opp mej. Jag tar med Juttan Lind, och så far vi ut till Långedrag, då få vi litet frisk luft åtminstone. Är du med på den galoppen?

— Ja bevars. Men varför skall du jämt ha med den där Juttan Lind? Hon super ju sig alltid full.

— Då är hon som roligast.

— Ja, mig gör det ingenting. Vill du ha henne med, så gärna det.

Eugen brydde sig inte om att bråka om struntsaker, fastän han så väl som andra män aldrig kunde fördra en kvinna, som drack av begär.

— Du möter oss således kl. 3 utanför — ja, var ska vi säga.

— Valand t. ex.

— Ja, Valand. Det passar bra.

Avringning.

Brita Anker skyndade sig iväg inåt staden så fort hon förmådde. Passerade Slottskogen i flygande fläng, äntrade en spårvagn vid Linnéplatsen och var på slaget 1 utanför Alléteatern.

När hon kom in på scenen, hade man redan börjat för andra gången. Brita fick sig ett par snubbor av den gode direktören. Men det fäste hon sig icke vid. I största hast fick hon på sig en gammal ballettkostym, och var sedan med ens inne i arbetet. Hennes livliga naturell ryckte de andra med.

När klockan slog tre, var man hjälpligt inne i takt.

Det går ju skapligt det här, sade gumman Kullberg, som inövade dansen.

Direktören nickade.

Fem minuter senare var Juttan och Brita färdiga att gå. De hade redan kommit ut på gatan då Juttan hejdade Brita.

— Nej, vad skall det betyda, utropade hon.

— Vilket?

— Jag glömde ju att byta byxor.

— In å gör det då, sade Brita, men skynda dig. Medan hon väntade, måste hon skratta åt den

roliga Juttan. En annan gång hade det hänt denna en ännu värre malör. Då hade hon glömt att ta på sig några benkläder alls och märkte det icke förrän hon började frysa. Ja, sådan var hon. I stort som smått ett barn, med ett barns tanklösa sätt och sinne. Men därför tyckte Brita om henne. Nå, äntligen kom hon då tillbaka.

De båda dansöserna togo varandras arm och Juttan viskade något, som kom Brita att brista ut i klingande skratt. På långt håll sågo de Eugen, som vinkade, att de skulle skynda sig.

Middagen på den lilla vinterrestaurangen blev både glad och god.

Dagen hade redan övergått i skymning, när de kommo ut. Över fjorden utanför skönjdes blott ett dimmigt töcken, ur vilket de svaga konturerna av några pansarbåtar, som lågo förankrade på Rifö-fjorden, skymtade fram.

— Det verkar alltid så smått hemtrevligt härute, sade Brita. Det påminner om min salig fars gamla vinstuga, fastän den icke hade något böljande haf utanför fönstren.

Som vanligt blev Juttan litet högröstad av sig mot slutet, talade i falsett och berättade ekivoka historier. Sådana blev hon alltid havande med, när vinet började bränna i hennes ådror. Då visste också i allmänhet omgivningen, vad klockan var slagen. Men denna gången stannade det vid de galna historierna, ty de båda dansöserna måste in i tid till kvällens föreställning.

Just som sällskapet skulle till att gå, mötte de

i tamburen konsul Harpen, som tackade Eugen för senast.

Brita låtsade han icke se. Juttan var strax framme och viskade i hennes öra:

— Han är ändå stilig du. Och så är han konsul. Det blir i alla fall i längden lite vassare.

— Vad viskar ni om? frågade Eugen.

— Om hur slokörad Harpen såg ut, sade Juttan hastigt. Han ville allt bra gärna vara i Eugens ställe?

— Jaså, Juttan tror det, sade han och spände ögonen i henne, som om han tvivlade på, att det var det hon verkligen viskat om.

På Järntorget skildes de båda damerna från Ritter.

— Vad skall du göra nu? frågade Brita Eugen.

— Jag skall gå hem och vila mig ett slag, sade han. Tycker du inte att jag kan behöva det.

— Det tycker jag visst det.

— Och vad skall du göra efter teatern? frågade han.

— Jag skall gå hem och vila mig. Tycker du icke, jag kan behöva det, svarade hon honom med hans egna ord. Men det låg ett lätt beslöjat skämt i tonen.

Eugen förstod, att hon ville ge honom betalt för att han gått ifrån henne på morgonen, men han låtsade icke om att han genomskådat henne. Utan han svarade endast:

— Du som jag kan nog behöva sova ut ordentligt efter maskeraden.

De två damerna sade adjö. Eugen föredrog att ta sig en promenad uppåt Linnégatan, fortsatte sedan Annedal och Vasagatan hem till sitt magnifika palats på Johanneberg. Han hade icke med sin fot varit där på söndagen. Men han hade ringt till den gamla husföreståndarinnan, och frågat hur det stod till, om hon hunnit ordna och ställa tillrätta ännu.

Det hade hon redan gjort på förmiddagen, sade hon.

Då hade Eugen bett henne göra i ordning litet mat till kvällen åt honom.

När han kom hem och tittade in i mastalen, stod en liten delikat supé redan dukad och den gamla fröken tassade beskäftigt omkring och frågade om det ingenting var som fattades honom.

— Vad han är rar i alla fall, den direktören, mumlade hon. Ja, det är han, bara han finge vara i fred för sina usla bekantskaper.

Eugen gick omkring i rummen och mönstrade dem. Allt stod på sin plats — från den minsta sak till den största.

Han gick in i herrummet, blandade en grogg åt sig och njöt av ensamheten.

Det är dock ganska skönt att få vara ensam med sina tankar någon stund på dagen. Eugen hörde icke till dem som älskade ensamheten. Tvärtom var han en utpräglad sällskaplig natur. Men även för en sådan gives det tillfällen, då man önskar sitta ensam med sina tankar.

Eugen Ritter befann sig just då i denna situati-

on. Han kände ett behov av att i lugn och ro blicka tillbaka på den väg han hittills tillryggalagt. Den hade burit svindlande fort uppför. Hans framgångar hade rent av varit exempellösa. Han kunde unna sig allt vad denna värld hade att bjuda på. Och det gjorde han också. Men han anade även, att han nu befann sig på toppen av sina framgångar som affärsman.

Den verkliga jobbartiden började dala mot sitt slut. Att köpa och sälja varor förstod han sig på, men för att hålla sin firma i gång måste han allt mer och mer inlåta sig på aktie- och börsspekulationer, som han inte vidare begrep. Att han hittills haft oanad framgång även här var mer att tillskriva den rena bondturen. Han kände dock, att han aldrig i längden skulle vara mannen att reda upp dylika affärer.

Det skulle bestämt vara det klokaste, om han på allvar reflekterade på anbudet från en ung fondchef, som föreslagit honom att bilda bankir- och mäklarebolag för att bättre kunna tillvarataga Eugen Ritters intressen. Det var meningen att hr Ritter skulle ingå som huvuddelägare i den nya bankirfirman, vars administrerande direktör den unga fondchefen då skulle bli.

Ritter hade hört sig för på skilda håll om bankmannens person och kapacitet. Man hade endast gott att säga om honom. Han ansågs som en framtidsmän i sitt fack, visserligen en smula djärv, men det ansågs icke som något fel. Tvärtom. En djärv och framsynt man på det området, den var guld

värd i dessa tider, då det gällde att kunna handla snabbt, säkert och hänsynslöst.

Hans förslag var verkligen något att fundera på — någon hostade lätt bakom Ritters stol.

Han såg sig om. På tröskeln stod den gamla husföreståndarinnan och gjorde en blygsam nigning.

Eugen Ritter tyckte, att det var som om hon hade något speciellt på hjärtat, den gamla.

— Ville fröken mig något? frågade han i en mjuk och inbjudande ton.

— Ähnej, inte precis. Jag ville bara se, om det icke fattades — direktören något. Och så tänkte jag fråga, när jag får lov att servera supén.

— Det kan få bli när som helst. Men vi ha kanske inte så bråttom någondera. Var så god och sitt ner en stund och språka.

Den gamla såg undrande på sin unge husbonde.

Han märkte det och log, en smula frånvarande.

Den gamla tog ett par dröjande steg fram till en fätölj, där hon slog sig ned.

Ritter drog tankfullt ett par djupa drag på sin cigarr, lade den sedan från sig, smuttade ett tag på groggen och sade:

— Nå, hur trivs fröken hos mig då?

— Jo tack, jag trivs så gott. Och herr direktörn är ju så snäll —

— Det var ju roligt att höra. Det har varit litet stökigt, men nu hoppas jag, att det dess bättre är över.

Hon nickade tyst, instämmande. Han såg på henne. Det föreföll som om hon hade något på hjärtat men inte kunde komma ut med det.

— Fröken är väl snäll och stannar hos mig nu, sade han helt apropå.

— Ja, visst stannar jag, — det vill jag så gärna, men —

— Vad för men? frågade han.

Hon skruvade på sig, som om hon hade svårt att fortsätta.

— Nå-å, uppmuntrade han.

— Men om — om direktören gifter sig, så blir jag väl överflödig.

— Gifter mig? Nej, så min själ, om jag haft tid att tänka på något sådant.

— Det skulle direktören göra. —

— Jaså, sade han skrattande. Jaså, fröken tycker det.

— Ja, det tycker jag. När jag går omkring i de många rummen, känns det alltid, som om det fattades någonting.

— Vad skulle det då vara? replikerade han en smula skämtsamt, naturligtvis anande, vad hon syftade på.

— Det förstår nog direktören.

— En hustru, menar fröken?

— Ja, det menar jag.

Han svarade icke.

Hon fortsatte:

— Ja, en hustru. Nu får direktören icke misstycka, men jag tror, att det är det enda som fattas nu. Direktören har ju allt utom det nödvändigaste.

Han log åt hennes moderliga intresse för honom.

— Jag passar icke för det heliga äkta ståndet, sade han.

— Det är bara lättsinnigt prat. Jag skall säga, att det är just det direktören gör. Och först då kommer det också ordning och regelbundna vanor i en mans liv. Ja, bliv nu inte otålig för att jag, gamla människan, lägger mig i saker, som jag icke har med att göra. Men jag har sett en hel del av livet, har litet erfarenhet av det. Ja, gift sig, direktören. Det är mitt råd.

— Men vem i herrans namn skall jag gifta mig med?

Den gamla slog ut med händerna.

— Världen är full med flickor.

— Det vet jag.

— Nå, då är det väl bara till att välja.

— För den som har tid, ja. Men det har icke jag.

— Se sig om bara. Men man skall se två gånger minst. En dålig hustru är sämre än ingen alls. De där lättfotade varelserna — dom skall man passa sig för. Direktören skulle ha en enkel och allvarlig flicka — en som icke är fallen för flärd och grannlåt.

— Ja, men det är de flesta nu för tiden.

— Det är därför att männen skämmer bort dem. En ung flicka är ju en tingest, som i mannens hand kan formas till vad som helst. Men det finns tillräckligt många, som ha övervägande goda anlag. Det är bland dem direktören skulle ta sig en hustru.

— Vet fröken, då är jag rädd, att jag även här måste använda mig av mellanhänder. Jag är själv ingen kvinnokännare i djupare bemärkelse.

— Direktören har nog som alla andra en gång sett med kärlekens blickar —

— Nej, jag försäkrar. Kär, riktigt kär, det har jag aldrig varit. Men i min ungdom svärmade jag all tysthet för grannens tös där hemma på landet. Det blev blott ett tyst och outtalat svärmeri. Och som sagt, sedan har jag inte haft tid att ta den saken på allvar.

— Men det skall direktören göra. Se, man ska inte leka för länge, för då mister man förr eller senare jämvikten. Och det kan aldrig vara bra i längden att leva så, som herr direktören gör —.

Ritter såg på henne. Ett ögonblick var han nära att bli irriterad av den gamlas närgångna intresse för hans person. Men han kunde icke bli arg på henne. Han förstod så väl, att hon icke menade illa med sina råd. Och förresten, var det ju sant, det hon sade.

Han förstod också, att det fria liv han förde chockerade den gamla, som icke var van vid sådana lösa moralformer. Det var helt säkert just detta, som hon haft på hjärtat, fastän hon icke kunde komma ut med det.

Han tömde glaset, tände åter cigarren och sade:

— Frökens råd äro lika goda som välmenande. Jag lovar att ta dem i beaktande, tillade han skämtsamt.

— Men nu är det kanske bäst, att jag tittar ut i köket, sade hon, reste sig upp och vaggade ut genom dörren.

Ritter blev ensam igen. Han tänkte på vad hon

sagt, tänkte på att det var sunt förnuft i det; han tänkte också på något annat, som stod i samband med detta. Han såg framför sig bilden av en ung, frisk jäntunge med blåklintsögon och gropiga kinder. Det var grannens Anna där hemma i socknen.

Han hade ju i tysthet svärmat för henne. Och när hon kommit ner till honom i butiken, hade han alltid givit henne karameller och andra godsaker. Men det hade aldrig kommit till något närmande. Han hade sedan alldeles glömt bort henne.

Det var först i kväll under intrycket av den gamla värdinnans moderliga råd, han kom att erinra sig henne. Var det en händelse eller var det en ödets nyck? Lustigt att han skulle erinra sig henne just nu i alla fall. Det var nu hela sex år, sedan han såg henne sist. Hon var väl vid det här laget omkring 24 år. Så egendomligt i alla fall att detta gamla halvt förbleknade ungdomsminne skulle dyka upp just i kväll.

Han jämförde sitt liv då och nu. Då var han det enkla handelsbiträdet i den lilla lanthandeln — nu var han millionären. Men var han lyckligare nu än då? Knappast. Om man med lycka menar samvetsfrid. Ännu stod han mitt uppe i framgångarna, livet log mot honom, han hade allt, vad han kunde önska sig, men ändå kände han icke samma inre tillfredsställelse med sig själv, som då han därute på landet efter slutat dagsarbete satte för fönsterlucerna och räknade den lilla dagskassan på några tior.

Om han nu stannat kvar därute, övertagit den

lilla affären och kanske gift sig med grannens Anna, hade livet helt visst gestaltat sig lugnare för honom. Lugnare — och kanske lyckligare. Det var icke utan, att han rent av längtade ut till sin gamla hemsocken. Det var nu ett par år sedan han varit därute sist. —

— Ursäkta, direktören, men nu är det nog bäst att äta i alla fall —

Han vände sig om. Den gamla fröken stod nigan-de på tröskeln.

— Tack, jag kommer nu.

Han reste sig genast upp och gick ut i matsalen, men maten smakade inte. Han hade ingen aptit. Och så kändes det så förbaskat ensamt. Särskilt nu, ty Eugen hade råkat bli en smula sentimental av alla reflexioner och gamla minnen. Det var nog sant i alla fall, vad den gamla sade, att man skall vara tu på vägen genom livet.

Men han hade ju Brita! En härlig kvinna, en som alla andra avundades honom. Varför icke ordna sitt liv som alla andra! Då skulle folk icke ha något att säga. Ja, varför borde han icke legalisera sitt förhållande?

Det var under alla omständigheter bättre än att leva som han nu gjorde. Hans privatliv hade ingen mittpunkt.

Att den gamla vårdarinnan icke med blida ögon skulle se, att han tog Brita Anker till hustru, det hade hon ju i kväll indirekt låtit honom förstå. Ja. Men det var hans privatsak. Ja, han skulle verkligen på allvar ta och fråga Brita, om hon icke skulle

ha lust att gifta sig med honom. Det borde under alla förhållanden tilltala henne mera än det liv de nu levde.

Med den tanken lämnade han matbordet, och med den tanken somnade han också in.

En morgon några dagar senare ringde Brita på och meddelade, att hon var ledig för kvällen samt föreslog, att de skulle gå på Gamla teatern och se Czar-daz-furstinnan.

— Det skulle vara roligt, om vi kunde komma ö-
ver en loge, sade hon.

— För oss två? frågade han.

— Nej, naturligtvis inte. Men du kan väl trumma ihop ett par tre stycken herrar till. Ser du, jag tycker man sitter bra mycket trevligare i en loge. Och så är man mer för sig själv.

— Som du vill, sade han och ringde på ett par stycken av sina bekanta, bl. a. den förut omtalade unga fondmäklaren, som föreslagit Ritter att bilda bankirfirma.

Brita hade ett par dagar förut fått hem en alldeles ny dräkt av sjögrönt siden som klädde henne charmant. Den fylliga barmen, de bara armarna och skuldrorna, som sömmerskans vågade konst lämnade till allmän beskådande, bröto med sin alabastervita färg starkt och raffinerat av mot den gröna dräktfärgen.

Från parkett och första raden riktades kikarna ogenerat in i Ritters loge.

De tre herrarna blevo under föreställningens gång

en smula högröstade, ty Ritter hade förut bjudit på groggarnas mångfald.

En herre på parkett ropade ett ganska kraftigt »tyst» åt sällskapet i logen, som Ritter helt ogenerat kvitterade med ett »tyst själv, drummel». Repliken kom så kraftigt och tydligt, att varenda en i salongen kunde uppfatta den.

Nere på 1:sta radens sida viskade en dam till en annan:

— Det är gulaschen som roar sig. Jag känner igen en av herrarna och damen också, tillade hon, och fixerade i detalj med kikaren för ögonen, precis så som den s. k. societeten i Göteborg tror sig ha ensam monopolrätt på, då den sitter på teatern. Hon lämnade så över kikaren till väninnan och viskade samtidigt:

— Den resligaste av de tre herrarna heter Ritter.

— Åh, svarade väninnan och riktade i sin tur »vapnet» mot logen i fråga. Jaså, det är den beryktade Ritter, mumlade hon mera för sig själv. Han är ju ståtlig. Och så kraftig han ser ut. Det gick en lätt rysning över hennes skuldror.

Så överflyttade hon sitt intresse till Brita Anker. Sedan hon fixerat henne en stund, ryckte hon indignerat på axlarna, lämnade tillbaka kikaren till väninnan och sade:

— Det är då horribelt vilka orgier oanständigheten firar nu för tiden. Damen där borta i logen är ju halvnaken, vet ja. Man skäms verkligen inte längre för någonting. Kära Amélie, det är ju riktigt osedligt. Vem är då damen?

Den andra böjde sig mot henne och viskade.

— Dansös på Alléteatern och älskarinna på lediga stunder till den där Ritter.

— Usch, en sådan moral!

Tsst! Tsst! hördes någon bakom dem viska.

Då slutade de båda damerna upp med sina ömse-sidiga beskärnelser, men deras huvuden fortforo att vrida sig några sekunder av och an i sedlig harm över tidens ondska.

När teatern var slut, var det fråga om vart man skulle ta vägen.

Herrarna föreslogo Glorensborg.

Men Brita Anker förklarade att Glorensborg var ett sekunda ställe, där igen längre kunde trivas, ty både publik och betjäning voro dåliga. Och så kom man överens att gå till Terasse Hotel på hennes inrådan. I vardagslag dugde annars Glorensborg mycket bra åt Brita, men nu hade hon den nya toaletten på för första gången. Och det var den hon egentligen ville visa.

När sällskapet tågade in i matsalen böjde kyparna rygg, som om det varit själva kungligheten som trädde in, men knappt hade de nykomna gästerna passerat de servila ganymederna, innan dessa viskade till varann:

— Der är gulasch-Ritter. Nu jäklar smäller det.

Hovmästaren, en blek mamsellherre, fick brått med att stå herrskapet till tjänst, ivrigt assisterad av ett par vaktmästare, medan borta vid kassan den lille svarte källarmästaren förnöjt gnuggade händer-

na. Och det hade han stort skäl till, ty Eugen Ritter var i festtagen. Vid sådana tillfällen brukade det roa honom att till sina gästers förnöjelse avprova den ena sorten vin efter den andra. Två kypare hade verkligen fullt upp med att stå de fyra gästerna till tjänst.

Och när supén var slut drack man mera champagne. Vid champagnen äskade Eugen ljud, reste sig upp och började tala, men som jätten var drucken, blev det inget sammanhang i sluddret.

De andra gästerna runt om hade redan länge både irriterats och harmats över herrskapets friheter.

Man hade gång efter annan kallat hovmästaren till sig för att be honom köra ut »packet», men hovmästaren vågade icke säga ett ord.

En sådan kund som Ritter ville man icke stöta sig med.

Slutligen tog källarmästaren själv mod till sig och gick fram.

— Herrskapet skulle icke ha lust att flytta upp i ett av rummen i våningen? frågade han försiktigt och inställsamt.

— Va f-n säger du! utropade Ritter och grep den lille karlen i nacken. Sätt dej där, medan du lugnar dej, gubbe, sade han och placerade honom lätt och lekande på en stol intill.

Hyssjningarna utbyttes i bravo-rop, »finare» var icke publiken på den fina restaurangen den kvällen och kanske icke annars nu för tiden heller, ty Terrasse Hôtel hade blivit ett av de mest korrumpierade under kristiden.

Sedan Ritter avlägsnat källarmästaren, skulle han fortsätta att tala, men då reste sig Brita och viskade något i hans öra. Han såg på henne ett ögonblick, så gott han nu kunde se, undrande, liksom om han icke fattat riktigt först, så satte han sig ned, knackade på hovmästaren och befallde honom styra om att glasen blevo överflyttade till något rum i våningen.

Därpå reste sig alla fyra. Eugen Ritter gick först med tunga, en smula osäkra steg, men så hade han också druckit mer än alla de andra tillsammans. När källarmästaren såg dem försvinna genom dörren, pustade han ut ett helt säkert mycket allvarligt menat »Gudskelov» — men han kunde icke låta bli att gnugga händerna, fast det kanske snarare mest var av gammal vana.

Gentilt ställdes en elegant dublett till herrskapets förfogande. Hovmästaren var djärv nog att till och med fråga, om det önskades något mer, »ty klockan var mycket».

— Mer! röt Ritter, visst tusan ska vi ha mer! Dra in några flaskor champagne till! Men det skall vara Veuve-ciquot.

Hovmästaren bockade. I korridoren kom vaktmästaren emot honom. I handen hade denne en nota.

— Vart skall Johansson gå med den? frågade han.

— In och få betalt.

— Akta sig för det! Förresten ska vi ta in fyra flaskor »Änkan» till.

— Fyra hela »vöv» till! utropade Johansson.

— Än sen då?

— Då får jag inte betalt i natt.

— Nej.

— Och inte sova heller.

— Nej.

— Men det står jag inte ut med.

— Gör hvilket i helvete Johansson vill. Men nu har jag sagt till och skylt sej själv se'n.

Johansson mumlade något fullt mellan läpparna men vände åter för att hämta »änkans» gyllene dryck.

Då han kom in var pokulerandet i full gång. Brita stod mitt på golvet med uppkavlade kjolar. Kyparen brydde hon sig icke om. Johansson, som ville vara en väluppfostrad kypare och inte se, kunde emellertid inte låta bli att snegla på Britas svarta silkesstrumpor, de stucko ju så bjärt av gud-bevars mot allt ting annat härinne. Men det är farligt att snegla på ett par flickben, när man bär några »änkor» i händerna. Johansson blev nämligen distrahit och tappade en av champisflaskorna i golvet. »Pang!» sa det, och vinet flödade ut över den röda mattan.

Det var bra nära, att Johansson tappat de andra tre flaskorna också.

Han stod ett ögonblick alldeles handfallen, så började han gråta — femtio kronor hade gått förlorade för honom bara därför att han för ett ögonblick skänkte sin uppmärksamhet åt Brita.

— Va f-n gråter du för? frågade Ritter.

Johansson svarade inte, bara snyftade.

— Torka upp efter dej och ge dej i väg. Här får du en ny femtiolapp.

Då log Johansson genom tårarna, ryggen bukade sig av tacksamhet upp och ned ett otal gånger.

— Nu är det nog, sa Ritter. Akta ryggmärgen, karl!

När Johansson gått, fortsatte Brita med den genom kyparens inträde avbrutna dansen.

Champagnen hade eldat upp henne. Hon dansade, ända tills hon, yr av vin och ansträngning, dansade ned i en chäslong. I nästa sekund hade hon somnat in och sov som ett barn. Hon låg på ryggen, med kjolarna uppkavlade långt ovan knät.

Den unge fondchefens ögon brunno av begär. Nu skulle han ingenting hellre önskat än att få vara ensam här med dansösen, men då såg han på Ritter och ryckte till.

Denne var icke värre däran, än att han förstod elden i den andres ögon och även för vem de brunno.

— Inbilla dig inga dumheter, min gosse, sade Ritter, då får du med mig att göra, och för att exemplifiera hotet reste han sig upp och grep den andre helt lätt i överarmsmuskeln.

Bankmannen skrek till, tårar trängde ut ur ögonhålorna.

— Gjorde det ont! frågade Ritter ironiskt.

— Ja.

— För så lite?

— Ja-a.

— Nej, då ska du min själ få se —

Och Ritter satte sig ännu en gång för att pröva sin styrka på den andre. Men då blev denne rädd på allvar. I fullt språng störtade han på dörren och försvann. Eugen gav upp ett rungande skratt, som lät både skrämmande och rått.

— Han passar sig nog en annan gång. Eugen Ritter stjälf man inte ut ögonen på, inte. Eller va f-n säger du, Jonas?

Denne nickade instämmande, men han kände ett kväljande obehag att längre vara kvar ensam med denne jätte och i detta tillstånd. Han kunde ju ta sig för vad som helst. Det fick kyparen erfara, då han vid tretiden vågade presentera notan.

Ritter slängde ut honom som en vante.

Jonas Burman funderade på huru han skulle kunna smita.

Men som om Ritter anat hans tanke, sade han:

— Försök inte att smita. Då kan det bli synd om dig också.

Burman höll god min, men innerst inne retade det honom, som var infödd Masthuggsgrabb, att den här »bonnbassen» skulle kunna kommendera honom, men han ville heller inte stöta sig med Eugen, kanske mest därför att de hade en del affärer ihop.

Det blev därför ingen annan råd för honom än att fortsätta pokulerandet med Eugen. Så småningom började dock livsandarna slockna allt mer och mer för såväl Ritter som hans kumpan.

När klockan slog fem dristade kyparen Johanson öppna dörren.

Han vred först försiktigt låset runt.

Då han icke hörde något annat ljud än en mycket högljudd snarkning, klev han på, men stannade vid dörren, mumlande för sig själv:

— Så'na äkta fyllesvin!

På chäslongen låg Brita Anker alltjämt och sussade.

På golvet och utsträckt i hela sin längd låg Eugen Ritter. Han snarkade så fönsterrutorna skullrade.

Johansson såg på honom med en blick full av het och förakt.

— Om jag vågade skulle jag sparka ihjäl dig, din oxe, mumlade han. Han lyfte instinktivt foten, men så satte han ned den i golvet igen, då han fann, att man inte tömt alla glasen och att i en del av flaskorna fanns rätt försvarliga bottensatser. Inför utsikten att få stilla sin törst utan att någon såg det dogo hans hämndkänslor mot Ritter bort. Innan han förde ett av glasen till sina läppar stirrade han dock först på Jonas Burman. Men även han sov de rusiges sömn, hopsjunkna på stolen han satt på. Det var inte litet man lämnat efter sig, inte.

Johansson tyckte förresten icke, att han begick någon orätt. För det första hade han fått vaka en hel natt på de här fyllesvinen och ingenting fått till livs. Och när städerskan kom, skulle han också få hjälpa till att bära ut dem.

Då gjorde han väl heller ingen orätt, om han drack ur skvättarna!

Det gjorde Johansson också med så pass besked, att även han snart sov den rättfärdiges sömn.

När nattportieren på källarmästarens uppmaning ämnade stega in i rummet för att höra, om han icke åt »det ärade herrskapet fick hämta fram en droska», måste han stanna vid dörren och föra handen till munnen. Han kunde icke hålla sig för skratt, trots att han var både sömning och trött.

De sovandes ställningar visade att de varit mer eller mindre redlösa. Portieren blev stående en lång stund i muntert betraktande av denna karaktäristiska bild av en svensk gulaschfest.

Men när han såg den vackra Brita Ankers icke mindre vackra ben, då blev han lite mer uppmärksam. Så vände han åter ut igen och hämtade ett par karlar med sig upp.

En droska hade under tiden kört fram. Och sedan man lyckats få »det ärade herrskapet» så pass vaket, att man kunde göra klart för dem att tiden var inne för hemfärden, lotsades de med mycken möda till droskan.

Då portieren slog igen vagnsdörren, mumlade han högt för sig själv:

— Fy tusan, sådant pack! Att man skall behöva hysa sådan ohyra på vårt hotell. Terrasse Hôtel var alltid förr i världen »såciténs» hotell, nu har det blivit tillhåll för packet. Fy tusan! Men det är direktörens fel. Han vill så ha't. Men det kommer han att ångra.

Nattportieren på Terrasse Hôtel var nämligen icke så mycket av uppfostran som av börd aristokrat — på fädernet nämligen. Fadern var baron gube-

vars; vad modern däremot var, det hade han glömt bort för länge sedan. —

Efter tre timmars sömn var Eugén Ritter på benen.

Han skyndade sig upp och klädde sig precis som om de många timmarnas svirande icke det minsta bekommit honom.

Den gamla värdinnan, som förstod, att han åter varit ute på någon galen tillställning igen, hade han låtit kalla till sig.

Det ligger en herre i ett av gästrummen, sade han. Låt honom sova. Och Brita Anker ligger i sängkammaren. —

Gumman ryste av sedlig indignation, då Eugen så ogenerat nämnde de båda begreppen på samma gång.

Eugen såg det och skrattade.

— Ja, där ser ni, jag är nu en gång en obotfärdig syndare, och det värsta är, att jag nog aldrig blir bättre heller, tillade han i raljant ton.

— Vi få väl se, mente den gamla.

— Men det var icke det jag ville tala med fröken om så pass tidigt. Jag ville be fröken göra i ordning ett riktigt gott bad och en riktig god frukost åt fröken Anker.

— Det skall ske på herr direktörens befallning, sade hon.

— Bravo och god morron då!

När Eugen Ritter vandrade vägen ned till sitt kontor, kände han sig visserligen en smula tung i huvudet, men hans humör var som alltid efter en dy-

lik festnatt det allra yppersta. Han hörde icke till dem som äro sura »dagen efter». Han kunde heller icke undgå att tänka på den lustiga betoning hans gamla värdinna lagt på ordet *befallning*, när han bett henne göra i ordning ett bad och mat åt Brita.

Ja, gumman tyckte förstås att han var ryslig, men ändå kände han rent instinktivt, att hon ändå höll av honom på sitt sätt. Om icke på annat förstod han det genom alla de moderliga råd hon den där kvällen gav honom, då de ensamma haft sin lilla pratstund tillsammans. En annan sak var det med Brita. Henne hatade hon nästan. Gumman såg i den unga, levnadsglada dansösen en farlig demon, en djävulskvinna, som en gång förr eller senare skulle störta Eugen i olycka. Det visste han var hennes tankar om Brita. Hon hade ju också, indirekt visserligen, mer än en gång sökt att varna honom för denna »farliga» varelse.

Eugen bara skrattade då, och han skrattade alltjämt åt hennes farhågor. Brita Anker var icke någon farlig liten kvinnodjävul. Och även om hon varit det för andra, var hon det icke och skulle aldrig bli det för honom. Sådan makt skulle hon aldrig få över honom. Även om hon en gång bleve hans hustru, skulle han nog så småningom lära henne att hålla sig i tukt och Herrens förmaning. Ja, nog skulle han kunna disciplinera henne alltid. Det trodde han — därför att han var så svag för henne och därför att han ännu icke kände henne riktigt.

Konsul Harpen.

Konsul John Richard Harpen var skotte i tredje led. Farfadern hade invandrat någon gång i början på 1800-talet till Göteborg och här liksom alla andra från hans land slagit sig på affärer. Gamle Gubben Harpen blev whiskyimportör. Han förstod icke blott att skaffa sig utmärkta leverantörer, han förstod lika bra att skaffa sig kunder. Han var således en klok affärsman och en klok affärsman förtjänar alltid pengar. Man sade visserligen att hans märken icke ägde någon vidare hög kvalitet, men han var billig. Och det var huvudsaken.

Firman gick under hans tid med stormsteg framåt. Under sonens tid avstannade dess utveckling. Men den hade sina gamla kunder, behövde icke hänga i så förtvivlat i konkurrensen om kundernas gunst. Därför var alltjämt affären ett gott företag. Så blev grundarens sonson efter faderns död ensam innehavare av Harpen & Comp. Det var i början på 1900-talet.

Ännu hade icke »system» och restriktioner kastat slagskugga framför sig och dr Bratt hade ännu icke drömt om att bli spritreformator. Hans ärelystnad hade icke sträckt sig längre än till de små barnen. De stora fick vara i fred så länge. Det

härskade ännu frid, fröjd och frihet i gamla Sverige. Man fick köpa och sälja, äta och dricka, vad man hade lust till.

Affärerna gingo sin gilla gång. Man visste på förhand vad man skulle komma att förtjäna på sin köpenskap, om ens firma var gammal och inarbetad. Och gammal och inarbetad var ju Harpen & Comp.

Unge Richard hade som sagt nyss övertagit den ansvariga ledningen, som mest bestod uti att under-teckna breven (när han var på kontoret) samt att arrangera någon bättre middag och supé för firmans större landssortskunder, då de kommo på besök till Göteborg. Hans arbete var således icke av det mera ansträngande slaget. Dagens löpande ansvariga göromål skötte den gamle prokuristen om. Han var jämnårig med Richards far och hade varit i firmans tjänst i 40 år. Och han var mån om, att de gamla traditionerna bevarades och firmans anseende hölls uppe. Moderna affärsprinciper kunde han emellertid inte få i sitt gamla huvud. Därför överflyglades Harpen & Comp. gång efter annan av nystartade konkurrenter, som naturligtvis ingenting hade emot att plocka kunderna från den gamla firman. Det hade sig dock icke så lätt, ty Harpen & Comp. hade ännu alltjämt god klang i landet och dess priser stodo sig gott i konkurrensen.

Unge Richard kunde således ta dagen som den kom. Det gjorde han också utan att dock draga ned sitt namn och sin person. Tvärtom. Richard

Harpen var mycket mån om sitt anseende. Och han var gärna sedd i stadens bättre kretsar. Det var icke blott namnet Harpen, som hade god klang. Unge Richard var i allo en korrekt och på sitt sätt en angenäm sällskapsmänniska. Flegmatisk och välklädd. En typisk göteborgsk »gentleman». Efter några år blev han konsul för en mellanamerikansk stat om några hundra tusen själar. Den nya värdigheten åsamkade honom dock icke några tungare förpliktelser eller pålade honom någon arbetsbörd. Hans liv förflöt som förut. Men han kunde dock sätta titeln konsul efter sitt namn. Och det betyder en gång icke så litet i denna stad.

Hans liv förflöt således lugnt och stilla. Om vintern bodde han i sin lilla eleganta våning vid Avenyen, på sommaren bodde han mest ombord på sin jakt, som han ständigt befann sig på kryss med ute i skärgården, ty segling var konsul Harpens stora passion ända från barnsben. Han var också en av spetsarna i G. K. S. S., fastän han mest spelade den passive medlemmens roll.

Hade han blott ett enda intresse här i livet då? frågar ni. Ja, han hade — på sin tid — blott ett enda intresse: att få segla. Det var hans liv, hans allt. Om vintern drömde han vaken om blåa vatten och vita segel, om kobbar och skär, på sommaren realiserade han den drömmen. Ett sådant lättjefullt liv, säger ni, som tycker om att ha mycket att stå uti, medan en annan kanske utropar: det där var väl ett idealiskt liv. — Men det var varken det ena eller det andra riktigt helt, ty det fattades

pricken över i-et: kvinnan. Hon var ett oskrivet blad i hans livs bok. Hans umgängesvänner skämtade med honom svårliga över detta faktum, men han bara log sitt belåtet bekväma leende. Detta leende sade också i själva verket allt, karaktäriserade honom.

— Kvinnan, sade han själv en gång vid en fest till det höga väsendets ära, är ett oting, ty hon förstör vår matsmältning, vårt goda humör och våra pengar, som man kan använda till betydligt mycket nyttigare saker. Det var hans syn på skapelSENS krona. Och därför aktade han sig noga för att komma inom hennes trollkrets. Han var visst icke en förbenad ungarlsegoist, men då han nu hade blott en enda passion, var den nog för honom. Rikare än så var icke hans själ. Därför kan man kanske ömka honom. Men då får man samtidigt ömka hela ungarlsskockar i vår goda stad. Även deras liv samlar sig kring ett mer eller mindre gammalt båtskrov. Det är deras passion liksom det var konsul Harpens.

Ja, så gick det ena året efter det andra. Det ena var det andra likt för Richard Harpen. Och själv var han sig lik. Hans livs farkost gled lugnt och stilla framåt, utan bränningar och stormar utan vågdalar eller -kammrar. Han var ingen asket på livet. Han älskade kvinnor liksom han älskade mat och dryck — när han var hungrig och hade aptit.

Han var således efter gängse moralgrepp en sund man.

Medan Richard Harpen levde sitt lugna och be-

hagliga liv på importerad billig whisky, började det långsamt dra upp till storm mot allt vad sprit hette. En vacker dag började dr Bratt skriva i Dagens Nyheter om individuell kontroll och vad det nu var. Det var första början. Sedan gick det fort.

Innan ens konsul Richard Harpen börjat undra — på allvar — över vad det egentligen var som den där barndoktorn ville, hade bemälda doktor vänt upp och ner på hela »rusdryckshanteringen». Först fingo firmorna inga resande ha ute i landsorten att ta upp order. Det var omoraliskt. Sedan fick man inte sälja till vem som helst. Det var omoraliskt. Inga transporter av sprit fingo äga rum, ty det var också omoraliskt. Till slut kom motboken. Det var den mest moraliska bok i världen, nyttigare för människans eviga väl än bibeln själv. Och då kan man förstå. . .

En dag bad »gubben», som prokuristen kallades, att få tala med sin chef i enrum. Vad kan han vilja för något, tänkte konsuln, som såg, att hans ögon hade ett rent av sorgset uttryck.

— Vad herr Nilsson ser dyster ut, sade han, då de kommit för sig själva.

— Jag har nog anledning till det också, konsuln.

— Vad nu då?

— Vi få snart tänka på att slå igen, tror jag —

— Slå igen — vad slå igen?

— Kontoret.

— Varför då?

— För vi ingenting få sälja.

— Asch — struntprat.

— Nej, det är inget struntprat. Konsuln själv har ju måst avskeda resandena på landsorten.

— Det blir bara temporärt.

— Det blir permanent.

— Men vi ha ju stan att sälja på.

— Stan ja — om vi finge vara ensamma om den vore det ingen sorg. Men faktum är, att vi ingenting kan sälja på stan, som vi aldrig brytt oss om förut. Se här (och »gubben» drog fram en tabell över sista månadens omsättning, en ringa summa).

— Är det allt?

— Ja —

— Och vi ha icke utsikt att komma upp igen?

— Nej.

För första gången i sitt liv drog konsul Harpen en djup suck. Han började förstå, att affären, den snart sekelgamla firman, inte längre kunde fortsätta i de gamla hjulspåren.

Han stirrade framför sig på golvet. Utan att lyfta blicken, frågade han dämpat:

— Vad har herr Nilsson tänkt?

— Att sälja affären, medan det är tid —

— Menar ni allvar med det?

— Ja, jag menar allvar, ty det blir det bästa för er, hr konsul. Vi i vår bransch gå inte säkra för morgondagen ens. Konsuln skall sälja lagret medan det är tid. Det dröjer inte länge, förrän den siste vinhandlanden i Sveriges land får slå igen.

— Ja, men det är ju så att man kan bli vansinnig, när man tänker på att staten skall förbjuda en

affärsman att sälja sina ärligt köpta och betalda varor. Är det inte?

— Jo, jo (den gamle nickade). Världen är sig inte lik. Tiden är ur led.

— Men tror inte hr Nilsson att det kan bli bra igen?

— Bra igen — hahaha, först kanske när allting blir upp- och nedvänt, men det är så dags att vända det rätt igen då.

— Och hr Nilsson ser ingen annan utväg för oss än att sälja affären?

— Nej, det gör jag inte. Vi kan ju fortsätta att ha öppet, men då blir det bara förluster för konsuln. Personalen skall ha sin avlöning. Det är hyror och omkostnader av tusen slag. Nej, sälj affären, konsul Harpen, medan det är tid. Det är mitt råd.

Konsul Harpen satt tyst en stund, så sade han:

— Ha vi någon spekulant?

— Bergman & Larsson.

— Vår värsta konkurrent?

— Ja, en gång, hr konsul. Men den tiden är förbi. (Den gamle darrade lätt på rösten).

— Har hr Nilsson frågat dem?

— Nej — men de ha frågat mig.

— Jaså. Och hr Nilsson har inte sagt något. Varför har jag inte fått reda på detta förut?

— Jag trodde, att hr konsuln förstod hur landet ligger.

Konsul Harpen bet sig i läppen. Det där var ju en förebräelse åt honom. Han hade ju icke brytt sig om affären.

Han svarade emellertid:

— Det har jag nog förstått, men jag trodde, att det icke var så farligt. Nå, säg mig, hur mycket har Bergman & Larsson bjudit oss.

— 200,000 kronor kontant.

— För hela lagret?

— Ja, för ett som allt.

— Finns det någon inventarieförteckning.

— Här! »Gubben» tog ett papper från skrivbordet.

Det blev tyst en stund, så sade konsuln:

— Har Bergman & Larsson begärt något definitivt besked?

— Deras erbjudande gäller tills i morgon eftermiddag.

— Inte längre?

— Nej.

— Gott. Ni skall få besked av mig i morgon bitti. Inventarielistan tar jag med mig hem.

Han reste sig upp från kontorsstolen, sade ett diskret »go' midda'» och gick ut.

Konsul Harpen hade aldrig förut lämnat sitt kontor med så tunga steg. Hela vägen upp till sin bostad gick han med blicken envist ned i marken. Det var som om han blygdes för att se mötande i ögonen.

Men när han väl kom upp i sin våning skämdes han över sin feghet. Han hade ju icke begått något som helst orätt eller brottsligt. Och ändock hade han känt sig som en brottsling. Var det därför att han icke brytt sig om att ta reda på affärens ställ-

ning? Ja, kanske. Men han skämdes också. Skämdes därför att han inför framtidens ovisshet måste sälja den gamla fädernefirman, fastän han var en relativt rik man. Och så grämde det honom, att det just var Bergman & Larsson, som gjort köpeerbjudandet. Hade det bara icke varit dessa båda uppkomlingar! Den ene hade ju förresten varit månadskarl hos Harpen & Comp.

Konsuln hade på sista tiden tyckt att hans före detta månadskarl liksom lett i mjugg åt honom. Det hade han gjort. Och nu förstod konsul Harpen orsaken.

De timmar, som nu följde, voro de enda hittills, då han reflekterat över sitt eget liv. Och var gång han såg upp, tyckte han sig se farfaderns förebräende ögon från den stora målningen på väggen riktade på sig.

Ja, det var nog så. Han hade icke rätt förvaltatsitt ärvda pund. Visserligen kunde varken han eller någon annan av vinhandlarna flytta till baka utveckligen, men konsul Harpen skulle nu, »om han varit vaken», redan hunnit att orientera sin firma uti någon annan bransch, så att det gamla namnet alltjämt kunnat fortsätta, oberoende av vad som nu inträffat. Men det var så dags nu! Och vad skulle han ta sig till? Visserligen var han med sina minst 200 à 250,000 kr. en rik man, som kunde fortsätta att för räntorna av det kapitalet leva sitt liv som förut, men det var dock icke detsamma. Något måste han ha att syssla med, både för sitt eget anseendes skull och för den gamle prokuristens. Ho-

nom var han väl i alla fall skyldig att försörja till döddagar.

Innan han somnade, hade han emellertid beslutat sig för att överlämna affären till firman Bergman & Larsson. Han hade i själva verket inget annat att göra, hade inget annat val. —

Det var med tung hand han skrev under köpekontraktet, men ännu tyngre kändes det att emottaga pengarna ur sin före detta månadskarls hand.

Några dagar senare meddelades i tidningarna, att konsul Richard Harpen överlämnat den gamla aktade firman Harpen & Comp. i andra händer på grund av förändrad affärsverksamhet. Ja, så var firman Harpen & Comp:s saga all.

Transaktionen hade försiggått på vårsidan, strax innan segelsäsongen började. Nu var konsuln i dubbel bemärkelse fri, fri som fågeln, som svävade däruppe i den blå rymden, men ändå kände han sig icke fri och nöjd med sin värld. Den hade gestaltat sig behagligare för honom, tyckte han, då han förut, om ock blott till namnet, varit firman Harpen & Comp:s chef. Nu kände han sig inte stort bättre än en lösdrivare.

Det var just därför han också ilsknade till en gång när en umgängesvän dunkade honom i ryggen och sade: »Du, Richard lever ta mej f-n som en lösdrivare nu. — Ja — du har det bra, gamle gosse», tillade han efteråt, då han såg hur konsuln mörknade.

På hösten samma år startade så Richard Harpen en agenturfirma i kolonialvarubranschen. Han vil-

le ha något bekvämt att syssla med. D. v. s. sådant som den gamle hr Nilsson kunde sköta om. Bara affärens omkostnader betalade sig, var han belåten. Dessutom hade han nöjet att åter känna aktning för sig själv i och med att han fick några brev att skriva under varje kväll högst egenhändigt.

Vad hans privata liv anbelangar hade det icke i någon mån lidit av årets transaktioner. Richard Harpen ansågs förmögen, kanske mer än han i verkligheten var, han var av familj och han själv hade det bästa anseende. Man må därför icke förvåna sig över, att mången moder i de hem, han gick ut och in som gäst uti, sökte få honom fast för någon av sina döttrar.

En synnerligen god vän till honom, exportör i trämassa och järn nere vid Skeppsbron, erbjöd honom kompanjonskap på synnerligen fördelaktiga villkor. Richard Harpen var verkligen på väg att sätta in sina pengar i det gamla solida och ansedda företaget, men då han lade märkte till enda dotterns dåligt dolda intresse för honom personligen, då ångrade han sig och drog sig tillbaka. Han ville varken köpa andra — eller sälja sig själv och sin frihet, allra minst till en kvinna, vore hon än så vacker och rik. Det var hans fasta beslut, som ingen kunde få honom att gå ifrån. Och så gick åter ett år i sakta mak. Konsul Harpens lilla agenturfirma artade sig bra, bättre än han själv någonsin vågat drömma om. Avkastningen kunde räcka både för honom själv och till omkostnaderna, men så hade också inflytelserika affärsvänner i England skaffat honom

prima konkurrentkraftiga firmor. Och då var det ju ingen konst.

Men så bröt kriget ut. . .

Den legitima köpenskapen stelnade till alltmer av varubrist och exportförbud. Tillförseln utifrån avstannade så småningom helt och hållet. De gamla export- och importfirmorna fingo allt mindre att göra. Somliga slogo igen sina kontor i väntan på bättre tider. Konsul Harpens agenturfirma var en av de första som blev arbetslös. I de gamla firmornas ställe kommo nu kristidens samvetslösa jobbare, en nykläckt affärstyp, utan samvete och moral, men djärva och hänsynslösa. En sak förstodo de bättre än den gamla tidens köpmän: att förtjäna pengar på allt och på alla. De köpte allt och sålde allt. Några iltelegram hit några dit och man kanske hade gjort sig något hundra tusental kronor. Deras vinster voro helt enkelt fabulösa och de läto som uppduktade.

Förut var en man om ett par 100 tusen kr. en rik karl. Nu räknade man icke på det viset längre. Det hette millioner. Richard Harpen såg med förvåning på dessa typer, som i går kanske varit magasinsskarlar men i dag millionärer. Det var den upp- och nedvända världen. Även flera av konsulns personliga vänner drogos med i den virvlande dansen kring guldkalven. Konsuln tyckte de blevo som maskiner, som blott kunde en sak: att göra pengar.

Han hade mer än en gång blivit lockad till spekulationer, men han stretade i det längsta emot, ty han föraktade själva förvärvsmetoden.

Han började känna sig ensam, ty allt flera av hans vänner drogos med i leken. Han hörde aldrig något annat än »hausse» och »baisse». Och han funderade på allvar att bosätta sig året om ute i skärgården, så han slapp sugas med i virveln.

Men även han skulle komma att sveda sina vingar.

Det var under världskatastrofens första skede.

Konsul Harpen hade till sitt förfogande en större post té hos den engelske exportören. Han hade dagen förut telegrafiskt blivit ombedd av denne att placera varan.

Den gamle prokuristen Nilsson ringde upp en hel importör, men partiet var för stort, priset som den engelska firman begärde för högt. Som dessutom pengarna skulle remitteras i förskott och tyskarna fått i gång sina fribytare, var risken alldeles för stor. Alla sade nej. Då hände sig att Eugen Ritter befann sig på kontoret hos en av de firmor, som Nilsson offererade.

Han hörde vad det var fråga om, att det var konsuln Harpen som utbjöd partiet, o. s. v. Det var nog för honom. Han tog ett skyndsamt farväl av kontorschefen i den firma, han befann sig på besök hos, ilade ned för trapporna, slängde sig i sin bil och stod fem minuter senare inne hos gubben Nilsson, som just var i färd med att ringa upp ytterligare en firma i ovannämnda ärende, men det blev inte utav. Kort och korrekt förklarade Ritter sitt ärende. Han var köpare till tépartiet.

Den gamle prokuristen mönstrade honom synnerligen kritiskt bakom sina guldbågade glasögon.

— Är hr Ritter verkligen köpare till hela partiet?
frågade han med en ton av misstro i rösten.

— Ja, som ni hör.

— Men det är fråga om en halv million kronor,
min herre.

— Jag vet det.

— Jaså, ni vet det. Hur kan ni veta det?

— Det blir en senare fråga. Vill ni sälja partiet
till mig eller vill ni inte?

— Visst vill vi sälja — bara — ja bara hr Ritter
kan betala.

— Med check om 20 minuter.

Den gamle prokuristen ryckte till. Han såg ju ut,
den här Ritter, som en bondgaffel, men han talade
om en halv million kronor precis som om det gällt
en bagatell.

— Men jag vill ha besked nu, sade Ritter skarpt
och snabbt.

Den gamle förstod tonfallet och sade:

— Om min herre väntar i fem minuter, skall det
bli besked. Jag vill nämligen inte avgöra denna
stora affär ensam. Jag skall be konsuln komma
ner. Han kan vara här om fem minuter.

— Ja, så pass länge kan jag vänta, svarade Rit-
ter.

Den gamle tänkte ge honom svar på tal. Han
var ju stursk och oförsämd, vet ja! Men så ringde
Nilsson på konsul Harpen, relaterade för honom
vad det var frågan om och bad honom komma ned.
Konsuln kom genast. Ty här var det fråga om af-
fär även för honom. Och ingen liten affär heller.

Om Harpen & Comp kunde placera tépartiet på en hand, blev det en förmedlingsprovision av icke mindre än 20,000 kronor.

Nå, konsuln kom, Ritter presenterade sig och affären var klar på fem minuter.

Det var första gången konsul Harpen sammanträffade med Eugen Ritter. Den storvuxne jätten imponerade delvis på den annars synnerligen kritiske konsuln. Den nya typ Ritter representerade var annars som bekant en vämjelse för Harpen. Men hos Ritter fanns något som imponerade.

De båda männen blevo från den stunden på sätt och vis goda vänner, icke så att de umgingos närmare, därtill stodo de båda på alltför olika bildningsgrad, men konsuln hade heller ingenting emot att språka bort en stund i Ritters sällskap. Med eller mot sin vilja drogs han mot den kämpalike mannen, som även då det gällde värden på millioner var trygg som en bonde bak sin plog. Dessutom fanns det hos Ritter en bottenfond av personlig redbarhet och icke så litet av humor. Det förra fick Harpen erfara, då Ritter varnade honom för att placera hälften av sina pengar i ett krigstidsföretag, som en av Harpens vänner satt i gång. Enligt kalkylerna skulle insättarna få igen sina pengar dubbelt upp — minst 100 % såldes.

Det var den enda gång Harpen lät förmå sig att spekulera. Det hör naturligtvis till saken att han förlorade vartenda öre av det insatta kapitalet, något över 100,000 kr. Ritter som tagit del av projektet varnade honom. Men det hjälpte icke. Han

var blint övertygad om att företaget var lukrativt. Dessutom var affärens grundare Harpens personlige vän. Inte skulle väl han vilja lura just konsuln på dennes halva förmögenhet, när det fanns så många andra att ta till. Men det gick som sagt på tok, och Harpen förlorade. Ännu hade han ju något över 100,000 kronor kvar, placerade i goda värdepapper. Han var således något så när säverad. Men med sina 6 à 7,000 kr. i räntor om året var han dock i förhållande till den nya tidens affärsgamar en fattig man. Vad var 6 à 7,000 kr. i inkomst på ett helt år! Det var ju detsamma som ingenting.

Ritters intresse för Harpen i denna fråga och hans varning till konsuln att akta sig uppfattades av denne som ett synligt tecken på redbarhet och det var mest därför som han trots Ritters för övrigt angripbara karaktär på sitt sätt värderade honom. Han generade sig icke ens för att försvara Ritter, då någon ur hans kretsar smutskastade honom utan orsak.

Konsul Harpen drog sig efter sin enda och misslyckade spekulation bort från affärerna helt och hållet. Det lilla, som möjligen kunde åstadkommas, fick Nilsson sköta om bäst han ville. —

Det var en kväll på sensommarn. Harpen var på väg upp till sin bostad vid Avenyen för att proviantera för morgondagens segling.

Utanför Gamla teatern träffade han sin gamle vän Hagard, kapten vid artilleriet.

— Har du brått om? frågade denne.

— Inte precis. Hur så?

— Har du lust att följa med på Alléteatern. Dom lär ha fått en sådan stilig balettråtta dit från Stockholm. Extra prima, förstår du. Venusdimensioner från hjässan till hälen.

Richard Harpen skrattade.

— Du talar så man har lust att se om det är sanning, sade han. Jag har då ännu ingen sett, som fyllt venusmättet.

— Men det här exemplaret skall vara fullgånget, sade Hagard. Du går med, va?

— Ja, låt gå då. Vad är klockan?

— Hon slog kvarten i åtta just nu.

— Då blir det lagom att gå direkt.

— Javisst.

Kapten Hagard tog sin vän under armen och så marscherade de båda kumpanerna raka vägen till Alléteatern.

Alla platserna voro utsålda utom ett par allra längst fram på orkesterplats.

— Bravo, sade Hagard, då kan vi ju ta exakta ögonmått. —

Ja, så kom Brita Anker in och dansade.

Konsul Harpen måste erkänna både för sig själv och för vännen Hagard, att han aldrig förr sett ett mera välskapat balettfrentimmer.

— Venusmätten har hon min själ, viskade han till den andre.

I detsamma stod dansösen ända framme vid rampen för att ta upp en bukett rosor, som någon slungat in. Medan hon piruetterade löste hon lekande lustigt upp buketten och kastade ut rosorna i

salongen. Den förste hon måttade åt — och träffade mitt på munnen med en glödande ros var konsul Richard Harpen.

Chevaleriskt grep han fatt i blomman och tryckte den till sina läppar. Dansösen kvitterade artigheten med en själsväldig slängkyss.

Konsul Harpen kände sig konsternerad.

— Nej, hör du, sade kapten Hagard skämtsamt, den här flirten inför öppen ridå går ta mej tusan för långt. Skäms du inte, du som annars alltid är så ängsligt korrekt?

Konsuln rodnade. Ja, visst var det hela på tok. Men, det hade gått så fort, att han hade icke hunnit tänka sig för, mente han.

— Nej du, din Ravailiac, du är allt en gammal komediant, när man ser bättre på dig, viskade Hagard. Du har förresten redan gjort intryck på kvinnan. Hon ber dig med ögonen, vet ja'.

— Tyst med dej, sa Harpen. Nu språkar du smörja.

— Nej, min själ, se på den satungen då! Det är som om bara du funnes i salongen.

Richard Harpen visste verkligen icke vad han skulle svara, därför sade han i stället:

— Om vi skulle invitera henne på supé efteråt?

— Det kan jag tänka mig att du vill. Egentligen ångrar jag att jag tog dig med, skämtade han. Men låt gå för supé då. Ska du eller jag på mellanakten gå upp i kulisserna?

— Vi kan gå bägge två.

— Det är så rätt, så — du är både uträknande och försiktig. Vill heller inte gå miste om rovet.

På mellanakten gingo de båda herrarna upp och presenterade sig.

Brita Anker kom glödande varm efter dansen emot dem. Ögonen lyste som eldslågor och den höga barmen, som hon ogenerat blottat för att svalka den, böljade häftigt upp och ned.

De båda herrarna stannade först, en smula ur koncepterna av den retande och syndigt friska uppenbarelsen.

Men kapten Hagard fattade mod. Det vill säga han flyttade blicken från barmen. Och mötte hennes egen blick.

— Fröken Anker?

— Just det ja, skrattade hon och bjöd honom handen. Då presenterade kaptenen först sig själv och sedan sin vän, komplimenterade henne för den charmant dansen och framförde sedan sitt ärende.

— Nej, hon hade visst ingenting emot en munter supé, i synnerhet här i Göteborg.

Regissörens klocka kallade henne. — Au revoir då, ropade hon. Men var?

— På Glörensberg, föreslog kapten Hagard.

— Det blir bra, sade hon och försvann.

Det var kaptenen, som hela tiden skött konversationen.

— Du låter mig språka för dig också, sade han.

— Ja, du har ju gott målföre. Det får ni väl lära er där ute på fältet bland bondbassar och hästar.

— Gör dig inte lustig på min bekostnad, din gamle skojare. Det är då snarare jag, som borde ha den rättigheten.

Brita hade blott en kort liten solodans i en ballett, men som den var ett av de sista numren på programmet, blev det ingen annan råd för de båda herrarna än att vänta.

Och aldrig hade bestämt åtminstone konsul Richard Harpen väntat så på en damsupé. En dylik tillställning var honom annars en plåga. Han var trött i förväg, då han bara tänkte därpå. Inte precis därför att han saknade förmåga att underhålla en dam. Långt därifrån! Men det roade honom inte alls. Såg hans vänner därför konsul Harpen ute på offentlig lokal i damsällskap, då gjorde de också stora ögon.

Så även denna gång. Och så därtill med en dansös från Alléteatern! Vad i all oskulds namn tänkte han på! Visserligen var Brita Anker en skönhet. Men i alla fall! Att man ville kompromettera sig. I synnerhet Richard Harpen, som var så rädd att visa sig ute i tvivelaktigt sällskap. Och när ett par herrar sitter på offentlig lokal med en dansös eller en uppapperska, då är det visst i någon mån komprometterande. Ja, så talade vännerna här och där vid borden och deras damer sade precis detsamma, bara litet kraftigare och mer poängterat, som verkliga damer för sed hava.

Emellertid tänkte varken kaptен Hagard eller allra minst konsul Harpen på vad vännerna kunde ha att sladdra om inombords. De voro verkligen i alldeles otroligt hög grad upptagna av sin förtjusande moitié.

Ja, hon var dejlig. Och med äkta virtuositet för-

stod hon att dela sina gracer ungefär lika åt dem båda.

Aldrig förr hade konsul Harpen uppjudit hela sin förmåga så till den grad för en skön kvinnas skull, som just nu i kväll. Han var sprudlande kvick och slagfärdig, som en äkta son av vitsarnas stad par préférence.

— Är herrarna verkligen göteborgare? frågade Brita helt naivt.

— Om vi är? sade Hagard. Jo, lita på det, fröken. Men varför frågar ni det? Tvivlar ni kanske?

— Ja, sade hon, jag har tvivlat hela kvällen.

— Och varför då?

— Ni ä' så förbaskat trevliga prissar bägge två.

— Tackar så mycket, replikerade Harpen.

— Ja, det menar jag också, sade Brita och lyfte sitt glas med en skälmsk blick över kanten mot konsuln. Uppriktigt sagt, fortsatte hon, har jag varit i den här staden från första stund. Människorna gå ju omkring och se ut som förolämpade eller dödsdömda. Dessemellan stöter man på individer, som tro sig rå om stan, högtidliga och uppblåsta. Herrarna är verkligen lysande undantag, det försäkrar jag. Det är just därför jag undrade, om ni va' göteborgare.

— Det är ingen rättvis kritik av dem, sade Harpen. Felet är nog bara det, att ni icke studerat dem närmare. Då skulle ni helt visst bibragts andra tankar och omdömen.

— Det har också min direktör sagt, svarade Brita. När det här om sistens var på tal, att jag skulle

återvända till Stockholm, för att jag vantrivdes här av brist på trevliga bekantskaper presenterade han mig för ett par jyckar, som verkligen hade geist över sig.

— Och då stannade ni? sade Hagard.

— Ja, då stannade jag.

— Det var tur för oss det, Richard, sade han. Annars hade vi gått miste om den angenämaste kväll jag åtminstone haft på länge.

— Instämmer, sade konsuln. Men nu hoppas jag att det icke blir sista gången vi få ha den äran.

— Ni få ha den äran när som helst, sade hon. Jag står till er disposition.

— Åh, det var då alldeles för frikostigt, menade kapten Hagard med en ekivåk glimt i ögat. Vi äro tacksamma för mindre än så. Eller hur, Richard?

— Jo visst. Det är nog ingen av oss två, som aspirerar på något disponentskap över er, min sköna. Men ett otvunget kamratskap på tu man hand nå'n gång, när det passar. —

— Bravo, sade Brita, den tonen tycker jag om. Fritt och otvunget ska man umgås, annars får det vara. —

Kapten Hagard gav konsuln en snabb blick, som Brita icke såg. Men den blicken sade en del. — Först när ljusen började släckas, lämnade de tre restaurangen. De båda herrarna följde Brita hem till hennes bostad vid Engelbrektsgatan, där de togo farväl. Något nytt sammanträffande blev icke avtalat, men man hade ju hennes löfte om fri »dispositions rätt». Och då så...

— 'Ett piggt fruntimmer du, sade Hagard till konsuln, då de blivit ensamma.

— Mycket! Har aldrig träffat någon mer sprittande glad och munter flickunge.

— Jag märkte nog det. Men akta dig du. Hon bränns.

Konsul Harpen skrattade.

— Förmana dig själv, din gamle Ravailac, sade han.

— Hå, ingen fara med mig, mente Hagard. Jag är utbrunnen. Men vore jag inte det, så jäklar anfakta. Hon vore verkligen något att ha. En sådan resning du, sådana delikata, läckra linjer och sådana ögon! Det finns eld i dem, vill jag loval Du som går här i stan och strövar, lägg beslag på henne du, innan det kommer någon annan. Du kan sannerligen behöva en sån där kraftig avledare.

Konsul Harpen svarade icke direkt på den andres cyniska skämt.

— Ja, en stilig och välvuxen kvinna är hon, sade han. Och glad och livad. En liten tusan jäkel med andra ord.

— Det är som jag säger, mente Hagard, hon passar för dig. Lägg beslag på henne, medan det är tid. Du skall förb. mig se, att det dröjer inte länge, innan man slåss om den läckerbiten. Det förvånar mig bara, att ingen redan gjort det.

— Vem vet!

— Nej, som sagt, vem vet! Sånt där förstår alltid kvinnorna hålla hemligt. Allt annat får man veta. Men vem som älskar dem, eller hur många

rättare sagt, det tiger de små livet med. Det är just häri förresten pikanteriet ligger för oss, karlar: vi vet ingenting. Och varför skulle Brita vara annorlunda?

— Men jag tror att hon är annorlunda, replikerade konsuln.

— Åh tusan! Tror du det! Ja, lycka till då! Men följ mitt råd i alla fall. Jag går i god för, att du får roligt. Det finns liv i den satungen må du tro!

Nere vid Gumperts hörn skildes de åt.

Kaptén Hagard bodde utåt Stampen.

— Synd förresten, sade han, medan han höll vännens hand i sin, att jag om ett par dar ska över till Gottland på kommendering. Annars vete tusan, om jag icke följt mitt eget råd till dig, för en rasande läcker unge är hon.

Konsul Harpen vände i sakta mak Östra Hamngatan upp.

Det var verkligen sant vad kaptén Hagard sagt. Dansösen var ovanligt intagande. Och så dessutom glad och fördomsfri. Hennes skratt smittade ifrån sig. Bara av att se de små groparna i kinderna blev man glad och upprymd!

Konsul Harpen hade aldrig egentligen reflekterat över den ena eller den andra kvinnan, han haft i sitt sällskap.

Icke blott därför eller kanske rättare icke precis så mycket därför att hon var så rasande väl vuxen. Det var något i hennes sätt, som attraherade honom redan från denna första stund. Det kunde han nu

icke hjälpa. Men så var det i alla fall. Han erfor en känsla av sympati, kanske också med en ringa tillsats av lättsinne uti.

Alltnog, nu när han var kommen för sig själv, erfor han, att hon icke endast var dansösen med den smidiga, vackra kroppen, som man gärna skulle vilja famna, hon var verkligen något mer för honom. Det var icke utan att han log för sig själv, när han tänkte härpå. Vad skulle man säga då det blev bekant, att konsul Richard Harpen umgicks med en dansös? Då skulle han väl inte bli så väl mottagen i hemmen som förut, ty konsulen ämnade verkligen följa sin vän Hagards uppmaning och närmare bekanta sig med Brita Anker.

Detta beslut hade han egentligen redan fattat, innan vännen gjort honom förslaget ifråga. Men det var icke hans mening att direkt ta henne till älskarinna. Han anade, att som sådan skulle hon bli honom för dyrbar.

Det stod väl skrivet i stjärnorna, kan jag tänka mig, att Brita Anker skulle bli konsul Harpens öde. Denne man, som haft hundrade möjligheter till de efter hans omständigheter mest lysande förbindelser med unga skönheter av familj och med pengar på köpet, hade icke velat. Nu kom en liten lättfotad dansös, som redan en hel skara män ägt och rått om, och kollrade bort den erotiskt alltid nyktre ungarlen. Och det hade gått i en handvändning.

Följande dagar upptogos alla hans tankar av dansösen. Han försökte stundtals reagera. Men det var förgäves. Han sade sig själv, att han höll på

att bli en gammal narr, som bara gjorde sig löjlig. Han försökte tala förstånd med sitt eget jag. Men han fann, att han helt plötsligt tappat bort det. Tänk då om någon bara visste, vilken toker han höll på att bli! Gång efter annan var han på väg att ringa upp Brita i telefonen. Men i sista stund hesiterade han. Det indolenta i hans natur tog ut sin rätt. Och ändå önskade han så gärna träffa henne som han ville leva. — Sent på lördags kväll ringde det i hans telefon. —

När han hörde vem det var höll han på att tappa luren av glädje och överraskning.

Det var Brita Anker! Hon frågade som den naturligaste sak i världen, om han var ensam. — Javisst var han ensam. Det var han i regel alltid. Då frågade hon, om hon fick komma upp och hälsa på honom.

Han höll på att säga »så sent», men kom sig icke för, ty blodet rusade honom upp i ansiktet.

Han svarade i stället.

— Ni är hjärtligt välkommen, fröken.

— Har ni någonting att bjuda på då?

— Det hoppas jag.

— Då kommer jag nu med detsamma, då.

— Välkommen! —

Han fick brått med att sätta en flaska champagne i iskylaren samt ta fram två glas och cigaretter. Det var knappt undanstökat förrän det ringde på tamburklockan. Konsul Harpen spratt till, som om han blivit skrämmd eller överraskad, och de brunbarkade kinderna färgades av en mörk rodnad.

Han gick och öppnade.

Där stod Brita Anker, sprudlande av liv och solskenshumör.

Då hon fått av sig ytterkläderna, satt sig tillrätta i den djupa skinnfätöljen och tänt cigarretten, sade hon:

— Ni tycker allt, att jag är rysligt efterhängsen, eller hur?

— Tvärtom! Jag har verkligen gått och tänkt på er, sade han.

— Men ni kunde förstås inte förmå er att ringa till mig?

— Nej, det var ju inte gott att veta, vad ni då skulle ha trott om mig. —

— Förlåt, men vad tror ni om mig nu då, när jag ringde i ert ställe? Ni tror naturligtvis allt möjligt, inte sant?

— Nej, jag ber i stället få tacka er.

— Asch, ingenting sån't! Säg rent ut: ville ni, att jag skulle komma till er?

— Ja.

— Bra. Det skålar vi på. Vet ni, konsul Harpen, om jag skulle vara uppriktig, får jag bekänna, att jag verkligen gått och längtat efter att få träffa er. Ja, det är sant. Ni avviker så totalt från andra herrar i denna stad. Och så ser ni så frisk och — förlåt — orörd ut.

— Jaså, sade han, tycker ni det.

— Ja, det tycker jag. Ni är bestämt ingen flickjägare, ni?

— Vad för något?

— Flickjägare, sa' jag.

Konsul Harpen hostade helt lätt av brist på ögonblickligt svar.

— Varför frågar ni det?

— Åh, det föll mig bara in.

— Jaså, inte för annat. Skål.

Han tände en ny cigarrett åt henne.

— Kan vi inte säga »du» till varann? proponerade hon.

Det var en sjutton till att vara djärv av sig! Något sådant hade han verkligen inte tänkt. Han blev förvånad, men han svarade:

— Så gärna, det skall vara mig ett nöje —

— Asch, inga fina fasoner nu igen. Skål på dej, då!

Han fattade hennes hand och tryckte den. Hu, den brändes. Det var som om han fått en elektrisk stöt.

— En sådan liten späd och fin hand du har, sade han.

— Tycker du?

Han hörde på tonfallet, att hon kände sig smickrad av komplimangen.

— Du, sade hon abrupt, törs du visa dig ute med mig?

— Det var också en fråga.

— Jag menar ute på promenaden?

— Varför skulle jag inte våga?

— Åh, jag är ju bara en stackars dansös och du är ju konsul, vet ja! Det är skillnad det, du!

— Jag är icke rädd att visa mig i ditt sällskap

var som helst, sade han. Under förutsättning av att du icke springer än med den ene och än med den andre.

— Så du talar. Jag känner ju så få här och umgås med ännu färre. Du får ha mig helt för dig själv, om du vill. Jag önskar ingenting hellre, du får tro mig eller ej. Jag har ju redan sagt, att jag håller av dig. Jag skulle hellre ingenting högre önska än att få göra det jämt. —

— Brita, du leker med mig, sade han med allvar i rösten.

— Nej, icke med dig. Du är för god att leka med. Du tror bestämt icke, att jag ser vad män går för. Det kan jag se i deras ansikte, läsa i deras ögon, förstå på deras sätt. Jag är ingen nyss utflugen duvunge, må du tro. Ingen oskuld heller, vad det beträffar. Nej, jag leker icke med dig, jag. Vet du, jag tror, att jag skulle kunna bli riktigt kär i dig, så kär, att jag skulle kunna bli din — hustru, om du ville —

Richard Harpen satt alldeles förstummad. Han visste sannerligen icke vad han skulle svara. Hon både talade och svarade med en djärvhet, som kom honom att häpna. Men kunde det verkligen vara möjligt, att hon höll av honom, icke så där för någon timma vid ett glas champagne utan riktigt, för dagar, ja år.

Detsamma som hon sagt till honom hade han för sin del sagt till sig själv mer än en gång, sedan de sist träffades. Han visste, att han höll av henne, så där pass mycket en man i sin andra ungdom un-

gefär kan hålla av en kvinna. Hon hade ju fångat hans sinnen och även hans hjärta första gången hon svävade in på gamla Alléteaterns tiljor.

Han sökte med sin blick fånga hennes.

— Varför ser du på mig så allvarligt? frågade hon.

— Jag vill se, om du menar uppriktigt. Även jag —

Längre hann han icke. I en blink hade hon rusat upp och i hans famn. Impulsivt slog hon sina armar kring hans hals.

Om någon man sett förvånad ut, så var det Richard Harpen.

Hon förekom honom ju i allting! Och nu satt hon i hans knä, med armarna kring hans hals. Det hela hade gått så svindlande fort, att han hade svårt att följa med.

Hon hade bokstavligen tagit den gode Richard Harpen med storm, överrumplat honom. Som den naturligaste sak i världen tryckte hon sina läppar mot hans.

— Åh, jag vill kyssa dig länge, länge, därför att jag håller av dig, viskade hon.

Då först försvann all indolens och polityr från Richard Harpen. Hon, den underbara kvinnovarelsen, var hans! Det hade varit hans djärvaste dröm att få kalla henne sin. Men han hade aldrig kunnat tro, att den drömmen så snart skulle realiseras.

Han kysste henne lidelsefullt som en ung älskare. Hon lät sig berusas av hans smekningar. Ögonen logo tungt och beslöjat mot honom.

— Tror du ännu, att jag icke menar allvar, viskade hon flämtande mellan kyssarna.

— Jag tror. Men lyckan att få älska dig är så svindlande stor, att jag knappt vet mig till. . .

Och när de kysst sig trötta, berättade han, hur han redan från första stunden han sett henne blev som en annan människa. Han trodde aldrig att han kunde bli passionerad för en kvinna. Men nu visste han det. Och så berättade han om hela sitt liv för henne. Att han levat ett friskare och mera sunt liv än de flesta män.

— Det såg jag ju, sade hon. Även därför älskar jag dig. Men när han berättade, att han ingen rik man var, då teg hon. Hade han kunnat läsa i djupet av hennes själ, skulle han tyglat sin lidelse, medan det var tid. Han skulle ha förstått, att Brita Anker fordrade mycket av denna världens goda, om hon skulle vara nöjd.

Brita berättade endast helt ytligt om sig själv. Som varje annan kvinna drog hon blott fram de episoder ur sitt liv, som ställde henne i den fördelaktigaste dager. Hon bedrog honom därför icke medvetet. Och förresten, även om hon berättat hela sitt liv i detalj, skulle han knappast ha lyssnat därpå så pass mycket, att förståndet kunnat göra sin stämna hörd över passion och lidelse. De behärskade alla hans sinnen i denna stund. Från och med nu var konsul Richard Harpen Brita Ankers trogne älskare, hennes ödmjuka slav, som på en vink av härskarinnan kunde falla ned på sin knän och tillbedja hennes kroppsliga skönhet.

Det blev snart en offentlig hemlighet, att dansösen Brita Anker var konsul Harpens älskarinna. Man undrade, var konsuln hade sitt förnuft, som låtit sig fångas och bedåras av den intriganta och farliga dansösen. Hans vänner sökte varna honom och han fick anonyma skrivelser, däri Britas karaktär och levnad skildrades i tillräckligt bjärta färger för att verka avskräckande. Men Richard Harpen, som förut aldrig brytt sig om kvinnor, var oemottaglig för varje förnuftsskäl. Han förklarade helt frankt, att denna kärleksförbindelse var hans privatsak samt att han för övrigt ämnade legalisera den genom en regelrätt vigsel. Man hade väl aldrig hört på maken! En Harpen skulle legalisera en kärleksförbindelse med en dansös! Det var horribelt, ja, det var skandal, varken mer eller mindre.

Till slut ledsnade man på att ideligen tala om denna skandal. Man räknade i stället ut, när den extravaganta dansösen skulle ha ruinerat den stackars konsuln — och så övergick man så småningom till nya skvaller- och skandalhistorier. Ty sådant är livet för dem som ingenting annat ha att göra.

Det var verkligen konsul Harpens avsikt att legalisera sitt förhållande, trots att han mycket väl insåg, att ett fortsättande av förbindelsen med eller utan äktenskap skulle göra honom utfattig.

Det värsta var nu, att han aldrig kunde säga nej till Britas böner om än det ena än det andra. Konsul Harpen, som förut ägt en vilja, hade nu förlorat den. Han var slaven, som lydde sin härskarinnas

befallning. — Så inträffade en händelse, som vände upp och ned på mycket för Richard Harpen.

Han och Brita hade en söndagsmorgon begivit sig till Hindås.

I samma kupé, där de tagit plats, satt också Eugen Ritter. Det är ganska möjligt, att Harpen tagit en annan kupé, om han i tid observerat Ritter. Det är också möjligt, att han icke gjort det. Nu kunde han emellertid icke undgå att presentera honom för Brita.

— Det var snällt av dig, sade Eugen naivt skämtsamt till konsuln, att presentera mig för den vackraste kvinnan i Göteborg.

— Och den raraste och älskvärdaste —

— Det tror jag. Sådant syns för en gångs skull utanpå.

Brita hade hållit sig reserverad. På hela resan upp till Hindås hade hon blott svarat på frågor, men hon lade märke till, hur jättens ögon mönstrade hennes figur, hennes toalett och frisy. Förresten väl ogenerat.

Då man kommit fram till stationen, frågade Eugen om han fick äta middag med herrskapet. Han var nämligen ensam, hade icke rest till Hindås för sitt nöjes skull precis utan det var fråga om ett villaköp. Han funderade nämligen på att bosätta sig häruppe, om han kunde få någon lämplig bostad.

Konsul Harpen skulle helst ha velat vara ensam med Brita, ty han vaktade ängsligt sin dyra skatt, men artigheten fordrade av honom, att han icke sade nej till Ritters önskan.

Denne gick sedan för att uträtta sitt ärende, medan Richard och Brita vände stegen in mot skogarna för att få en välbehörlig utvädring av lungorna.

Härunder berättade Richard om Eugen Ritters sagolika framgångar, som på blott ett par år gjort honom till mångmillionär.

— Vad var han för slag innan han började jobba då? frågade Brita.

— Han sålde socker, sill och salt på landet.

— Ja, men det är ju enastående!

— Ja, visst är det enastående, men han är en gemen skojare också på samma gång, där han kan komma åt. Han skyr ingenting, vågar allt, och det lustigaste är, att hans tur aldrig övergiver honom. Fåglarne vete, hur han kommer att sluta. Pågår kriget en längre tid till, blir han väl Göteborgs rikaste karl. Han håller förresten på med att bygga upp åt sig ett palats på Johannebergsområdet, ett palats, förstår du, som ingen annan privatman har make till i denna stad.

— Hur känner du honom då?

— Hur jag känner honom?

— Ja.

— Slumpen har velat, att jag med eller mot min vilja fått förmedla en del affärer för honom.

— Jag tycker han ser trevlig ut.

— Det är han också, när han vill. Man kan icke tro, att han för något år sedan varit iklädd den enkla lanthandlaren skepnad. Han är en typ, en karaktär på sitt sätt. Därför blir han också intressant. Han är visserligen inte något sällskap att vi-

sa sig ute med, men för övrigt har jag ingenting emot honom.

Brita Anker kunde inte låta bli att tänka på den underliga levnadssaga, som Richard berättat. Tänk, att på blott ett par år bli millionär! Det var dock något enastående, när man ingenting haft förut.

Hon verkligen längtade efter att få träffa den underlige mannen, som i sådan otrolig grad varit sin egen lyckas smed, för att icke säga guldsmed.

När Brita och konsuln voro på väg in i matsalen där källarmästaren högst egenhändigt höll på att ordna bordet, kom Ritter emot dem från kaféet. Lugn, trygg och säker, som om ingenting mellan himmel och jord kunde oroa honom.

— Nå, hur gick det med husköpet, sporde konsuln.

— Det blev ingenting av, sade Ritter. Villan låg för långt bort. Och så var den för dyr.

— Även för en millionär? frågade Harpen.

— Ja, även för en millionär, skrattade Ritter. Man skall ha någon valuta för sina pengar, annars får det vara. I detsamma kom Luckmann och meddelade med servil förbindlighet, att middagen var serverad.

Då han fick se Eugen Ritter, gjorde han en bugning, vars gymnastiska mjukhet och elegans icke lämnade det ringaste tvivel om, att herr direktören kunde buga sig till jorden, om det hade påfordrats.

Brita, som hade utpräglat sinne för humor, kunde icke undgå att dra på munnen åt källarmästa-

rens överdrivna artighet. Konsul Harpen låtsade som om han icke lagt märke därtill alls.

Eugen Ritter uppfyllde med sin stora stofthydda hela kortsidan av bordet. Och när han talade, rungade brösttonerna ut i salen. Men tonerna ljödo på rätt oförfalskat landsmål. Det bekymrade inte Ritter, men konsuln och Brita kände sig utsatta för bordsgrannarnas blickar. Tack vare Ritter blev emellertid middagen betydligt mycket gladare och framför allt bättre än Brita väntat sig. Det blev med andra ord en äkta gulaschmiddag med viner-
nas mångfald.

Brita betraktade Ritter i smyg. Han impone-
rade med sitt lugn och sin säkerhet. Det kändes tryggt att sitta i hans sällskap.

Även om han ännu icke tillägnat sig någon vidare polityr eller hyvsning i bordskick och samvaro, var han naturlig, enkel och tillbakadragen. Brita förvånade sig över hur mycket han förmådde dricka utan att bli »rörd». Det var som om hans jätte-
fysik var oemottaglig för vin, hur rikligt det än flöt ner genom hans strupe.

På återresan somnade han utan vidare ifrån sitt sällskap.

Konsul Harpen såg på den sovande och rynkade näsan, ty jätten snarkade så det gav eko i vaggongen. Men Brita skrattade. — — —

Några dagar senare träffade fröken Anker hr Ritter helt apropå i Allén.

Han stannade och hälsade, språkade om Hindås, om ditt och datt, men nämnde ej Harpens namn.

— Det blir snart maskis nu, fröken, sade han helt en passant.

— Jag vet.

— Tänker ni att gå?

— Tror knappast det. Jag får väl inte lov.

— För vem?

— Gissa?

— Jaså — hahaha — han lät höra ett rungande skratt. Ta honom med då! Eller kanske han icke går på maskis?

— Nej, han har ingen lust.

— Och därför ska ni stanna hemma, ni som är född att ha roligt. Om ni går, lovar jag er något extra i överraskning.

— Vad då?

— Ja, det är det ni får se.

— Jag skall tänka på saken, sade hon. Ring mig i morgon. Hon gav honom numret.

Han ringde.

— Nå, hur blir det?

— Ja, jag tror att jag går. Konsuln reser bort i morgon, gudskelov, och kommer inte hem på en vecka.

— Och då funderar ni på att bli honom otrogen?

— Fy, så ni talar. Att ni bara kan med att säga så. (Hon försökte att göra rösten så allvarlig som möjligt). Konsul Harpen är en gentleman, herr Ritter.

— Jag vet det — och så trodde jag, att han var er man —

— Nej, hör nu. Om ni fortsätter på det viset, ringer jag av er mitt i örat.

— Åhnej, så elak är ni nog inte.

— Men jag kan bli.

— Jaså. Då talar vi om annat.

— Det tycker jag också. Men be om ursäkt först.

— Snälla, söta, rara —

— Nu räcker det. Inga långa böner. Dom ä' aldrig allvarligt menade —

— Vi träffas således på maskis?

— Ja, om ni har överraskningen med er.

— Det lovar jag.

— Gott.

— Men hur skall jag få reda på er?

— Ni får hämta mig förstås.

— Menar ni det — det vill säga, vågar ni.

— Jag vågar vad som helst, om jag bara vill.

— Som ni önskar då. —

På lördag kvällen vid 12-tiden stod en elegant privatbil utanför huset, där Brita bodde.

Ett fönster öppnades. En liten hand vinkade. I nästa nu svävade en graciös Pierrette ut genom porten och in i bilen. Ett par starka armar tog emot henne.

— Här är överraskningen nu då som tack för att ni kom, sade Ritter.

Han tog fram ett etui och räckte Brita.

Hon öppnade det men blev sittande i stum förundran.

— Menar ni, att jag får detta av er?

— Ja, vad skulle jag annars mena. Ni kanske tror att jag lånat det för kvällen bara.

Det var en väldig pärlcollier.

— Jag har aldrig sett något så stiltigt, sade Brita hänryckt.

— Det var roligt att höra. Men sätt den nu på er.

I dubbla varv lindade hon colliern om sin hals.

— Tror ni, att jag vågar ha den på mig där uppe?

— Varför inte?

— Man kan stjäla den från mig, eller jag kan förlora den på annat vis.

— Då får ni en annan.

— Vad säger ni — en annan?

— Ja, en annan.

Då teg Brita Anker. För första gången i sitt liv blev hon riktigt förvånad. Han måste vara gräsligt rik, tänkte hon.

Bara det här halsbandet har ju lika mycket värde som halva konsul Harpens förmögenhet.

Hennes beundran för Ritter fick ny näring. Han var i alla fall något att ha, han, om man nu på allvar skulle spekulera på en karl.

Nå, maskeraden ifråga var som alla andra på denna lokal, varken bättre eller sämre. Man dansade, söp och kucklade, tills man var slut, då for man hem.

Brita Anker följde med Eugen. Det var helt naturligt, när man fått en sådan present. Richard Harpen hade hon glömt bort för kvällen och stunden. Hon hade väl varit dum, om hon inte passat

på chancerna. Det var nu en gång hennes andra natur. —

Ja, på det sättet gick det till, när Brita Anker blev Ritters älskarinna. Det var inte konstigare än så.

Hon försökte i det längsta att hålla sin nya förbindelse hemlig för konsuln. Men det dröjde icke så värst länge, innan han fick reda på den dubbelroll hon spelade. Han besvor henne att överge den andre.

Hade icke han, Harpen, offrat allt: heder, ära och anseende för hennes skull? Och nu var han icke mer värd än att skjutas åt sidan för denne andre, därför att han var rikare, kunde offra mer på hennes omåttliga lyxbegär.

— Jag håller ju alltjämt av dig, Richard, sade hon, jag högaktar dig och jag vill bli din för alltid, men jag har icke vilja att stå emot, då man bjuder mig lyx och överflöd. Var glad åt, att du slipper mig. Du skulle snart vara ruinerad. Och det är du för god att bli. Kom ihåg det, Richard! Jag vill icke skada dig. Kanske det också delvis är därför jag tar en annan.

— Tills han tröttnar?

— Eller jag —

— Eller han blir ruinerad?

— Vad rör det mig, bara icke du blir det.

— Äh, du kvinna och orm i samma gestalt. Jag kommer att taga mitt liv för din skull.

— Du skall lugna dig. När du gjort det, kan vi åter talas vid.

Och så skildes de åt...

Rikedomens sötma och galla.

Den stora jobbarperioden lutade mot sitt slut. Landet var tomt på varor. Den förut så febrila brådskan på kontoren hade efter hand efterträtts av stiltje.

Man måste söka med ljus och lykta efter något, som kunde löna sig att jobba med. Exportförbudens antal voro legio. Det gick knappast längre att göra några som helst lagliga affärer. Allt vad jobberi hette måste gå smygvägar, men man fick vara sjutton så slipad och uträknande, om man inte skulle råka ut för lagens många griparmar.

Det gick icke längre för Eugen Ritter & C:o att göra sig hundratusenkronorsvinster blott genom att expediera några telegram. Man fick nöja sig med mindre än så och försöka vara glad ändå.

För Ritter blev denna stiltjeperiod tung och tröstlös. Han, som var arbetsintensiteten själv förkroppsligad, fann sysslolösheten odräglig. Det redade honom att se sitt kontorsfolk av brist på sysselsättning sitta och läsa romaner mitt för hans näsa. Men det var ju ingenting att göra däråt, såvida han icke ville avskeda en del.

Det var vid denna tid som den förut omtalade

bankmannen ånyo föreslog Eugen Ritter att bilda bankirfirma för köp och försäljning av värdepapper.

Detta erbjudande hade han ju gjort ett par gånger tidigare. Ritter hade då icke på allvar reflekterat därpå. Han hade haft tillräckligt att stå i själv vid den tiden. Dessutom låg ju största delen av pengarna fastlåsta i hans stora affärer.

I den mån som dessa upphörde, blevo också stora kapitaler fria. Och Eugen visste icke hur han på förmånligaste sätt skulle placera dem. Han var för oerfaren på aktiejobberiets område för att våga sig på några spekulationer i stort på egen hand.

När nu den unge bankmannen förnyade sitt erbjudande, var Ritter verkligen hågad på allvar, i synnerhet som han fått de allra bästa upplysningar om Erik Wallin, som bankmannen hette. Snabb som Ritter var att handla och ta initiativ kallade han därför till sig Wallin en kväll på kontoret.

Denne fick nu framlägga sina planer. Och innan de två herrarna skildes åt frampå natten, var bankirfirman startad på papperet.

Wallin skulle bli administrerande direktör och Ritter företagens chef.

Några veckor senare var den nya firman redan i gång, med kontorslokaler vid Västra Hamngatan. Det var ännu högkonjunktur på aktiemarknaden och som Eugen Ritter för sin del hade ett par millioner disponibla att sätta in i rörelsen, erhöll firman redan från början en stor och omfattande omsättning. Då man fick reda på vem det var som stod bakom företaget, började intresset så små-

ningom att vakna hos en hel del kapitalister, större som mindre. Bankirfirman »Värdepapper» såg snart sin klientel växa i antal, ty man hade fullt förtroende. De affärer firman förmedlade hade alla lyckats synnerligen väl.

Eugen Ritter måste för sin egen del medge, att Erik Wallin var en pockers karl till att förstå situationen. En verklig trollkarl var han. Spådde han baisse för ett papper inom den närmaste tiden, blev det baisse, och förutsade han hausse, blev det hausse. I båda fallen träffade han sina dispositioner. Det var väldiga vinster som tillfördes bolaget under denna tid.

Ritter deltog med liv och själ i det nya företags administration. Det gav honom också betydligt större utdelning än hans egna affärer, som ju blivit allt mindre och mindre. Ja, han kunde gott ha bommat igen sitt kontor nu, om det icke varit för nöjet att alltjämt ståta med lokaler och personal, men faktiskt betäcktes knappast omkostnaderna längre.

Då var det annorlunda med bankirfirman! Där var det ett liv och ett väsen, ett telegraferande och dikterande som på Ritter & C:os kontor under dess högkonjunktur.

Men så slipad affärsman Ritter än var, då det gällde att gulascha med varor, kunde han aldrig lita på sitt eget omdöme, när det gällde värdepapper.

Detta hade han fått besanna mer än en gång. Hur ofta hade han icke sett exempel på sin egen

oförmåga att bedöma situationen ens för de närmaste dagarna på aktiemarknaden!

Hans förslag att lägga sig till med den ena eller den andra aktieposten gick alltid stick i stäv med hr Wallins. Han var naturligtvis i första ögonblicket övertygad om, att hans företag var gott. Men när det kom till kritan, hade han icke förstått situationen. Wallin fick rätt den gången också. Härav följde till slut, att Eugen Ritter fullständigt litade på sin souschefs skarpa blick. Den hade ju egentligen icke svikit honom någon gång. Och så gled den absoluta ledningen över på Erik Wallin. Ritter gick mest omkring som en stor och pryddlig dekoration i de eleganta lokalerna. Hans personliga närvaro ingav också respekt och förtroende för firmans hos de kapitalister, som anlidade den för sina spekulationer. Man visste ju genom bankerna, att han insatt en stor del av sin förmögenhet i företaget. Och det var en ryggrad att lita till. Man behövde icke oroa sig för firmans solvens.

Men trots de lysande konjunkturerna kunde Eugen Ritter icke komma ifrån känslan av att hela affären var som ett enda stort lotteri, som man både kunde vinna och förlora på. Hade icke Wallin varit den enastående spekulationsbegåvning han var, skulle heller icke chanserna varit så stora. Man kunde lika gärna ha förlorat som vunnit. Då hade hans egna affärer i alla fall varit av det mera stabila slaget. Han hade haft ett reelt underlag: varorna, som stego dag från dag. De kunde aldrig sjunka i pris, så länge som den allmänna bristen blev allt

större och större. Men med dessa aktiespekulationer var det en annan sak.

På några få timmar kunde ju ett papper fluktura till den grad, att ett större innehav därav betydde förmögenhet eller ruin för ägaren. Det var sannerligen som att gå på toppen av en vulkan, vilken när som helst kunde bryta ut och begrava en under de sjudande lavamassorna. Ja, den känslan kunde Ritter icke undgå att erfara i ensamma stunder — och det just efter en särskilt lyckad dag, då vinstnitarnas antal varit ovanligt stort. Han frågade sig själv hur länge lyckan skulle le mot honom.

I den mån som Ritter kunde frigöra sina pengar satte han emellertid in dem i bankfirman Värdepapper, vars aktieportfölj började antaga rent av gigantiska proportioner. Men alltjämt log lyckan mot honom. Eller rättare sagt: Erik Wallin visade sig alltjämt vara situationens herre. På det viset fick han sin förlagsmans hela och odelade förtroende.

Eugen Ritter såg ju, att de löpande göromålen gingo sin gilla gång, om han befann sig på bankfirmans kontor eller icke.

På sitt eget kontor nere vid Östra Hamngatan hade han heller inget speciellt att göra. De löpande göromålen överlämnade han åt sin kontorschef, en ung före detta reservofficer, som på sistone kommit i Ritters tjänst. Ritter tog honom blott för reklamens skull, ty han var son till en i staden bemärkt kommunalman och bankdirektör.

Under den stora jobbarperioden hade Ritter & C:o ständigt lyckats undgå lagens så kallade arm, fastän firman mer än en gång varit nära att åka fast. Det hade då sannerligen icke gällt småsummor förutom frihetens förlust för chefen själv under en tid. Det var endast tack vare Ritters egen hänsynslösa kallblodighet, som han gått fri från åtal.

Så mycket harmligare var det emellertid för honom, att han nu, då han knappast hade något att göra på sitt eget kontor, skulle bli fast. Och för en sådan lumpen bagatell: några 100 kilogram smör, som livsmedelsmyndigheterna lagt beslag på. Det var kontorschefens fel, som glömt att stänga till en lönnlucka till det hemliga rum, som för dylika ändamål var särskilt grävt under det magasin, som firman disponerade ute vid Hultmans Holme.

Detta magasin var som sagt nedgrävt i jorden och försett med cementerade väggar, elektrisk belysning och andra praktiska anordningar. Ingen mer än firmans eget edsvurna folk hade reda på att detta underjordiska magasin existerade. Ingen utomstående kunde heller upptäcka det. Dess tak hade man täckt med jord, som tilltrampats så naturligt och fast, att ingen främling, som händelsevis befann sig inne i det Ritterska magasinet ovan jord, kunde ana, att han gick på taket till ett underjordiskt. I detta lönlige rum hade Ritter samlat exportförbudna varor, som sedan under mörkrets inbrott överfördes på roddbåtar till något segelfärdigt fartyg längre ut i hamnen. Under gu-

lascheriets högkonjunktur hade Ritter ständigt haft detta underjordiska magasin överskött med varor. Där hade funnits värden för millioner, men aldrig hade han blivit ertappad. Då är det icke att undra över, om han blev alldeles rosenrasande, när han en dag, då han blott hade smörbyttorna förvarade där, fick stämning för olaga varulagring.

Det var nu den nye kontorschefens fel. Han hade varit där nere och i ren distraktion icke blott lämnat den stora porten till magasinet öppen utan också glömt att stänga till den hemliga luckan, genom vilken man kom ner i källaren.

Och så begav det sig, att ett par livsmedelsinspektörer av en ren slump råkade förirra sig in i magasinet i fråga, upptäckte lönnluckorna i golvet, spatserade ner och funno smörbyttorna.

Nå, Ritter hade ingenting annat att göra än att erkänna, att han var ägare till det beslagtagna smörpartiet.

Men nu var det icke nog med smöret. Domaren ville också ha reda på, om det underjordiska magasinet förut använts i liknande olagliga syften.

Ritter hade en het dust att utstå, men för den beskyllningen klarade han sig. Smöret blev han emellertid av med och så ett grundligt tilltaget bötesbelopp dessutom, förstås.

Då blev Ritter förbannad på hela tillställningen, sade upp sitt folk och stängde kontoret. Det fanns ju ändå ingenting att göra. Och för den närmaste framtiden såg det ut att bli ännu mindre. Landet

var uttömt på allt som tänkas kunde, inte ens surrogat tjänade det längre till att jobba med.

Han hade visserligen ännu ett halvår kvar på kontraktet, men det struntade han i nu. Eugen Ritter & C:o var således blott ett namn på papperet och i handelsregistret nu. Firman hade haft en kort men lysande tid, sagolik skulle man kunna säga att den varit. Det var likväl här i dessa rum och på den korta tiden av föga mer än två år, som den före detta specerihandlanden blivit mångmillionären Eugen Ritter, om vilken hela staden talade.

Ja, så var den verklighetssagan all. Den hade börjat med några byttor smör och den slutade med några byttor smör.

Nu skulle Eugen Ritter med hela sin arbetsintensitet kunnat ägna sig åt sin andra firma, a.-bol. Värdepapper, men där gick affärerna som vi veta sin gilla gång, antingen han satt i direktionsrummet eller icke. Han behövdes icke där. Det var bara hans millioner som behövdes och de släppte han ju också villigt till i hopp om att de skulle yngla flera.

Eugen Ritter var således inte praktiskt utövande jobbare länge. Han var bankdirektör och rentier eller vad man nu ville titulera honom för. Snabbt hade han stigit upp mot maktens, rikedomens och framgångens glänsande tinnar. Han kunde inte gärna stiga högre, ty tinnarna voro slut nu. Han hade nått den översta. Nu kunde han sitta däruppe obekymrad om världens gång för övrigt. Det

vill säga så länge som souschefen i bankirfirman Värdepapper, herr Erik Wallin, ännu alltjämt spådde rätt i hausse och baisse.

Det var på vårsidan Eugen Ritter bommat igen sitt kontor, närmare bestämt i slutet av april. Och då han icke hade något särskilt tvingande göra inne i staden flyttade han ut till sin jaktvilla vid Högsbo.

Den gamla husföreståndarinnan, som han alltjämt hade kvar, fick stanna inne i staden. Han ville icke besvara henne hitut, i synnerhet som Brita då och då kom på besök och stannade kvar över natten. Och hur det nu var, så hade Ritter en viss respekt för den gamla ända sedan den där kvällen, då de suttit och språkats vid, och hon oförklommerat sagt ut sin hjärtans mening.

Det hade blivit tidig vår detta år. Redan stodo träden klädda i en lätt ljusgrön slöja, tussilagon och vitsippan prunkade på ängarna och lärkan sjöng sin befriande hymn till nordens nyvaknade liv.

Det kändes dock i alla fall skönt att få vara sig själv en tid utan allt jäktet och stöket inne i staden. Nu fanns det egentligen ingen, som väntade på honom därinne i stenöknen, inga telegram att expediera, spänningen var över, nerverna började att slappna till. Denna jättefysik började för första gången känna, att han var trött, verkligen behövde vila. Och det kunde han ju få nu.

Han levde fullständigt ensam, lagade sin mat själv, var tidigt uppe, med bössan över axeln, kan-

ske mest för syns skull. En och annan gång korsade en harpalt hans väg, och han hade till och med fått upp spår på räv, men han hade ingen jakthund och för övrigt hade jakten ingen direkt lockelse för honom.

Ja, nu var han avpolletterad tills vidare från dagens jäkt och bestyr. Han kunde rå om sig själv, göra vad han behagade, medan hans aktier i Värdepapper gingo upp och ned allt efter Erik Wallins önskan.

Det var en onsdagseftermiddag.

Brita hade ringt, att hon skulle komma ut på kvällen. Hennes engagemang vid Alléteatern var nu utgånget. Hon kunde göra vad hon ville om kvällarna tills vidare.

Direktören hade visserligen legat åt henne att hon skulle fortsätta även på sommaren, men hon var nu verkligt trött på det evinnerliga dansandet. Och så hade hon dessutom fått en ny idé i sitt oroliga huvud. Och det var denna idé hon nu ville komma ut till Eugen med för att höra, vad han tyckte. Hon var icke så alldeles säker på, att han gillade den, men hon brukade få sin vilja igenom, och så visste hon, att Eugen nu icke var så bunden av affärerna som förut.

När Brita kom upp till jaktvillan på kvällen, hade Eugen högst egenhändigt gjort i ordning en liten läcker kallsupé med ostron och champagne bland annat.

Han var således vid gott humör och då skulle hon nog få honom med på sitt förslag.

Då de hunnit komma i den rätta stämningen, sade Brita:

— Vet du, jag är verkligen uppriktigt trött på att exponera mig längre. Jag behöver också vila, ty mina nerver äro nog i olag.

— Ja, det är vad jag har sagt till dig för länge sedan. Du börjar bli torr. Var rädd om späcket, medan du har nå't i behåll.

— Nu ska du inte försöka vara kvick. Det kan du aldrig i alla fall, men ditt försök till skämt åsido, så behöver jag verkligen vila ut ett tag.

— Det är väl heller ingen som vill neka dig det nöjet.

— Jo, direktören förstås, om han kunde. Han har erbjudit mig engagemang även i sommar mot förhöjt gage, om jag vill stanna kvar.

— Det tror jag nog, sade Eugen, att han vill. Utan dig står ju teatern tom. Det är på dig han lever liksom den där cirkusdirektören en gång.

— Asch, du språkar strunt. Låt bli att påminna mig om den där gamla historien. Jag vill inte höra den mer, hör du. Jag ångrar bara, att jag ens berättat den för dig.

— Men den lär ju vara sann, efter vad du själv påstår, skrattade han och höjde sitt glas.

— Det var inte om den saken vi skulle resonera, sade hon. Det var om jag skulle låta engagera mig i sommar eller inte.

— Nej, sade Eugen, för att tala uppriktigt, det tycker jag inte. Du kan gott vila dig nu några månader och hålla mig sällskap.

— Här ute?

— Ja, naturligtvis. Här får du den absoluta vilan och jag garanterar för, att du ockå skall få kött på benen.

— Menar du verkligen, att vi skulle gräva ner oss härute i ensligheten?

— Varför inte!

— Nej du. Då dansar jag allt hellre, det kan du vara övertygad om.

-- Jaså.

— Jaså ja — det var väl heller icke ditt allvar. Du är ju själv din frie man nu. De välsignade af-färerna behöva inte oroa dig längre.

— Så mycket bättre.

— Nej, jag har en plan som är bra mycket bättre, åtminstone har den fördelen av att vara bra mycket angenämare.

— Vad är det för en plan?

— Att resa vår väg — du och jag.

— Resa — vart hän?

— Det är just frågan.

— Den idén var inte så dum.

— Nej, ser du det. Vi måste bort från staden och omgivningarna både du och jag, annars blir du konstig till humöret och jag — ja, jag blir torr som en sticka. Och en sådan är varken din eller andra herrars förtjusning.

— Vad andra herrar tycker om dig, angår mig inte. Det skall du lära dig att förstå, sade han. Emellertid, har du något förslag?

— Ja.

— Låt höra. Jag börjar bli intresserad.

— Ser du det. Tacka mig för förslaget.

— Det blir tids nog sedan, tänker jag. Men till resplanerna. Vart har du tänkt? På svenska västkusten är så förbaskat tråkigt. Jag var i Marstrand för ett par somrar sedan. Och uppriktigt sagt har jag aldrig haft så tråkigt. Då kan man lika gärna bo här ute på Högsbo, då får man åtminstone vara i fred för den svenska dumheten och avundsjukan. Den florerar som du vet aldrig så skriande friskt som just i ett svenskt badortssamhälle, men mest på vår västkust.

— Alldeles, lille Eugen! Det är min mening också och därför föreslår jag, att vi resa till Hornbæk.

— Hornbæk — var ligger det då?

— Vet du inte det? I Danmark. På Själland, mitt emot Kullen i Skåne.

— Har du varit där?

— Nej, men jag har alltid längtat dit. Där skall vara en den mest förtjusande sandstrand.

— Utmärkt, Brita! Det bestämmer vi oss för utan vidare.

— Då slipper jag att dansa i sommar åtminstone?

— Det slipper du. Om du blott ville, tillade han allvarligare, slapp du det för alltid.

— Är du nu där igen. Tycker du inte, att vi ha det betydligt mycket gemytligare och gladare, så länge vi leva som vi gör.

— Ja, men det går inte i längden, Brita. Det är ett evinnerligt sladder om oss i staden.

— Ska du säga det, som aldrig förut bekymrat dig om skvaller.

— Nej, det har jag inte gjort, men jag har just nu, när jag gått här ute ensam, tänkt över vårt förhållande. Både du och jag skulle ha större fördel av att legalisera det, så slapp folk att prata åtminstone.

— Nej, hör du, Eugen, jag tror, ta mig katten, att du håller på att bli gammal.

— Inte gammal, men förständig, Brita.

— Och så skulle jag sluta upp att dansa?

— Förr eller senare måste du väl det.

— Inte än på länge du. Men låt oss inte komma i dispyt om det nu igen. Du vet, att jag blir alltid vid dåligt humör, när du börjar tala om att legalisera och legalisera. Du har ju själv sagt, att jag icke passar att vara gift — och så få barn — hu då!

— Det har jag sagt förr, men —

— Nu har du ändrat mening. Strunt i det. Låt oss tala om Hornbæk i stället.

Och Brita berättade allt hon visste om den populära danska badorten ute i sanddynerna.

Och så fick hon fram en karta och pekade ut platsen.

— Jag har förresten hört, att det skulle komma många svenskar dit, sade hon.

— Ja, men det är ju dem som vi vill undvika.

— Asch, det blir nog bra med det, bara vi kommer dit. —

Ja, så bestämdes det så, att Eugen Ritter och

Brita Anker skulle resa till Hornbæk. Eugen skrev dit ned samma dag och beställde rum.

— Ska vi inte ha Jonas Burman med? frågade hon. Han är ett rätt så trevligt sällskap.

— Om du vill, sade han. Jag för min del tycker att vi må bäst, om vi resa utan sällskap. Eller hur?

— Du har kanske rätt.

Och därvid blev det.

Då Eugen nu icke hade något särskilt göra, som höll honom kvar i staden, affärerna i bankfirman Värdepapper gingo alltjämt sin gilla gång, kunde de resa redan i medio av juni. —

Vid denna tid är ju Hornbæk ytterst fåtaligt besökt. Knappt andra gäster finnas där, än de utflyttade villaägarna.

Eugen Ritter hade hyrt en villa för sig och Brita. Villan tillhörde eller rättare hade tillhört en Köpenhamngulasch, som just nu slagit vantarna i bordet. Den var luxuöst möblerad, med all modern komfort.

Denna villa hade Ritter kommit över först efter sin ankomst. Han hade ursprungligen beställt rum på hotellet.

Men när han fick nys om, att villan ifråga var till uthyrning, lade han genast beslag på den.

Ända till midsommar varade idyllen i Hornbæk. När man kom in på restaurangen eller »Kroen» syntes blott här och där någon enstaka gäst.

Eugen Ritter hade snart hunnit skaffa sig vederbörlig respekt bland restaurangens betjäning tack var sina frikostiga drickspengar.

Han dominerade så gott som restaurangen — ända till midsommär. Då började det bli liv på den gamla populära badorten.

Det var mest rika köpenhamnare men även flera stockholmare, kunde Brita upplysa Eugen om.

— Gudskelov för det då, sade han. Då kanske man har utsikt att få leva som en främling bland främlingar.

Den första ordentliga soarén, som var anordnad i badrestaurangen, ägde rum på midsommaraftonen. Brita hade kommit bland de medverkande damerna och blev genom sitt glada, spirituella sätt att vara snart gunstlingen bland de dansanta herrarna. Och dansa kunde hon ju som ingen annan! Den storvuxne Eugen, som icke var någon kavaller, fick mest sitta och titta på, när Brita gled fram i famnen på än den ene, än den andre av herrarna.

Så kom badlivet i gång även därute på den vita stranden. Juli månad gick in med en lodrätt strålade sol och högblå himmel, luften var ljum och doftade av sältan från havet och av tusen sinom tusen rosor från trädgårdarna. Det var en lust att leva. Eugen, som förr verkligen aldrig njutit av sina rikedomar på detta sorglösa sätt, dåsade till och blev allt mer bekväm av sig.

Denne jätte, som alltid förr varit som en stålfjäder och vars kropp inget svirande ännu förstört, började lägga på hullet, där han halva dagarna låg naken i sanden, brunstekt som en nigger. Det var nätt och jämt att han orkade gå och doppa sig ett

slag eller när middagstiden var inne ta på sig byxorna och skjortan.

Men när han väl kom upp på restaurangen, där Brita redan satt och väntade på honom, blev det alltid en lukullisk fest med vinernas mångfald.

Ja, det var ett liv i lättja och maklighet — sådant som Ritter aldrig förut levat. Och magen och hakan svällde och andedräkten blev flåsande. Den förut så harmoniskt byggda figuren förlorade de vackra linjerna. Brita skrattade och sade, att om de skulle stanna kvar här ännu någon tid, så fick man lov att skaffa särskild vaggong åt Eugen när han skulle forslas hem.

Han brydde sig alls icke om vad hon sade. Han bekymrade sig icke om något. Det enda som intresserade honom var danskarnas goda mat och dryck och förresten att få ligga i fred.

Brita var hans motsats. Hon lade visserligen på hullet, hon också, men med förstånd, så hennes vackra, graciösa kropp åter kom till sin fulla rätt. Hon var verkligen sommarskön. Herrarna kallade henne för arabiskan. Det var i synnerhet en operettsångare vid Casinoteatern i Köpenhamn, som lade an på henne på allvar. Annars var hon omsvärmad av hela det manliga släktet därute på badorten, synnerligast sedan hon uppträtt och dansat ett par solo-danser på en soaréutställning.

Ingen hade hittills haft reda på vad hon egentligen var till yrket, om hon nu hade något annat att göra än att fånga manfolk, som en elak herre

yttrade sig en gång, när hon svävade förbi honom och hans sällskap.

Då Eugen och hon dessutom bodde för sig själva, hade hon också mer fått vara i fred, än om hon bott på hotellet.

Emellertid i samma mån som Eugen allt mer och mer försjök i dåsighet och lättja utan andra begär än matlusten och den starka törsten, blev också Brita mera pigg mot de uppvaktande kavaljererna. I början hade Eugen följt henne med till soarerna, men så slutade han upp även därmed. Han gav henne fullständig fria tyglar. Hon fick leva bäst hon gitte. Det förargade henne nu litet smått, att han icke mer bekymrade sig om henne än att hon fick gå och komma hur sent på dygnet som helst. —

Det var i medio av augusti. Badsäsongen led mot sitt slut. Från direktören för Alléteatern i Göteborg hade Brita fått upprepade förfrågningar om hon tänkte på att uppträda där under den stundande höstsäsongen. Hon hade frågat Eugen, hur han tyckte att hon skulle göra, men han svarade att det intresserade honom icke.

— Då reser jag i slutet av augusti, hade hon sagt.

— Du kan resa när du vill för mig.

— Men du följer väl med?

— Nej, jag tänker stanna ännu en tid.

Ja, det var denna vårdslöshet från Eugens sida gent emot henne, som hon i någon mån kände sig uppbragt över. Hon hade en känsla av att hon icke intresserade honom längre.

— Näväl, tänkte hon, jag har andra begär än magens och gommens, jag. Du skall få se, min vän, att Brita Anker ännu icke tappat lusten att roa sig.

Det var som sagt i medio av augusti.

Badsocieten skulle ställa till med en större fest och hon måste naturligtvis vara med och göra upp arrangemangen.

Festen var synnerligen lyckad. Den pågick till långt fram på småtimmarna.

När man skulle bryta upp, var det en av herrarna, som frågade Brita Anker, om hon hade lust att göra honom sällskap in till Köpenhamn i hans stora motorjakt.

— Om Hans Vigen (operettsångaren från Casino) följer med?

— Varför just han då?

— Åh, sade hon skalkaktigt upprymd och obesvärad:

— Man kan kanske ha roligare, om man är tre.

— Vad menar ni, frågade han.

— Det får ni gissa! Men ni måste gissa rätt, annars. . . Hon lyfte hotande pekfingeret. De mörka ögonen brunno.

Den andre ryckte till, nästan hypnotiserad av denna kvinna.

— Nå, sade hon, går ni och hämtar Hans Vigen?

— Naturligtvis hämtar jag honom.

— Så får ni gissa under tiden eller hur?

— Tackar, jag skall försöka.

— Men säg mig, fryser man inte där nere i kajutan?

— Nej, där finns allt som kan hålla er varm, hoppas jag.

— Bravo. Hämta nu Vigen bara!

I nästa nu stod den unge operettsångaren vid hennes sida. Hon hörde knappt hans steg, där hon stod på restaurangens trappa och lyssnade förströdd till bränningarna därute från havet, som ej kunde ses, ty natten var mörk. Måne och stjärnor slumrade och struntade i gamla moder jord.

Herr Vigen hostade lätt. Brita ryckte till, som om hon blivit skrämmd.

— Det är bara jag, min sköna, sade han.

— Åh, jäså ni kom ändå — ja, ni har väl lust att följa mig och grosshandlare Jensen ut på en motorbåttur till »Kongens By»? — Jag har sagt honom att jag icke följer med, om icke ni gör sällskap.

— Naturligtvis följer jag med, sade Hans Vigen. Er skulle jag vilja följa till världens ända. Vem skulle inte vilja det!

— Jäså, det var roligt att höra. Hör ni, Jensen ropar till oss där nere från bryggan. Då är det bäst att vi skynda på. Ni får ta min arm, om ni är snäll, men ni slipper att följa mig till världens ända.

— Men vad skall eder herr —

— Han sover i natt, och i morgon ska han äta och dricka som alla andra dar. Han har inte tid att tänka på annat.

De voro framme vid bryggan, där motorbåten låg förtöjd.

Hans Vigen tog Brita Anker om midjan och lyfte henne, som hon varit ett barn, ner i kajutan.

Lanternorna tändes och jakten stack ut till sjöss.

Då först tänkte Brita på Eugen och vad han skulle undra om henne, då han vaknade och icke fann henne hemma. Det var dock icke rätt gjort av henne. Och hon satt och såg tankfull ut.

— Är ni rädd eller vad står på? frågade Vigen. Ni ser så fundersam ut.

— Gör jag? Nej då! Jag känner mig bara litet trött, narrades hon.

— Då är det bäst att ni vilar er ett tag, sade han och visade henne på en chäslong. Brita lade sig ned och försökte slumra till, men motorn höll henne vaken.

Under tiden började det dagas. Gasten kokade kaffe och dukade fram en lätt liten frukost. Grosshandlaren skötte rodret och Hans Vigen satt bredvid Brita, smekande hennes heta kind med sin hand.

Hon såg på honom. Han var en vacker man i sina bästa år, med ett markerat ansikte, omramat av svart, något vågigt hår.

— Varför kysser han mig inte, tänkte hon.

Som om han anat hennes tanke eller tänkte precis detsamma samtidigt, böjde han sig ned och tryckte sina läppar mot hennes.

Hon grep fast i hans huvud med båda sina händer och kysste honom lidelsefullt tillbaka.

— Om ni visste, vad jag beundrar er, sade han till svar på hennes kyssar.

— Gör ni?

— Ja. Hela sommaren har jag gått och längtat efter en sådan här stund på tu man hand.

— Inte trodde ni väl, att den stunden skulle komma? frågade hon.

— Nej, det trodde jag aldrig. Men ödet har sina nycker. Får jag säga du?

— Gärna.

— Du Brita, vill du följa mig, vill du bli min? Jag skall bära dig på mina händer, ty jag älskar dig. Jag har älskat dig allt från den första stund jag såg dig.

— Jag kan icke, sade hon.

— Varför?

— Jag är hans.

— Det borde du skämmas för att tala om. Bli min och vi skola vara de lyckligaste människor under solen.

— Din kan jag bli, men icke din hustru, sade hon fräckt.

Hans Vigen blev för ett ögonblick stum. Det var en underlig kvinna. Av alla han haft, ägt och älskat, hade det icke varit en, som skulle nekat att bli hans hustru. Brita Anker ville det icke.

— Varför vill du icke bli min hustru?

— Jag vill icke vara eller bli någons hustru. Jag älskar friheten mer än allt annat. Jag är icke som de andra jag, ser du. Det är den enda förklaring jag kan ge.

— Men du följer med mig i alla fall?

— Jag rymmer ju med dig, därför att jag vill bli din, men jag kan icke stanna hos dig —

I detsamma kom gästen och sade till, att frukosten var serverad. Grosshandlare Jensen lämnade rodret ifrån sig åt honom och kom in till dem.

— Här har ni det gott, sade han, medan en annan stackare får stå där ute och frysa. Vi ha fått en sju sabla dimma på halsen. Det blir svårt att klara sig. Jag är lite smått orolig och ängslig.

Man satte sig till bords, men hade nätt och jämt börjat, då en häftig skakning förnams. Det var som om någon jättehand gripit fast i båten och ruskat om den grundligt. Tallrikar och glas slungades över ända och bort mot ena väggen, där de krossades.

Brita hörde gästen ropa något till dem genom luckan, men hon kunde ingenting uppfatta. I nästa nu blev allt mörker för henne. Hon hade förlotrat medvetandet. —

* * *

Då hon åter vaknade till sans, låg hon nedbäddad i en säng. Grosshandlare Jensen stod lutad över henne.

Hon kände först icke igen honom utan stirrade som på en uppenbarelse.

— Var är jag — aj, vad det gör ont! — hon tog sig med handen åt ryggen.

— På ett hotell i Helsingör. Känner ni icke igen mig? Det är Jensen.

— Äh, — men — vad har då hänt?

— Vi blev påseglade i natt av en skonate.

Nu mindes hon, vad som tilldragit sig såra innan hon förlorat medvetandet.

— Var å de andra — var är herr Vigen?

— Borta, sade hr Jensen dystert.

— Borta — hur borta?

— Drunknade.

— Det är icke sant?

— Jo, fröken, både han och gästen drunknade vid kollisionen.

— Och ni och jag blevo räddade?

— Ja.

— Så underbart.

— I sanning.

Hon försökte vända sig, men uppgav samtidigt ett skrik.

— Vad är det med min rygg?

— Ingenting livsfarligt. Ni har fått ett slag över skulderbladen, men doktorn, som var häruppe i morse, säger att det är ingen fara, bara ömhet. Ni får ligga stilla några dagar, så blir ni bra igen.

— Och ni blev alldeles oskadad?

— Ja, gudskelov.

— Så underligt. Men den stackars Vigen! Mitt hjärta gråter, då jag tänker på honom, han var så ung och vacker. Och det var jag som lockade honom med. Det skall Gud aldrig förlåta mig! — Ja, han var så ung, så vacker, tillade hon mer för sig själv. Jag fick aldrig bli hans. Och jag som längtat därefter hela långa sommaren.

Jensen hörde icke vad hon mumlade.

— Nu skall ni lugna er, sade han. Kanske ni

vill att jag telefonerar till herr Ritter och underrättar honom var ni finns.

— Ack ja, gör det för Guds skull.

Nu först kom hon ihåg sin beskyddare och vän, han som dock varit allt för henne.

Jensen gick åstad och telefonerade till Hornbæk, men träffade icke herr Ritter.

Från hotellet i Hornbæk skickade man emellertid ett bud till Ritter för att underrätta honom om, var Brita fanns. Budet kom tillbaka. Men med det beskedet, att hon fick vara var helst hon ville för honom. Han ville icke ha med henne att göra vidare.

Då Jensen meddelade fröken Anker vad Ritter låtit säga, brast hon i gråt. Nu hade hon ingen, som kunde eller ville ta hand om henne. Vad skulle hon göra!

Som om Jensen anat sig till hennes belägenhet, sade han:

— Oroa er icke, fröken. Jag skall svara för att det icke går någon nöd på er. Jag stannar här, tills ni är återställd.

Hon mumlade ett svagt tack.

Precis en vecka måste Brita ligga till sängs. Grosshandlare Jensen var alltjämt kvar hos henne och vakade över henne som över ett sjukt barn. Friska blommor hade hon jämt på bordet. En dag hade han givit henne en 100-kronors sedel, om hon behövde några pengar.

— När ni blir frisk, följer ni väl med mig in till

Köpenhamn? Jag lovar att bli den bästa vän för er, sade han.

Hon nickade instämmande. Men samtidigt hade en plan mognat i hennes hjärna. Hon skulle fly, bara hon blev så pass att hon kunde reda sig själv. Hon hade de 100 kronorna. Hon skulle först resa till Hornbæk och be Ritter om förlåtelse för sitt tilltag. Ville han icke förlåta henne, skulle hon resa till Göteborg. Planen satte hon också i verket en dag, då hr Jensen gått till det närbelägna Marienlyst för att äta middag. Då han kom tillbaka, var hans rov borta.

Han svor en dyr ed på att han skulle ha fatt på henne.

Men han kom för sent.

Brita hade genom städerskan på badhotellet i Hornbæk fått reda på, att hr Ritter dagen förut rest hem till Sverige. Hon satte sig därför genast på färjan till Hälsingborg och vidare med uppgående dagtåget.

Då hr Jensen började forska efter henne, var hon långt utom räckhåll för honom. Hon hade i sista stund räddat sig undan hans erbjudna »vänskap». Hon tänkte: »Männens vänskap ska man då alltid betala med sin kropp. De flesta åtminstone äro sådana». Jensen var en typisk sådan herre, även om han gjort henne den största tjänst en människa kan göra en annan.

När hon kom fram till Göteborg, gick hon raka vägen upp till direktören för Alléteatern.

Ni kommer som en räddande ängel, utropade

denne, då han fick se henne. Varför svarar ni då aldrig på mina telegram.

— Därför att det icke roade mig, sade hon nonchalant.

— Alltid densamma, alltid densamma! Lika jäklig! Finns det då ingen karl, som kan få bukt med er?

— Det ser inte ut så, sade hon, och så vill jag inte. — — —

Ja, så slutade badsejouren för Brita Anker. Det var ett äventyr, som så när höll på att kosta henne livet. Men hon hade tur ändå.

På omvägar erfor hon att Eugen Ritter för tillfället vistades i Marstrand. Och väl var det. Hon hade icke lust att träffa honom så snart. Hon var rädd för honom. Han kunde sätta skräck i henne. Han var egentligen den ende, som lyckats göra det. Men med var dag som gick blev hon ivrigare efter att få möta honom. Tänk om han tog sig någon annan! Då var det slut med alla hennes dyrbara toaletter. Men fick hon bara fatt i honom, skulle hon nog fånga honom igen. Hon kunde konsten hon! Men då kom hon att tänka på, vilken förändring han undergått under sommarens lopp, en förändring som stöpt om jätten till en viljelös och lättjefull köttklump, som ingenting hellre önskade än att få sova och äta. Det var henne helt enkelt en gåta, hur snabbt denna förändring kunnat försiggå. Och allt detta berodde på, att han icke hade något att göra. —

När Eugen Ritter morgonen efter Britas flykt i

motorbåten icke fann henne hemma, reflekterade han icke så mycket däröver.

Han hade som sagt blivit likgiltig för allt utom för mat och dryck.

Hon fick gärna sova var hon ville och hos vem hon ville för honom. Han var uppriktigt trött på henne liksom på allt och alla. Ingenting intresserade längre den förut så intensivt levnadsfriske mannen. Han kunde få allt, vad han önskade. Men han hade inga önskningar mer, allra minst efter kvinnor. Han var mätt på dem. Och han var mätt på livet.

Men när dagen gick utan att han hörde av henne, började han dock smått undra. Ingen visste vart hon tagit vägen.

Så på kvällen kom det extrablad till Hornbaek, som meddelade om olyckan, även fick man läsa om namnen på dem, som varit med. Brita hade räddats och förts till Helsingör tillsammans med motorbåtens ägare. De två andra ombord hade gått till botten. »Hon kunde gärna ha gjort dem sällskap, den h—ran», mumlade han, »så hade man varit befriad från henne». Men i nästa nu ångrade han sig. Hon hade i alla fall betytt så mycket för honom, engång varit hans allt, att han ändock kände ett smärtsamt stygn i hjärtat vid tanken på hur de båda två, såväl han som hon, sparat ur var och en på sitt sätt.

Men det förargade honom att hon rymt med en annan i alla fall, ty han betraktade henne alltjämt som sin egendom, som han köpt och betalt dyrt.

Det var under trycket av all den vrede och kanske svartsjuka, han nu var mäktig, som han lät svara budet från hotellet, att han icke mer ville ha med henne att göra. Några dagar senare packade han och reste sina färde. Men det var icke samme Ritter, som för ett par tre månader sedan kom hit ned. Kropp och själ hade blivit gamla i stället för förnygrade. Och han var missnöjd med hela världen.

Han hade icke hört något från bankirfirman på en längre tid och det intresserade honom heller icke. Den gick väl sin gilla gång förresten.

När han kom hem till sitt palats på Johanneberg möttes han emellertid av den första jobbsposten av större omfång under hela sin meteorliknande bana.

Det låg ett meddelande från Erik Wallin, som kort och gott meddelade, att rederiaktiebolaget Navis gått i konkurs. Dess båtar, som fraktats utan assurans, hade torpederats och gått under med man och allt.

Det var en förlust på över en million kronor i ett enda navs för Eugen Ritter.

— En million, mumlade han, en million åt fanders! En million som jag aldrig kan få tillbaka.

Anna Karlsdotter.

Ett stenkast från Vinnarps lilla järnvägsstation i södra Västergötland ligger gården Ängslyckan. Den gör skäl för sitt namn, ty den ligger mitt på en äng. Står man en högsommardag på stugutrappan och låter ögat svepa ut över landskapet, ser man blott en böljande bördig slätt, som borta vid synranden försvinner i dimma eller soldis.

Ängslyckan är inte något stort jordagods — en knapp fjärdingsgård, men den är bördig och givande och anses som en av de mest välskötta i byn.

I fyrtio år hade gårdens ägare brukat dess jord. När Karl Jansson första gången satte sin fot i stugugan var han blott 25 år och nygift. Dessförinnan hade han tjänat dräng på socknens enda herrgård och där hade han också fått fatt på sin hustru, som då var innepiga hos patron.

Ängslyckan ägdes vid den tiden av sparbanken i den närbelägna staden. Banken hade nämligen måst taga den i mät för en skuld, som den forne ägaren häftade till den; så länge denne, en gammal orkeslös änkring utan barn, levde, fick han bo kvar på gården, men när han dog, annonserade banken ut den till försäljning eller arrende. Någon spekulant infann sig emellertid ej, ty gården var mer än

lovligt vanskött. Hus och ladugård voro nästan fallfärdiga, åkrarna lågo oupplöjda av brist på arbetsredskap och dragare. Det var ingen, som ens vågade sig på att arrendera ödehemmandet trots den bördiga jorden, ty det skulle ta år, innan man kunde få den i givande tillstånd.

Det såg verkligen ut, som om banken icke kunde få vare sig köpare eller arrendator, trots att den annonserade i ortstidningarna upprepade gånger. Så hände sig, att Karl Jansson en dag kom upp på bankkontoret i ett ärende för sin husbonde.

Direktören, som var personlig vän med patron och av denne mer än en gång fått höra, vilken duglig arbetare Jansson var, fick en idé, då han såg den unge, storväxte drängen på sitt kontor.

— Får jag tala med Karl ett par ord, sade han och gick före in i direktionsrummet.

Karl Jansson lunkade förlägen och undrande efter.

— Karl är ju gift? frågade han.

— Ja, svarade drängen, jag är väl det.

— Men det är icke länge sedan Karl gifte sig, eller hur?

Drängen började icke utan fog undra, vad bankdirektören hade med den saken att göra. Men denne fortsatte:

— Karl har väl inte tänkt att tjäna dräng i hela sitt liv heller?

— Det har jag förstås inte, men vad vill en göra med två tomma händer. Då får en tjäna andra, antingen en vill eller inte.

— Ja, det är nog så, Karl, men jag har ett förslag, som jag tycker skulle passa för Karl och hans hustru.

Drängen såg spörjande på honom.

— Karl har väl hört att Ängslyckan är arrendeledig. Skulle det inte vara något för er båda?

— Å, Gud bevara mej, direktörn! Jag har ju inte så jag kan betala det första arrendet, sedan mycket mindre att sätta upp redskap och djur med. Nej, då har jag och gumman min bättre som vi ha det, fastän hon, om jag skall tala sanning, varit en vis och velat att jag skulle fråga, hur pass stort arrendet är.

— Ser han det! Ska en skaffa sig något eget, får det allt lov att vara i ungdomen, medan man orkar med att arbeta.

— Det vet jag nog, direktörn, men jag har inte lust att sätta mig ut för några bekymmer.

— Jag kan förstå det, men om jag nu låter Karl arrendera gården avgiftsfritt första året, vad sägs om det då?

Drängens ögon blevo klotrunda av förvåning och han tummade förläget på mösskärmen.

— Det är väl ändå inte meningen på fulla allvaret, sade han dröjande och såg misstroget på direktören.

— Jo, det är fulla allvaret, om Karl vill ta gården, så den slipper ligga för fåfot. Karl får ha den utan avgift första året och om banken så lånar Karl låt oss säga 2000 kronor att sätta upp med, så går det nog att komma i gång.

— Nej, jag tror att direktören bara skojar med mig nu, jag kan inte riktigt fatta längre, för på hälften av de villkoren skulle alla drängar, som finns i byn, vilja ha Ängslyckan.

— Det kan nog hända, men det är ingen, som jag skulle ha förtroende för mer än Karl. Men nu är vi väl överens i alla fall?

Jansson hörde icke till dem, som kunde ge sina känslor fritt lopp. Han var sävlig och långsam av sig både till att tänka och handla. Och han hade ännu svårt för att tro, att det hela verkligen var allvarligt menat av bankdirektören. Erbjudandet hade ju kommit så apropos, det var inte gott att sansa sig i en hast heller.

Men när bankdirektören helt vänligt slog honom på den breda axeln och sade:

— Då äro vi överens då? kände Karl Jansson att det dock var fulla allvaret. Det var så konstigt i själva hjärtklumpen och mot hans vilja trängde en tår fram ur hans öga. Han strök bort den med avigsidan av den valkiga näven och mumlade:

— Jag kan bara säga tack, herr bankdirektörn.

— Det är bra, Karl. Ta nu med sin hustru intill stan en dag, så skriver vi kontrakt.

Detta hände en gång i februari. Den 24:de april flyttade Karl med sin hustru till Ängslyckan som arrendator.

Trots de billiga villkoren såg det till en början ut som om de icke skulle kunna gå i land med företaget. Gården låg ju alldeles för fäfet, jorden var fullständigt utsugen. Det hjälpte icke, hur fälten

gödslades. Skörden blev ringa och av dålig beskaffenhet. Karl Jansson och hans hustru arbetade nästan dygnet om, de arbetade så ryggarna deras kroknade i förtid av slit och släp. Aldrig vila, bara arbeta. Kommo så därtill barnen. Det ena efter det andra. År och barn — år och barn.

Men de båda släppte icke taget, även om det under de första åren såg tröstlöst ut. Gården kunde ju knappt, trots att den var en fjärding stor, ge så pass avkastning, så man slapp att köpa av andra. Fälten buro dock småningom rikare skördar. Överskottet, som man kunde sälja, blev allt större och större, medan priserna på alla slags lantmanprodukter stego.

Det ena efter det andra gjorde, att Karl Jansson, när arrendet efter det tionde året på nytt skulle skrivas under, beslöt att köpa gården i stället.

Och så skedde. Nu hade man kreatursbesättningen och redskapen skuldfria, men själva gården återstod. Det blev som att börja på nytt nästan, tyckte Karl. Men med Guds hjälp skulle väl också den vara betald en dag, mente han till hustrun, om en bara fick ha hälsa och krafter och barnen växte upp och hjälpte till. Fem barn i livet hade Karl Jansson och två voro döda. De två äldsta voro pojkar och kunde nu redan hjälpa till med litet av varje. De tre yngsta voro flickor. Åren gingo. Ryggarna kröktes allt mer på de gamla, de unga växte upp som kraftiga furor växa i skogen.

— Det är granna barn du, Karl, hette det. En kan inte se, att de ä bondbarn. De ä så väl vuxna.

Så var det också. Karl Janssons ungar voro väl-skapta, ja, man kunde nästan säga vackra. Dragen voro rasrena, men de voro linhåriga, som det för-resten höves äkta svenska bondbarn. —

Vid världskrigets utbrott hade emellertid äldsta sonen och äldsta dottern rest över till Amerika.

Av den ursprungliga kullen om sju stycken fanns nu således icke mera kvar än tre, den näst yngste sonen och så de båda yngsta flickorna Helga och Anna.

Anna var vid denna tid en högrest slank 19-åring. De blå ögonen lyste som blåklint och håret liknade gula ax just då de stå färdiga att skördas av skäran.

— Jag undrar; sade Jansson mer än en gång till sin hustru, hur länge vi få behålla dem vi ha kvar.

Föräldrarna gingo i ständig oro för att barnen skulle överge dem och gården. Det var ju i själva verket för barnen de gamla strävat och slitit. Och de hade arbetat, så att deras barn för utkomst-ens skull icke behövde lämna Ängslyckan. Den gav livets nödortvt och mer än tillräckligt därav, även om de voro dubbelt så många.

Men det är nu en gång så. Det som växer vill växa fritt utan tvång och de unga, som duga något till, vill gärna pröva, om vingarna bära och hur högt de gå. Men det är inte bara det, att ungarna söka sig bort, då de vuxit ut. De följa livets lag och skaffa sig en make eller maka. Och detta väl-lar föräldrarna huvudbry på sitt sätt.

Helga hade grannens son redan giljat till, medan däremot Anna ännu var fri som fågeln under fästet.

Det vill säga att hon hade sin lilla hemlighet, hon som andra ungdomar, men hon höll den för sig själv.

En gång var hon emellertid nära att förråda sig, då modern halvt på skämt undrade, om hon icke liksom hade lite klockarkärlek till Eugen i Skattegården, sedan han kommit till handelsman.

Ett modersöga ser mer än andra, och hon hade lagt märke till, att hennes yngsta dotter gärna höll sig nere vid stationen »för att se på tåget». Vem hon med sina blåklintsögon helst såg efter var modern inte riktigt säker på, men hon hade sina förmodanden, som ju oss emellan sagt icke voro så alldeles grundlösa.

— Du tycker om att hälsa på hos handlarn du, sade modern helt apropå till Anna en gång.

Anna rodnade och gick ut. Det förtröt henne, att modern skulle tro, att hon gick till handlarn bara därför, att Eugen i Skattegården var biträde där. Men om Anna varit sann mot sig själv, skulle hon ha medgivit, att hon ingenting roligare visste än att få stå och nojsa med Eugen.

Det var ju tjugotals andra pojkar i byn, som sprungo efter henne, som om de varit galna. Och mer än en gång hade mor Jansson sagt till sin gubbe: »Anna få vi inte behålla länge, det förstår jag», och på samma gång var det henne som om hon kände en viss sublim känsla av stolthet över att ha en dotter, som alla byns unga män hade ett gott öga till. Det är också ett slags modersstolthet, värdig namnet förresten.

Men Anna brydde sig aldrig om att göra affär av

bondsönernas uppmärksamhet mot henne. Hon var i det fallet olik sin syster Helga, som var vad man säger pojkgalen. Anna var just hennes motsats. Men så hade hon ju också sin lilla hemlighet för sig själv.

Men till något mera än bara lite nojs på ömse sidor om disken i den lilla handelsboden på Vinnarsp station blev det aldrig. Att hon icke var Eugen likgiltig det anade hon nog med vanlig kvinnlig intuition i dylika ting. Hon såg ju, att han hade ett helt annat sätt mot henne än mot andra unga bondflickor, som kommo in i affären.

Han kunde se på henne med sina stora bruna ögon, så hennes lilla hjärta bankade högt av fröjd. Han kunde ta hennes hand i sin och trycka den så där mjukt och varmt, som ingen annan kunde.

Då gick det en ilning utefter hennes ryggrad.

Men till något mer blev det aldrig, ty en vacker dag var Eugen försvunnen från det lilla stations-samhället och även försvunnen för Anna.

Hon saknade honom på djupaste allvar, men hon tyckte, att hon verkligen kunde ha rätt att få veta vart han tagit vägen åtminstone. Ty Eugen försvann som en dimfigur.

Från den dagen var Anna icke så begiven på att gå till handelsboden. Den hade förlorat sitt existensberättigande för henne nu. Men modern, som anade hur det var fatt med hennes yngsta dotter, kunde inte annat än tycka, att det var bra, att Eugen gett sig av, ty sanningen att säga var han ju i alla fall en fattiglapp i jämförelse med en massa

andra bondsöner i byn, av vilka Anna kunde få vem hon ville. Ja, så mycket hade mor Jansson trott sig se.

Men från den dag Eugen lämnade Vinnarp, förstummades humöret på Anna. Hon var icke samma lilla kvittrande lärka som förut. Och hon trivdes icke hemma. Hon längtade ut, bort, sak samma varthän, bara hon kom från föräldrahemmet och den gamla omgivningen, som med var dag som gick blev tråkigare och tristare för henne.

Eugen hade varken hon eller någon annan hört något från — förrän han själv en vacker dag på sensommaren någon tid efteråt uppenbarade sig på Vinnarp station som storgrosshandlare i lantmanprodukter. Han köpte allt som fanns att köpa och pengar hade han som gräs. Han blev ett mirakel för hela socknen. Men Anna kände inte igen honom, tyckte hon, då han hälsade på henne. Så fort han tryckt hennes hand, sprang hon också sin väg. Hon kände nu med sig, att hon ingenting betydde för honom mera, inte mer än andra unga flickor. Och då ville hon heller icke ha honom för sina ögon. Att han kunnat glömma bort henne på så kort tid! Hon hade alltid varit övertygad om, att hon icke varit likgiltig för honom. Men nu! Nu betydde hon ingenting för honom. Det såg hon. Han hälsade på henne precis som han hälsade på de andra. Ja, det gjorde han.

Vart hon kom eller vem hon talade med, hörde hon blott hans namn nämnas. Alla talade om honom. På några månader hade han ju blivit så

rik, att folk sade, att han kunde köpa hela byn kontant, om han ville. Och alla bönderna i trakten körde ner till stationen allt vad de kunde undvara. Eugen hade köpt det. Var han hade fått alla pengarna ifrån i en hast kunde en då inte begripa.

En eftermiddag när Anna kom in med mjölkstävän från ladugården hörde hon en främmande röst inne i kammaren.

Hon lade örat intill dörren och lyssnade. Hon förstod genast, att det var han, och dessemellan hörde hon fars och mors röster som ett svagt ackompanjemang till Egens kraftiga bas.

Hon kände hur det började hetta i kinderna hennes. Vad kunde han vilja hennes far och mor för något? Hon skulle haft lust att stå och lyssna ännu en stund, om hon icke varit rädd för att bli upptäckt. Därför gick hon in i köket, slog upp mjölken i ett par bleckbunkar och gick sedan sin väg ut. Hon hade ingen ro att vara inne. Hon kunde riskera att träffa honom och det var det sista hon ville.

Hon fortsatte nedåt hagen. Det var snart tid att ta hem kreaturen. När hon väl kommit i skydd bakom några buskar, satte hon sig ned på en tuva och höll utkik uppåt stugan.

Snart såg hon honom komma ut på gården, följd av hennes far, som vid grinden tog avsked av honom med många djupa bugningar, precis som hon sett gubben göra för prästen eller länsman. Det retade henne, att fadern skulle vara så uppmärksam mot Eugen. Även om han ägt aldrig så mycket,

skulle det nu aldrig fallit henne in att låtsas se åt honom ens. Nej, hon skulle minsann inte krusa honom, hon.

Eugen fortsatte emellertid körvägen ner mot stationen. När han kommit några meter från Annas gömställe, lämnade han plötsligt körvägen och följde stigen nedåt beteshagen. Det var genare för den som skulle till stationen.

Anna lade icke märke till att han tog av på stigen, förrän han var alldeles inpå henne! Tänk om han upptäckte henne! Vad hon skulle skämmas! Nej, det fick åtminstone icke ske. I ett nu prasslade det till i busken. Anna reste sig upp och jagade därifrån som en hind. Eugen hade plötsligt ryckt till och stannat, då han hörde prasslet! Kanske han trodde att det var en raphönsflock eller något annat vilt. Men det var ju bara en ung flicka, som i flygande fläng försvann in bland björkarna.

Eugen kunde inte annat än le, då han såg flickan gno undan för brinnande livet, som om han varit den allra farligaste bov. Men vem hon var, kunde han icke se.

Han fortsatte lugnt sin väg till stationen. Det lilla intermezzot hade icke väckt hans intresse. Han hade helt andra saker att fundera över.

Men när Anna icke mer såg till honom, smög hon sig hem nästan skamsen, ängsligt seende sig tillbaka i riktning mot stationshuset, vars röda tak lyste fram mellan träden där nere vid järnvägslinien.

När hon kom in i kammaren, sutto mor och far i stilla samspråk.

Då modern fick se dottern, sade hon:

— Vet du, vem som varit här?

— Nej, narrades denna.

— Gissa?

— Inte kan jag det, mor.

Anna sökte se så obesvärad ut som möjligt.

— Jo du, Eugen i Skattegården.

— Jaså, sade Anna tonlöst. Vad ville han då?

— Åh, han köpte så mycket vi hade att sälja till honom, höll jag på att säga. Han betalte mer än vi ville ha.

— Visa tösen pengarna du fick, far.

Jansson plockade fram en hel hop ovikta 100-lappar. Så mycket pengar hade Anna aldrig sett förut. Hon gjorde mot sin vilja stora ögon.

Modern såg det och sade:

— Tänk att somliga ska ha så'n tur! Han frågade efter dig också.

— Efter mig?

Anna kände hur hon rodnade.

— Vad ville han då? Jag har ju hälsat på honom en gång nere vid stationen, och då var det knappt han såg mig, sade hon i en lätt indignerad ton.

— Jaså, sade modern. Nu frågade han emellertid, om du var hemma. Jag sade som sanningen var, att jag icke visste var du fanns, för jag gick ut och ropade på dig, men du svarade inte. Var höll du hus?

— Jag var nere i marken hos kriterterna. Förresten gjorde det precis detsamma, om jag fått hälsa på honom en gång till.

— Säg inte så du, mente modern och såg på dottern med forskande ögon. Om jag inte missminner mig, hade du allt ett gott öga till honom.

— Aldrig, mor — aldrig, så mycket du vet det.

— Ja, ja, mente den gamla, det hade då aldrig skadat, om du fått hälsa på honom en gång till. Han hade nog dugt åt dig, vill jag tro.

Hon blinkade menande åt Jansson, som log i sitt gråa skägg.

Men då gick Anna sin väg. Hon hade icke lust att höra på modern och hennes dumma utläggningar längre. Det var förresten det värsta hon visste.

Men från den dagen hade Anna ingen ro i hemmet längre. Hon rent av vantrivdes, brydde sig icke om sina dagliga sysslor så noga som förut. Hennes enda tanke var att få komma bort därifrån och resa ner till Göteborg, där hon visste att Eugen var. Hon ville ha reda på vad han hade för sig därnere. I själva verket var det något annat hon ville, men det skämdes hon för att låtsas om ens för sig själv.

En dag på höstsidan kom hon till modern och sade, att hon inte ville vara hemma längre.

— Jag vill ut och lära mig något och inte gå här hemma längre.

— Jaså, du ämnar göra precis som de andra då, muttrade den gamla. När en väl har strävat och arbetat för er, tills ni kan göra någon nytta, då ger ni er i väg bara. Snart blir vi väl ensamma kvar på gården, far och jag — ensamma, när vi bäst behö-

ver er. Vår dag kan snart vara slut, och då kanske vi icke har någon som kan följa oss till graven ens. Ja, det är tacken för att en skaffat er till världen och sörjt för er tills ni tror, att ni kan stå på egna ben. Vart skall du förresten flyga, om en törs fråga?

Anna stod med nedslagna ögon. Moderns klagovisor bedrövade henne. Vad den gamla sade, var ju sant. Men hon kände med sig att hon icke kunde stanna hemma, sedan hon sett *honom* och visste var han fanns, fastän det skulle hon inte ha kunnat säga till modern för allt i världen.

— Nå, vart tänker du flyga?

— Flyga? Nej, jag tänker resa —

— Resa, jag tackar jag. Det låter det. Och vart skall du resa?

— Till Göteborg.

— Ensam och utan någon som du har att komma till?

— Det har jag, mor.

— Har du? Du narras för mig.

— Nej, jag narras icke.

— Hur har du då burit dig åt?

— Jag har svarat på en annons.

— Från vem?

— Från en strykerska.

— Från vem, säger du?

— Från en strykerska, upprepade Anna.

— Och du har fått svar?

— Ja, jag har fått svar.

— Det svaret skulle jag vilja se.

Anna drog upp ett brev ur kjolfickan och lämnade modern det.

Denna läste och gjorde stora ögon.

— Och sådant talar du inte om för någon av oss?

— Nej.

— Vet inte Helga det ens?

— Nej, ingen vet det.

Modern såg, att villkoren voro drägliga, ja, rent av goda — 20:— kr. i månaden och allt fritt, det var ju inte alls dåligt för en flicka från landet, som inget kan. I stället skulle hon få lära sig konsten att hantera strykjärnet. Modern blev nu mer tillgänglig för sin dotters argument.

— Jag tycker, sade denna, då hon såg modern ljusna, att ni skulle lyckönska mig i stället. Nu kommer ju hösten och vintern och då har vi ju inte så mycket att göra hemma. Jag kan gott vara borta några månader och under tiden får jag lära mig ett riktigt yrke, som jag kan försörja mig på om det kniper. Till våren, när sådden börjar, kan jag ju komma hem igen.

Modern stod tyst, funderande ett slag, så sade hon:

— Om du nu nödvändigt skall ut och eftersom du redan tagit den där platsen, skall jag tala med far, om du lovar att komma hem och hjälpa till med vårarbetet. Du vet att varken han eller jag orkar så mycket numera. Om vi inte får hem dig, måste vi städja en främmande människa. Och du vet vad det kostar att ta pigor nu. De bli aldrig nöjda.

Anna tänkte för sig själv, vilka stora fordringar de gamla hade. För att de uppfostrat en skulle man gå där och slita för dem som förut utan annan betalning än mat och husrum och en nätt tilltagen klädestrasa på sig då och då. Nog hade hennes far och mor tagit ut sina besvär för henne med ränta på ränta alltid. Från det hon knappast kunde hålla i en hink en gång, hade hon fått arbeta från morgon till kväll. Hon hade knappast konfirmerats, innan fadern ställde henne på logen med slagan i hand. Så nog hade de fått valuta för den mat hon ätit och de kläder hon slitit.

Men Anna ville icke påminna om detta nu. Det skulle bara riva upp himmel och jord. Nu gällde det att få föräldrarna försonligt stämda mot henne och därför svarade hon, att hon gärna skulle komma hem till vårarbetet, bara hon nu fick resa. —

En vecka senare skjutsade Karl Jansson sin dotter jämte ett skärt bemålat skrin med mat och hemvävda kläder uti ned till stationen.

Modern stod uppe vid grind och vinkade med den ena handen, med den andra lyfte hon förklädessnibben upprepade gånger till ögat, ty den gamla mor Jansson fällde saknadens tårar och det gjorde farsgubben också, men först när tåget satte sig i gång och Anna så småningom försvann ur hans åsyn.

Anna hade som sagt tagit plats på en strykinrättning i Göteborg.

»Ung flicka från landet, som är villig att lära sig stryka, får genast plats hos Johanna Svenssons

Strykinrättning, Victoriagatan, Göteborg» hade Anna en dag läst i tidningen och hon hade skrivit, innan hon knappt gjort sig reda för vad det var hon tog sig för.

Hon fick genast svar och därmed var saken klar. Det gick inte att ändra.

När tåget ångade in på stationen vid Drottningtorget och Anna hörde, hur det gnisslade och pep, då vagnshjulen rullade fram över de många skarvarne, då var det henne som om någon okänd fara lurade just över henne, och när vagnarna med ett ryck stannade i den mörka banhallen och Anna höll på att ramla baklänges av det tvära störtstannandet, då trängde sig tårar fram ur hennes ögon, och läpparna mumlade ett hjälplöst: »mor, jag vill resa hem».

Men det var så dags att tänka på det nu.

Passagerare till höger och vänster om henne trängde på och knuffade henne för att fort nog komma fram. Här togs ingen pardon. Men Anna bara stod och stirrade mot fönsterrutan, med blicken fylld av ängslan inför allt det buller och oväsen, som trängde till hennes öron. Hon hade ju aldrig varit från hemmet förr. Det är inte så lätt då. . .

Hon ryckte till, då hon kände ett lätt slag på sin axel. Hon vände sig nästan förskräckt om.

— Är detta Anna Karlsdotter, frågade ett äldre magerlagt fruntimmer, med små stickande sura ögon och vass näsa över en tunn och insjunkun mun.

— Ja-a, svarade Anna, nästan hjärtängsligt.

— Nå, det var ju väl att jag fick fatt på Anna. Jag är fröken Svensson, som Anna skulle lära sig stryka hos.

Då ljusnade Annas drag, men hon visste icke, vad hon skulle säga ens, när fröken Johanna Svensson önskade henne välkommen till Göteborg och hennes strykinrättning.

— Det var tur att jag fick se Anna genom rutan, upprepade hon. Jag tog genast för givet att det var Anna.

Man fick vänta en stund, innan man fick ut den lilla kofferten, som Anna och fröken Svensson togo mellan sig, tills man kom till en spårvagnshållplats.

Anna bara gapade över allt det hon såg omkring sig på de gator spårvagnen passerade. Hon storglodde på de höga husen och på det rörliga livet på gatorna med mötande spårvagnar, som tycktes rusas rakt på den vagn hos satt uti, och på automobilerna, som vid denna tid hade sin livligaste trafik. Fröken Johanna Svensson, som satt bredvid henne och som försökte att få henne att svara på hennes frågor, hörde hon däremot inte alls. Anna Karlsdotter såg ut som om hon kommit huvudstupa in i en helt annan värld än den hon varit van vid därhemma i Vinnarp.

Men när vagnen stannade vid Vasa- och Viktoria-gatorna, måste fröken Svensson ruska henne ganska grundligt i armen för att få henne att lyssna.

— Nu ska vi gå av här, skrek fröken Svensson så högt i hennes öra, att alla medpassagerare måste

vända sig om och betrakta oskulden från landet med den antika koftan och den ännu antikare hatten med de skärt lysande blommorna uti.

Anna Karlsdotter vänjde sig så småningom vid sitt nya liv. Det var så gränslöst tråkigt i början. Mången stund hade hon gråtit av hemlängtan, när hon tänkte på kritererna och hönsen och grisarna därhemma. Vem skulle kunna sköta om dem så bra som hon. Hon hade rent av för sig, att de svulto, de stackars djuren, för att hon inte var hemma. Åt honom, för vars skull hon kastat sig uti detta vågsamma äventyr, hade hon knappt hunnit ägna en tanke under den första tiden, som sannerligen gav henne helt andra saker att fundera på.

Först var det då arbetet. Fast Anna var stark som en dräng, pressade henne dock de ovana sysslorna. Hennes kraftiga kropp avlevererade strömmar av svett. Hon stod formligen dyblöt från morgon till kväll. Men hon var minnsann icke van att ge sig. Det var just en sådan där kraftig bondtös Johanna Svensson behövde, och hon tog henne också i anspråk. Hade Anna någon ledig stund, fick hon gå ärenden av alla upptänkliga slag, mest dock med stryksaker.

I början var just detta att gå ärenden det värsta hon visste. Hon vågade sig knappast över en gata av fruktan för spårvagnar och bilar. Och så gick hon vilse ibland, så polisen till slut fick ta hand om henne och leda henne på rätt stråt.

Men så småningom lärde hon sig hitta utan att behöva fråga. Att fråga sig fram var förresten

nästan bland det värsta hon visste. Folk förstod ju inte vad hon frågade om, de bara småskrattade och så talade de så förtvivat tillgjort. Anna lärde sig emellertid snart både det ena och det andra.

När några månader gått till ända, kunde ingen längre i henne känna igen den tafatta bondflickan, som nyligen bara gapat och bligat på allt och alla.

Hon hade undergått metamorfosen ganska fort. Det tyckte till och med fröken Johanna Svensson, som smickrande påstod, att Anna såg ut som en riktig fröken redan.

Men när Anna hunnit så långt i sin assimilering med storstaden, då kunde hon både stryka och tvätta oklanderligt och reda sig själv på egen hand ute.

Hon funderade nu smått på att söka sig en annan plats. Hon började tröttna på att stå vid strykjärnet, när hon kunde få det både bättre och trevligare som piga i någon familj. Mer än en husmor i de hem, hon avlämnat tvätt till, hade gjort henne synnerligen förmånliga erbjudanden.

Men det var icke bara det, att hon tröttnat på strykjärnet, hon hade även tröttnat på fröken Johanna Svenssons tyranni. Hon fick vara allt i strykinrättningen, piga, dräng, månadskarl, springflicka och så dessemellan förstås hålla i strykjärnet från bittida till sent. Och hon hade hittills gjort allt detta utan att knota, fastän de andra strykbiträderna sade till henne, att hon inte skulle vara dum och låta behandla sig av käringen hur som helst.

Men en dag, då fröken Svensson befallde henne

att hämta ett lass ved på en kärra, då vägrade hon.

— Det gör jag inte, sade hon resolut och bestämt. Jag har varit dräng här länge nog.

Fröken Svensson blev ursinnig och menade, att om hon inte ville göra, vad hon befalldes till, kunde hon få ge sig av när som helst.

— Ja bevars, svarade Anna, tog på sig kappan, gick till närmaste platsbyrå och tog tjänarinneplats hos en familj vid Vasaplatsen.

Hon gick direkt upp till familjen och blev omedelbart antagen. Hon kunde få börja när som helst.

— Jag kan komma i dag, om frun vill, sade hon.

— Så mycket bättre, svarade denna, som just stod utan piga.

Från Vasaplatsen gick Anna till Victoriagatan och började plocka ned sina få tillhörigheter i den lilla skönt bemålade kistan.

Fröken Svensson blev först topp tunnor galen och skällde ut den stackars flickan värre än hon varit den värsta förbrytare. Men Anna svarade icke på hennes ursinniga svada. Hon bara suckade.

Då slog fröken Svensson om tonen och började snyftande be henne om förlåtelse för att hon varit så elak. Hon hade ju ingenting ont menat med det. Hon var bara så nervös.

Men Anna låtsade icke höra.

— Om Anna stannar, skall jag öka på lönen med 10:— kr. i månaden, sade hon.

— Inte om fröken ökade på med 100:— kr. i må-

naden, så mycket fröken vet det, gav äntligen Anna till svar.

Och därvid blev det.

På kvällen samma dag var Anna installerad som ensamjungfru hos familjen vid Vasaplatsen.

Denna familj bestod av en äldre herre och fru samt en vuxen son. Den gamle herrn var banktjänsteman och titulerades kamrer, sonen var affärsman och han måste kallas direktör.

Anna hade ju icke den ringaste aning om matlagning, men hon var läraktig och praktisk. Frun behövde icke visa henne mer än en gång, förrän hon var inne i konsten.

Och så fick hon ett eget rum, visserligen så litet att hon nätt och jämt kunde vända sig där, men hon hade dock en vrå, där hon kunde få vara för sig själv.

Anna tyckte hon kommit som till ett himmelrike i jämförelse med livet hos fröken Johanna Svensson vid Victoriagatan. Hos denna hade det varit ett enda evinnerligt jäkt från morgon till kväll. När hon inte arbetade, var hon så trött av allt slitet, att hon icke förmådde gapa ens.

Hos herrskapet Fjellström hade hon en hel eftermiddag ledig i veckan. De var mycket det! Och alla tre voro så snälla mot henne. Särskilt sonen, unge direktör Harald, tyckte hon mycket bra om. När ingen annan såg det, kom han och tog henne under hakan och klappade henne på kinden. Han hade till och med en gång givit henne en hel påse choklad och sedan tagit henne om midjan och kra-

mat henne. Det sista var nu Anna inte så förtjust i precis. Men, Herre Gud, inte kunde hon be honom låta bli, när han för övrigt var så snäll och välmående. Och såg så bra ut! Ty det tyckte Anna att han gjorde. Han var lång och smärt, hade blixtrande svarta ögon och små svarta mustascher. Ja, han var riktigt stilig. —

Först nu kunde Anna få tid att skriva hem och tala om hur hon hade det. Därhemma hade de icke reda på, att hon bytt plats, förrän en hel månad efter.

— Nu kommer du väl inte hem till vårarbetet? hade modern frågat.

Och Anna tänkte för sin del, att nu kunde de få reda sig bäst de gitte. Hon ville visst inte byta ut sin nuvarande behagliga tillvaro mot hemmets tunga och tråkiga grovsysslor.

Men den som nu i stället på allvar kom i hennes tankar var Eugen.

Hon hade knappast haft tid att syssla med honom förut. Men nu hade hon tid. Och hon skulle nog få rätt på honom. Hon var inte så bortkommen nu som för ett par månader sedan.

En söndagseftermiddag var hon och en kamrat hos herrskapet intill hennes ute och promenerade på Östra Hamngatan.

Just som de båda flickorna skulle passera över teaterbron kom en bil rusande i full fart upp mot Avenyen. Men alldeles mitt framför dem gick en av bilens ringar sönder, så chauffören måste stanna.

Även de båda flickorna stannade för att titta.

I detsamma hoppade en stor, högvuxen herre ut ur bilen.

Anna kände genast igen honom. Det var ju ingen annan än Eugen, men elegant och fin var han som en greve. Det var annat det, tänkte hon, än när han stod i boden därhemma på landet.

Men den andra flickan kände honom också.

— Kors, utropade denna i viskande ton till Anna, vet du vem han är?

— Nej, svarade Anna och försökte se ovetande ut.

— Jo, det är en gulasch, som heter Ritter. Han brukar komma upp till mitt herrskap ibland och hälsa på. Han lär vara millionär många gånger om.

— Millionär! utropade Anna. Ordet hade i och för sig en knappast fattbar betydelse för henne. Millionär — det var väl en, som kunde köpa hela världen eller åtminstone hela Sverige, hade hon tyckt.

— Känner du honom då? frågade hon den andra.

— Inte känner jag honom direkt. Det skall man förresten passa sig för. Dom säger att han har en flicka var natt hos sig, tillade hon i viskande ton men ändock beundrande.

Anna rodnade. Hon var icke van vid att höra ett sådant där frivolt språk och skämdes å kamrattens vägnar.

— Åh, det är väl inte sant ändå, menade hon.

— Dagens sanning, förklarade den andra. Han har nog försökt med mig också, må du tro.

— Hur då? Anna blev nyfiken.

— Ack, det var en fest en gång hemma, och då kom han ut till mig i köket sent på natten och lämnade mig, kan du tänka, en hel 100-kronosedel — ja, en 100-kronosedel, du —

Anna bara gapade.

— Vad ville han med den då? frågade hon i naiv oskuld.

— Ah, du är så dum så! Det förstår du väl, vad han ville. Och hon viskade något i hennes öra.

Anna rodnade ännu djupare. Hon hade då aldrig hört på maken!

— Ja, där ser du, menade den andra, hur farlig han är. Men han är bra dum också, som tror att han kan få köpa vad han vill för pengar.

Det dröjde, innan bilen blev reparerad, och de båda flickorna fortsatte gatan ned.

Annas tankar kretsade bara omkring Eugen. Vad hade hon inte fått höra av den andra! Om bara hälften voro sanning, så var det ändå rysligt. Hur hade han kunnat bli sådan och — hur hade han kunnat bli så rik. — Vad var det han hette? frågade Anna efter en stund, sedan den andra pladdrat på om allt möjligt annat, utan att Anna hört, vad det var hon snattrade.

— Vem menar du?

— Honom, som bilen gick i sönder för.

— Jaså, han — hahaha! — du glömmer honom bestämt inte, men akta dig, säger jag.

— Ämnar icke söka upp honom.

— Men det kunde hända att han finge fatt i dig.

— Du är dum och vet inte, vad du språkar. Säg mig nu, vad han heter.

— Ritter — Eugen Ritter — fint namn va — Annars säger folk bara gulasch-Ritter — och då vet snart sagt hela staden, vem det är frågan om.

Väninnan fick annat att pladdra om igen, och Anna låtsades höra på, men i själva verket hörde hon inte alls, vad den andra sade för något. Förströdd gick hon vid hennes sida, Eugen kunde inte på villkor gå ur hennes tankar.

— Har han kontor också?

Frågan lät då för naiv. Väninnan slog upp ett ljudligt skratt. Nu visste hon vad den andra menade.

— Är du nu därigen — hahaha! Om han har kontor? Jo, det må du tro. Men där är det inte värt att du söker honom, då kör han nog ut dig. Anna låtsades inte höra på. I stället frågade hon var kontoret var beläget.

— Det vet jag inte, svarade den andra avvisande. Det kan du se i vilken adresskalender eller telefonkatalog som helst. Nu tycker jag, att vi talar om någonting annat.

Och det gjorde hon också, men fick varken ja eller nej som svar tillbaka.

När Anna kom hem, var hennes första göra att slå upp Eugens namn i adresskalendern. Hon brann av nyfikenhet att få reda på var han hade sitt kontor.

Hon bläddrade och bläddrade tills hon fann namnet »Eugen Ritter & Comp.» Det stod också en

massa telefonnummer efter. Och kontoret var beläget nere vid Östra Hamngatan. Hon skulle minsann se var det låg, även om hon bara fick beskåda det utanför.

När helst hon sedan hade sin lediga eftermiddag gick hon ned mot Östra till det hus, Ritter hade sitt kontor uti.

Tänk ett sådant stiltigt namn han hade tagit sig, tänkte hon. Därhemma hade han bara hetat Eugen i Skattegården. Hon hade då aldrig hört något annat namn på honom. Far hans hette visserligen Lars, men det var väl inget efternamn.

Det var blott en enda gång hon lyckades få se honom, när han hoppade ur bilen och skyndade in på sitt kontor. Men det var icke mycket av honom hon hann att se, ty när hon gick ensam på trottoaren, var hon lika rädd att möta honom, som hon varit därhemma den gången hon gömt sig bakom buskarna. När hon således denna enda gång fick se honom, vågade hon inte stanna. Hon gjorde skyndsamt helt om och försvann uppåt gatan igen.

Nej, nu förstod hon, att det icke gick an att springa här nere som ett annat spöke och titta efter honom. Hon måste försöka behärska sig. Det var ju ingenting annat än dumma griller. Och hon upprepade icke mera dessa besök utanför Ritters kontor.

Hon uppbjöd nu hela sin viljestyrka för att kunna suddas ut hans bild i hjärnan. Anna sade sig själv, som den allt annat än dumma jänta hon var, att ju förr hon kunde glömma Eugen, desto bättre för

henne själv. Hon skulle bara till slut bli ett åtlöje annars.

Men även om hon försökte borteliminera honom ur sina tankar, kunde hon icke hjälpa, att de lika fullt då och då kretsade kring honom.

Han var dock i alla fall den man, som först rört vid hennes unga spröda hjärtesträngar. De hade dallrat för honom och de dallrade ännu för honom, även om hon försökte göra sig döv.

Äntligen hade hon dock kommit så långt i självbehärskning, att han inte längre spelade någon roll i hennes liv. Hon hoppades verkligen på allvar, att han heller aldrig skulle göra det. Hoppades. . .

Och tiden gick. Det led mot våren. Hon hade lovat föräldrarna att komma hem, men det blev intet därav. När hon änyo skrev till modern och talade om, att hon fått löfte att följa med sitt herrskap på deras sommarnöje, då hade modern icke hjärta att begära henne hem. Vi få väl försöka att reda oss ändå, hade denna svarat i ett brev tillbaka.

En dag i medio av maj flyttade herrskapet Fjellströms ut till sin ägande villa på Särö. Även sonen följde med.

Hade Anna haft det makligt och behagligt inne i staden, blev det ännu makligare härute. Herrarna — far och son — voro ju hela dagarna i staden och hon behövde blott laga mat en gång om dagen, och det var på kvällen, då de kommo hem till middag. Annars var hon så gott som ledig.

Det var underbart härliga dagar.

Hennes knubbigt fylliga figur blev slank och be-

hagfull i linjerna av luften och baden. Hon var nu en verkligt frestande ung kvinna. Och så hade hon lärt att klä sig både smakfullt och trevligt.

— Anna ser ju ut som en riktig familjeflicka, sade fru Fjellström en dag, då Anna var klädd i en vit bomullsdräkt, som hon fått i present av sin matmor.

Unge direktören hade, som bekant, redan från första stund förstått att värdesätta den unga, friska lantflickans behag. Och denna värdesättning hade synbarligen icke blivit mindre med tiden. Han visade det på alla möjliga sätt. Även i form av små presenter. »Men», hade han sagt, »Anna behöver ju inte tala om, att Anna fått de här sakerna av mig precis».

— Varför det då? menade Anna, naivt ovetande om en eventuell fara från det hållet.

— Nej, vi kan väl få ha vår lilla hemlighet för oss själva, eller hur, lilla Anna? Och han tog henne under hakan och kysste henne. Och då förstod Anna. Hon skulle visst ingenting säga för frun. Nej då!

För att denna icke skulle förstå, att hennes son intresserade sig för hennes jungfru, föreslog unge herr Harald, att man skulle ha en överenskommen mötesplats utåt Västerskog till.

Där kunde man få vara i fred för nyfikna blickar. Det tyckte Anna också.

När hon var färdig för dagen, styrde hon således stegen utåt skogen. På ett förut överenskommet ställe inväntade Harald henne, och så vandra-

de de in bland ekarnas gömma, medan den dalande solens sista strimmor ännu dröjde kvar över träd-kronorna.

Harald tog hennes arm och när man kommit fram till det lilla gömstället, ett ödsligt vindfälle, slog man sig ner bland ljungen.

Det vill säga, att Anna fick lov att sitta på Haralds knä.

Anna kände sig lite smått generad första gången Harald föreslog henne detta. Men då han var en-vis, gav hon med sig. Sedan blev det en helt naturligt sak, att hon skulle sitta i hans knä.

Och han tryckte henne intill sig, kramade henne och kysste henne och viskade de sötaste ord i hennes öra.

— Jag håller så gränslöst mycket av dig, Anna. Du anar icke, vad du betyder för mig. Du är den raraste och vackraste flicka jag någonsin sett. Vi skola aldrig skiljas du och jag.

— Bara Harald menar allvar, sade hon.

— Hur kan du undra något sådant! Och han tryckte henne ännu mer lidelsefullt till sitt bröst.

Den ena timmen försvann efter den andra. Harald blev aldrig nöjd på att smeka och kyssa henne. Och hon kände sig lycklig i hans armar.

Först när solen åter började förgylla trädens kronor, vände man åter hem. Utkomna i skogsbrynet gingo de skilda vägar hem.

När Anna äntligen kom i säng var det ljusan dag, fåglarna konserterade i buskarna utanför köks-

fönstret, och solen hade vandrat ett gott stycke fram över det sidenblå fästet.

Åh, det var en lust att leva och veta sig vara älskad av en sådan vacker och god man, som unge herr Harald! Han hade ju sagt henne tusentals gånger, huru mycket han älskade henne. Och då måste hon väl tro honom. Hon hade ingen anledning till motsatsen, fastän hon icke kunde hjälpa, att en skugga av tvivel på hans uppriktighet då och då smög sig in i hennes själ. Hon undrade också över, att han aldrig frågat henne, om hon ville bli hans hustru. Det hade han aldrig sagt, men det menade han väl, när han ständigt sade, att han aldrig mer ville skiljas från henne.

Och Anna gick omkring som i en lycklig dröm. Hon måste bara komma ihåg att passa sig för frun. »Mamma får på inga villkor förstå, att vi håller av varandra», hade ju Harald sagt.

Och Anna var försiktigheten själv, medan hennes lilla koffert allt mer och mer fylldes av alla möjliga slags presenter från Harald. När hon var säker om, att ingen kunde komma och störa henne, läste hon köksdörren, öppnade kofferten och plockade fram allt vad hon fått. Där fanns strumpor, fina, mjuka silkesstrumpor i de grannaste kulörer. Det var ju en riktig njutning att bara ta i dem! Och där fanns handskar, parfymflaskor, näsdukar — och choklad, som Anna hellre gömde än åt opp. Ja, där fanns till och med underkläder, men dem skämdes nästan Anna för att ta fram. När Harald

kommit med dem, hade hon först vägrat att ta emot den presenten.

Det fanns med ett ord allt möjligt smått och gott i den kistan. Och allt hade hon fått av honom. Åh, vad han var snäll! Men så småningom tyckte Anna, att det kändes obehagligt att ständigt vara rädd för frun, som var så snäll emot henne. Det var dock bestämt aldrig rätt av henne att göra, som hon gjorde. Det sade hon också till Harald, men han slog bort det med den förklaringen, att »mamma får väl i alla fall förr eller senare reda därpå». Och då lugnades Annas samvete.

Det var i slutet av augusti. Sommaren led mot sitt slut. Och man hade redan börjat träffa anstalter för att flytta in till staden.

Anna hade tvättat och strukit hela dagen och kände sig trött, när kvällen kom.

När Harald viskade till henne, att de skulle träffas därute i skogen även denna kväll, sade Anna, att hon icke orkade komma, för hon var så trött.

Harald lät sig nöja med det.

Men framåt midnatt vaknade Anna av att höra ett buller framme vid fönstret, som hon glömt att stänga. Natten var mörk. Man kunde knappt se handen framför sig ens. Anna reste sig upp i bädden och frågade om det var någon där. Ingen svarade. Det blev tyst. Hon lade sig ner igen. Men plötsligt hörde hon åter ett starkt buller framme vid fönstret. Denna gång tyckte hon, att det var som om en stor skugga dykt upp i det öppna fönstret.

Anna blev rädd, men fattade mod och ropade: »vem är det»? I stället för svar, kunde hon nu urskilja en gestalt, som lika vig som tyst svingade sig in genom fönstret.

Anna blev iskall av rädsla. Hon kom sig icke för att ropa på hjälp, ty tungan var som förlamad. Men innan hon hunnit att hämta sig från den första, stela förskräckelsen, var gestalten framme vid hennes bädd.

Anna var nära att falla i vanmakt av skräck. Och det svartnade för hennes ögon. Kallsvetten pärlade på hennes panna. Men hon förmådde icke ropa.

Ur mörkret hörde hon en röst, som flämtande viskade:

— Anna, det är jag — var inte rädd, det är bara jag.

Innan hon hunnit förstå eller ana, vem det var, hade gestalten fallit på knä bredvid sängen.

Nu kände hon den flämtande andedräkten i sitt ansikte.

— Det är jag, upprepade rösten. Men var riktigt tyst, Anna —

Nu förstod hon — Harald var det — men vad ville han så sent! Anna blev rädd för honom.

— Vad vill du? frågade hon ängsligt.

— Jag — vill — kyssa — dig, flämtade han.

Han sökte med sina läppar hennes. De voro brännheta, liksom hans kinder och händer voro.

Anna vart äntligen sig själv, men honfruktade honom så, som hon aldrig gjort förut.

Hans andedräkt var så kort och het.

— Du måste gå din väg med samma, sade hon halvhögt.

— Tala icke så hårt, sade han. Far och mor kan höra oss, och då blir det ett förfärligt väsen.

— Men du måste säga vad du vill, jag är rädd för dig, svarade hon.

— Jag vill — jag vill kyssa och smeka dig, kyssa och smeka dig, hör du. Jag kan ju icke leva utan dig, du måste bli min!

Anna förstod icke vad han menade.

Hon svarade:

— Jag är ju din, vad vill du mer?

— Jag — vill — äga — dig. Vet — du — inte — vad — det — är —

Hans flämtande viskning dog bort i ett oartikulerat ljud.

Anna kände, hur hans händer famlade kring hennes hals, medan hans läppar, torra och brännheta, sögo sig fast vid hennes.

Plötsligt ryckte hon till av fasa och blygsel, det gick en sådan hissnande ilning utefter hennes rygg-rad! Hans händer trevade över hennes bröst. Hon ryste och frös om vartannat. Det kändes så underligt. Men Haralds smekningar blevo allt häftigare.

I ett nu hade han ryckt av henne täcket, slagit sina armar om hennes hals och — men i samma ögonblick fick han ett kraftigt slag över munnen och så ännu ett så att han tumlade i golvet.

Nu hade Anna förstått vad han ville. Hon anade blixtnabbt, att det var allt han ville henne; det

som han kallade kärlek, kulminerade nu i det här fräcka överrumplingsförsöket.

All hennes förlamande skräck och överraskning försvann. Att hon på sitt sätt hållit av honom, glömde hon också. Hon glömde allt som hittills varit mellan dem inför den skändlighet han tänkt begå. Hela hennes kyska och rena väsen reste sig upp mot honom. Han var en förförare rätt och slätt. Om hon inte förut förstått det, förstod hon det nu, då olyckan var så nära.

En fruktansvärd vrede bemäktigade sig henne. Blodfull och stark som hon var och temperamentsfull desslikes kunde hon icke behärska sig. Hon lyfte sin knutna hand och slog honom två kraftiga slag över munnen, så han tumlade i golvet med ett skrik. Men inte nog därmed. Den hotade oskulden fattades av verkligt raseri. Hon reste sig blixtnabbt upp, fick fatt i den unge mannen, som förgäves sökte brottas med henne, tog honom som man tar ett helt vanligt kolli och kastade honom rakt genom fönstret handlöst ut bland hagtorsbuskarna i mörkret. —

Tidigt på morgonen forslades den unge mannen in på sjukhuset.

Harald själv hade icke kunnat redogöra för, hur det gått till vid »olyckan». Men uppgav att han råkat ut för ett rått överfall av några kringstrykande sluskar.

Anna tillfrågades om hon hört något bråk utanför. Först tänkte hon tala om alltsammans, icke förtiga en enda detalj. Men dels skämdes hon, dels

tyckte hon det var synd om frun. Hon hade alltid varit så snäll mot Anna. Därför svarade hon, att hon ingenting hört.

Det kunde givetvis icke falla någon in att misstänka Anna för någon som helst del i detta avskyvärda överfall.

Nå, man fick ingen klarhet uti, vem den eller de brottslige voro. Den stackars delikventen sade sig absolut ingenting kunna minnas av »överfallet» och Anna teg.

Det var ett grundligt straff herr Harald fick. I två månaders tid måste han ligga på sjukhus, ty bland andra blesyrer hade han även fått ett par revben bräckta.

När han kom ut från sjukhuset, hade Anna slutat sin anställning i familjen.

Hon var angelägen om att komma bort, innan han kom hem. Frun, som icke hade reda på det allra minsta, bad henne mer än hon var värd, att hon skulle stanna, men Anna förebar, att hon lovat komma hem till Vinnarp ett tag. Hon hade icke varit hemma på så länge.

Nå, detta var ju bara ett svepskäl för att komma ifrån familjen ifråga. Hon skulle aldrig ha gett sig därifrån, om icke sonen varit — han som älskat henne så, att han aldrig ville skiljas från henne.

Anna hade under den tid hon vistats hos bankkamrerns lärt sig sköta ett mindre hushåll fullkomligt på egen hand.

Det var därför ingen svårighet för henne att skaffa sig hushållerskebefattning i mindre hushåll.

Några veckor innan hon skulle sluta hos bankkamrerns hade hon skaffat sig en dylik befattning hos en ungarl på Avenyen. Han hette konsul Richard Harpen. Nå, vi känna ju denne herre förut, men fröken Karlsson, som nu Anna kallade sig, kände honom icke.

Hon fick plats som husföreståndarinna hos konsuln tack vare det vackra betyget från bankkamrerns plus sitt eget allt annat än ofördelaktiga utseende.

Den förste november flyttade Anna till konsuls.

Hon var icke så lite ängslig till att börja med, hur hon skulle kunna gå i land med sin uppgift, allra helst hon hörde av tjänstflickan, som hon skulle ha under sig, att konsuln var mycket fordrande, när det var fråga om mat. Men Anna klarade sig förvånansvärt väl och konsuln hade mer än en gång anledning att uttrycka sitt välbehag med fröken Karlssons anrättningar.

Anna hade icke länge varit i storstaden, men hon hade redan hunnit med mycket sedan den dag hon första gången gjorde sin entré i fröken Johanna Svenssons strykinrättning vid Victoriagatan. Och hon hade också blivit rikare på erfarenhet. Hon visste till och med vad karlar var för något, en understundom rätt så farlig produkt av Vår Herre.

Men nu kunde hon passa sig. Direktören hade hon flyktigt återsett en enda gång. Men då han känt igen henne, hade hon vänt ansiktet åt annat håll.

Nå, han var nu utsuddad ur hennes medvetande.

Men hon tackade i tysthet sin skapare, att hon inte blivit olycklig för honom.

Tänk ändå, vilken oerfaren lantlolla hon den gången varit, då hon trott, att hans kärlek till henne, hans mors jungfru, var äkta och hederlig. Nog hade hon frestats ett par gånger sedan dess, men nu lät hon icke dupera sig längre av fagert tal.

Tjänsten hos konsul Harpen var ännu mycket lindrigare än hos bankkamrern. Hon fick mycken tid över för egen del. Men under det att hennes tankar då absorberats av sonen i huset började de nu sakta men säkert åter kretsa kring honom, för vars skull hon verkligen rest till Göteborg.

Eugen Ritters bild var icke utplånad ur hennes själ. Den fanns kvar där alltjämt.

Nu kände hon, hur svårt det var att glömma honom i alla fall, även om hon aldrig skulle komma att betyda mer än ett stoftgrand för honom.

Hon hade nog mer än en gång sett honom susa förbi i sin bil på väg upp till palatset på Johanneberg. Och hon hade mer än en gång i skymningen promenerat dit upp för att titta på den ståtliga byggnaden, som var hans och som han ensam bodde i. Men när hon sett honom i damsällskap, hade hon känt blodet hastigare rusa genom ådrorna.

Det var säskilt en dam i hans sällskap, som hon lagt märke till mer än en gång. En kväll, då hon på avstånd stått däruppe och beundrat palatset, hade hon sett denna dam komma fram till fönstret, djupt decolletée, med en bägare champagne eller vad det nu var i handen. Strax därefter hade hon sett,

huru Eugen närmat sig damen i fråga bakifrån och hur han passionerat kysst hennes nacke.

Då hade Anna Karlsson omedvetet knutit sina händer i helig vrede. Skulle hon då aldrig komma honom så pass nära, att hon kunde få tala med honom ens! Skulle han alltid leva på höjderna och hon på djupet? Varför kunde icke hon som andra unga kvinnor använda sig av de resurser en slösande och givmild natur skänkt henne? Ja, varför icke! Hon baxnade över de dumma tankar, som plötsligt dök upp i hennes hjärna. Hon höll bestämt på att undergå en metamorfos, om hon oftare ginge hit upp till Ritterska palatset. Nej, nej, hon var väl född att leva i köksregionerna och där skulle hon också trivas bäst, det kände hon. Även om livet under stundom kunde komma med sina frestelser, då man är ung och vacker. . .

En gång när Anna var ensam hemma knackade det på dörren.

Hon öppnade. Det var en främmande dam som kom på besök:

- Är konsuln hemma?
- Nej, svarade Anna, det är han inte.
- När kommer han hem?
- I morgon, tror jag.
- Vill ni lämna honom mitt kort och då be honom ringa mig, så fort han kommer.
- Det skall jag göra.
- Tack — adjö. —

Dörren föll igen.

Anna läste på kortet. »Brita Anker», stod det.

Ingenting mera. Men var hade hon sett denna dam förut? Ja, var? Jo, nu mindes hon.

De var ju henne hon sett i det Ritterska palatset, med champagnebägaren i hand och djupt decolleterad. Och Eugen hade kysst hennes nacke.

Vad ville hon här! Och vem var hon? Anna hade en känsla av att det var icke sista gången hon skulle taga emot henne, om icke precis här hos konsuln.

Något av personlig antipati mot denna för henne okända dam bemäktigade sig Anna. Hon kunde inte hjälpa det. Men det var som om hon anade, att de en gång förr eller senare skulle råka i konflikt med varandra. Hon tog kortet och lade det på konsulns skrivbord, varefter hon försänkt i tankar vände stegen utåt köket för att ordna med maten.

Nöjenas virveldans.

Verkställande direktören i bankfirman »Värdepapper» Erik Wallin hade börjat sin bankmannabana som springpojke, blev sedan vaktmästare, studerade på lediga stunder främmande språk och genomgick en aftonkurs i privat handelsskola. Tjugufem år gammal avancerade han till tjänsteman i samma bank där han börjat som springpojke.

Hans överordnade fäste stora förhoppningar vid den flitige och begåvade mannen.

I början hade den före detta springpojken svårt att bli tolererad av de jämnåriga tjänstemännen. De sågo honom över axeln och betraktade honom som en uppkomling och en fjäsker för cheferna.

Ingen ville umgås med honom. Detta bekymrade honom föga. Hans enda diktan och traktan var att komma sig fram här i världen. Han hade satt sig ett mål före: att icke stanna på den sociala trapans lägsta steg. Vägen till detta mål skulle han också nå. Det var hans bestämda föresats. Och från den ännade han icke vika. Han var medveten om sina andliga resurser. De skulle icke få ligga obegagnade åtminstone. Vad brydde han sig om de struntviktiga kamraternas axelryckningar och försmädliga flin. Vänta ni, tänkte han!

Med understöd av sina förmän och gynnare företog Erik Wallin en resa till Crédit Lyonnais i Paris för att ytterligare utbilda sig i sitt fack. Efter hemkomsten avancerade han snabbt från den ena befattningen till den andra.

När kriget bröt ut, var han fondchef på huvudkontoret.

Det var en lika lysande som snabb karriär av den medellöse f. d. springpojken, som tagit sig fram fullständigt på egen hand. Han själv hade vid denna tid blott en enda sorg och det var, att hans mor dog, innan hon kunde få glädjas åt sin ende sons framgångar. Fadern, som var död sedan flera år tillbaka, hade i livstiden varit verkmästare vid en liten mekanisk verkstad ute på Hisingen.

Erik Wallin stod således ensam i livet nu, när framgångarna kommo över honom, den ena efter den andra.

Om cheferna förut varit övertygade om hans eminenta bankmannabegåvning, funno de nu, att han var som klippt och skuren för fondaffärer. Klar och kall, snabb att handla, allt parat med en rent av intuitiv förmåga att gripa det gynnsamma tillfället i flykten, var han som född att jobba i värdepapper.

Så kom han av en rent yttre tillfällighet i förbindelse med Eugen Ritter just under dennes stora jobbarperiod. En gemensam vän, den i ett par föregående kapitel omtalade Jonas Burman, presenterade honom nämligen under en mellanakt på Gamla Teatern.

Vad Wallin fick höra om Ritters många lyckade jobbkupper kom honom att bestämma sig för att göra denne det förslag, som redan är omtalat och vilket också så småningom realiserades i den av honom och Ritter startade bankfirman »Värdepapper».

Det stod hårda strider mellan bankledningen och Erik Wallin, innan man släppte honom ifrån sig.

Hans lön tredubblades, bara han ville stanna, man erinrade honom om, vad man gjort för honom inom banken, hur han hjälpts fram på alla sätt och vis, o. s. v. Man varnade honom för att gå i kompaniskap med den brutale lyckoriddaren Ritter, som visserligen nu var en rik man, men vars stjärna helt visst skulle blekna en gång, när jobbartidens guldglans var förbi.

Det senare brydde Wallin sig icke om att lyssna till. Han trodde absolut och obetingat på Ritters lyckostjärna, först och främst kanske därför, att han hade exakt reda på, huru många disponibla miljoner kronor den var värd.

Vad bankens övriga löften och förmaningar beträffar tog han dem lätt nog. Han erbjöds nu visserligen en tredubbelt så hög lön — men han hade räknat ut, att även denna summa var ett intet mot de siffror i inkomst han skulle kunna få som självständig chef.

Och så slutade han och blev verkställande direktör i a.-b. Värdepapper. Hela den börsintresserade allmänheten i Göteborg kände ju snart till den unge direktörens lyckade spekulationer. Han

blev nästan en sagogestalt, han lika mycket som Eugen Ritter var. —

Hans hittillsvarande levnad hade varit ett enda intensivt uppgående i arbetet. Det hade för honom varit livets enda uppgift och ändamål. Nöjenas värld hade han aldrig haft lust eller tid att besöka. Den intresserade honom icke i någon mån. Samma var förhållandet med kvinnorna. De frestade honom icke. Och han frestade icke dem över hövan heller. Ty Erik Wallin var långt ifrån någon kvinnotjusare. Han var en liten obetydlig herre till sitt yttre, blek och glåmig; som han dessutom levat uteslutande för sitt arbete, hade hans kantigheter aldrig slipats av. Han saknade umgängesvana och det smidiga sätt att vara, som blott samvaron med kvinnorna kan ge en man,

Emellertid kunde hans arbete icke helt hindra honom från att tankarna understundom i smyg sysslade med det evigt kvinnliga. Han var nu en gång skapt till karl, även om han icke hunnit med att leva en mans liv i erotiskt hänseende.

Men även hans känslor skulle en gång vakna.

Eugen hade en gång på vårsidan givit en magnifik fest för några få förtrogna i sitt palats på Johanneberg. Bland de inbjudna befann sig även Erik Wallin och Juttan Lind, Brita Ankers kamrat vid Allégatan — »Galna Juttan» som hon också kallades i trängre kretsar:

Det slumpade sig så, att hr Wallin fick Juttan till bordsdam.

Från den stunden var Erik Wallin bunden med

kvinnohår. Till en början för alla osynligt, men bunden var han ändå. Och det blev hans olycka, att Juttan Lind vart idealet för honom. Hon var som bekant ett dåligt ideal och hade ett ännu sämre rykte.

Nå, så länge Eugen Ritter befann sig i staden, gjorde han icke några försök till närmanden. Men så snart Eugen och Brita rest ned till Hornbæk, lade han sig ut för henne.

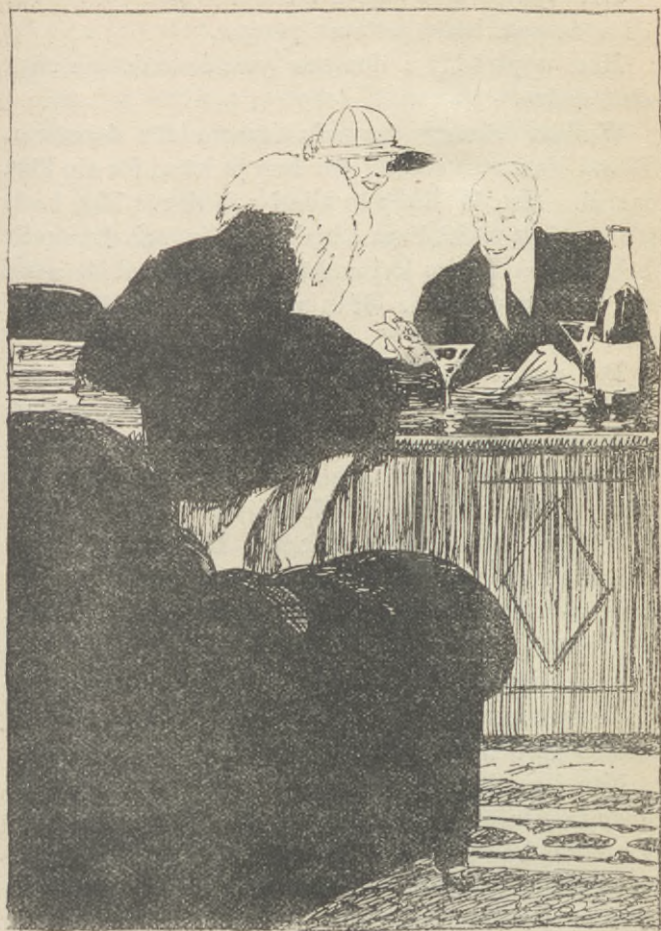
Juttan hade ju långt före detta sett, att den unge bankmannen intresserade sig för henne, men hon brydde sig icke om att hjälpa honom till rätta. Visserligen var han horribelt dum och bortkommen tillsammans med damer, tyckte hon. Och dessutom såg han ju ingenting ut för världen, men — en fin — han tjänte väldiga pengar, ansågs som en rik man. Det hade till och med Brita sagt. Och hon måste väl känna till det genom Eugen. »Pengar behöver nu alltid en flicka som jag», tänkte hon. »Och dyrt skall jag sälja mig».

Det var först efter en danstillställning, anordnad av några sceniska artister »för välgörande ändamål», som Erik Wallin blev i tillfälle att sammanträffa med Juttan.

Från den kvällen fanns ingen räddning för honom.

Han, som aldrig funnit något behag i utelivet, aldrig haft några restaurangvanor, blev från den stunden han började umgås med Juttan en ständigt sedd gäst på offentliga lokaler. Och jämt uppträdde han i Juttans sällskap.

Hennes kamrater skämtade med henne och hennes »guldklump»; innerst inné avundades de henne.

Det syntes snart på Juttan att hon skaffat sig en vän, som hade gott om pengar.

Hon uppträdde i den ena lysande toaletten efter den andra.

Wallins vänner varnade honom för dansösen. Bland dem som roa sig var hon ju känd för sin lösa moral. Men Wallin var blind och döv. Hon hade nu en gång väckt hans känslor till liv, och det skulle behövs en bättre kvinnokännare än han för att i tid dra sig tillbaka. Han varken kunde eller ville det.

Det var en lustig sommar för Juttan Lind, den lustigaste hon haft i hela sitt liv. Champagne var- enda kväll och så dessemellan veritabla festmiddagar. Att hon därunder sina vana trogen blev mer eller mindre på snusen bekom icke — så underligt det låter — Wallin det ringaste. Han tyckte tvärtom, att just det där var high life, pikanteriet i det hela, att de som kände honom beklagande skakade på huvudet, kom honom icke vid. Ja, Erik Wallin var verkligen kär i henne, den utlevade och förstörda dansösen. Han skulle kunna gå genom eld och vatten på den minsta vink av hennes lilla hand.

När han föreslog henne en regelrätt förlovning hade hon ingenting emot det. Åh, visst inte! Varför skulle hon ha det. Det var bara roligt. Och det var ju alltid anledning för den förälskade fästmannen att ge henne någon särskilt storslagen present. En vacker dag stod det således i tidningen att Juttan Lind vid Alléteatern var förlovad med direktören i a.-b. Värdepapper, Erik Wallin.

Men människorna, som kände dem båda, skakade på sina huvuden och undrade, om den stackars karlen blivit alldeles förvirrad.

Och det var han ju också i mer eller mindre grad.

När en av Juttans gamla kavaljerer frågade Juttan:

— Nå, när skall ni gifta er då?

— Gifta oss — hahaha — det gör vi så ofta min älskade Erik har tid.

Och så skrattade hon. En skön moral.

* * *

Men en sådan natur som Wallin kunde icke både sköta en kvinna av Juttans kaliber och så dessutom något så vanskligt som börsaffärer.

De fordra sin man helt, även om han heter Erik Wallin och är född att jobba i hausse och baisse.

Nå, Juttan kunde naturligtvis icke vara nöjd med den enkla bostad, som hittills hyst henne, när hon var fästmö åt Erik Wallin.

Därför hyrde han en hel liten våning, möblerad och färdig, åt henne. Och det var ganska gott.

* * *

Det var en dag i slutet av Juli. Bankirfirman Värdepapper hade just fått offert på ett större parti aktier i ett nystartat kristidsrederi.

Det var icke småsummor det gällde. Hela två millioner.

Herr Wallin hade ännu icke kommit ner på kontoret för dagen. Det hände numera ganska ofta, att han icke visade sig förrän framåt 11-tiden. Något högst ovanligt för honom, som annars alltid brukade vara den förste på sitt kontor.

Offerten stod endast fast till kl. $\frac{1}{2}$ 12, hade mäklaren meddelat. Och nu var som sagt klockan 11. En halv timma till bara — och den förmånliga affären skulle gå om intet. Om man bara haft reda på, var han fanns! Inte var han i sin bostad — och icke i Juttans. Hon var förresten heller icke hemma. Och tiden gick. När klockan slog kvarten över 11, tutade en auto utanför Värdepappers kontor. Strax därpå visade sig Wallin i dörren, eldröd i kinderna och något osäker i benen och blicken.

Man lade först icke märke till hans utseende, därtill hade man för brått med att framlägga den brådskande affären för honom.

Utan en minuts betänkande befallde han:

— Ge mäklaren köporder genast. En million mer eller mindre spelar ingen roll — och så skrattade han ett rått, cyniskt skratt, som kom de närvarande tjänstemännen att fixera honom. Man var snart på det klara med, att chefen icke var nykter, ty sådan hade de aldrig sett honom förut.

Aktieaffären var snart klar och Wallin gick sin väg igen.

— Jag går ut ett slag, sade han.

— Men här ligga så många viktiga telegram att besvara just nu, dristade sig kontorschefen invända.

— Va' f—n nu då! Får jag icke gå och komma

när jag vill? Eller vad sjutton menar ni, min herre! bröt han ut. Är ni sådana stackare, att ni inte kan klara av några telegram på egen hand, kan ni ge er i väg hela bunten och det på fläcken!

Han såg sig omkring med flammande, osäkra ögon.

Ingen svarade. Kontorschefen var kvick att försvinna bakom sin pulpet.

— Ingen säger något, utropade han. Ja, ni får sköta er bäst tusan ni vill i dag. Jag går — går — hem.

Nästän vacklande vaggade han ut och ned i bilen. Chauffören körde raka vägen hem till hans bostad. Då bilen stannade och ingen visade sig, gick chauffören och öppnade kupédörren.

Direktör Wallin sov. Chauffören väckte honom och hjälpte honom upp för trapporna och in i våningen samt lade honom, ja bokstavligen lade honom, som man lägger ett barn, i sängen.

Direktören somnade och sov med kläderna på hela den dagen och även påföljande natt till kl. 7 på morgonen. Då vaknade han och skämdes. Han hade ju inte reda på knappt hur han kommit hem. Han måste erinra sig detaljerna. Först middag och sedan supé med dans på Stadshotellet i Borås var till han inbjudit en hel klunga av sina nyförvärvade manliga och kvinnliga vänner, för vilka han beställt extratåg från Göteborg.

Juttan och han samt en kamrat till henne hade åkt bilvägen.

Det hade varit en hejdundrande fest, men så hade den kostat sina modiga fem tusen riksdaler också.

Juttan försäkrade emellertid att hon aldrig haft så roligt. Och det var huvudsaken för honom. Ja, så hade man övernattat i Borås på hotellet allesammans.

Själv mindes han mycket dåligt, att Juttan varit inne i hans rum och kysst honom till »god natt» samt sedan försvunnit.

När han på morgonen skulle hem, hade hon emellertid redan rest järnvägen i sällskap med de andra.

Direktör Wallin fick fara ensam i sällskap med sin chaufför.

Men i förbifarten körde han fram till Hindås och tömde ett par flaskor champagne, ty han var så förbaskat törstig. Att dricka skum på mornarna har sina behag eller obehag, hur man nu tar det. För Erik Wallin, den förut så exemplariske mannen, verkade vinet som dålig konjak på en schåare.

Direktören blev både full och vresig.

Och i sådant humör hade han kommit upp på sitt kontor! Det ångrade han. Nu mindes han också dunkelt, att han gett köporder på rederiaktier. Samvetet vaknade. Vad kunde det vara för rederiaktier? Han måtte väl i herrans namn inte begått en dumhet! Han blev alltmer orolig. Han kunde inte berga sig till kontoret öppnades, utan hoppade upp ur sängen, gick till skrivbordet och ringde upp sin kontorschef.

— Vad var det för aktier vi köpte i går? frågade han.

— I rederiaktiebolaget »Gurre», svarade kontorschefen med nästan darrande röst.

— Vad säger ni, människa! utropade direktören.

— Ja, direktören gav själv befallning —

— Gav själv befallning — men för tusan, deras båtar äro ju gamla oförsäkrade likkistor allihopa. Det måtte ni väl veta.

— Men kursen står rätt högt.

— Hur länge tror ni den gör det, idiot. En vac-ker dag sjunker skroven av gammal ålder, om inte de ha tur att gå på någon mina. Hur mycket gick köpet på?

— 2 millioner, direktören.

— Åh, herre du milde — Wallin slängde luren ifrån sig.

Han blev alldeles stel.

— Vad skulle folk säga, om det kom ut i staden att a.-b. Värdepapper köpt för 2 millioner »Gurre»-papper. I realiteten hade de ju knappt makulaturvärdet.

Kallsvetten bröt fram på direktörens panna. Det var ju hans skull. Han hade givit befallning om köpet. Men sådana kräk till medhjälpare han hade också! De stodo handfallna, så snart han icke fanns till, kunde ingenting företaga på egen hand. Ännu var ju icke spelet förlorat, men även om han skulle lyckats kursa bort aktierna, måste ändå förlusten bli enorm. Och vad man skulle skratta gott åt denna kapitala dumhet. Det skulle bli en fläck på firmans anseende, som lik bläckplumpen på läskpapperet skulle vidgas och utbreda sig. Nej, han måste vända medan icke allt ännu var förlorat. I eftertankens kranka blekhet såg

han varthän han var på väg att glida efter blott några månaders förbindelse med denna kvinna, som alla med en mun varnade honom för, men som han ändock älskade, även om hon haft en tiodubbelt sämre moral.

Hon var hans öde.

I detta nu hade han dock blott en enda önskan: att aldrig ha träffat henne. Vad hade det blivit av honom under denna tid! Han kände icke igen sig själv. När han tänkte tillbaka på tiden, innan han gjort Juttans bekantskap, var det honom, som om han nu icke vore samma person. Han, som varit sparsamheten personifierad, som levt ett liv, ordnat och rent som en munks, hade blivit en vivör och kvinnodyrkare, som drack njutningens och den nattståndna glädjens bägare i botten utan tanke på att allt vad man gör, gör man åt sig själv antingen det är gott eller ont.

Ja, i detta nu, skulle han önskat, att han haft en vilja, tillräckligt erotiktränad för att kunna sönderslita de masker, som Juttan Linds förförelsekonster spunnit kring hans hjärta. Var han då icke själv mannen att bryta sönder sitt förhållande, att återgå till sitt gamla liv, som givit honom känslan av att vara aktad av sina medmänniskor och av sig själv.

Han gick bort till spegeln och betraktade sitt redan härjade ansikte. De många genomvakade nätterna vid fyllda pokaler eller blottade kvinnobröst hade redan ristat spår i hans redan förut glämiga och bleka ansikte. Ögonlocken sågo uppsvällda ut

och blicken hade fått ett handjurs lystenhet. Men kring ögonen lågo redan ett helt litet nätverk av fina rynkor. Det var icke sådana rynkor, som arbetet och mödan rista i huden. Det var nöjenas etsnål som varit framme.

Om han blott kunnat bryta! Ängern över de gångna veckornas virveldans var uppriktig. Han anade och förstod ju mer än väl, att han icke hade krafter nog att både sköta arbetet och nöjena. Det kunde Ritter. Men han var av en grovare kaliber.

Erik vågade denna morgon icke tänka på vad han redan förslösat. Det var icke småsummor.

Och han sträckte händerna upp över sitt huvud, som om han anropat någon osynlig om hjälp att befria sig från henne, som han både älskade och fruktade.

Men från och med i dag skulle han i alla fall bromsa! Det här galna upptåget med extra tåg till Borås var ju kompletta vansinnet, påkommet i ett festligt lag och naturligtvis på Juttans inspiration.

Och nu hade den första stora motgången kommit för honom. Det här aktieköpet hade aldrig kunnat ske, om han varit vid sunda vätskor. Nu var det skett. Man hade bara att ta konsekvenserna — ja, bara att ta konsekvenserna. I ett nu hade han fått sin gamla energi över sig, kastade på sig kläderna, gjorde toalett och skulle skynda ut.

Det ringde i telefon.

Han svarade. Det var Juttan. Hon måste ovillkorligen ha 500:— nu att betala en räkning med.

Resignerad svarade han:

— Jag har icke 500:— kr. på mig, men när jag kommer ner på kontoret skall jag skicka en pojke hem till dig med dem.

— Tack, älskade, kvittrade hon till svar — och Erik Wallin var nöjd, nästan tacksam för att höra det ordet.

När han blott hörde hennes röst, var det honom som om han med ens avkopplat sig egen vilja för hennes.

Det var skönt att komma i selen igen på det gamla sättet. Han märkte icke att tjänstemännen i smyg betraktade honom och meddelade varann sina observationer med ögonen. För honom gällde det att snabbt och till vilket pris som helst kursa bort aktiehögen av Gurre-papper.

När kontoret stängdes, hade detta också lyckats honom — men med över en million kronors förlust för bolaget. Det var den första stora varningen, som Ritter sedan fick del av, då han kom hem.

Erik Wallin hade således spelat bort en million. När han denna eftermiddag kom hem kände han sig som en brottsling. Hittills hade han icke haft tid att tänka efter vad ägaren till denna million skulle säga, när han fick reda på förlusten. Wallin fruktade Ritter mer än någon annan. Han visste, att denne icke var att leka med. Det var åtminstone tur, att Ritter icke var hemma. Kanske millionförlusten kunde repareras, innan Eugen kommit tillbaka. När denna tanke en gång upp-

stått i Wallins hjärna, ville den icke försvinna. Så småningom blev den rent av en fix idé.

Erik Wallin var ju känd för sin stora djärvhet, när de gällde aktiespekulationer. Men denna djärvhet hade alltid varit förenad med en enastående skarpblick för realiteter. Hans djärvhet var icke en sangvinikers. Den var en frukt av den tränade börsmannens klara hjärna. Och som vi veta hade han aldrig förut felräknat sig.

Men nu hade han gjort det. Icke därför att hans omdöme var sämre nu än förut, utan därför att han råkat i en lastbar kvinnas garn.

Ständigt och jämt upptogs hans tankar på huru han skulle vinna tillbaka den förlorade millionen. Men aktiemarknaden började vid denna tid bli flau. Det var icke så gott att göra några kupper med jätteförtjänster, även om man var aldrig så slipad.

Wallin hade dock nu fått i sitt huvud att återvinna millionen. Den forna klokheten övergav honom. Han, som förut ej inlåtit sig på någon som helst affär utan att vara övertygad om, att den skulle löna sig, började nu köpa till höger och vänster. Den ena stora aktieposten efter den andra vandrade över i a.-b. Värdepappers kassaskåp.

Tjänstemännen stodo undrande inför denna mången gång huvudlösa spekulation. Men som de hyste ett blint förtroende till sin chef, togo de för givet, att han tidigare än andra vädrat hausse just i de papper han köpt. Till en början blev denna spekulation icke utan sina verkningar. Konkurrerande

bankirfirmor läto sig duperas och för Wallin såg det ut att lyckas.

Det var under en av dessa dagar, som han fick underrättelser från Ritter, att denne väntades hem när som helst. Wallin, som trodde sig ha fått vind i segeln igen, skrev då utan vidare ett privatbrev till Ritter, adresserat till hans bostad, däri han kort och gott meddelade, att en million kr. voro förlorade. I sitt stilla sinne tänkte han, att denna million snart skulle vara återvunnen och under sådana förhållanden kunde han gott våga sig på att skrämma Ritter, som naturligtvis skulle bli så mycket mer imponerad av hr Wallins förmåga, när han senare finge erfaras, att den förlorade millionen på så kort tid var återvunnen.

Ja, så tänkte Erik Wallin. Han, den forna verklighetsmänniskan, hade i en hast blivit sangviniker.

Under denna spännande tid på kontoret fortsatte han emellertid alltjämt den vansinniga förbindelsen med Juttan Lind. Han kunde icke bryta den, även om han velat.

Nå, Eugen Ritter kom hem och fann jobbsposten från sin souschef. Förslöad och försoffad som han blivit under vistelsen nere i Hornbäck hade denna jobbspost ingen annan inverkan på honom än att han beslöt sig för att resa till Marstrand. Då slapp han göra sig besvär med att efterhöra orsaken till förlusten. Han brydde sig icke ens om att tala med Wallin i telefon, ännu mycket mindre gå ned på bankirfirmans kontor.

Hade han varit samme man han för blott ett par

tre månader sedan var; hade han sannerligen reagerat på annat sätt. Men efter den rasande jakten efter guld jämte de ständiga nattliga orgierna hade nu följt en formlig apati gentemot allt slags ansvarsfullt arbete. Nu hade han blott en enda önskan, och den var att slippa ifrån allt som påminde om ansvar. Eugen Ritter hade på kort tid blivit en skugga av sig själv.

Den gamla husföreståndarinnan nästan baxnade, då hon fick se honom. Den slocknade blicken, den släpande gången och de gulbleka kinderna voro som en gubbes. När han rest, hade han varit hälsan och kraften personifierade. Vad hade man gjort med honom! Om hon ändock vågat fråga, men hon tordes icke. Själv hade han knappast sagt ett ord sedan sin hemkomst. Det var ju som om han förlorat talförmågan till och med. När han återigen reste sin väg drog hon en suck av lättnad men samtidigt var det henne, som om något hotfullt tornade upp sig i fjärran.

Kraschen.

Juttan Lind var ju Brita Ankers bästa väninna, inte så mycket därför, att Brita särskilt hyste högaktning för henne. Det kunde hon icke göra, fastän hon icke var bättre än Juttan. Men Brita Anker var en intelligent kvinna, med skarp observationsförmåga. Och hon ansåg alltid Juttan som ett litet schåp. Juttan hade dock en egenskap, som alltid gjort henne tilldragande i Britas ögon. Hon var så rasande fördomsfri, lindrigt sagt. Att chockera folk var nu en gång hennes specialitet. Och moral enligt gängse begrepp fanns inte till för henne. I det fallet var hon Britas jämlike, och det var därför Brita så väl trivdes med henne. De voro slösaktiga bohèmer båda.

Juttans nystartade förbindelse med den unga bankiren hade Brita ingen aning om, förrän hon kom till Göteborg. Första dagen hon var hemma fick hon emellertid del av nyheten. En kamrat till dem båda berättade, att Juttan Lind var förlovad med bankdirektör Wallin. Brita undrade, om det icke var en mystifikation eller åtminstone en sån där vanlig teaterförlovning. Men det skulle det inte vara. Förresten kunde ju Brita fråga Juttan själv.

Senare på kvällen träffade hon också Juttan.

På långt håll såg hon att Juttan undergått en fullständig metamorfos. Hon, som annars alltid uppträdde rent av vårdslost klädd, var elegant som en gulaschbaronessa.

Då hon upptäckte Brita skyndade hon fram och tog denna i famn.

Efter den första hälsningen sade Brita:

— Är det sant, att du är förlovad, Juttan?

— Som du ser, sade denna och räckte fram den ringprydda handen.

Brita drog på munnen.

— Det hade jag aldrig trott om dig, sade hon.

— Nej, det kan jag tänka, mente denna.

De stodo alldeles utanför Valands terrass.

— Kom så gå vi in en stund och språka, föreslog Juttan. Jag får väl bjuda dig på en välkomstbägare.

— Låt gå för det, sade Brita.

Juttan hade så rysligt mycket att språka om. Hennes mun gick i ett.

Sommarmånaderna hade varit ett enda festligt rus för henne. Hon hade aldrig haft så roligt.

— Nå, när ska ni gifta er då? frågade Brita.

— Det blir nog rätt snart det, svarade Juttan. Vi hade redan varit gifta, om jag velat. Men det är väl inte så förbaskat bråttom. Man kan väl ha roligt ändå. Ja, det vet du väl. Men säg mig en sak, kära Brita. Att icke du och Eugen gifta er?

Brita svarade undvikande. Det var icke utan att hon kände något av avundsjuka mot den andra,

som hon alltid betraktat som en liten stackare. Och nu var denna ändå på väg att få ett ordnat liv, medan Brita spelat sina kort dåligt.

Juttan lade märke till, att Brita var »tillknäppt». Hon frågade direkt:

— Var har du Eugen nu då?

— Vet inte, kom det tonlöst.

— Vet inte — vad menar du?

— Vår förbindelse är slut.

— Nu narras du, utropade Juttan.

Brita tyckte, att det lät rent av skadeglatt, detta utrop.

Hon svarade emellertid;

— Det är sant.

— Men vad tänker du på! Du fick ju allt vad du ville och mer till.

— Man kan tröttna på det också, kära Juttan.

— Det blir väl bra igen?

— Nej, Eugen är en bondtölp, som tror, att han kan få göra med en vad han vill.

— Då blir det synd om dig, svarade Juttan. Du är så bortskämd.

— Synd om mig — Brita rodnade vid den andras medlidande. Att Juttan bara vågade säga så! Vet du, Juttan, du skall inte vara oförskämd, utropade hon harmset. Tror du inte, jag kan reda mig utan honom?

— Jo då, du har ju konsuln—. Han suckar nog än efter dig. Men då får du inga pretentioner ha, tänker jag.

De båda väninnorna sutto och irriterade upp varandra allt mer.

Brita tyckte, att den andra blivit högfärdig och oförskämnd, och att hon såg ned på henne.

När de sent på kvällen skildes åt, var Brita så uppbragt, att hon knappt kunde återhålla sin vrede.

Hon kände, att hon avundades den andra, ja, att denna skrattade åt henne i mjugg. Brita beslöt sig för att hädanefter avbryta umgänget med den uppblåsta och högfärdiga Juttan. Brita glömde av att hon själv alltid förut uppträtt synnerligen nedlåtande mot denna.

Juttan hade emellertid retat upp henne. Det var dock fullständigt rätt, vad denna sagt. Utan Eugen Ritter kunde Brita icke existera som hon var van.

Richard Harpen fanns alltid till hands. Men med honom hade hon definitivt gjort upp. Om hon nu sökte upp honom, skulle han ta det som en svaghet från hennes sida, även om hon visste, att han ingenting högre skulle önska än att få henne tillbaka, ty hon var övertygad om, att han ännu alltjämt älskade henne, liksom hon älskade honom. Ty det gjorde hon, Eugen höll hon av för hans pengars skull — Richard Harpen för hans egen skull. Det var skillnaden. Men som pengarna betydde mer för henne, beslöt hon att söka återställa förbindelsen med Eugen. Det var dock svårt att ta det steget. Brita Anker var stolt, även när hon sålde sig för klingande valuta. Och dessutom hade hon svårt

för att glömma den liknöjdhet och nonchalans Ritter visat henne under denna sommar. I själva verket hade hon knappast annat att göra än ty sig till honom. Det fanns dock ett stort om — det var Eugens fasta beslut att frigöra sig från henne.

Kanske han rent av hade en annan kvinna nu. Hon visste ju, att han inte kunde leva utan kvinnor. Visserligen vore det en enkel sak för henne att skaffa sig en ny älskare av samma snitt. Anbud i den vägen fattades henne icke. Men nu började hon känna en viss avtagande aptit på allt vad män hette. Och hon hade icke längre lika stor lust som förr att gå från famn till famn.

Nej, hon gjorde bäst uti att sätta sig i förbindelse med Eugen.

Men detta visade sig lättare sagt än gjort. Hon visste, att han bodde på Stadshotellet i Marstrand. Hon skrev upprepade gånger brev till honom och bad, att allt skulle få bli vid det gamla dem emellan, men breven kommo tillbaka oöppnade. Bestämt hade han andra kvinnor nu. Till slut beslöt hon sig för att personligen uppsöka honom.

En söndags morgon fram i oktober satte hon sig på Marstrandsbåten. Nu var hon besluten att till varje pris få honom åter i sitt våld. Hon kunde bokstavligen talat icke längre leva utan honom. Hon, som tack vare honom, levat i överflöd, var på väg att komma i misär. Pengarna kunde hon icke på villkor få att räcka till. Hon behövde nya kläder och mycket annat. Dessutom

såg hon i kamraternas ögon, ock icke minst i Juttans, hur föraktet började lysa emot henne. Som om man ville säga: — jäså, din tid är redan förbi, kära Brita. Jojo, man skall inte spänna bågen för högt, —

Det var icke utan en viss ängslan och oro hon knackade på dörren till hr Ritters bostad på Stads-hotellet.

Hon hörde honom ropa »stig in» och i nästa nu stod hon mitt emot honom. Det var mer än två månader sedan de sist träffats. Brita tyckte det kändes så underligt.

Hon såg forskande på honom. Han var icke längre så slö och likgiltig som den sista tiden i Hornbök. Det såg hon. Hans hållning hade blivit rakare och spänstigare och kinderna hade börjat få färg. Även om han inte var sig lik från forna dar tyckte hon dock att det var som om han började återvända från den letargi och dvala, sysslolösheten tvingat honom uti.

Hur skulle hon lyckas fånga honom igen? Ty att han icke hade någon annan kvinna att förlusta sig med nu i stället för henne det anade hon intuitivt.

En plötslig tanke bemäktigade sig henne. Och utan att hon hade något fog för den, var det som om en inre röst givit henne de ord hon behövde att kläda denna tanke uti.

Eugen blev först synbart förvånad att se henne här. Han sträckte fram handen och hälsade men knappast mer.

Han frågade emellertid:

- Varför kommer du hit?
- För att se, hur du har det.
- Vad kan det intressera dig?
- För en viss orsaks skull.
- Jaså.
- Har du inte läst mina brev? frågade hon.
- Nej, jag har givit portiern order att returnera all post, som kommer till mig.
- Du håller på att bli underlig, Eugen.
Det låg en uppslagen bibel på bordet.
Brita fick i samma ögonblick se den.
Hon kunde inte hjälpa, att ett lätt leende drog över hennes läppar.
- Läser du i den där boken? frågade hon.
- Det gör jag. Det skäms jag inte för att tala om.
- Varför då?
- Den intresserar mig i ensamheten.
- Du skall överge ensamheten, annars blir du underlig till humöret.
- Var inte rädd för mig, du.
- Nej, det skulle jag inte vara. Men jag har kommit hit i ett viktigare ärende än så. (Det var nu den där tanken tog gestalt, utan att hon hade reda på huru sant hon talade).
- Han frågade, medan de satte sig ned i var sin emma:
- Vad är det för ett viktigt ärende.
- Brita tyckte, att hans röst lät ironisk, som om han visste, vad det var frågan om.

Men hans ansiktsuttryck rätade ut sig, när hon sade:

— Jag har kommit för att varna dig, när ingen annan gör det.

— Varna mig — vad menar du med det?

— Precis vad jag säger: jag har kommit för att varna dig. Har du reda på, huru man jobbar med dina pengar och jobbar bort dem.—

— Vad säger du! utropade han. Den tidigare liknöjdheten försvann. Det kom något av forna dagars koncentration över dragen.

— Jag säger vad jag tror mig veta bara, fortsatte hon djävt.

— Och vad tror du dig veta?

— Att du blir fattigare för varje dag som går, att du kanhända en vacker dag står ruinerad, om du inte nu reser till staden och bevakar dina rättigheter. Vet du t. ex. att hr Wallin är förlovad med Juttan Lind, att han hyr en dyrbar våning åt henne, att han slösar bort den ena stora summan efter den andra på dyrbara fester, att han missköter bankfirman, så folk snart inte vågar göra affärer med honom. Du har icke hört, att man säger i stan, att det icke kan gå i längden. Och man säger vidare, att det är oförsvarligt av dig att icke övervaka affärens skötsel. Det är dina pengar som gå. Det är din skyldighet att bevaka dina egna rättigheter. Du måste förstå, vad som står på spel både för dig och för andra.

På ett listigt sätt hade Brita blandat ihop vad hon kände och icke kände till. Det ena ordet gav det

andra. Tankarna togo gestalt. Det var som om en främmande röst givit henne de ord hon skulle säga.—

Eugen Ritter satt tyst en lång, lång stund. Det var som om han först vädrat en fälla bakom hennes ord. Han ville först inte ta dem på allvar.

Ty aldrig förr hade han hört denna lättfotade dansös tala om affärer och om hans affärer allra minst. Vad menade hon? Ja, det hade han verkligen full anledning att fråga sig. Men vad hon berättade om Wallin och Juttan Lind måste väl vara sant. Huruvida detta skulle inverka skadligt på affärerna i bankirfirman var väl en sak, som inte Brita kunde ha reda på. Ett faktum fanns dock, som kunde ge stöd åt hennes påståenden. Bankirfirman hade ju helt nyligen jobbat bort en million. Tänk om det dock verkligen skulle vara så, som Brita sagt! Och han som haft och alltjämt hade ett sådant bergfast förtroende för sin souschef!

— Är det sant allt vad du säger? frågade han.

— Varför skulle jag narras?

Han gjorde en avböjande rörelse med handen och öppnade munnen för att svara henne, men hon fortsatte:

— Du må också tro, att det var först efter svåra ipre strider jag beslöt att uppsöka dig, ehuru du icke ens brytt dig om att läsa mina brev. Jag har ju ingen anledning, — ingen rätt att blanda mig i dina affärer. Men då jag hör och ser, hur man handskas med dem, medan du struntar i hela världen — ja, då kände jag det som en plikt att resa hit och

säga dig allt, även om du skulle köra mig på porten, eller tro mig om mindre hederliga avsikter. Jag har gjort min plikt mot dig för allt vad du gjort mig.—

Eugen såg på henne, såg på henne länge, som om han ville känna sig övertygad om hennes uppriktighet. Var hon icke alltjämt den lilla falska och intriganta kvinnodjävulen, som blott ville till varje pris återinsättas i sina förlorade rättigheter som hans älskarinna? Ja, det var frågan. Men ju mer han fixerade henne, desto mer blev han övertygad om redligheten och allvaret uti hennes s. k. mission att varna honom i tid.

Det glimtade till något i hans ögon — var det en tår? när han räckte ut handen och sade:

— Jag tror vad du säger. Och jag känner med mig, att jag nu vaknar upp liksom ur en lång och tung dvala. Jag önskar, att allting skall bli som förut mellan oss, Brita. Kan du förlåta mig för att jag varit elak mot dig?

Hon fattade den utsträckta handen och viskade.

— Om du kan förlåta mig, kan jag förlåta dig. Jag har varit mera elak än du varit. Hon satt med hans hand i sin, ögonen logo så där förföriskt mot honom som förut.

Eugens kinder skiftade färg, pupillerna blevo svarta som kol. Innan Brita visste ordet av, hade han blixtnabbt rest sig och lyftat henne upp till sig. Försoningen var fullständig. Brita hade spelat ett högt spel på delvis rena osanningar — det trodde hon själv, ty hon visste ju ingenting om firmans skötsel — och hon hade vunnit, liksom

hon alltid brukade vinna, när hon spelade mot män.

Brita stannade hos Eugen till påföljande dag. Då följde hon med in till staden.

Brita hade bokstavligen talat väckt honom upp från de döda. Den som denna morgon såg Eugen Ritter på ångaren »Marstrands» däck skulle svärigen i honom kunnat känna igen den förslappade, av sprit uppblåste åldring, som för två månader sedan trampat samma däck. Han hade som genom ett trollslag återfått sin forna energi. Det låg åter fast beslutsamhet kring den skarpskurna munnen och breda hakan.

Det väckte en oerhörd förvåning på bankirfirman Värdepappers kontor, när direktör Ritter helt plötsligt uppenbarade sig. Det var annars en offentlig hemlighet bland tjänstemännen, att han blivit underlig på sista tiden och att han delvis under bevakning skulle ha vårdats på en privat anstalt i Marstrand.

Ja, så hade man hört. Och nu stod han frisk och sund mitt ibland dem. Den imponerande gestalten såg allt annat än underlig ut. Den ingav sannerligen respekt i stället.

— Var är direktör Wallin? frågade han.

— Direktör Wallin är i Stockholm, svarade en röst från pulpeten intill honom.

I Stockholm — så-å... Får jag tala med kontorschefen.

Kontorschefen kom. Ritter befallde honom att uppgöra en tablå över firmans ställning.

— Denna tablå vill jag ha i eftermiddag, sade han.
 — Men vi har inte tillgång till alla böckerna, svarade denne.

— Vem har det då?

— Direktör Wallin.

— Han är ju i Stockholm?

— Ja.

— Vad gör han där?

— Han deltagar i finansieringen av en nystartad maskinfirma.

— Utan att fråga mig! Ritter rynkade ögonbrynen.

Den andre bugade sig tyst.

— När kommer direktör Wallin hem?

— På lördag, har han meddelat.

— Det var lång bortovaro. Vi ha ju inte mer än tisdag ännu. När reste han?

— I söndags. Jag kan inte vänta tills han kommer hem. Jag vill se tablån över vår firmas ställning i dag. Jag vet ingen annan råd än att vi få dyrka upp hans privata kassaskåp.

— Våga vi det, undrade kontorschefen med en ängslig blick upp på Ritter.

— Vi — nej, inte vi, men jag tar den risken. Hämta en smed.

När Ritter gick hem till sitt palats på Johannesberg för att äta middag i Britas sällskap, hade han tablån med sig.

Det var en helt annan ställning denna utvisade än den sista han sett före sin utresa till Danmark frånräknat nu den där bortspekulerade millio-

nen. Det var visserligen icke några direkta förluster mer än denna. Men Wallin hade fastlåst så gott som alla firmans rörliga tillgångar och dessutom i sådana underliga placeringar, att även Ritter, som icke varit fackman på området, dock förstod, att dessa placeringar aldrig skulle kunna realiseras med förtjänst. Hade den duktige fondmäklaren fullständigt tappat huvudet, eller berodde det hela på den olyckliga förbindelsen med Juttan Lind!

Han hade haft kontorschefen inne hos sig privat och utfrågat honom om direktör Wallins förbindelse. Denne sökte vara så diskret som möjligt. Ritter fick emellertid reda på så pass mycket han ville för tillfället. Britas varning var blott alltför befogad. Han kunde bara aldrig förstå, att hon så djupt och allvarligt intresserade sig för hans affärer. Han var blott rädd för att hennes varning kommit väl sent. Men i så fall var det hans eget fel.

Det var emellertid väl, att han vaknat upp ur sitt bedövningstillstånd. Nu gällde det att gå till grunden med allt. En fullständig revision måste genomföras, då direktör Wallin kom hem.

När Brita mötte vid middagsbordet kände hon sig icke så litet ängslig. Hur mycket var nu sant utav det hon ljugit ihop? Och vad trodde han nu om henne?

Till sin stora förvåning får hon se honom komma emot sig och säga:

— Det var blott alltför sant det du berättade.

— Och hur kommer det nu att bli?

— Det får en blivande revision avgöra, men direktör Wallin är inte hemma.

— Han är ju i Stockholm och har fästmän med sig. De hyr en hel våning på Grand hotell.

— Hur vet du det?

— Juttan har skrivit och berättat allt för en kamrat till oss. Du må tro de roar sig.

Eugen Ritter mumlade något, som Brita icke hörde, så satte man sig till bords och åt och drack som i forna dagar. Men den gamla husföreståndarinnan lät en piga sköta serveringen. Hon blev arg, när hon bara hörde eller såg den gudlösa dansösen, »som säkert blir den snälle direktörens fördärv».

Direktör Wallin hade emellertid av någon god vän bland tjänstemännen underrättats om, att dir. Ritter var i staden och vistades på kontoret varje dag. Wallin anade oråd och reste hem redan på fredagen.

Ritter kände inte igen den en gång så pigge och livlige lille bankmannen. Han hade undergått en fullständig förvandling. Uppblåst och förstörd av nattvak, festmiddagar och sviranden. Mötet blev icke vidare hjärtligt. Efter banktidens slut försvunno de båda herrarna in på privatkontoret för att gå igenom böckerna.

— Nu fordrar jag att få reda på alla engagemang du iklätt oss, sade Ritter. Jag har visserligen en tablå här, som kontorspersonalen gjort upp, men jag litar icke på den.

Wallin, som förstod allvaret i den andres röst, gjorde allt vad han kunde för att lugna denne.

— Det är ingen fara å färde, sade han. Vi ha alla tillgångar väl skyddade, även om jag medger, att jag på sista tiden misräknat mig på ett eller annat papper.

— Som t. ex. Gurre - aktierna inflikade Ritter hånfultt.

— Ja, det var en ren olyckshändelse. Men jag kan ärligt säga dig att den förlusten snart skall vara reparerad bara du litar fullt på mig.

— Tråkigt nog gör jag inte det längre, svarade Ritter. Det har kommit så många rykten i gång om dig, särskilt på sista tiden, och nu vill jag ha reda på icke blott firmans ställning utan även din egen. Därav beror huruvida du och jag kunna samarbeta för framtiden.

Wallin försökte antaga ett oskyldigt utseende. Han sade:

— Du har ingenting att oroa dig för. Firmans ställning är finfin. Det borgar jag för. Man vill åt oss. Det är hela summan. Jag har icke företagit något, som jag icke kan stå för. Vad mina egna affärer beträffar, kan du vara lugn. Om du icke är nöjd med mig, kan jag ju ge mig iväg. Jag kan gå ed på, att jag städse stått på firmans sida. Herre Gud, om jag nu råkat misräkna mig på ett eller annat papper, är det väl inte värt att kasta yxan i sjön för det. Har du icke själv sagt, att du litat helt och fullt på mig. Det kan du göra i framtiden också. Det försäkrar jag dig.

— I vilket fall som helst vill jag se en av dig

själv upprättad tablå. Det har jag rätt att begära, eftersom det är mina pengar det gäller.

— Du skall få en tablå.

— Även över dina egna affärer.

— Det vägrar jag däremot. Med dem har du icke att skaffa.

— Du förstår, svarade Ritter, att jag endast vill avliva alla rykten. Du skulle nog aldrig brytt dig om den där dansösen. Hon förstör ditt goda namn och rykte.

— Käre Eugen, skall du kasta sten på andra, när du själv sitter i glashus. Har icke också du en — dansös, som förstör ditt goda namn och rykte —

— Så, nog om det. Låt mig se den begärda tablån i morgon. Jag vill ingenting hellre önska än att allting är i sin ordning. Både för din och min skull. Vad slags affärer var du förresten uppe i Stockholm för?

— Det borde du veta själv. Det var ju redan i höstas tal om, att vi skulle finansiera Svenska maskin a-d. Du lovade till och med stiftarna det med egen mun, om du bara vill erinra dig det.

Ritter nickade.

— Nå, sade han, och nu har du engagerat oss?

— Ja.

— För hur mycket?

— En och en halv million.

— Ha vi så mycket pengar disponibla då?

— Nej, men jag tänkte att vi tar och belånar en post Gränges och Kopparberg.

— Jaså. Jag tyckte du sa en gång, att de papperen ska vi aldrig röra. Ha vi då inga andra?

— Nej.

— Vi hade ju Kullager och Separator och Asea om jag minnes rätt.

Wallin teg.

— Inte sant? frågade Ritter.

— Vi ha haft, svarade Wallin med sänkt röst.

— Och var finns de nu då?

— Belånade.

— Jaså. Låt mig se aktieportföljen i morgon också. Allt vad vi har, förstår du. Jag vill absolut ha reda på ställningen. — Wallin satt uppe hela den natten och gjorde ihop en tablå, rasande vacker på papperet.

När Ritter påföljande dag fick se den, sade han:

— Är ställningen sådan, har vi ju ingen anledning att klaga

— Nej, det sade jag ju också igår, svarade Wallin med betydligt säkrare röst. —

De rykten som under sista tiden flugit omkring a.-b. Värdepappers mindre goda ställning mojnade så småningom av.

Ritter var varje dag på kontoret. Hans trygga och lugna person ingav förtroende och respekt.

Det gick några månader. Wallin satt alltjämt som administrerande direktör. Högkonjunkturen började emellertid att lida mot sitt slut även på aktiemarknaden. Det blev snart en offentlig hemlighet, att a.-b. Värdepapper hade ont om rörligt kapital. Därtill bidrog också, att insättarna to-

go ut sina pengar. För att hålla det hela flytande måste Ritter icke blott sätta in allt sitt sparkapital utan därjämte belåna sitt stolta palats. Men han hoppades, att svårigheterna blott voro av övergående natur. Tillgångarna täckte ju skulderna ett par gånger om, blott man kunnat realisera undan en mängd innehav av mindre kuranta papper. Ritter kunde för övrigt inte förstå, att Wallin varit så oklok att köpa sådana mängder av icke börsnoterade aktier. Man var ju formligen fastlåst. Kuhde inte komma någonstans.

Men Wallin, som förut varit det personifierade lugnet, blev allt mer nervös och orolig. Ritter betraktade honom i smyg. Det var bestämt något, som tyngde honom. Ritter tog för givet, att Juttan var orsaken härtill. Wallin hade dock nu vid nyårstiden gift sig med henne, alla varningar och förmaningar till trots. Det var som om han varit blind för kvinnans många moraliska lyten.

Tidigt en morgon, personalen var ännu icke kommen, satt Eugen och läste tidningarna på sitt privata kontor. Han var numera alltid den förste om morgnarna och den siste om eftermiddagarna. Då ringer det från en av bankerna. En röst frågar, om direktör Ritter träffas.

— Det är jag det, svarade han. Rösten i telefonen frågade, om man fick besvara honom med att komma ned på banken ett tag. Det var en viktig sak man ville fråga om.

— Ja, så gärna, svarade Ritter. Jag kan komma genast, ringde av, tog på sig rocken och gick.

När han trädde in i banklokalen ifråga, kände han sig så underlig till mods. Lugnet, det orubbliga lugnet, svek honom för en gångs skull. Det var som om han plötsligt fått onda aningar om något synnerligen obehagligt.

Jourhavande direktören tog mycket förekommande emot honom. Men Ritter förstod att något måste vara på tok.

Då man kommit in i direktörens privata rum, stängde denne dörren noga, gick sedan bort till ett kassaskåp och tog fram några växlar, som han bredde ut på bordet framför hr Ritter.

— Direktören känner väl till dessa papper? frågade han. Ritter såg på dem och baxnade av överraskning.

Det var sex stycken växlar trasserade av honom och accepterade av Erik Wallin. Den sammanlagda summan utgjorde närmare 2 millioner kronor.

Ritter stod först alldeles stum av häpnad, så sade han:

— Jag har icke skrivit mitt namn på dessa växlar.

— Vem har då gjort det? frågade bankdirektören.

— Det vet jag icke. Men man har förfalskat mitt namn.

— Är det säkert?

— Det kan jag gå ed på.

— Det är just detta vi misstänkt.

— När herrarna misstänkte detta, varför har ni icke underrättat mig förr?

— Därför att de först nu kommit ned till oss från ett av våra filialkontor. Direktören förnekar emellertid sitt namn?

— Det gör jag.

— Är acceptantens äkta?

— Det kan jag däremot icke veta.

— Acceptanten är ju eder souschef?

— Ja.

— Kanske vi ska tillkalla honom?

— Låt mig fråga honom först, svarade Ritter. Herrarna ska' om en halvtimme få besked.

— Önskar direktören, att vi gör polisanmälan.

— Icke ännu. Jag ska be att få lämna besked även om den saken inom kort.

Han sade adjö och gick. Inkommen på sitt eget kontor, kallade han in Wallin.

— Du Erik, sade han, vet du utav att man förfalskat ditt och mitt namn i X-banken på växlar för närmare 2 mill. kronor?

Wallin sökte se den andre rakt i ögonen, men det lyckades inte. I stället svarade han så lågt, att Ritter knappast förmådde uppfatta det:

— Ditt namn är förfalskat, men — icke mitt —

— Vad menar du, människa, utropade Ritter med dundrande stämma och reste sig upp från stolen. Vad menar du! Säg att det icke är sant! Jag kan icke tro det! Det är icke möjligt!

— Jo, kom det som en snyftning. Det är jag som är förfalskaren.

— Du — du! Jag tror jag blir vansinnig! Har du förfalskat växlar för 2 millioner? Har du även

blivit en brottsling på denna korta tid, du en gång den bästa bland män! Det är inte möjligt. Det är en lögn!

Med låg stämma bekände den andre allt. Han hade förfalskat växlarna, därför att han spelat bort stora poster av firmans aktieinnehav och med de oärligt åtkomna pengarna hade han trots sig kunna rädda situationen. Men det hade icke lyckats.

— Nu är jag färdig, sade han. Gör med mig vad ni vill.

— Gå och anmäl dig för polisen, sade Ritter.

Den andre svarade inte. Med sänkt huvud gick han ut.

Ritter satt en stund som förlamad. Hur var detta möjligt! Han trodde knappast ännu, att det var annat än en ond dröm. Men van att handla och ta initiativ även i de svåraste situationer ringde han upp den ovan omnämnda bankdirektören och talade om, hur det förhöll sig.

— Någon anmälan behöver ni inte göra, han är själv på väg till polisen.

Dagen gick, men Ritter hörde ingenting av från detektiverna. Han tyckte det var högst besynnerligt.

Sent på kvällen satte han sig pr telefon i förbindelse med kommissarien.

Nej, hos honom hade icke någon person med det namnet varit.

Ritter anade det värsta. Han bad kommissarien att skicka upp till honom tvenne detektiver.

När dessa kommo begav Ritter sig i deras sällskap till Wallins bostad uppe i Vasastaden.

En tjänsteflicka kom och öppnade.

— Träffas direktör Wallin? frågade Ritter.

— Han är sjuk, svarade flickan.

— Träffas hans fru då?

— Hon sover.

— Var är sängkammaren!

Flickan pekade på en av dörrarna samt tillade: — Men direktören ligger inne i herrummet och han har sagt till, att han inte vill bli störd.

— Var är herrummet beläget då? frågade en av detektiverna.

— Om herrarna gå genom matsalen, så...

— Tack, då ska vi nog hitta.

Flickan försvann förskräckt in i köket.

De tre herrarna fortsatte genom matsalen.

Utanför dörren till herrummet stannade de och lyssnade.

Man knackade.

Inget ljud förnams.

— Då öppnar vi väl, sade den ene.

Men dörren var låst. Man måste bryta upp den.

Dir. Ritters onda aningar besannades allt för väl. På chäslongen låg Erik Wallin, död och kall. På ett spelbord, som han flyttat intill chäslongen, stod en halvtömd flaska konjåk och intill den en mindre men tom.

Ritter tog flaskan och läste på etiketten. — »Cyankalium» sade han halvhögt och såg upp på de båda polismännen. Den lilla flaskan gav all den förklaring man i detta nu kunde få.

En lovande bana var till ända. Ett människo-

öde var fullbordat. Men vem anade, att detta öde så snart skulle vara lyktat i den mest nattsvarta tragik. Ty en tragedi blev Erik Wallins liv. Nu hade emellertid döden lagt sin förbarmande, milda hand över de i förtid härjade dragen.

Omedvetet knäppte de tre männen sina händer inför anblicken av detta slocknade liv, som mänskligt att se borde haft ännu en lång tid att leva. Så täckte Ritter över den döde med chäslongöverkastet, varpå de tre tyst lämnade rummet.

De båda polismännen stannade i tamburen, medan Ritter försiktigt knackade på dörren till sängkammaren.

Då han icke fick något svar, vred han om nyckeln och trädde in.

Där låg Juttan i sin säng och sov. Bredvid henne på nattduksbordet stod en flaska absint.

Han betraktade det av sprit uppsvullna ansiktet, glödgat som en bryggardrängs.

Han var ett ögonblick villrådig, om han skulle väcka henne. Det var ju inte gott att veta, hur hon skulle ta den timade händelsen, även om han var övertygad om, att hon icke skulle sörja ihjäl sig. Men han kände ju henne och det var hans plikt att underrätta henne om vad som hänt..

Han ruskade henne lätt i armen. Hon rörde sig knappast. Han ruskade henne en gång till, ännu kraftigare.

Då hörde han henne mumla oredigt:

— Jag — orkar — inte — mer — i kväll. Du — får — ge — dig — till — tåls — i natt —.

Han förstod och drog på munnen, trots situationens allvar. Han fortsatte emellertid att ruska henne, tills han hade henne så pass vaken, att hon kunde se vem det var.

— Kors är det du, som kommer in i min sängkammare, lallade hon. Akta dig för det! Erik är svartsjuk, så du får passa dig!

— Erik blir aldrig svartsjuk mer.

— Nej — va, menar du! Blir han aldrig svartsjuk mer? Det kan ingen bota honom från!

— Jo, svarade Eugen med bittert allvar i rösten, han är botad för alltid. Erik — är — död.

Då satte hon sig raklång upp i sängen och såg på honom med två blodsprängda ögon.

— Jag förstår inte vad du säger, mumlade hon.

— Erik är död.

— Död, död! Ämnar du skrämma vettet ur mig!

— Nej, det ämnar jag inte, men jag vill bara säga dig sanningen, om du inte visste den förut. Och så förtalde han, vad som timat.

Ogenerat klev hon upp mitt för hans blickar och tog på sig en nattrock.

— För mig in till honom, bad hon.

Han öppnade dörren mellan sängkammaren och herrummet. Juttan gick in och fram till den döde. Eugen tog höljet av honom.

Då föll Juttan på knä vid chäslongen och grät bittert:

— Detta är min skull — detta är min skull, klagade hon. Jag har länge anat, att det skulle gå så.

Nu gick Eugen efter tjänsteflickan, så hon kunde vara till hands.

Han själv förmådde inte stanna kvar längre. Det blev för pinsamt att se den halvfulla f. d. dansösen ligga där bredvid sin döda man. Det var hon, som hade hans död på sitt samvete.

Denna kväll måste Eugen träffa Brita. Han kände behov av att ha någon att tala med.

Han gick upp i hennes bostad; en liten elegant möblerad dublett, som han bestod henne med.

Det hade blivit sent på kvällen. Brita hade redan gått till sängs, men han väckte upp henne.

— Vad vill du så sent? frågade hon innanför. Du får väl lugna dig.

— Du måste öppna, sade han. Jag har något mycket viktigt att meddela dig.

Hon släppte in honom.

Och så berättade han om den uppskakande händelsen.

Brita hörde tyst på till slut, sade sedan:

— Allt detta har jag nästan gått och väntat mig. Jag har länge anat, vad du nu först fått veta. Hur blir det med dig själv då? frågade hon oroligt.

— Det får jag se de närmaste dagarna. Jag har ännu icke hunnit att tänka på mig själv.

Då han sade detta gled en mörk skugga över hans ansikte. Han vågade icke tänka på sig själv i kväll. Den andres olycka var nog för honom. Han skildes från henne dyster och nedslagen.

När han gått, kände han med sig, att han från och med nu stod inför en vändpunkt i sitt liv.

Det var icke endast de sex stycken falska växlar-
na Erik Wallin haft på sitt samvete. Hela firman
«Värdepapper» befanns vara underminerad genom
hans på sista tiden fullkomligt vansinniga spekulatio-
ner. Den ena affären efter den andra, som han
avslutat på egen hand utan att bokföra den,
kom nu i dagen.

Under den korta tid av tre fjärdedels år hade den
förut så durkdrivne fondmäklarn jobbat likt en vansin-
nig. Han hade köpt de mest omöjliga papper och
sålt de värdefulla börsnoterade. Det var helt enkelt,
som om han drivits av någon omedvetet vansinnig
lusta att ruinera Eugen Ritter.

Och han hade lyckats. A.-B. Värdepapper sat-
tes under administration. Det var den fördelakti-
gaste formen för avveckling för alla parter. Där-
igenom undvek man också konkurs.

Men palatset på Johanneberg måste under
klubban, likaså den förtjusande lilla villan ute
vid Högsbo. Ritters många hopjobbade millio-
ner voro spårlöst försvunna. Men det verkligen
tragiska var, att han icke förstört dem själv utan
det var en, som han givit sitt fulla förtroende.
Millionären Eugen Ritter var i detta nu minst lika
fattig, som den tiden han sålde socker och salt i den
lilla lanthandeln i Vinnarp.

"Vitare än snö".

Wallins självmord gjorde ett hastigt slut på Juttans överdådiga liv. Det blev naturligtvis konkurs och det dyrbara lösöret skingrades för alla vindar. Juttan måste lämna den eleganta bostaden och hyra sig in på ett litet enkelrum. Mannens död tog henne inte så djupt. Han hade ju blott varit ett medel för att leva ett över alla gränser lyxöst liv; hon hade varken hyst kärlek eller sympati för honom. Men hon hade varit påpasslig nog att gömma undan ett par tusenlappar innan kraschen kom. Hon stod således inte på bar backe den allra första tiden. Van som hon var att leva högt och förstörd av sprit dessutom hade hon nu icke längre kvar ens den lilla smula ambition som hon förut haft, annars hade väl den alltid lika välvillige direktören för Alléteatern låtit henne komma tillbaka, ty hon hade ännu ett par välsvarvade ben i behåll. De forna kamraterna undveko henne. Nå, det bekymrade henne föga, ty hon fick till en början riklig ersättning i ett par manliga vänner, judar båda, som gladeligen höllo sig väl med henne, så länge hennes pengar varade. Men de togo slut en dag. Då hade de fått nog av henne. Hon hade nu stått utan alla existensmöjligheter, om hon

icke haft en ganska riklig kollektion av briljant-ringar och smycken, som pantbankerna gärna belånade. På dem tog hon sig fram ännu en liten tid. Men sedan var det slut. Hon måste på gatan, om hon icke ville svälta ihjäl.

Och nu gick det rätt fort utför. Byråpolisen, som visste, att hon varit dansös, hesiterade i det längsta. Men då en lantsortsbo i hennes sällskap blivit av med sin plånbok, värd åtskilliga hundra kronor, måste man anhålla Juttan. Nå, hon nekade till stölden, men omständigheterna voro i och för sig så pass graverande, att man i alla fall byråskrev henne. Juttan Lind stod nu i rullorna och som sådan avpolleterades hon en dag till Holtermanska sjukhuset. Utkommen därifrån gled hon allt djupare ned i dyn. Det blev till slut ingen annan råd för ordningsmakten än skicka iväg henne till tvångsarbetsanstalten i Landskrona.

Där känner man icke till några förmildrande omständigheter.

Juttan var icke van att gå upp om morgnarna, men här måste hon det. Till en början blev hon alldeles ursinnig, men då fick hon krypa in i enkelcell och begrunda sitt liv. Och så det hjälpte.

Hon blev så småningom foglig, lärde sig sömnad och började glömma av både att hon satt i fängelse och att hon varit en offentlig kvinna.

Juttan var innerst inne en mjuk natur och som alla dylika fullständigt beroende av den miljö, i vilken hon levde. Den första tiden hade hon varit oregerlig och bråkig av sig. Hon var då synnerli-

gen uppbyren av sina olyckskamrater. Ingen kunde bättre än hon berätta de liderligaste historier, så mustigt och målande saftigt återgivna, att de gamla i synden och lasten grånade matronorna logo av lycksalighet. Hon var med ett ord den fräckaste bland de fräcka. Och bland numren på tvångsanstalten i Landskrona måste det betyda något. Men tiden gick och hon lugnade sig, blev sluten och tyst, skötte allt bättre sitt arbete och kom i förännens gunst.

En gång kom en kvinnlig frälsningssoldat på besök för att tala om Jesus med de många Magdale-norna.

De allra flesta hänflabbade åt frälsningssoldaten, när hon talade om att Jesu kärlek även räckte till för dem, huru fallna de än voro, och så citerade hon bibelversen ur Esaias 1: 18: »Om edra synder äro blodröda, så kunna de dock bliva snövita; om de än äro såsom scharlakan, så kunna de dock bliva såsom vit ull.»

Det var nog ingen som brydde sig om, vad den lilla kvinnan i bonnetten sade. De allra flesta gingo bara och längtade efter friheten. Då skulle de nog börja ett nytt liv hennes Jesus förutan.

Hos en hade dock de där orden stannat kvar. Hos Juttan. Hon hade aldrig hört dem förut, åtminstone hade hon aldrig lagt dem på minnet. Över huvud visste hon icke vad religion var. Född på B. B. av okänd moder hade hon sedan blivit omhändertagen av en gammal fröken, som när flickan vuxit upp en smula brukade henne till åtskilligt,

som inte passar att återges i tryck. Så snart hon konfirmerats, rymde hon och kom in på en balettskola i Stockholm. Sedan dess hade hon ständigt levt ett liv på andra sidan moralgränsen. Aldrig förr än nu, då den lilla frälsningssoldaten berättade om Jesu kärlek, hade hon haft honom i tankarna.

Hon hade även lagt beslag på ett par ströskrifter i den burleskt svamliga stilen. Juttan började studera dem, när hon blev för sig själv.

Så underbart!.. Det var som om en ny värld helt plötsligt uppenbarat sig för henne i dessa skrifter. Där stod bland annat att alla människor, huru lastbara de än varit, kunna få förlåtelse, blott de bedja sin frälsare Jesus Kristus därom. Och han förskjuter ingen. Men blott de, som lärt sig tro på frälsaren, komma till himmelen, där evigt liv väntar dem. De, som icke fått sina synder förlättna, skola evigt pinas i helvetets eld. Där stod mycket annat, som Juttan aldrig förr hört talas om.

Och så började hon så småningom se med andra ögon än förut. Hela hennes föregående liv hade varit en enda oavbruten kedja av laster och synd.

En ångest, som med varje dag blev allt större, grep henne. Tänk om hon dog, innan hon fått förlåtelse! Då var hon för evigt förlorad. Och hon påminde sig nu, hur hon en gång sett en tavla, som föreställde de osaliga andarnas liv i helvetet. Huh, det var hemskt! Då hade hon skrattat däråt. Nu påminde hon sig den — och ryste av förfäran. Men vad skulle hon göra? Om hon blott haft någon, som hon kunnat tala med om sin själsångest. Men ju

mer hon betraktade sina olyckssystrar, desto mer kände hon kvalen i sin själ. Hon blev allt mer grubblande och svårmodig. Läkaren, som ville gälla för att vara en god psykiatriker, lade märke till hennes förändrade utseende.

Han studerade henne i smyg och kom till den slutsatsen, att hennes sinnesjämvtikt var rubbad.

En dag sattes hon in på en asyl i och för observation. Juttan blev alldeles förtvivlad, när hon förstod, att man tog henne för sinnessjuk. Hon hade upprepade gånger förgäves bett att få tala med någon från Frälsningsarmén och detta i förening med hennes religionsgrubbel ansåg den läkare, som hade henne under observation, vara bevis för att hon var sinnesrubbad. Det bara förargade honom, att han trots upprepade blodprov icke kunde konstatera några syfilissymptom. Då hade ju saken varit klar.

Men fruktan för döden och livet efter detta i förening med interneringen på hospitalet kom Juttan att göra upp en förtvivlad plan att fly. Halvnaken lyckades hon en natt komma ut genom fönstret. Hennes rum var beläget i första våningen. Det var icke så allra värst livsfarligt att hoppa ned. Juttan gjorde det, men föll på sidan i gatan. Hon slog sig därvid så hårt, att hon svimmade. I detta tillstånd fann henne en posterande poliskonstapel.

Detta flykttförsök övertygade asylläkaren ytterligare, att Juttan Lind-Wallin var sinnessjuk. Och så befallde han, att vakten skulle sätta tvångströja

på henne. Den förträfflige psykiatrikern skulle ofelbart lyckats driva den stackars kvinnan in i vansinnets natt, om icke hennes vårdare på egen risk villfarit hennes ständiga böner om att få tala med en frälsningssoldat.

Det kom således en dylik, men vårdaren vågade först släppa in henne, då doktorn gått för dagen.

Hon kom sedan varje kväll till den sjuka och talade med henne om Jesus och hans stora kärlek till syndare. Hon föll på knä så okonstlat och innerligt, att den gamle vaktkarlen, som icke vågade lämna dem ensamma, grät i smyg.

Men över Juttans själ sänkte sig friden och i sitt hjärta kände hon nu vissheten om att Jesus Guds sons blod hade renat henne från alla synder. Hon var icke längre ett världens barn. Hon var lycklig att få vila i sin frälsares famn. Vad var all världens fröjder värda mot denna visshet!

Läkaren konstaterade att hon under behandlingen blev allt bättre. En dag kunde han utskriva henne fullt återställd, samtidigt som han lät pressen få reda på vilket svårt fall han lyckats reda upp, ty han var en modern läkare. Som sådan förstod han bättre reklamens tjänst än sin egen. Den gamle vaktkarlen fick emellertid några veckor efteråt avsked på grått papper. Han hade varit lösmunt nog att tala om, vem som i verkligheten rätt upp det »svåra fallet».

Doktorn blev förb. och sparkade ut den stackars karlen, då han fick höra det. Men skämttidningarna fingo fatt på historien och stuvade om den till

en uddig kritik av den humbug, som den moderne psykiatrikern lever på.

Juttan hade nu uttjant sitt straff och det i dubbel bemärkelse. Hon var fri! Nu kunde hon återgå till sitt gamla liv, om hon varit densamma som förut.

Nu gick hon i stället upp till den lilla frälsnings-soldaten och bad henne om råd, »för nu vill jag helt ägna mitt liv åt Jesus».

Ja, det hade de andra ingenting emot heller. Och så kom Juttan in på Slummen i Malmö.

Efter en tid kommenderades hon till högkvarteret i Stockholm för att gå igenom kadettskolan. Hon ansågs ha ett gott huvud och så tyckte befälet, att hon, som fört ett sådant vilt liv en gång, borde ha speciella förutsättningar som fältofficer, ty skörden var mogen, men de dugliga vingårdsarbetarna voro få. Hon borde veta, huru man skall få fram synderskor till korsets fot.

Ja, så blev den före detta dansösen och prästinan i den jordiska kärlekens parfymerade lustgårdar en den himmelska kärlekens hängivna förkunnare, vars enda mål nu var att visa andra människosjälur vägen till det eviga livet däruppe i de himmelska fröjdesalarna. Hon blev en hängiven officer under Boothens röda banér. Hon steg i graderna och kommenderades så småningom till London.

Under sin verksamhet där bland samhällets drägg blev hon sent en natt i Whitechapels mörkaste gränder offer för en lustmördares dolk.

På en öppen gård och blott belyst av en blinkande

liten gaslykta hade hon talat till en ruggig hop av parias. Hon hade just slutat sin bön, då dolken stöttes i hennes rygg. Med utbredda armar sjönk hon tillsammans.

Den före detta hetären föll för en lustmördares dolk, just då hon uppfyllt sin plikt mot honom, som var hennes allt. Och i dödsögonblicket bredde hon ut armarna för att famna om honom, som är kärleken, sanningen och livet.

Ur detta människoöde, hur solkigt och nedsmutsat det en gång varit, framgick dock till slut en människosjäl, som var — vitare än snö.

En orm i kvinnohamn.

När Brita beslöt sig för att resa till Marstrand och varsko Ritter, var det ju ej därför, att hon hade några exakta uppgifter att komma med.

Hon visste ingenting — i varje fall icke mera om a.-b. Värdepappers ställning än någon annan utomstående. Hennes varning hade hon gripit i luften. Hur mycket sann och befogad den var, visste hon då icke själv. Hennes »varning» hade emellertid det goda med sig, att Eugen Ritter äntligen rycktes upp ur den kvävande försöfnings han en tid levat i. Men hon kom ju för sent.

Under de månader, som ännu a.-b. Värdepapper ägde bestånd som oberoende firma, bodde Brita Anker hos Eugen. Hon hade honom nu helt i sin makt. Hon förmådde honom att avskeda den gamla husföreståndarinnan, vars föraktfulla blickar Brita inte kunde uthärda. Hon slutade vid teatern och flyttade in i palatset som »ogifta frun». En gång, då Eugen var vid ett särskilt gott humör, passade hon på att prätta till sig en check på 20,000 kronor. När han frågade vad hon skulle med så mycket pengar, svarade hon helt sanningsenligt, att hon måste tänka på framtiden. Eugen skrattade ett bullersamt skratt, men det undgick icke Brita, att detta

skratt var alltför affekterat. Hon hade också lagt märke till att hans ögon numera hade ett oroligt fladdrande uttryck. Det var henne, som om han icke hade ro att fixera ett föremål längre.

Hon anade, att han hade bekymmer. Och det var därför hon ville soulagera sig själv i tid med så mycket hon kunde få. Det stannade vid 20,000 kronor. Vackert så förresten.

Så kom då kraschen med Wallins förskingringar och förfalskningar, hans självmord, bankirfirmans moratorium, m. m. Ritter hade ju i det längsta hoppats, att detta moratorium skulle sätta firman i stånd att rädda sig undan hopstörtandet. Det fanns ju väldiga värden.

Men i samma mån som firmans engagemang avvecklades, i samma mån förstod Ritter, att kraschen till slut skulle bli oundviklig. Det stannade icke vid endast firmans konkurs. Hans eget palats strök också med, liksom villan vid Högsbo. Den kvällen Eugen Ritter kom hem till Brita och meddelade att palatset skulle säljas, att ingenting mer kunde räddas av de många miljonerna — ja, då såg också Brita, att hennes älskare var en av livet hårt slagen man. För första gången under deras långa samvaro erfor hon en känsla av samhörighet med honom.

De sutto mitt emot varandra på ömse sidor det lilla låga spelbordet i salongen.

Eugen var en stund tyst, med blicken riktad i golvet.

Brita följde med ögonen muskelspelet i hans ansikte. Det var rörligare än eljest. Hon förstod,

att han ville säga något, men att han hade svårt att komma ut med det.

— Vad tänker du på, min vän? frågade hon i en mjuk, dämpad ton.

Han lyfte blicken och riktade den på henne.

— Behöver du att undra över det? sade han allvarligt. Det låg ett stänk av förebråelse i rösten.

— Nej, svarade hon. Det var dumt av mig att fråga. Jag borde väl förstå...

— Ja, det tycker jag också.

— Men varför har du aldrig sagt till mig något, varför har jag aldrig fått del av dina — bekymmer?

Eugen såg på henne. Ett lätt, kanske sorgset leende lekte kring hans läppar.

— Tror du, att du skulle kunnat hjälpa mig då?

— Nej, det tror jag inte, men...

— Vilket men, min vän?

— Åh, jag tänkte, att det kunde lättat en smula.

— Jaså — ja, det kanhända. Jag vet inte. Mången gång har jag nog tänkt att göra det, så har jag strax därpå sagt mig, att ditt intresse aldrig sträckt sig längre än — ja, nu får du förlåta mig — till min plånbok.

— Jag erkänner, att det varit så, svarade hon öpenhjärtigt. Liksom ditt intresse för mig icke gick längre än till...

— Säg inte mer.

— Vi kan icke förebrå varandra något, tycker jag.

— Du menar det. Kanske det är så. Vi ha icke etytt något djupare för varandra. Vi ha gett var-

andra vad stunden fordrat. Och nu är det slut med detta, åtminstone från min sida, tillade han sorgset. Om en månad skall detta hus icke längre vara mitt. Någon som förstår världen och människorna bättre än jag, skall bo här.

— Är det så säkert att han därför förstår livet bättre?

— Jag föreställer mig det. I vilket fall som helst, är jag nu en hemlös man, utan existens och framtidsutsikter.

— Du är en man i alla fall, Eugen. Glöm aldrig det! Och du är en man i dina bästa år. Du skall nog slå dig fram, bara du inte kastar yxan i sjön. En man får aldrig förtvivla. Då är han icke mycket värd. Räck mig din hand och lova mig, att du aldrig kommer att göra det.

Han räckte henne handen. Hon tog den med bägge sina.

— Den handen är till för att arbeta, sade hon. Den är icke till för att endast hålla i en telefonlur...

— Vad du talar förståndigt, sade han, avbrytande henne. Så har du aldrig sagt förut.

— Nej, du har naturligtvis endast trott, att jag varit en lättsinnig toka, som blott levde för mina nöjen, men jag har också en smula sunt förnuft.

— Och födgeni, tillade han icke utan sarkasm i rösten.

— Det erkänner jag. Men jag kan inte göra om mig. Du om någon känner mig.

— Jag tror mig göra det. Men låt oss göra upp med varandra. När du icke ville bli min hu-

stru, när jag var rik — vill du väl icke bli det, när jag är fattig.

— Jag kan icke — jag — kan — icke — leva — fattig, Eugen. Det vet du. Det var ju därför jag gick ifrån Richard Harpen.

— Men om han varit rik?

— Om han varit rik — nåja, då kanske...

— Du gift dig med honom?

— Kanske..

— Men du har ju en gång för alla förklarat, att du aldrig ämnade gifta dig?

— Det har jag gjort, men det gives undantag...

— Och han är ett undantag?

— Ja.

— Varför?

— Därför att — ja, förlåt mig, om jag säger dig det nu — jag höll av honom.

— Skulle du aldrig kunnat hålla av mig för min egen person?

— För din egen person — jo, vad jag kunnat och kan ännu, Eugen! Jag har beundrat dig, mer än jag har beundrat någon annan — beundrat dig för dina många solida egenskaper, men hjärtat har aldrig varit med i denna beundran. Jag vet, att såväl du som andra i mig blott ser en lumpen karaktär, i vilken ej finns det minsta lilla äkta guldgrand. Men jag har likväl något av den varan på botten av min själ, fast den kan blott en enda hämta upp.

Eugen teg en stund, så fortsatte han:

— Det är egentligen ganska underligt detta, att sitta här, du och jag, och språka på detta sätt.

— Ja, det är så, Eugen.

— Varför blir jag icke ursinnig, när jag vet, att jag förlorar dig, när jag vet, att du nu skall övergå till en annan?

— Instinkten säger dig, att jag skulle bli en börda för dig under ditt kommande liv.

— Kanske bleve det så. Jo — jag tror det är så. Vi ska således skiljas, du och jag. Du vill bli fri?

— Fri — ja, om du kallar det så.

— Vi skola aldrig få våra glada fäster till baka?

— Nej, men var glad åt att de aldrig kunna komma tillbaka.

— Kanske jag borde vara det. När skall du flytta ifrån mig?

— Med din tillåtelse — redan i morgon.

— Redan — i — morgon?

— Ja.

— Men då blir du här i natt?

— Det behöver du icke fråga. I natt — och för sista gången. Sedan måste vi gå skilda vägar.

— Det är underligt att veta, att hela härligheten snart är slut, att jag inom kort är en fördetting, visserligen bara som gulaschbaron, skrattade han smått självironiskt, men i alla fall...

— Och de 20,000, som du givit mig?

— Äro och förbli dina. Du behöver dem nog.

På morgonen därpå, medan Brita ännu sov, satte sig Ritter upp i sängen och betraktade henne. Det var i alla fall tusan, vad hon såg frisk och sund ut, trots det liv hon fört! Ju mer han såg på kvinnan, desto mer började han känna något mystiskt röra

sig i sin själ. Hur kunde han egentligen vara en sådan stackare, att han utan vidare lämnade ifrån sig denna ägodel, lämnade den ifrån sig precis som om han själv varit ett vrak. Han var ju i stället i sina bästa år och hon hade ju ännu mjälla armar och dunklädda, mjuka liljekullar, vid vilka det var ljuvt att vila efter dagens id. Ja, hur kunde han släppa ifrån sig denna kvinna, som dock betytt så mycket för honom! Han var visserligen fattig nu, men han var dum, om han som den svagaste stackare så utan vidare lät henne löpa. Nej, hellre då... Vad för något hellre då? Jo — han spärrade ut fingrarna. Den där mystiska känslan han nyss erfarit hade vuxit ut, nu behärskade den honom — nu, just nu. Omedvetet spärrades åter den högra handens fingrar ut. Ack du, mumlade läpparna — ack du — nu just vore det ett ögonblicks verk, att — Jag vet, vilken du nu kommer att tillhöra, han sitter alltjämt kvar på sin lilla pinne, medan jag fallit ned! Ja, jag vet, att du kommer att gå till honom. Med de 20,000 du fått av mig, skola ni göra er glada dagar, medan jag —. Och båda skola ni skratta åt f. d. gulasch-Ritter. — Men det skall icke ske — nej, det skall det icke — handens fingrar spärrades för tredje gången ut, men denna gången slöto de sig krampaktigt kring Brita Ankers hals. Ett enda kraftigt grepp — och hans älskarinna skulle ej mer funnits till.

Men — i detsamma som Eugens fingrar krampaktigt slöto sig likt vilddjursklor kring sitt offer, vaknade Brita helt stilla och slog upp ögonen.

Kallsvetten bröt fram på Eugens panna. Han

släppte greppet och strök sig över ögonen, som om han nyss hypnotiserats av något osynligt väsen. Handen föll ned som förlamad vid sidan, men hjärtat bultade. Han tyckte att det var nära att sprängas.

— Vad du ser underlig ut, sade hon nästan strängt.

Av tonfallet i hennes röst anade han, att hon icke förstätt eller ens kunnat i fantasien tänka sig, vad han varit på väg att utföra. Han förmådde icke svara på hennes utrop.

— Är du sjuk? frågade hon. Hon strök honom över pannan. Huh, du är ju alldeles iskall och så du kallsvettas! Har något hänt, utropade hon, när han alltjämt stirrade ut i rummet, fullkomligt själsfrånvarande. Och du är ju alldeles likblek maniska!

Då ryckte han till, blodet rusade till hans kinder och han kunde åter se in i hennes ögon.

— Vad har det gått åt dig? frågade hon. Du håller alldeles på att skrämma vettet ur mig. Något har hänt eller var på väg att hända?

— Nej, jag försäkrar — det var bara det, att jag under sömnen ridits av maran, narrades han.

— Jaså, svarade hon lugnad. Du höll då alldeles på att skrämma ihjäl mig. Ja, minsann, vad du gjorde.

Och så var den händelsen ur världen.

Långt efteråt tackade Eugen sin lyckliga stjärna för utgången. Han förstod efteråt icke hur han kunnat handla så som han gjort. Det måste finnas gåtfulla skrymslen i varje människas själ — så

mycket mer gåtfulla, då man för övrigt är frisk och sund. Några sekunder till och Eugen Ritter hade varit en lumpen mördare av sin älskarinna, utan att han sedan kunnat förklara orsaken varför. Våra själar gömma på farliga makter, dem vi icke själva kunna ana oss till — mången gång kanske när det är försent.

Ja, så skildes Brita och Eugen, skildes utan hot och vrede från någondera sidan.

Mångmillionären och hans älskarinna existerade ej längre i sina respektive roller. Det hade blott varit gästroller för dem båda, men därför hade icke ridån gått ned för dem beständigt — i levande livet få vi ofta gästspela lite var i ett flertal roller, innan järnridån obehagligt faller ned för vår levnads tragikomedi.

Strax efter Britas sista farväl från Eugen, lämnade hon staden. Hon ville icke gå omkring och bli utpekad som den ruinerade millionärens älskarinna och mötas av medlidsamma blickar. Hon mindes alltför väl den olyckliga Juttan Lind, hennes en gång bästa väninna vid Alléteatern, som hon förresten icke hört det ringaste ifrån, sedan polisen skickade henne till Landskrona. Stackars Juttan, hon var i alla fall värd ett bättre öde, tänkte Brita mer än en gång.

Brita lät i hast en impressarie anordna en rad dansuppträdanden ute i svenska landsorten. Hon var ju fortfarande en ypperlig konstnärinna i Terpsichores tjänst och hon mottogs med bifall över allt, där hon drog fram, varför turnén blev utsträckt.

Hon vann både guld och lagrar och de f. d. kamraterna läste i tidningarna om hennes triumfer och blevo gröna av avund. Hon liksom Juttan borde naturligtvis i stället gått omkring på Göteborgs gator och sålt sin gunst för klingande valuta. Men den glädjen fingo de således icke vara med om.

När Brita efter ett års frånvaro åter uppenbarade sig i staden, hade dyningarna efter den stora Ritterska kraschen redan lagt sig. Palatset på Johanneberg ägdes nu av en kolgrossist, som blivit rik på att sälja engelska kol till Tyskland. Han hade stått på den svarta listan, men det gjorde honom ingenting nu. Engelsmännen hade prickat honom för sent. Villan i Högsbo hade brunnit ned och gulaschbaronen själv hade skuddat stadens stoft av sina fötter. Ingen, som hon frågade, visste var han fanns. Somliga trodde att han var kvar i staden och det sades, att han knogade nere vid hamnen som vanlig hamnarbetare, medan andra trodde, att han rest till Amerika.

Han var således redan ett minne blott, men då och då erinrade man sig den underlige mannens underliga bedrifter. Han hade dock varit en typ, originell på sitt sätt. Brita gjorde genom en upplysningsbyrå efterfrågningar om honom, men utan resultat.

Britas uppträdande ute i landsorten hade i någon mån rehabiliterat hennes rykte. Hennes förut nog så vilda liv började stabilisera sig. I stället för att göra av med pengar hade hon sparat icke blott de 20,000, som Eugen skänkte henne, hon hade även

kunnat lägga av på sina danssoaréer. Och så inträffade det underliga, att hon började drömma om ett eget hem med honom, vars kärlek hon försmått för de Ritterska millionerna.

Hennes tankar började åter syssla med konsul Richard Harpen. Hon hade ju, som vi veta, aldrig helt kunnat glömma honom, men så länge Eugens pengar räckte till föredrog hon denne — för att icke ruinera konsuln, hade hon i avskedets stund sagt till denne.

Och det var så. Hennes känslor för Richard voro äkta, så äkta de nu kunde vara hos en kvinna som Brita Anker.

Nu hade, så underligt det låter, en plan mognat i hennes hjärta. Hon skulle bli riktigt borgerligt korrekt. Och så skulle hon bli fru Harpen. Han var visserligen relativt fattig, men han skulle få hennes pengar också. De kunde man nog leva båda två på om man inga anspråk hade. Och anspråk — ja, det var någonting, som den förut luxuösa Brita Anker icke längre fick ha.

Det fanns dock ett men — ett stort men. Hon hade ingen aning om, hur föremålet själv skulle uppta detta nya underliga påhitt från hennes sida.

När hon kom åter till Göteborg på sensommaren, erfor hon, att konsul Harpen bodde ute vid Styrsö.

Snabb till initiativ som hon var, lät hon arrangera en danstillställning ute på restaurangen. Hon hoppades därigenom bli i tillfälle att sammanträffa med honom utan att det behövde se ut, som om hon kommit ut för att söka upp honom.

Källarmästarn var till en början icke så hågad att upplåta salongen åt henne. Hon hade dock ett tvivelaktigt rykte och han var mån om stället anseende, men hennes impressarie, en jude med ett flödande talorgan, övertalade honom.

Uppvisningen blef en succès med applåder och blommor. Hon hade fåfängt spejat efter Richard. Det var ju för honom hon dansat. Icke för någon annan. Även bland visitkorterna i blomsteruppsatserna sökte hon förgäves efter hans.

Missmodig gick hon upp på sitt rum å Strandhotellet och lade sig.

Men på morgonen kom en biljett upp till henne, medan hon höll på att göra toalett. Den var från Richard Harpen. Korrekt och gentlemannamässigt urskuldade han sig med att han icke kunnat bli i tillfälle att åse hennes dansuppvisning, ty han hade legat ute och seglat och av storm blivit förhindrad att ta sig hem till Bratten. «Om du har lust att segla med mig i dag», läste hon, »är du välkommen ner till bryggan kl. 12». Om hon hade lust! Det var en fråga! Punktligt på slaget stod hon nere vid badhusen, samtidigt såg hon honom komma emot sig på bryggan. Han var sig lik, hövlig och korrekt. Ej en min, ej ett drag i hans ansikte förrådde vare sig det ena eller det andra. Han räckte artigt ut handen och hälsade med ett beklagande av sin frånvaro på soarén.

Brita kände hur en blodvåg sköt upp i hennes ansikte. Hon nästan skämdes därför. Tänk, om han kunde läsa sig till i hennes ögon att hon var glad

över att få träffa honom. Den hemligheten skulle hon icke för allt i världen velat förråda.

Båten lade ut, Richard satt till rors. Man språkade om ditt och datt. Det var som om båda ängsligt sökte undvika att beröra saker, som lågo dem betydligt mera om hjärtat än snacket om väder och vind.

— Kanske vi ska lägga till därborta? frågade han och pekade på en holme i närheten.

— Om du vill, så gärna för mig, svarade Brita. Man lade till och gick i land.

— Det var länge sedan vi sist träffades, sade han.

— Ja, rätt längesedan.

— Det har hänt mycket sedan dess.

— Ja, det har hänt mycket sedan dess, repeterade hon efter honom.

— Och du har varit ute och firat triumfer i våra småstäder?

— Det har gått bra, svarade hon.

— Tjänt pengar också kanske, frågade han skämtande.

— Något åtminstone.

— Det låter höra sig — skall du fortsätta med det nöjet även till hösten?

— Jag vet inte än. Min impressarie vill det gärna.

Han såg på henne och tyckte, att det hade kommit något dämpat över hennes drag. Det forna lättsinnet, som alltid lekte kring munnen, var borta. Ett visst allvar talade ur ögonen. De sutto tysta en stund. Hon hade, ogenerad som alltid dragit, upp kjolarna för att icke smutsa ner dem.

Han sneglade på de vackra vadorna. Hon såg det och skrattade skälmskt. Det var som om åsynen av hennes ben, så underligt det låter, lättare återknöt tanketrådarna till det som en gång varit mellan dem.

Han visste icke, om han vågade beröra den Ritterska kraschen. Han var ju av naturen finkänslig och ville icke onödigt såra. Hon anade hans tankegång och hjälpte honom i väg genom att tala om den stackars olyckliga Juttan, som fått lida sina gärningars lön. Det ena ordet gav det andra, den ena beröringspunkten tangerade den andra. Och snart var man, utan att ens veta om det, inne på det som intresserade Brita mest att veta: hur konsul Harpen nu levde. Och han berättade hur han här bodde ensam och allena med sin hushållerska, en präktig lantflicka från Västergötland.

— Är det samma flicka som du hade, när jag var hos dig sist? frågade hon mycket forskande i hans ansikte.

— Ja, hon är en alldeles ypperlig kokerska.

— Är hon ingenting mera åt dig? frågade hon lite elakt.

— Du är dum, skrattade han. Jag är väl ingen vanlig bracktyp heller. Att ha sin hushållerska till älskarinna, det tycker jag är snuskigt.

— Men hon såg frisk och levnadsglad ut, fortsatte Brita. Karlar bruka väl inte neka sig en godbit, om dom kan komma åt.

— Men den här gången tar du fel. Fröken Jans-

son lagar min mat och håller rent. Något annat använder jag henne inte till.

Brita nickade.

Konsuln fortsatte:

— Men jag måste berätta för dig något kuriöst. Eugen Ritter och hon är från samma by, Vinnarp heter den bestämt. Men vad som är ännu mera kuriöst är, att hon har ett gammalt porträtt av honom stående på sin byrå. Det är bara ett litet ögonblicksfoto visserligen, men du kan göra dig en föreställning om honom vid den tiden, som jag talar om, att han då hade tjusiga lockar, dito mustascher, skärmmössan lite på sned, så en lock av det krusiga håret syns samt naturligtvis den obligatoriska pennan bakom örat.

Jag frågade henne en gång, om det var hennes fästman, och så svarade hon, att man finge väl ha ett porträtt på sin byrå ändå. Hon blev nästan förnärmad, tyckte jag. Och jag har mina små aningar att han tjugat till henne en gång i sin ungdom, då han stod vid den lantliga boddissen. Jag ville inte fråga henne mera, ty hon såg mycket förgrymad ut för mitt tilltag att lägga mig i hennes affärer. Det tråkigaste är dock, att hon skall resa till Amerika fram i nästa månad. Jag har försökt att avråda henne, men det tjänar ingenting till. Hon har fått biljett av en bror, som hon påstår är där förut. Men det säger jag, att en sådan duglig tös, som hon är, får man söka med ljus och lykta efter. Apropå Eugen — om det inte är för närgånget att fråga dig — vet du var han vistas nu?

— Har ingen aning därom, svarade Brita.

Hon tyckte, att han fixerade henne väl skarpt, då hon svarade på denna fråga. Kanske han miss-tänkte, att hon och Eugen fortfarande stod i någon sorts förbindelse med varandra.

— Du ser så otillfredsställd ut med svaret, sade hon.

— Tycker du?

— Ja, det låter så.

— Nej, varför skulle jag vara det. Förresten har jag ju icke med er förbindelse att göra, antingen den lever eller är död.

Tonen lät irriterad.

— Vad menar du, Richard? frågade hon. Tror du, eller rättare misstror du, att jag alltjämt fortfarande har någonting mer med honom att skaffa?

— Vad vet jag —

— Men vad tror du?

— Jag kan ju ha rätt att tro både si och så.

— Har du bjudit mig ut att segla med dig bara för att säga mig det, ja då får jag bedja dig åter-vända fortast möjligt. Minnes du, vad jag sade dig, när vi skildes?

— För att gå till honom —

— Döm mig icke för det.

— Begär du det omöjliga?

— Förstår du icke, att det var då den enda ut-vägen för mig, ty jag kunde icke avstå från mina dyra vanor. Jag hade ruinerat dig, om jag fortsatt att vara din —

— Ja, men jag höll av dig, jag — är du säker på att han gjorde det?

— Nej, det gjorde han icke, men jag höll heller icke av honom. Jag höll av en annan.

— Vem då —

— Kan du fråga så — jag trodde du hade reda på det.

Han såg på henne forskande.

Hur mycket skall man tro på en gåta sådan som du. Vet du av, att du genom ditt handlingssätt icke blott gjort mig löjlig inför alla dem, som kände till vårt förhållande, du höll också på att ödelägga mitt liv. Jag älskade dig, Brita, och själv sade du, att du höll av mig, men ändå kunde du gå till den andre och bli hans — älskarinna bara för pengarnas skull! När jag tänker därpå, kan mitt blod råka i kokning ännu —

Han såg på henne:

— Ja, råka i kokning ännu, upprepade han med svagare tonfall. Egentligen skulle jag aldrig mer ha återsett dig. Jag påminnes då bara om alla de kval jag lidit för din skull, du kvinna och orm i samma gestalt. Jag har aldrig trott, att det kunde finnas någon varelse, som kunnat begå det du begick mot mig. Och ändock —

Han tystnade plötsligt, som om han försagt sig.

Men hon tog upp orden och kallade dem oförskräckt tillbaka:

— Och ändock — sade du.

Hon såg på honom med ett par strålande mörka ögon.

Richard Harpen kunde icke motstå den skönhet, som de utstrålade, om han varit aldrig så uppbragt:

— Och ändock kan jag icke motstå dig — Tror du, att jag hade skickat biljetten annars — nej! Du är en förförerska, Brita, och ditt väsen har kommit in i mitt blod. Jag kan icke bliva dig kvitt.

— Men jag är icke densamma som då, Richard. Ja, det är sant, antingen du vill tro mig eller ej. Och du måste tro mig nu! utropade hon lidelsefullt och slog sina armar helt spontant om hans hals. — Du måste tro mig, mumlade hon, medan hennes läppar sökte hans.

Richard Harpen greps av ett rus, tioudubbelt starkare än det som han en gång förr känt...

— Tror du, att jag älskar dig? frågade hon, när hans armar om henne lossnade.

— Jag tror, flämtade han och ryckte henne ännu en gång till sitt bröst, överhöljande hennes ansikte och hals, ögon och nacke med sina lidelsefulla kyssar. Vill du bli min för alltid?

Frågan kom så hastigt, att hon knappast kunde svara för överraskningens skull.

Men när hon sansat sig, berättade hon honom allt ända tills denna stund. Det låg en klang av äkthet och sanning i hennes bikt. Det kände han och det såg han i hennes ögon, ty de stodo fulla av tårar. I dag var hon honom dock en större gåta än någonsin förut. Kunde det verkligen vara sant, att denna naiva flicka, som här satt bredvid honom, var Brita Anker, hon som blott lekt med mäns hjärtan och tagit bra betalt för den leken, den hänsyns-

lösa och beräknande dansösen Brita Anker! Ja, så var det. Hon hade undergått en metamorfos, en fullständig förvandling. Hon var inte densamma som förut, även om hon alltjämt var den stora gåtan, som han ännu var rädd för att lösa.

— Tror du nu, att jag håller av dig, att jag älskar dig med kropp och själ? frågade hon, och i hennes ögonvrå satt en äkta liten tårglimt och blygdes över att visa sig.

— Jag tror dig nu, viskade han. Vill — du — nu — bli — min — hustru? — Om också hela världen skrattar och pekar finger åt oss?

— Om hela världen pekar finger åt oss — jag bryr mig lite om världen, det vet du, sade hon.

Jag vill bli din, Richard. Jag vill ingenting högre på denna jord. Men jag vill icke, att människorna skola förakta dig för min skull.

— Tungorna skola tystna. Och förresten kan vi bo härute. Här, där det stora havet kastar sitt saltskum på kobbarna och skären, där allting är friskt och sunt, här kunna vi bo utom räckhåll för människornas gifttungor. Här ute skall vi skaffa oss en hydda och i den hyddan skall kärlek råda. Inte sant?

— Jo, så vill också jag ha det.

Richard Harpens ögon mörknade helt plötsligt.

— Varför melankolisk nu igen då?

— Jag har ingenting att bygga en hydda för. Du vet, att jag är fattig nu. Mina inkomster räcka icke till för sådant. Gott om de räcka till dagens nöd-torvt.

— Då skaffar jag hyddan då, utropade hon naivt käck som en backfisch.

Richard såg på henne. Vilken strålande uppenbarelse var hon ändå icke! De många glada åren hade gått henne spårlöst förbi. Livet hade icke märkt henne varken i det ena eller det andra hänseendet.

— För vad skall du då skaffa oss en hydda? frågade han i jollrande ton och lyfte henne upp i sitt knä. Hon tog fram ur sin väska några depositioner.

— Räkna! bad hon.

Han tog förvånad depositionerna i sin hand och räknade tillsammans summorna.

— 30,000 kronor, sade han och såg upp på henne. Var har du fått alla de pengarna ifrån?

— Är det icke nog, om jag säger, att de äro min ärligt åtkomna egendom?

— Jo, när du påstår det, vill jag icke forska vidare.

— Det var snällt av dig, sade hon. Jag har icke fått dem på något oärligt sätt. En del har jag förtjänt på min turné och resten — ja, resten är en gåva.

— Av honom?

— Ja, av honom, Richard. Men den gåvan klibbar icke något oärligt vid. Jag fick pengarna vid en tidpunkt, då han ännu satt lugn och trygg i sitt palats.

— Jag skulle hellre sett, att —

— Att jag icke haft dem?

Han nickade.

— Du, lille dumbom, var icke så förbaskat grann-

tyckt av dig. Det får man icke vara här i världen, om man skall leva ett hyggligt och anständigt liv och få en salig hädanfärd. Det vet du väl, tillade hon skämtande. —

Det väckte naturligtvis en kolossal uppståndelse inte blott ute på Styrso utan även bland konsulns bekanta inne i staden, när tidningarna meddelade hans förlovning med Brita Anker. Men vad tänkte då den stackars karlen på? Var han då alldeles förblindad? Hon var ju i alla fall så gott som en offentlig — ja, var hon inte det, vasa! En dansös var väl inte bättre än så. Och vilken skandal sedan hade icke hennes samlevnad med den där gulasch-Ritter varit! Och denna obskyra kvinna gick Harpen och förlovade sig med, när han en gång lyckligt hade undgått henne! Karlarna ä' då spritt galna. Usch — lättsinne, inte ett dyft annat än lättsinne — Ja, i den stilen kacklades det. Eugen lät dem hållas, även om kacket frestade på nerverna. En hederlig karl har ju alltid svårt att känna sig utstött. Harpen utgjorde inget undantag från den regeln. Men stormen skulle väl gå över. Och det gjorde den också. De onda tungorna fingo annat att syssla med.

Konsul Harpens hushållerska hade stått i fönstret och sett, när hennes husbonde gick ombord med en dam i sällskap. Hon tyckte, att denna i hög grad påminde om just den, som en gång för ett år sedan varit på besök hos konsuln inne i staden. Men vad kunde det då vara för en? Hon såg ut som en teaterdam, men hon kunde gott vara vad som helst.

Anna Jansson blev nyfiken nu. Konsuln hade ju sällan eller aldrig något damsällskap. Tänk om han ändock i all hemlighet hade någon kärleksförbindelse. Ja, man kunde aldrig veta. Karlarna äro så slipade av sig. Man vet aldrig, var man har dem. Och hon som alltid beundrat konsuln, därför att han inget fruntimmersumgänge hade. Om hon nu bara kunde passa på, när de kommo tillbaka från segelturen, så hon kunde få se henne i ansiktet.

Men Annas nyfikenhet skulle stillas på ett betydligt bekvämare sätt, ty konsuln hade Brita med sig hem till middag.

Nu kunde Anna Jansson studera henne riktigt, medan hon serverade henne. — Ja, det var samma dam hon öppnat för en gång. Men hon hade också sett henne på något annat ställe. Men var? Jo, nu kom hon dunkelt ihåg. Men det var väl aldrig möjligt! Hon var ju så fullständigt lik den dam hon sett Eugen åka bil med. Men hur kunde det hänga ihop? Ju mer hon betraktade henne, desto mer övertygad blev hon om att de två damerna voro en och samma person. Hon hade ju hört att Eugen skulle ha haft en dansös till älskarinna eller vad dom nu kallade det för. Bestämt var det samma person.

Det påstods ju i staden, att hon varit orsaken till Eugens ruin. Skulle hon nu förstöra hennes husbonde också. Hon, Anna Jansson, skulle varna sin husbonde. Det var hennes plikt. Det kände hon nu. Han var alldeles för god att umgås med ett sådant fruntimmer.

En dag, när hon var ensam med sin husbonde i matsalen, sade hon också sin mening om dansösen.

Konsul Harpen skrattade.

— Hon är min fästmö, sade han.

— Ah, Gud bevare konsuln, utropade Anna. Konsuln har väl aldrig blivit från vettet heller!

— Nej, det ska vi inte hoppas.

— Men hon är ju en dålig kvinna.

— Inte sämre än andra. Jag förstår fröken Annas välvilja och omtanke om mig, men det hjälper inte. Jag måste ju ha någon, som ser om mitt hus nu, när jag blir ensam.

— Ja, vore det så, att jag inte bestämt mig för att resa till Amerika, kan konsuln vara säker på att jag stannat kvar—.

— För att rädda mig från fördömsen. Hahaha! Anna teg.

— Nu ska vi inte tala mer om den här saken.

— Herrn får ångra sig. Det känner jag på mig.

Han gjorde en avvärijande rörelse med handen: — Nog nu. Jag vill icke höra fröken Anna lägga sig i mina affärer mera.

Anna Jansson gjorde helt om och marscherade ut i köket mumlande någonting om galna karlar, som inte kan förstå sitt eget bästa.

Ett par veckor efter Anna Janssons avresa gifte sig konsul Harpen med Brita, till stor harm för konsulns bekantskapskretsar.

Våningen inne i staden hyrde han ut och köpte sig i stället en liten villa på Styrso. Sin agentur-

firma hade han alltjämt kvar, men han behövde säl-
lan resa in till staden, ty gubben Nilsson, prokuris-
ten, skötte det lilla som var att göra, som om det va-
rit hans eget. Det var nog ingen som kunde ana,
att konsul Richard Harpen skulle gifta sig och där-
till med en dansös av tvivelaktigt rykte, som kanske
varit älskarinna åt massor av män förut.

Men Brita och Richard voro lyckliga. Långt
borta från världen och dess onda tungor kom det
ro och sol över deras samliv.

De älskade varandra. Och vad brydde de sig
då om människors dom. De kunde leva den
förutan. Den lilla villan konsuln köpt låg väl
skyddad för alla vindar i en dalsänka med öp-
pen utsikt åt havet.

Åh, vad det kändes lugnt och fridfullt att sitta
på verandan och se solen försvinna i havet eller
att väckas av dess morgonkyss. Brita kände
sig för första gången i sitt liv verkligen lycklig.
Det rådde frid och harmoni såväl inom som utom
henne. Hon hade ingen annan önskan nu än att
få sitta här vid sin mans sida och låta åren komma
och gå, nöjd med lite och tacksam ändå. Hon kän-
de för första gången i sitt liv, att lyckan icke består
uti att ha överflöd på allt. Nej, den består uti att
ha lite och vara nöjd ändå. Hon erfor, att förnöj-
samheten är livets bästa krydda, kärleken till en
man utan svek den största lyckan för en kvinna.

I den lilla undangömda villan mellan klipphäl-
larna spirade en idyll, som människorna därutan-

för skulle avundats, om de vetat av hur lyckliga de två människorna voro.

Brita förstår icke, hur hon kunnat leva ett sådant liv hon gjort förut. Hade hon fortsatt, kanske hon också till slut hamnat på gatan, måst sälja sin kropp åt den förste bäste man, som hade klingande valuta att betala med. Hon ryste, när hon tänkte på, vilket liv hon fört. Och hur ljuvt och vederkvickande lugnt kändes det inte för Richard Harpen att ha ett hem och en älskad kvinna att ty sig till. När kvällarna blevo mörkare och lampan måste tändas, satte sig de två kring bordet i matsalen. Brita med sin sykorg och Richard med en bok i handen. Han läste högt, medan hustrun sysslade med sitt handarbete. Men när höststormarna kommo och de genom rutan kunde se det vita skummet på vågtopparna eller höra bränningarnas brusande orkester spela upp, då tog Richard sin luta och sjöng till den.

Veckorna svunno och blevo till månader. Den dystra, långa vintern var över. Det hade allt varit påfrestande mången gång, isynnerhet för Brita, som en gång varit van att leva med bland människorna, att bo härute i havsbandet. Det fanns ju ingen att tala med. Och när Richard var i staden eller låg ute på sjön, kände hon sig ensam. Då kunde det hända, att hon erfor en intensiv längtan efter staden med dess ljus och människor, men mest kanske ändå efter rampluset. Det vilar dock alltid en viss förtrollning över de bräder, som föreställa världen just för dem, som en gång levt där. Men den där

längtan gick över. Hon skulle snart få någon att jollra med, någon som skulle komma att uppta hela hennes intresse. Fru Brita bar ett barn under sitt hjärta. När hon första gången kände dess sprittningar i sitt liv, blev hon rädd och tänkte på döden. Det kunde aldrig vara möjligt, att hon skulle föda ett barn till världen. Hon skulle nog aldrig gå igenom det. Hon skulle dö, det var hon förvissad om. Det sade hon också till sin man, men Richard lugnade henne.

— Du, som är så harmoniskt byggd, ska inte tala på det viset, sade han.

Ofta sutto de nu om kvällarna och språkade om sitt barn.

— Och jag som aldrig trodde, att jag skulle kunna bli sådan, sade Brita en gång. Varför har jag då inte blivit det förut, kan du säga mig det?

— Nej, sade han, det kan jag inte. Det är ett skapelsens mysterium, som nog ingen kan förklara —

— Ah, utropade hon — jag vet, jag har icke älskat någon mer än dig.

— Kanske det är så, sade han. Richard tyckte icke om att påminnas om sin hustrus förflutna. Trots den lycka, som genom barnets ankomst alltjämt skulle bli bofast i hans hem, kastade dock Britas föregående lättsinniga liv slagskugga framför sig. Det hade kommit över honom allt oftare på senare tid just denna känsla. Han sökte skaka den av sig, men han blev icke helt av med den. Brita märkte ingenting av den dystra stämning, som tryckte ho-

nom. Hon gick helt upp i tanken på vad som förestod henne själv.

När tiden var inne, lät Richard hämta barnmorskan för att känna sig lugn.

Och en tidig försommarmorgon, just när solen började strö sitt gull över dalen, kom barnet, Britas och Richards barn. Det var en kraftig liten krabat, som så när tagit sin mors liv under sin väg ut till friare förhållanden.

Nu fick man verkligen något att syssla med. Britas längtan ut till den glada världen och Richards dystra tankar på sin hustrus förflutna, skingrades som snö för solen. Kors ett sånt besvär man fick med den efterlängtede! Han förstod att lägga beslag på ens uppmärksamhet redan från första början. Och uppvaktades han icke på ett fullt höviskt sätt, kommanderade han i ett enda gallhojtande.

Den flegmatiska konsul Harpen, som man sällan sett tappa koncepterna, gjorde det nu många gånger om dagen. Och under natten även. Om det nämligen föll hans herr son in att vara uppe, så måste den lycklige fadern hålla honom sällskap, om han så behagade tills gryningen kom. Nå, det var ansträngande nog. Men konsul Harpen tröttnade icke. Det var hans barn och han älskade det. Redan började han göra upp framtidsperspektiv för sonen. Han skulle icke bli någon sådan konstig kurre som fadern — och han skulle inte gifta sig med en kvinna, som —

Richard Harpen ville icke tänka tanken ut, ty bitterhet var det sista han hade lust att känna nu,

när barnet förenat dem ännu fastare tillsammans än förut.

Nog tyckte han, att Brita icke var så intensivt intresserad av barnet som han själv var, fastän det kanske bara var inbillning, därför att han själv älskade sin son över alla gränser. Men det hade ju hänt, att hon flera kvällar gått ned i societén och dansat ensam, utan att fråga honom om han ville följa med! Hon behövde ju icke stanna hemma, då man hade barnflicka. Men Brita sade, att hon kände sig lugnare, om han var hemma. Det föll Richard in att fråga henne, varför hon då gick från barnet. Om hon vore lika kär i det som han, skulle hon nog ha stannat hemma och känt sig ännu lugnare än där borta i danssalongen, även om han var hemma och vaktade deras gemensamma skatt.

En eftermiddag hade barnflickan varit ute med gossen. Fru Brita tyckte, att barnet såg så märkvärdigt ut, när hon badade det på kvällen. Det märkvärdiga bestod uti, att gossen fått sig en förkylning, redan samma natt övergick den till lunginflammation. På några få dagar var det lilla livet utsläckt. Faderns förtvivlan kände inga gränser. Hans sorg bröt alldeles ner honom. Han kunde varken äta eller sova. Den ena veckan efter den andra drev han omkring i sin båt ute på havet och kom inte hem förrän sent om natten. Ibland kom han icke hem alls, utan lade i land på någon holme för att slippa segla åter. Han hade fått för sig, att barnet icke skulle ha dött, om hustrun förstått att vårda det bättre. Han hade ju förut tyckt, att

hon icke var som en mor skall vara för sitt barn. Nu hade han dessutom fått för sig, att det var delvis hennes skull att gossen dog. En fix idé bara. Men han hade nu en gång fått den i sitt huvud.

Brita började han undvika allt mer och mer. Hon led därav länge nog och försökte tala förstånd med honom. Men det var lönlöst. Hon påminde honom om de lyckliga månader de levat tillsammans här ute. Visserligen var deras barn dött, men »Gud» kunde ju alltid ge dem ett till. Då såg han på henne och skrattade, hänskrattade. Hon förstod, vad han ville ha sagt med detta hänskratt: att det var en tur att hon, som så många ägt, fått ett barn, men att den turen nog inte kom igen. Från den stunden undveko de varandra helt och hållet. Brita hade förstått att skörda de största frukterna av sitt äktenskap. När hon var av med barnet, ställde hon sig in hos societétsfruarna. Hon kunde den konsten. Och snart hade man glömt hennes förflutna. Hennes förtjusande sätt kunde erövra människors hjärtan. När så barnet dog, blev hon, modern, den dubbelt beklagansvärda. Men under det att konsuln undvek människorna och försjönk i sitt grubbel, skakade Brita sorgen av sig och visade sig snart lika glad igen, dansade av hjärtans lust på societéts-tillställningarna och flirtade med sina kavaljerer.

Så småningom började man ana, att det icke stod rätt till med hennes man. Man frågade hans hustru så finkänsligt som möjligt. Man förstod att det smärtade henne ännu mera än förlusten av barnet. De hade ju varit de lyckligaste människor under

solen. Men så mycket fick man då veta, att för Brita måste det vara ett helvete rent att bo tillsammans med denne man. Han såg numera ut, som om han skulle kunna begå vad som helst. På så sätt blev det Brita, som vart den beklagansvärda. Konsuln tog man ingen notis om.

Nu var det så, att han icke blott misstänkte henne för att vara skulden till barnets död. I sin ensamhet vaknade också hans svartsjuka till liv. Men den tog sig icke några våldsamma uttryck gent emot hustrun. Han förebrådde henne aldrig hennes sällskapande med andra män under danstillställningarna. Men hans svartsjuka var icke mindre stark därför.

Så småningom mognade en plan i hans grubblande hjärna. Han skulle omsätta den i verkligheten — det var nu hans fixa idé!

Tidigt en morgon reste han in till staden och tog ut det kapital han hade inestående i en av bankerna, gick därefter upp på sitt kontor och skrev testamente på firmans tillhörigheter till förmån för sin gamle kontorschef, gubben Nilsson.

Han föreföll då fullt korrekt, men man kunde icke undgå att märka det grubblande, underliga uttrycket i hans ansikte.

Gubben Nilsson, som aldrig förut sett konsuln i denna sinnesstämning, vägrade först ta emot testamentet, ty Nilsson var en hedersgubbe. Konsuln trugade emellertid på honom testamentehandlingen, sade sedan ett hastigt »adjö och lev väl, Nilsson» samt var i nästa nu försvunnen ut genom dör-

ren, medan Nilsson blev stående på golvet med undrande ögon.

— Det står bestämt aldrig rätt till med konsuln, mumlade han för sig själv.

Från kontoret gick konsul Harpen raka vägen ner till ångslupstrappan och tog middagsbåten hem.

Hustrun lade märke till att han var tillgängligare än eljest under sista tiden, då han knappt kunnat säga ett enda vänligt ord. Nu var han meddelsam och språkade både om det ena och det andra. Brita kunde icke förstå, vad orsaken var, att han så i en hast förändrat sig. Men på samma gång hon glädde sig åt denna plötsliga sinnesförändring, var det som om hon anade, att något annat låg under. Hon såg i hans ögon, att hon icke betydde någonting för honom längre, men hon försökte intala sig, att han nu var på väg att kämpa sig ut ur den kris, som barnets död försatt honom uti.

Hon vågade till och med fråga honom, vad han gjort inne i staden så tidigt.

— Åh, jag fick bara lust att se hur gubben Nilsson hade det, svarade han. Det var ju så länge sedan, jag besökte kontoret.

— Allting var gott och väl?

— Det går ingen nöd på den gamle nu. Det hoppas jag, att det icke skall göra för framtiden heller, sade han med märkbar betoning på orden.

— Nu dröjer det väl, innan du kommer in igen?

— Det gör det — det dröjer nog.

Brita lade icke märke till det frånvarande i hans blick, då han sade de sista orden.

Hon tänkte på något annat just då. Det skulle bli fest på societén och man hade bett henne medverka.

Det var längesedan hon frågat honom om lov att gå dit upp. Nu föll det henne in att göra det, därför att han såg så ängslig ut.

— Jag har blivit ombedd att hjälpa till med arrangemangen på festen i kväll. Har du någonting emot det?

— Nej, visst inte, svarade han, nästan glatt — nej, det har jag visst inte. Det får du så gärna för mig.

— Men det blir sent, sade hon.

— Gör ingenting. Jag kan väl reda mig lika bra nu som förr.

Hon sträckte fram handen och sade tack.

Deras ögon möttes. Brita kunde icke undgå att se, hur hans ögon skiftade uttryck. De kunde heller icke se in i hennes så fast som de förr i tiden alltid gjort. Det var just nu något mer fladdrande och osäkert i hans ögon än vanligt.

Även tjänsteflickan skulle hjälpa till däruppe så konsulten blev totalt ensam.

— Jag tycker, du skulle gå dit upp, menade hon. Det blir mycket trevligt.

— Du vet, att jag trivs bättre i ensamheten numera, sade han.

— Men du kunde nog behöva komma ut.

— Det tycker du, men jag har ingen lust. Jag stannar hemma.

— Som du vill naturligtvis.

Man åt middag i lugn och ro.

Det var något högst ovanligt att de numera intogo sina måltider tillsammans.

Det var veckor sedan det hände.

Brita kunde icke på villkor förstå, vad som så med ens flugit i honom.

En stund efteråt stod hon med kappan på och vinkade farväl åt honom i dörren.

— Adjö med dig, sade han med eftertryck på varje ord, och roa dig grundligt, medan du kan få.

Hon log mot honom och sade »tack, jag skall försöka». Dörren slog igen om henne, konsul Harpen blev ensam. Klockan var fyra på eftermiddagen. Han hade god tid att utföra sin plan. Det var länge sedan han beslutat att sätta den i verket just denna kväll, ty han hade varit övertygad om, att hon skulle delta i den obligatoriska festen, vilken för veckor sedan bestämts att äga rum just denna dag. Och så var han av med tjänsteflickan också.

När även denna gått, reste han sig upp och gick efter sin resväska, som han haft med i staden, öppnade den och tog upp en krans av friska blommor. Han stod en stund och betraktade kransen, som var en helt vanlig krans. Därpå tog han på sig hatt och rock, hängde kransen på armen och gick sedan raka vägen upp till kyrkogården.

Strax innanför grindarna stannade han vid en liten gravkulle, där hans barn vilade. Han lade ner kransen på graven »med en sista hälsning», knäppte samman händerna och mumlade tyst en bön, vände sedan åter samma väg han kommit.

Han gick tillbaka till sin villa. Inkommen i köket började hans tankar syssla med de planer som senare i kväll skulle sättas i verket.

Han visste, att ingen skulle komma och överraska honom. Han kunde ta allt med ro.

Han såg sig omkring, som om han sökt efter något särskilt ställe i rummet.

Så kom han att tänka på den lilla garderoben alldeles intill. Den lämpade sig utmärkt.

Han öppnade dörren och såg dit in. På golvet låg en hel hög gamla kläder huller om buller.

Han tog fotogenkannan och hällde ut innehållet över dem. Oljestanken slog honom i näsan. Han nös till och blev rädd. Han tyckte det var någon som genom fönstret följt hans förehavanden. Han ställde kannan ifrån sig och gick bort och rullade ner gardinen. Nyckeln till köket hade tjänsteflickan stoppat på sig, så den vägen kunde ingen komma och överraska honom mer än flickan själv. Och henne behövde han icke oroa sig för. Hon låg väl hos fästman i natt.

Sedan gardinen sålunda var nerrullad, gick han bort och öppnade den lilla garderobsdörren. Ur sin plånbok tog han upp några depositionsbevis samt en packe sedlar, utgörande hans och Britas hela förmögenhet. Långsamt och nästan ordningsfullt strödde han ut sedlarna och depositionsbevisen över de av fotogenen indränkta kläderna, stängde sedan dörren och gick in i sitt rum. Ur skrivbordslådan tog han fram ett brevpapper, satte sig lugnt och stilla och skrev följande:

»Brita!

När du får detta brev, finns ingenting kvar av ditt och mitt hem och ingenting finns kvar av dina och mina pengar. De ha gått upp i rök tillsammans med allt annat, som en gång utgjorde ett hem för dig och mig. Ja, när du får detta brev, är icke jag själv längre till. Du skall icke forska efter mig. Det tjänar ingenting till. Det bör vara nog för dig, när jag säger, att jag icke längre finns till. Både du själv och alla andra skola döma mig mycket hårt. Man skall kanske säga, att jag begått de handlingar, som jag nu står i begrepp att utföra, i ett anfall av sinnesförvirring. Men till dig vill jag säga: Det är icke så. Jag är icke sinnesrubbad, Brita. Jag är bara till döden trött på detta liv, som med varje dag som går blott blir en allt tyngre börda för mig. Jag trodde en gång, att du skulle kunna göra mig lycklig, trodde det, därför att jag älskade dig så vansinnigt, men det gick så småningom upp för mig, att det var en grym illusion. När jag gifte mig med dig, begick jag ett brott mot mig själv. Det vet jag nu. Ditt förflutna, som jag trodde aldrig skulle inverka på vårt goda förhållande, blev i stället vårt äktenskaps olycka. Jag kunde till slut icke se dig i bädden, utan att jag samtidigt i min fantasi såg en annan man famna om dina lemmar. Och jag vet, att du i längden aldrig skulle kunnat stå ut med att bo i enslighet och vara en enda man trogen. Åh, jag läste nog det i dina ögon, förstod det i varje din åtbörd, att du snart skulle ha rymt ifrån mig — bort till festerna och männen och de många strålande lju-

sen. Se, det är livet för dig! Men så kom barnet. Då började jag tro på ett nytt liv för oss båda. Jag inbillade mig, att detta barn skulle binda dig så hårt vid vårt hem, att du aldrig skulle kunna tänka på att fly från mig till alla de andra.

Men även den illusionen brast. Jag såg snart, att din kärlek till barnet icke var en mors. Jag såg, att du icke älskade det så, som en mor skall göra. Och jag förstod först då, att du aldrig kunde leva ett helt liv i ett hem. Jag förstod först då, att du icke var skapt som andra kvinnor. För dig var friheten allt, friheten att älska och leva, så som stundens nyck kom för dig. Så dog vårt barn. Jag fick då ytterligare bevis för, att din kärlek till det i livet icke var äkta — din sorg var blott spelad och falsk. Du kanske själv vill försvara dig med att påstå motsatsen och även söka bevisa den. Men det är väl att jag slipper höra det. Jag känner, att du aldrig älskat ditt och mitt barn — aldrig älskat det så lidelsefullt, sant och äkta som jag gjort. Tror du icke jag såg, att du nästan var glad åt att vara av med den bördan. Du kunde åter känna dig fri och en vacker dag — ja, vem vet, vad som kunde falla dig in! Tror du icke, jag sett, hur du ställt dig in hos befolkningen här och hur du fått dem att se på mig med dina ögon: jag är en stackars grubblare, som snart inte längre är ansvarig för mina handlingar. Men om jag aldrig någonsin varit ansvarig för mina handlingar förut, så är jag det denna kväll. Du själv, världen och människorna må döma mig så hårt ni vill. Jag kan icke handla annorlunda, därför.

att jag icke kan fortsätta samlivet med dig. Det enklaste hade varit att resa ifrån dig, men då hade du ändå varit hos mig, ditt väsen är inympat i mitt blod. Först när det stelnar, stelnar också du själv för mig. Därför går jag min väg frivilligt, men icke till en annan plats utan till en annan värld. Du var en gång mitt liv, du har blivit min död — du och ditt förflutna. Men du skall tvingas börja livet på nytt. Du skall tvingas arbeta. Får se, om det nu icke blir gatan. Liksom det blev gatan för din vän, den olyckliga Juttan. Nu har jag ej mer att säga, jo kanske ett tack för det solsken du dock trots allt gjutit in i min själ. Det var visserligen konstgjort. Men det visste jag icke då. Jag trodde det var äkta och var därför lycklig. Jag levde i illusionernas värld och i den världen var du mina drömmars drottning.

Farväl!

Rickard H.»

Han lade brevet i ett kuvert, förseglade det och skrev utanskriften.

När han i kväll gick ut för att segla sin väg skulle han passa på och lägga det på brevlådan.

Han drog en djup suck, bröstet hävde och sänkte sig som efter ett mödosamt uträttat värv.

Han såg på klockan. Nio var hon redan. Det började lida med tiden. Ur sin ficka tog han upp en liten påse och öppnade den. Han stack ner handen och tog upp ett svart nystan med något som liknade en vanlig tråd. Han rullade upp nystanet.

Det räckte från herrummet och ända ut i köket — ja, till och med in i den lilla garderoben, där det luktade fotogen så förskräckligt. Han lade slutänden av stubintråden på klädhögen. Dörren till garderoben kunde stå på glänt. Det var förresten nödvändigt.

Så gick han tillbaka till herrummet. Han stod stilla en stund, som om han tvekat att fortsätta, men så tog han beslutsamt en tändsticka ur rökstället, tände den och förde sedan den brinnande stikan långsamt till stubintråden.

Nu var det färdigt från hans sida. Han stod ett ögonblick och betraktade, hur elden kröp allt längre och längre fram i tråden.

Han kunde nästan beräkna, hur länge det skulle dröja, innan gnistan hunnit till garderoben och bekantat sig med den handfull krut, han placerat bland sedlarna, kläderna och fotogenen där stubintråden slutade. Det skulle nog dröja en god stund, innan olyckan skedde. Han kunde ta saken med ro. Lugnt tog han på sig ytterrocken, såg ännu en gång efter att stubintråden ej slocknat, kastade en sista blick omkring i rummet, gick sedan sin väg ut genom dörren, som föll igen efter honom med en skräll.

Han tog brevet, adresserat till »fru Brita Harpen», i handen, lade det i brevlådan, tog sedan vägen till bryggan. Ingen levande varelse syntes till, men uppe å restaurangen hörde han musikkapellet spela upp till dans och han såg människorna, två och två, snurra runt till musikens eggande toner.

Kvällen var mörk. Man kunde knappt se handen framför sig.

Men konsul Harpen hade varit med om mörkare nätter än denna. Sådant bekom honom icke. Dessutom kände han farvattnet som ingen annan. Han hade ju seglat omkring här bland kobbarna och skären ända sedan barndomen.

Snart klöv en ensam kosterbåt vågorna. Vid rodret satt konsul Richard Harpen.

Då han seglat en 400 à 500 meter reste sig en holme rätt förut. Här lade han till utan vidare svårighet. Det var en god liten nödhamn för seglare. Konsuln lät ankaret gå. Han hade alltid ankare på sina båtar, både motorjakten och kostern. Sedan gick han i sakta mak upp på klipporna. Just då han kommit längst ut, riktade han blicken bort mot dalen, där han en gång haft sin lyckas hem. Just nu såg han rök och lågor slå upp därborta mellan klipporna.

Han behövde icke misstaga sig. Hans plan hade lyckats. När morgonen grydde, var villan i dalen ett minne blott och hans hustru fick söka sig tak hos andra.

Från klippspetsen såg han ned i djupet, där bränningarna dånade. Det var allt bra kusligt där nere i mörkret! Fanns det då ingen återvändo? Nej, han hade rivit alla broar mellan sig och människorna!

»Farväl då, liv,» ropade han, tog ett hopp ut i luften och försvann. Ett lätt plaskande hördes där-

ner, då vattenytan delade sig för ett ögonblick. Sedan hördes blott bränningarnas dån igen.

Men längre fram på natten kom stormen på allvar. Kosterbåten stod inte emot anfallen. Stormen lyfte ankarer med sig.

När morgonen grydde, drev Richard Harpens båt in mot land men utan någon ombord. Ingen tvivlade på, att konsuln överrumplades av stormen och gått till botten.

Det var nu en tragedi utan like för den stackars frun. Det var inte nog med att villan brunnit ned, samma natt förlorade hon också sin make. En i sanning skakande tragedi! Visserligen hade konsuln varit underlig på sista tiden, men han skulle då aldrig kunna begå självmord — det var man övertygad om.

Brita ensam visste sanningen både om honom och villan, men hon teg som muren och konsul Richard Harpen, vars lik flöt i land ett par dagar efteråt, fick en ståtlig begravning. Fru Brita grät över den älskade makens förlust och de andra i likföljet gråto för det att hon grät. Det var så synd om henne. Hon mer än en någon annan var då värd människors deltagande i sin djupa sorg...

T O L V T E K A P I T L E T.

Nya vägar.

När Eugen Ritter flyttade bort från sitt vackra palats på Johanneberg var han lika fattig som den gången han tog plats som boddräng hos handlarn i Vinnarp. Men han var rikare på erfarenhet. Och den slags rikedom kan inga utmätningsmän ta i beslag.

Han stod emellertid bokstavligen talat på bar backe, visste icke vad han skulle ta sig till. Något måste han ändock göra för att icke svälta. Han funderade först på att resa hem till fädernegården, som en av bröderna nu brukade, sedan fadern för något år sedan gått ner i sin grav! Han kunde väl alltid ta drängplats hos bror sin. Och så var han borta från staden, slapp att möta alla skadeglada blickar och hånleenden, ty de skuro som dolkspetsar i hans själ. Han slog emellertid strax denna plan ur hågen. Om det kändes tungt att gå omkring i staden skulle det nog kännas ännu tyngre att komma hem till landet. Det var särskilt en, som han inte ville möta för aldrig det. Icke därför att han trodde, att hon föraktade honom mer än andra, utan därför att han kände och visste med sig, att han en gång betytt något för henne. Han hade förresten mer än en gång tänkt ta reda på, om Anna Jansson var

kvar därhemma i Vinnarp. Men det hade blott stannat vid tanken. Han tyckte förresten själv, att det var märkvärdigt, att just hon skulle komma i hans tankar nu, då allt gått om styr för honom. När allt kom omkring, var det kanske blott för hennes skull han tänkte på att vända åter hem till fädernegården? Ja, vem vet. Han visste det inte själv. Han stannade emellertid kvar i Göteborg och hyrde sig in på ett av de små emigranthotellen vid Postgatan. Det var annat än det magnifika palatset på Johanneberg.

Då han installerat sig på det lilla rummet, såg han sig omkring. Det var jämt och nått att han kunde röra sig, så trångt var det. Och det luktade snusk så man höll på att kvävas.

Möblemanget bestod av en gammal pinnsoffa och ett par omålade stolar samt ett tvättställ av samma enkla konstruktion.

Allt vad han själv förde med sig hade han nedpackat i en väska.

Det var på kvällen han flyttade hit. Det började skymma. Eugen tog en stol och flyttade den fram till fönstret. Utsikten var inte så fri som han haft däruppe från sina balkongfönster. På andra sidan gatan mitt emot låg också ett hotell, ett sådant där obskyrt som hans eget. Han kunde se rakt in i de små rummen trots skymningen. Genom ett av fönstren höll en kvinna på att klä av sig, medan en man med cigarett i mungipan och armarna i kors stod intill och girigt betraktade hennes lemmar i den mån de blottades.

Eugen kunde följa med hela sceneriet ända tills

korsetten föll till golvet, då kvinnan kom fram till fönstret i bara linnét, såg ett tag ut, observerade Ritter och vinkade åt honom, så rullades gardinen ned och han fick ingenting mer se.

Eugen satt ännu kvar vid fönstret, då det fullständigt mörknat ner. Så knackade det på dörren. En tjänsteflicka stack in huvudet och frågade om hon fick lov att bädda.

Motvilligt steg Eugen Ritter upp från stolen, tog på sig hatt och rock och gick ut.

Han kände sig hungrig. Vart skulle han gå och få sig litet mat? Han drev neråt hamnen, gick in på ett sjömanskafé, där en italienare utförde kvällsmusiken på ett handklavér, satte sig i ett hörn, tog upp portmonnän och räknade sin kassa. Något över fyra kronor. Det var allt vad som fanns kvar av de många millionerna. I morgon skulle han icke ha ett öre kvar på fickan. Sedan blev det att svälta, om han icke fick sig något arbete, ty arbete måste han ha, sak samma vad för något.

Sedan han ätit ett par skivor bröd, doppade i en kopp dåligt kaffe, gick han åter ut. Han fortsatte längs kajen hem till hotellet.

Det hade väl inte varit så svårt för honom att genom någon bekant få arbete på något kontor. Men han ville icke se några »bekanta», mycket mindre ha dem att tacka för något. Kl. 6 påföljande morgon gick han upp och styrde kosan ner till hamnen. Där skulle väl alltid finnas något att syssla med, sak samma vad det blev. Han skulle icke genera sig. Arbeta kunde han alltjämt och med vad som helst

om det gällde. Här nere skulle han förresten lättast undgå igenkännande blickar.

Arbete fick han också.

Han hade knappt hunnit ned till hamnen, förrän han hörde en röst alldeles inpå sig fråga:

— Vill ni ha jobb?

— Ja, svarade Ritter, gladare över det tillropet än han någonsin blivit över någon lyckad kupp.

Han hade vänt sig om och såg nu en väderbiten styrman betrakta sig.

— All right, utropade denne, sedan han mönstrat Ritter med ögonen, — all right, följ med mig då ner till ångaren ni ser där. — Han pekade med fingret.

Det var en massa stycke gods, som skulle lastas in.

— Har ni inga andra kläder? frågade styrmannen. De där ni har på er är lite för eleganta.

— Nej, svarade Ritter sanningsenligt, jag har inga andra.

— Jaså, följ med då ombord, skall ni få låna blus och byxor av mig.

Tio minuter senare var Eugen Ritter i full fart. Ingen kunde ana, att denne storvuxne stuveriarbetare för blott kort tid sedan varit mångmillionär. Det frestade emellertid på. Det knakade i ryggen och lemmarna skälvde. Det var ett arbete, som Eugen icke var van vid. Det var många år sedan han utfört ett ärligt dagsverke. När kvällen kom, förmådde han knappast hålla sig upprätt. Han höll på att digna av trötthet. Men när han gick, hade han förtjänt tio kronor. Och de gjorde honom

trots allt lyckligare än då han förr i en handvändning förtjänat tusentals kronor. Så känns belöningen för ett ärligt och hederligt arbete, även om det varit aldrig så tungt.

Han orkade knappt få av sig kläderna, så trött var han. Den hårda madrassen var skönare att sova på än den mjukaste ejderdunsbolster. Att feta svartbruna pankor höllo kalas på honom, hade han tydligen ingen aning om.

I fjorton dar hade Eugen Ritter fullt knog som stuveriarbetare. Han fick rekommendationer från den ena båten till den andra. Men sedan var det slut för en tid.

Då fick han leva på besparingarna. Ty den f. d. jobbaren hade blivit sparsam som en smålandsbonde.

En dag spårade hans gamle vän Jonas Burman upp honom.

Eugen hade under sin välmakts dagar behandlat denne ungefär hur som helst. Detta erinrade han sig först nu, då de sammanträffade.

Burman hade ju också jobbat i den goda tiden, men försiktigt. Han hade alltjämt sitt på det torra.

De möttes inne på Ritters hotellrum.

— Du undrar väl, vad jag vill, sade han.

— Ja, inte utan. Vem vill ha någonting att göra med mig?

— Jag ville bara höra, om du är klar från konkursen.

— Varför frågar du — du har väl ingenting med med den saken att göra?

— Nej. Men jag frågar det ändå.

— Varför?

— Jo, ser du, saken är den att — ja, nu får du inte bli ond — vi håller på att befrakta en ångare på Amerika, men vi kan inte få folk tillräckligt.

— Och vad har min konkurs med den saken att göra?

— Bliv nu inte ond — jo, jag tänkte fråga, om du inte ville ta hyra —.

— Åh, hut. Du borde veta vad du kommer med för påhitt. Jag ta hyra på en båt som du befraktar till Amerika! Nej, Jonas! Nog är jag nere, men inte så nere, att jag behöver ta hyra!

— Du får 500 kronor för resan över.

Eugen spetsade öronen, ekonomisk som han blivit.

— Sa du 500 kronor?

— Ja.

— Men om vi gå på en mina då.

Jonas Burman skakade på axlarna:

— Tja, den risken får du ta förstås.

— Tack, jag stannar nog hemma då.

— Du vill inte således?

— Nej, jag vill inte.

— Tänk på saken — 500 kr.

Eugen svarade inte, och Burman gick.

På kvällen, när Eugen lagt sig, hörde han ett par personer samtala i rummet intill hans. Deras röster voro ganska högljudda, och han hörde, att de klingade med glas.

Upprymda tydligen.

Han blev först förargad över att hans nattro skulle störas, och han ämnade banka i väggen och be dem vara tysta, men så hörde han en av männen säga: »Du får hundratusen, om du tar befälet och kuppen lyckas.»

Ritter blev idel öra. Han kunde knappt tro, vad han hörde.

Det gällde varken mer eller mindre än en stöld av fartyg och last ute på öppna havet.

Det var en modern sjörövarromans första kapitel han här hörde. Det var meningen, att detta kapitel skulle följas av flera men ur den brutala verkligheten.

Efter vad Ritter kunde förstå, försökte den ene av männen att mot klingande valuta få den andre, som tydligen var någon ångares befälhavare, att överlämna fartyg och last åt den sammansvurna besättningen.

Det var en djärv plan.

Eugen kunde emellertid icke bli klok på, om man kommit överens. Hans misstänksamhet var dock väckt.

På morgonen frågade han pigan, om hon visste, vad det var för personer, som bott i rummet intill hans i natt. Det visste hon inte. Men hon trodde att det var sjöfolk.

Det var allt, vad han kunde få reda på.

Han funderade ett tag på att anmäla för detektiva polisen, vad han hört men han slog planen ur hågen. Han kunde ju ingenting bevisa, hade inga vittnen. Och vem kunde förresten spåra upp just de

rätta. De kunde ju komma tillbaka, men det var nu inte så alldeles säkert.

Han lät saken bero.

Följande eftermiddag kom Jonas Burman än en gång upp till honom

— Du får tusen kronor, om du mönstrar på.

— Det var tusan vad du är angelägen, sade Eugen.

— Ja, det är alldeles omöjligt att få hyggligt folk.

— Kallar du mig för hygglig, som har gjort konkurs?

— Men den hindrar ju inte längre, har jag hört. Och förresten, Eugen — om vi ska talas vid allvarligt — du och Amerika passa så förb. bra för varandra. Där kan du slå dig fram, du med dina stora möjligheter. Här hemma blir det för trångt för dig, när du ska börja på att armbåga dig fram igen.

De där skälen Burman kom med voro inte så dumma.

— Om jag ändå skulle göra som du vill då, sade Eugen.

— Ja, visst skall du det göra. Här har du väl ingen som väntar på dig längre —

Eugen ryckte till.

— Hur vet du det, bet han av den andres ord och i samma ögonblick såg han bilden av en ung bondjanta.

— Förlåt, jag menade bara, att du har väl din fria vilja.

— Jag skulle tro det.

— Då är vi överens.

— För 1,000 kr.

— Ja, för 1,000 kr.

— All right, här har du handenn. Det är så gott jag bestämmer mig med ens. Om jag skall vara uppriktig, får jag också bekänna, att jag inte står ut med mitt arbete längre. Jag är bestämt inte född till schåare och stuveriarbetare.

— Nej, det är du ta mig tusan inte.

— Nå, när går båten?

— I övermorgon.

— Redan i övermorgon?

— Ja.

— Men hör du, Jonas — jag har ju knappast trampat ett skeppsdäck — hur ska ni kunna ha nå'n nytta av mig.

— Det ordnar sig nog alltid. Du skall snart finna dig tillrätta. Huvudsaken är att du är till hands vid lossningen i New-York.

— Är det viktigast?

— Ja, det lär vara omöjligt att få fatt på stuveriarbetare där, så vi ha kommit överens med de andra av besättningen att hjälpa till med lossningen av godset. Och då gör du väl det också?

— Det lovar jag.

— Då är vi precis överens.

— Precis.

— Du går och anmäler dig medsamma?

— Det gör jag.

— Jag kan förresten komma med till kapten. Han är ser du min vän, och det kan du ha nytta av.

— Nej, sade Eugen, det skall du inte göra. Jag vill inte ha någon fördel framför de andra. — — —

Fyra dagar senare stönade en tungt lastad ångare fram över Nordsjöns ilskena vågor.

Men lättmatrosen Eugen Ritter låg nere i skansen och bad Gud befria honom från alla plågor och lidanden. Han ville inte längre leva, ty lättmatrosen Eugen Ritter var sjösjuk.

— Det är då själva tusan, sade den gamle väderbitne sjökaptenen till sin närmaste man i befälet, sånt sjöfolk en har nu för tiden! Där ligger de och spyr och ropar på Gud fader och ber att en ska skjuta de djävlarne — de är ju knappast värda kula och krut. Fy tusan!

Styrmannen genmälte:

— Kaptenen får besinna, att vi ha flera stycken som aldrig satt sin fot på ett däck ens som t. ex. den här Ritter eller vad det är han heter.

— Ja, är det inte förb. att en så'n jätte till karl ska ligga som ett vrak dag efter dag kanske! Va f-n har man då för nytta av dem, vafalls?

— Alldeles riktigt, kapt. Men det går väl över.

— Över ja, över ja, — men då kanske vi också redan ä' över den stora dammen, om vi nu inte dessförinnan har gått åt helvete.

Styrmannen Walter skrattade pliktskyldigast, gjorde helt om på klacken och försvann bort mot akterdäck...

Det var en fjorton dagar senare. Eugen Ritter hade återvänt till livet och började så småningom kunna balansera rätt så säkert på det hala däck.

Livet ombord kan ha sina behag även för en f. d. landkrabba. Han vantrivdes inte alls. Till och med minskräcken hade släppt sitt tag. Han resonerade han som de andra: Flyger vi i luften, så flyger vi, om vi inte flyger i luften, så kommer vi väl så småningom till New-York. Eugen Ritter hade blivit fatalist han som de andra. Av kaptenen hade han hört, att man hade ännu tre veckors resa, om allt ville sig väl.

Tre veckor till således ute på havet, därpå några dagars lossning i hamnen, sedan var Eugen Ritter fri och hade 1000 svenska kronor att starta på i de stora möjligheternas land.

Det var som sagt en fjorton dagar efter sjösjukans svåra kval...

Eugen hade en av vakterna. Han satt och stirrade ut över det oändliga havet, som lyste svart som beck i kvällen. Över honom logo ett par stjärnor. De logo melankoliskt — ja, litet medlidsamt rent av, tyckte han. Men himlen var svart liksom havet. Och allt var lugnt och stilla. Knappt en vindkåre krusade de oändliga vattenvidderna. Det enda ljud han hörde var propellern och vattnets skummande ljud därunder.

Han tänkte på allt och ingenting. Alla möjliga gamla minnen trängde sig på honom. Det ena efter det andra, som små tavlor på en minnesutställning. Han såg sig som specerihandlarebiträde i Vinnarp och Anna Jansson stod utanför den lilla disken och log mot honom med sina blåklintsögon, sin körsbärsmun och med de små groparna i kindernas rundel;

han såg sig på höjden av rikedom och makt, såg sig i nöjenas värld, där tusenlapparna rullade; han såg sig i Brita Ankers famn, såg hennes fulla bröst med de mogna körsbären, hennes långa svarta hår, ringlande ned över den nakna bysten, men hennes sköte var hett och skälvande — han såg många, många fler akvareller ur sin korta men lysande levnadssaga. Men han hade aldrig känt sig så harmoniskt lugn till sinnes som just här ute på öppna havet och i ensamheten. Några tunna plankor skilde honom från evigheten och likväl kände han ingen fara, var lika trygg, som då han suttit i sitt väl ombonade palats på Johanneberg —. Men tyst. Vad var det? Eugen Ritter reste sig upp och lyssnade. Han tyckte det var som om någon ropat på hjälp. Eller var det kanske bara en hörselhallucination, som bröt stillheten.

Nu var det åter tyst. Eugen satte sig ned igen. Plötsligt hördes ett tungt plumsande i vattnet och ett skärande mänskligt skrik, som dock hastigt tystnade.

Något var på färde. Det anade han. Men vad? Han skyndade efter relingen bort mot akterdäck — Därifrån hade han hört det första nödroppet och även det andra.

Då han kom dit bort såg han ett par hastiga skuggor försvinna nedför trappan. Eugen skyndade efter. Den ena skuggan stannade. Det var styrman Walter.

— Varför håller ni er inte på er plats, Ritter? frågade han. Var så god och gör er plikt!

Eugen vände snopen tillbaka. Han hade icke förut lagt märke till styrman Walters röst. Nu gjorde han det. Men var hade han hört denna röst inte bara här ombord utan förut? Det var då lustigt i alla fall, att han inte kommit att tänka därpå utan först nu i samband med de där nödropen och plumsandet i vattnet. Han skulle till att fråga styrman, om han sett, att någon gått över bord, om icke styrman förekommit honom. Men det var väl en hörselvilla det hela! Man blev ju så förfärligt lyhörd, ja överkänslig här i stillheten. Vad Ritter däremot var säker på var, att han hört styrman Walters röst förut. Innan han nu sett honom.

Ritter letade i sitt minne. Det var honom omöjligt att komma ihåg. Och ändock hade styrmanens röst en klang, som var högst säregen.

Påföljande dag lade Ritter märke till, att styrman Walter hela tiden höll sig på kommandobryggan.

Han och gamle kapten Hansson brukade annars tura med varandra. Eugen fäste emellertid icke något avseende därvid. Men då den ena dagen gick efter den andra, utan att kapten Hansson syntes till, frågade han en av kamraterna:

— Var är kapten?

— Kapten — hä, vet inte du det? — Rösten lät låtsat uppriktig. —

— Nej, svarade Eugen sanningsenligt, det vet jag inte.

— Jaså, det var märkvärdigt. Då är du den ende ombord som inte vet om, att »gubben» gick över bord härom natten och drunknade.

— Det kan aldrig vara möjligt, utropade Ritter.

— Precis vad det är, sade den andre. Ser du, man tror att »gubben» begick självmord för att han gjort något fuffens i land, viskade han till Ritter.

— Är det någon som sett honom gå över bord då?

— Ingen har sett honom, men styrman hörde samma natt någon plumsa ned i vattnet.

— Det var märkvärdigt, sade Ritter. Även jag hörde det där plumsandet, för jag hade vakt den natten. Men jag hörde nödrop ett par gånger också.

— Då hörde du nog fel, sade kamraten, gjorde helt om och gick.

Eugen tyckte, att det låg något av hån i rösten. Förresten tyckte han, att han även hört just denna röst, innan han kommit ombord på fartyget, fast han icke visste var. Han hade för övrigt aldrig sympatiserat med just denne kamrat. Det var alltid något falskt och lurande opålitligt i hans blick. Eugen tyckte att denne såg på honom på samma sätt som en som känner sig misstänkt för något och som med blicken söker utforska, hur mycket man vet om hans hemlighet.

Eugen vände sig till flera andra för att höra om olyckan med »gubben», somliga trodde på självmord, medan andra voro misstänksamma. Ingen påstod emellertid något. Det gick ytterligare en fjorton dagar.

Styrman Walter skötte navigeringen oklanderligt. Manskapet började tala om att snart vara i New York och man glädde sig åt att ha undgått alla olyckor och prejningar.

Tidigt en morgon hade Eugen ett ärende ned i lastrummet. Just som han skulle öppna luckan hörde han röster. Han urskilde rätt snart ett par som distinkt voro olika de andras.

Han ryckte till, då han igenkände just dessa båda röster som tillhörande styrman Walter och den kamrat han först talat med om kapten Hanssons försvinnande, men inte nog därmed. Nu var han också säker om var han hört dessa båda röster förut. Blodet rusade honom till huvudet, då han slutligen kom underfund därmed. Det var, som om han icke blott fruktade för att bli upptäckt som lyssnare och spion, han fruktade kanske ännu mer den visshet han nu ägde, att det just var styrman Walter och den andre kamraten, som förhandlat om en viss kupp på hotellrummet intill hans vid Postgatan i Göteborg.

Ritter blev nästan rädd för sin upptäckt. Nu var han övertygad om att man kastat kapten över bord. Men det var nu allt vad han visste om kuppen.

Vad skulle nu ske? Det var frågan. Om Eugen blott haft reda på eller kunnat ana, vilka som stodo utanför sammansvärjningen, men det kunde han icke. Och han vågade icke forska bland dessa halvilda sjöbussar.

Men han skulle snart få svar.

En natt väcktes han av att ett par man höll på att sätta handklovar på honom. Att göra motstånd var fåfängt.

— Vad menar ni med det här, pojkar? frågade han.

— Vi ska bara se till, att du inte ligger på magen för ofta och lyssnar, din fullpiskade djävul, svarade de. Egentligen skulle vi skjutit ner dig som en hund, men du är ju rätt hygglig, så du kan få leva ännu en liten tid, om du har lust. Res dej upp nu och följ med...

Det var ingenting annat att göra för Eugen än att efterkomma uppmaningen.

Han började ana, vad det var fråga om.

Nedkommen i lastrummet band man fast honom vid en kedja, som var fastsmidd i väggen. En man sattes som vakt. Eugen tyckte sig se ännu några stycken i mörkret, men de stodo spridda utefter väggarna här och där, precis som om de varit kreatur.

Vakten visade en revolvermynning och sade, att den förste, som ger ljud ifrån sig, om det skulle bli prejning och visitation utav, skulle han skjuta ned.

Det gick ytterligare ett par dagar.

Plötsligt saktade ångaren farten. Eugen hörde ankaret gå.

Om en stund kommo några män ner och hämtade upp sina fängslade kamrater.

Eugen såg ut åt havet och lade märke till en liten klippö, som på blott ett par hundra meters avstånd från ångaren reste sig upp ur havet.

En av livbåtarna låg redan nedhalad, gungande för en lätt bris. Eugen böjde huvudet utöver relingen och såg då, att man stuvat ned ett par proviantlådor och dricksvatten.

Nu kom styrman Walter.

— Ned med de fängslade i livbåten, en i sänder, men tag av dem handbojorna. Om de göra det minsta motstånd eller företaga sig det ringaste, som kan väcka andra seglares uppmärksamhet, så skjut bara ned dem, befalldes han.

Eugen var alltid en modig man, men inför anblicken av den lilla obebodda och nakna klippön, som väl nu skulle bli deras tillflyktsort, kände han sig kuslig. Det skulle således bli hans lott att omkomma av svält på en öde ö — han, f. d. mångmillionären.

Ritter ämnade öppna munnen för att säga något, men vakten höjde genast revolvern. Då teg Ritter, ty han hade heller icke lust att dö för mördarhand.

— Raskt i båten, kommenderade Walter. Fem minuter får ni på er, sedan kan ni svara för er själva.

Och fem minuter senare drogs ångarens ankare upp, snart var fartyget ur sikte. Blott en svag rök förkunnade i vilken riktning sjörövarna gett sig av med sin pris.

Det var sammanlagt fem man av besättningen som på detta sätt övergavs av »kamraterna» mitt ute i Atlanten och med knappt så pass proviant, att de kunde livnära sig en dag eller högst två.

Stranden var långgrund. De fem männen måste vada i land, dragande båten efter sig.

Ritter och en man till begåvo sig ut för att uppsöka en lämplig lägerplats. En sådan funno de också i en bergsskrev. Men då man måste passe-

ra ett klippmassiv för att komma dit, kunde icke båten tas med. Den fick stanna kvar nere vid stranden, sedan man tagit med sig provianten samt seglen, med vilkas hjälp de lyckades få upp ett tält, som i någon mån skyddade för de kalla vindarna ute från havet.

Ett par män sändes ut för att söka efter bränsle, men de kommo snart tillbaka tomhänta. Ön var en verklig stor öken utan ett tecken till liv eller växtlighet. Man fick nöja sig med den torrskaftning, som man fått med i båten. Men när den var slut, var det väl också slut med livet för de fem männen. De kunde redan nu räkna ut, när deras öde skulle vara beseglat. En av dem tyckte att det hade varit bättre att de blivit skjutna än att långsamt svälta ihjäl.

Eugen Ritter var den modigaste av dem, fastän han innerst inne kände sig lika tröstlöst övergiven av gudar och människor som sina kamrater. »Så länge det finns liv, finns det hopp», sade han.

De andra sågo på honom som om de sett en, som icke förstod hela vidden av deras olycka.

När natten kom, lade man sig ned på stenarna och försökte somna, men ingen av dem förbarmade sig sömnen över.

De kände det alla, som om de av någon osynlig domare dömts till döden, men att de ännu hade någon liten nådatid kvar att leva.

Man måste knappa in på vatten och brödransonerna till det minimala för att kunna uppehålla livet i det längsta, ty hur förtvivlad en situation än kan vara för människan, hakar hon sig ändock fast

vid hoppet, som den drunknande griper efter halmstrået.

När dagen grydde, tog man ner tältet. Av ett av seglen gjorde man en signalflagg, som planterades på klippmassivets högsta topp. De närde alltjämt förhoppning om att någon seglare skulle passera och observera dem.

Man tänkte ett tag på att ge sig ut till sjöss, men då man icke hade den ringaste aning om, var man befann sig, var också döden säkrare där ute på havet än på land.

Tre dagar och tre nätter svunno på samma enahanda sätt. När kvällen kom, reste man tältet, när morgonen grydde reste man upp signalstången. På fjärde dagen var all proviant slut. Styrman Walter hade beräknat, att den skulle räcka för en dag eller högst två. Den hade räckt i fyra. Men nu var den slut.

Förtvivlan och modlöshet grep dem allt mer och mer. När kvällen kom, var en av de fem försvunnen och kom aldrig åter.

De fyra överlevande grep resignationen allt mer och mer — De kände icke förtvivlan längre. Den känslan hade gått över. Det var bara att tänka på döden.

När sjätte dagen kom, dog en av dem. Den tredje blev liggande utan förmåga att röra sig. Man kunde räkna timmar tills även hans liv var lyktat.

Då kvällen kom, var också han död.

Nu återstod endast två. Eugen Ritter och den

som hjälpt honom att söka lägerplats. De voro de uthålligaste.

Med uppjudande av sina sista krafter lyckades de släpa sig ned till stranden, sköt ut båten i sjön, kravlade sig ombord och läto sedan båten driva varthän den ville.

Det var i dagningen. Ännu hade icke nattens dimma helt släppt sitt tag om jorden. Morgonrodnadens gyllene spann syntes ännu icke på himlavalvet, men gryningen bebådade den. En lätt västlig bris förde båten sakta ut till havs. Den vaggade helt lätt de båda döende männen, som lågo utsträckta på dess botten utan förmåga att röra sig. Med slutna ögon och uppsvällda ansikten lågo de och väntade på dödens förbarmande famn.

Plötsligt förnams ett avlägset brus. Det lät som då vinden susar i trädskronorna en sommarkväll.

Ingen av de två förmådde höja huvudet över relingen för att se efter vad det var för ett ljud som deras öra förnam.

Men ljudet blev allt tydligare och tydligare.

Eugen, som var den starkaste av de två, försökte resa sig upp för att se efter, men han hade icke krafter.

Han mumlade något till sin kamrat, denne svarade icke.

Han grep i hans arm med sin kraftlösa hand, men armen kändes så stel. Då föll Eugen Ritter tillbaka mot båtens botten. Hans läppar mumlade ett svagt »låt mig få dö snart, plåga mig ej längre,

o, Gud». Sedan voro hans sista krafter ute. Medvetandet utsläcktes.

Han hade nu en dröm och han drömde, att han låg i sin sköna säng i palatset på Johanneberg och att han var miljonär och kunde få allt vad som fanns att få för pengar.

När han vaknade till medvetande låg han också i en mjuk och skön säng, men han tyckte, att den sköna sängen gungade. Han såg sig omkring. En främmande man stod lutad över honom.

Eugen hörde honom säga:

— Han blev räddad ändå.

Den främmande gav honom en varm dryck att dricka. Sedan föll Ritter åter i dvala.

När han vaknade igen, kände han den mest skrikande hunger.

Och mat fick han.

På ett par tre dagar var han så pass återställd, att han kunde stiga upp. Han fick nu veta, att kamraten var död. Han var således den ende överlevande av de fem männen. Livet hade alltså flera överraskningar i beredskap åt honom, eftersom hans tid ännu icke var ute.

Båten, som tagit upp honom, var en chilensk passagerareångare på väg från hemlandet till New York.

Man hade funnit honom och hans kamrat i närheten av kusten.

Eugen berättade, vad som hänt och kaptenen skickade pr trådlös meddelande till andra hamnar i närheten om sjörövarna och deras bragd.

När Eugen Ritter kryat till sig, fick han hjälpa till med arbetet ombord.

Men när man kom fram till New York hade han ingen åstundan efter sjön mera. Han hade fått nog av det yrket. Minnet av de fasansfulla timmar och dagar han tillbragt på den öde klippön ute i Atlanten hade för all tid ristats in i hans själs medvetande. —

Ja, nu var han i Amerika. Men med två tomma händer. Han hade låtit övertala sig av sin gode vän Burman att ta hyra för att få de tusen kronorna till startkapital i det nya landet.

Nu stod han utan några möjligheter att kunna få sig ett mål mat ens.

Han läste på en gatuskylt. »Broadway» stod det. Hans geografiska kunskaper eller kännedomen om främmande länder och städer voro inte stora, men han tyckte sig ha hört »Broadway» omtalas som den största gatan i New York. Språket, som surrade omkring honom, begrep han inte ett tecken av, men han stirrade på de höga husen, så det gjorde ont i nacken. Trots sin hunger och fattigdom kände han sig dock fri. Här var det ingen av hans gamla vänner han riskerade att möta. Inga hånfulla blickar och leenden irriterade honom. Bara han nu fick något att göra. Men så glömde han bort bekymren för det bullrande livet på gatan han stod på.

Han hade hört, att Broadway är Newyorks hjärta, att dit koncentreras allt världsstadens buller och larm. En enda helvetisk kakofoni av alla möjliga och omöjliga ljud! Blicken får icke tid att samla ens

en miniatyrbild av något bestämt föremål. En enda oerhörd ström av sensationer bara! Han kände sig vimmelkantig av allt det ögat såg och örat hörde. Blicken drunknade och det slog lock för örat. Eugen Ritter tog sig åt huvudet. Han höll på att få svindel av detta brusande liv, som rusade förbi honom, som vore det piskat till vansinnig galopp av osynliga djävlar. Han stödde sig utmed väggen, dödstrött av alla de uppslitande sensationerna.

En polisman föste iväg honom, han nästan stappade gatan fram. Så får hans öga plötsligt sikte på något grönt, som lockar långt där framme i gatans fond. Han når så småningom dit. Det är Central Park, denna underbara oas så nära världsstadens stenöknen.

Eugen Ritter kände sig likt beduinen, när han i Saharas ökenland plötsligt ser palmernas grönska på avstånd.

Modet vaknar på nytt.

Om Broadway fascinerade på sitt sätt gjorde Central Park det på sitt.

Eugen Ritter hade aldrig kunnat drömma om, att människohänder förmå efterlikna skaparen så till den grad som här.

För honom var hela parken som en underbart vacker dröm om något, som icke finns på jorden att se. Hans näsborrar vidgades mekaniskt, begärligt insupande den friska doften av blomstrens tusende slag.

Han satte sig ned på en soffa och somnade av trötthet och blomsterdoft.

Han vaknade vid att någon lätt knuffade honom vid armen. Han gnuggade sig i ögonen och såg upp.

Det var en lång, praktfull klädd kvinna av medelålder. Han förstod att hon ville han skulle följa henne.

Och han lunkade med, nyfiken på vart det skulle bära iväg och vad hon kunde vara för en kvinna.

Utanför portarna hejdade hon en bil. Ritter bjöds sitta upp, själv tog hon utan att genera sig för den trasigt klädd svensken, plats vid sidan om honom.

Hon gav adress och bilen rusade tillbaka ned för Broadway och sedan gata upp och gata ned. Det ville aldrig ta slut.

Äntligen stannade den framför ett privat hus vid en trång liten gata.

Vid porten stod en man i uniform.

Damen försvann in i huset.

Eugen blev insläppt i en elegant salong, vars ena långsida vette utåt en praktfull vinterträdgård med väldiga palmer och sykomorer, som sträckte sina kronor upp mot glastaket. Hela den sidan av salongen, som låg utåt trädgården, var försedd med glasdörrar.

Eugen satt och beundrade den oerhörda lyxen, men kunde icke förstå, vad damen ville honom.

Om en stund hör han lätta, graciösa steg bakom sig!

Han vrider huvudet och får då se en ung kvinna i en vinfärgad sidendräkt, som mjukt sluter sig kring de vackra, smidiga lemmarna, komma emot honom.

— God dag, säger hon på något rådbråkad svenska. Eugen Ritter stirrar på uppenbarelsen.

— Ni är ju svensk? säger hon. Det ser jag.

— Ja, svarar Eugen och reser sig förläget upp.

Hon ser beundrande på hans höga, väldiga kämpestalt.

— Ja, ni är en riktigt typisk svensk, det syns nog. — Och jag är svenska jag, bohusslänska, från Lysekil, om ni vet var den staden ligger och min far hade ett sillsalteri där en gång i tiden. Nå ja, nu ska vi inte tala om det. Mrs Lodge har skickat mig hit för att säga, vad hon ville er. Ja, som ni nog förstår är det här ett ställe som vissa herrar tycka om att besöka.

Eugen Ritter såg undrande på henne.

Hon lade märke till det och sade:

— Nå, lite annorlunda är dom ju där hemma i gamla Sweden. Nu förstår ni. Ja, mrs Lodge beöver en ny portvakt, en som kan ta ett — ja, hur är det man säger där hemma — nappata?

— Nappatag, rättade Ritter.

— Napp-a-tag, var det ja. Tjänstgöringen börjar klockan 10 på aftonen och pågår till kl. 6 in the morning. Förstår ni.

Eugen nickade.

— Ni får eget rum och fri mat här samt 25 dollars i veckan. Skall jag säga mrs Lodge, att ni antar hennes anbud? Oss emellan sagt kan ni skatta er lycklig att få den platsen. Det är en mycket fin plats, för det är bara verkligen fina herrar, som komma hit till oss.

— Ja tack, sade han, hälsa, hälsa —

— Mrs Lodge.

— Ja, hälsa henne och säg att jag är tacksam för hennes anbud.

— Och vad heter ni? Det har jag ju glömt bort att fråga.

— Eugen Ritter.

— Och jag heter miss Hallgreen. Nu vet ni det. Om ni väntar här, skall jag säga mrs Lodge besked och så kommer en flicka och visar er ert rum. Good bye, mr Ritter!

Ritter föll in i sin gamla förbindliga bugning från den tiden han sålde sill och salt i Vinnarp. I detta nu hade han fullständigt glömt bort, att han varit svensk mångmillionär.

Bordellvaktmästaren.

Några minuter senare kom en tjänsteflicka ned i salongen och bad Ritter följa med. De traskade genom en massa korridorer, passerade trappa efter trappa, tills flickan stannade utanför en dörr, som hon öppnade.

— Här skall ni bo, sade hon, och pekade inåt rummet. Det var ett helt vanligt litet krypin med ett fönster framme vid gaveländan.

— Och så vill mrs Lodge tala med er, sade flickan. Det blir väl bäst, att vi gå medsamma.

Det blev åter ett vandrande genom en massa tyska korridorer och nedför en mängd trappor, tills flickan stannade och knackade, som Ritter tyckte, mitt på en vägg. Men väggen delade sig och i öppningen stod mrs Lodge.

— Kom in, sade hon.

Åt flickan nickade hon att gå. Ritter trädde in i ett luxuöst kabinett.

— Miss Hallgreen meddelade mig, att ni vill anta platsen som vaktmästare här. Well! Som ni förstår är detta en första klassens flickpension. Jag är mycket mån om att hålla mitt hus i anseende. Här får sålunda icke förekomma det minsta bråk om nätterna från gästernas sida. Det blir er skyl-

dighet att fortast oskadliggöra dem, som försöka ställa till rabalder. Antingen på det ena eller på det andra sättet — ni förstår. Och ni får svara för att inga misstänkta individer släppas in. Jag fordrar således av er, att ni absolut svarar för pensionens lugn och ordning.

— Ja.

— Well! Men dessutom måste ni också svara för att icke flickorna ställa till något bråk, varken på det ena eller på det andra sättet. Ser ni, det kan hända, att en eller annan försöker sig på att rymma t. ex. Ni får då på ert ansvar att ingen undkommer. Vidare få vi ju nästan varje vecka någon pensionär, som icke riktigt tycker om sin nya tillvaro — ni förstår. Dom där är ju lite bångstyriga av sig till en början, innan de blivit vana vid sin nya omgivning. Ibland sätta vi dem på svältkost, för att få dem fogligare, ty ordning och disciplin är det första jag fordrar av mina inackorderingar. Och det kan även hända, att man blir tvungen att ge dem prygel. Den exekutionen får ni också sköta om, mr Ritter. Jag lägger er på hjärtat att icke hysa någon som helst personlig vänskap till flickorna. Ni är deras uppsyningsman. Har ni förstått?

Ritter nickade.

— Well! Nu måste ni med ed lova att tiga med vad som i detta hus försiggår. Gör ni icke det, går straffet ut över eder, antingen i den ena formen eller den andra. Jag ber er därför vara på er vakt. Och nu adjö så länge. Den tid ni har på er tills er

tjänstgöring börjar i kväll utanför stora porten, får ni använda bäst ni behagar. Men ni får icke avvika från huset. Ni måste vara till hands, om jag eller någon annan skulle behöva er. I ert rum finns en ringklocka. Endast jag använder den. Ni vet således, vem det är, som kallar, när det ringer. Nu har ni således reda på edra plikter?

— Ja, jag vet dem.

— Well! Gör er nu hemmastadd så gott ni kan. Farväl!

Eugen Ritter gick ut ur rummet som en sömngångare. Det var honom som han hade haft en dröm, ja, som om han ännu hade den. Han kunde icke fatta riktigt, att det hela var verklighet, att han blivit bordellvaktmästare i New York! Han vandrade framåt i de dystra och svagt upplysta korridorerna. Han passerade ett otal dörrar och han undrade, om innanför varje dörr fanns en »pensionär». Han skulle gärna velat knacka på en av dessa dörrar för att se efter, hur det såg ut därinne, men han lyckades betvinga sin nyfikenhet. Lustigt att han icke mötte en enda människa. Hela det stora huset såg ut som om det icke funnits en enda människa där.

Så småningom kom han åter ned till stora salongen på nedra botten. Den kände han igen. Genom den kom man ut i den underbart vackra vinterträdgården. Den ville han se riktigt.

Just som han skulle till att öppna dörrarna mötte han återigen miss Hallgreen. Hon var tydligen den enda varelse, som fick visa sig här.

— Se där är ni ju igen, utropade hon. Nå, har ni varit uppe och fått edra instruktioner nu?

— Ja, jag har fått dem. Men mrs Lodge talar ju svenska.

— Ja, hon är också svensk född liksom jag, sade miss Hallgreen, men hon vill aldrig låtsas om det. Ni tänkte, att gå ut i vinterträdgården?

— Ja.

— Följ med mig då. Hon öppnade en av glasdörrarna och de trädde ut i den mest exotiskt vackra trädgårdsanläggning man kan tänka sig. I gårdens mitt spelade en väldig fontän. Runt om denna lågo små bersåer, övertäckta av blommande växter och skuggande träd, helt skyddade för främmande blickar. De gingo in i en av dessa.

Behagar ni något att dricka, sade miss Hallgreen.

— Tack, whisky.

Hon ringde på en klocka och strax kom whisky och soda.

— Ni ser ut som om ni drömde, sade hon.

— Ja, det är som förtrollat allt.

— Här är vackert. Jag vill aldrig härifrån. Det är ingen av flickorna, som har sin frihet mer än jag.

— Frihet. Äro de då fångar?

— Ja, åtminstone bra nära. De få icke lämna sina rum annat än på vissa timmar. Om ni dröjer här en kvart till, skall ni få se dem komma hit ned i salongen för att dricka te.

— Annars måste de vistas på sina rum?

— Ja, eller på order från mrs Lodge och på vissa gästers önskan komma hit ned och dansa om nät-

terna. Miss Hallgreen reste sig upp och pekade på fönstren, som lyste fram mellan palmgrönskan.

— Där uppe bo de dyraste och de yngsta och de vackraste, sade hon. Det är dessa, som nu snart komma hit ned. Tyst, här ha vi dem redan! Dold av lövverket kunde nu Ritter se de unga »pensionärerna». De voro skönheter alla, klädda i lätta tyllslöjor blott, som smög sig mjukt kring de unga lemmarna. De ungdomliga dragen buro ännu icke lastens prägel.

Men trots deras uppslupna pladder, kunde Ritter i alla fall se att sorgen och resignationen satt sin stämpel på dem.

— De flesta av dessa ha nyss tämjts, sade miss Hallgreen med den mest naturliga ton i världen.

— Tämjts, vad menar ni?

— Ja, som ni vet, finns det någonting som heter vit slavhandel. De allra flesta av flickorna här — liksom jag en gång, sade hon utan grämlse i rösten — ha slavhandlarna spårat upp och sålt hit. Ni må tro, att det är ett väsen, innan en nykommen flicka lärt sig resignera. Och ändå ha de ju redan fått sin skola av hunger och slag, innan de kommit hit —

Ritter avbröt henne:

— Och det kan ni så lugnt sitta och tala om? sade han.

— Nå, än se'n! Man har det mången gång bättre här än ute i världen. Det är bara friheten —

— Nå, än er kropp då?

— Asch, det blir man snart van vid, vet ni. Ja,

ni får väl snart själv närvara vid exekutionen av någon uppstudsigt...

När flickorna druckit sitt te och snattrat en stund, ringde en stor klocka i entrén till salongen. Det blev med ens tyst. På några minuter voro de försvunna. Blott fontänens plaskande hördes.

— Nej, nu måste jag gå, sade miss Hallgreen. —

— Säg mig en sak, avbröt henne Ritter. Varför har ni er frihet då?

— Jag? Jo, jag är souschef här, ha ha ha! Så håll er väl med mig, sade hon och kastade ett lys-tet öga på Ritters kraftiga muskulatur. Ser ni, jag kan hälsa på er, när ni vill, tillfogade hon viskande. Vi två ska hålla ihop, vi som är svenskar. Good bye!

När kl. blev tio på kvällen började Ritters vakt-hållning vid portarna. Miss Hallgreen hade anförtrott honom, att hans företrädare, som just slutat i dag, fått så mycket drickspengar att han öppnat egen bordell vid 98:de gatan. De flickor, som tjänt ut hos fru Lodge, skulle nu komma till honom. I den stadsdel, där han etablerat sig, voro herrarna icke så anspråksfulla på färsk vara som här i hjärtat av miliardärernas stadsdel.

Ritter fann också snart, att det var en lukrativ tjänst att vara bordellvaktmästare hos mrs Lodge. De 25 dollars i veckan han hade i lön betydde icke så mycket. Han kunde få lika mycket eller mer på en enda natt, bara han var tjänstvillig. . .

Så småningom hade han fullständigt assimilerat sig med sitt nya liv. Han tänkte numera aldrig ett

ögonblick på, att hans syssla i och för sig förnedrade honom. Han tjänte pengar — vad mer! Det andra angick honom icke. Han hade blivit härdad.

Den första gången till exempel, då han måst pryglas en stackars nykommen ung kvinna för att hon icke på villkor kunde fås att ta emot de av »pensionatets» gäster, som önskade henne, grät han. Han hade aldrig sett en vackrare kropp och ett vackrare ansikte. Och hennes ögon sågo så bedjande ut. Det var den sista resten av anständighet, som Ritter läste i dem. Efter ett par veckor var hon tämjd, sedan blev hon en av de mest eftersökta. Ingen var så eldig som hon påstodo gästerna.

Ritter hade ända från den första gången han såg denna kvinna fattat sympati för henne.

Och en gång i ett obehäkat ögonblick — han trodde åtminstone så själv — smög han sig in till henne, då hon blivit ensam.

Morgonen därpå fanns hon död. Några stelnade blodfläckar under vänstra bröstet skvallrade om, att hon blivit mördad med dolk.

Ritter försökte få reda på, vem mördaren var. Men det lyckades inte, tills mördaren själv en natt talade om det. Det var miss Hallgreen. Hon hade fattats av en glödande kärlek till sin landsman. Den ännu unga hetären var ju till största delen förbrukad. Men likt alla hetärer var hon svartsjuk intill vanvett, när hon älskade.

Hon hade lagt märke till Ritters svaghet för den ovannämnda kvinnan och hon hade passat på honom, då han smugit sig in till henne. Och morgonen där-

på var den unga kvinnan mördad. Miss Hallgreen hade reservnycklar till alla rum, för att bättre kunna övervaka ordningen.

Ritter fick emellertid nu en fullständig avsky för henne. Den store starke mannen fruktade hennes närhet hos sig om nätterna. Och även på dagen blev hon alltmer plågsam, ju lidelsefullare hon gav sig hän åt honom.

Hon hade mer än en gång föreslagit honom, att de skulle rymma tillsammans. Han hade i början ofta tänkt på att fly. Men så småningom förlamades varje initiativ hos honom. Det var med honom som med de stackars flickorna. Själva luften i dessa parfymmättade korridorer och salar dödade all viljekraft, all företagsamhet till något bättre. —

Tidigt en morgon ringde mrs Lodges klocka på Ritter. Det var strax efter sedan han kommit upp från sin vakttjänstgöring. Han var alldeles uttrötad och svor en dyr kötted, då klockan ringde.

Liksom alla andra i pensionatet hade dock även han en nästan slavisk respekt, för att icke säga fruktan för mrs Lodge. Ingen vågade sätta sig upp emot henne. Den som gjorde det försvann nästan spårlöst. Det var bara att rödja den obehaglige ur vägen. Och hon tvekade aldrig, den hemska megaran.

Således skyndade sig Ritter upp till hennes våning.

— Det var bra att ni kom, mr Ritter, sade hon. Vi ha just nu fått ett nytt nummer i dag, (hon kallade alltid flickorna för »nummer») men hon är mer

än vanligt oregerlig. Hör ni så hon rasar och ropar?

Eugen hörde. Han var van vid dylika ljud nu. Men det här var värre, mera förtvivlat än han hört någonsin förut.

— Hon är inne i cellen, sade mrs Lodge.

»Cellen» låg alldeles intill mrs Lodges kabinett för att hon personligen bättre skulle kunna övervaka tämjandet.

— Ni får ta hand om henne mr, sade hon, men jag väntar att ni gör det så snabbt och kraftigt som möjligt. Det är ett ovanligt kraftigt och fint nummer. Från Sweden, som ni, förresten. All right! Gör er plikt! Tämj det lilla vilddjuret.

Den så kallade cellen låg som sagt alldeles intill mrs Lodges kabinett, förenat med detta förmedelst en liten tung järndörr i väggen, vilket en främling dock icke kunde märka, då själva celdörren var överklädd med samma tapet som de övriga väggarna i rummet. Icke ens nyckelhålet kunde ett ovant öga upptäcka. En sannskyldig lönn dörr således. Ritter hade egen nyckel till cellen, till vilken man dock kom endast från kabinettet, som blott var tillgängligt, när bordellvärdinnan var där inne. Ritter reglade upp med den ena handen. I den andra hade han en liten hundpiska för att sätta bättre fart på dressyren. Det hände rätt ofta, att denna måste användas, då »numret» försökte svälta ihjäl sig. Det måste förhindras. »Varan» var för dyrbar att få självdö. Cellen var några kvadratmeter i fyrkant. Möbleringen bestod av en ma-

drass på golvet samt en mycket primitiv toalett. Det var allt. Ett sparsamt ljus tillfördes rummet genom ett litet takfönster. —

Det led framemot kvällen och det var nästan skumt, då Ritter trädde in. Han urskilde en storvuxen grovlemmad ung kvinna på madrassen.

Hon hade ett långt ljust hår, som hängde oordnat ned över skuldror och byst. Framför henne stod en skål med någon slags soppa.

— Varför äter du icke upp maten? frågade han barskt på rådbråkad engelska.

Kvinnan endast stirrade på honom. Blicken liknade en förtvivlads, eller kanske ännu mer en vansinnigs.

— Ät genast upp din mat, annars får du prygel, kommenderade han och lyfte hotande den med läderknutar försedda piskan.

Hon svarade icke. Han gav henne ett slag över skuldrorna.

Icke ett ljud kom över hennes läppar.

— Res dig upp, röt han.

Hon förblev liggande.

Han gav henne ännu ett slag, hårdare än det förra.

Hon gav till ett hårt skrik.

— Jaså, du vill icke. Då skall jag hjälpa dig, och han lyfte piskan ännu en gång för att vinande låta den träffa hennes skuldror.

Då reste hon sig upp.

— Du vill icke äta, sade han. Du tredskas allt jämt. Tag skålen och ät. Jag har tämjt flera än dig, och värre än dig.

Han hade icke förut betraktat hennes ansikte. Det gjorde han aldrig med sina delikventer. Då skulle han aldrig kunnat utföra sitt hemska arbete.

Så förhärdad som han nu blivit mot varje mänsklig känsla, en grym maskin bara, fanns dock i botten av hans själ en starkare sympati för de stackars offren än han ville medge.

Egentligen var denna straffprocedur värre för honom än om han själv skulle ha måst genomgå den. Han hade mer än en gång tänkt att rymma just för sakens skull, men han hade blivit förslöad. Mrs Lodge hade fullständigt hypnotiserat honom, liksom hon tycktes ha gjort med hela betjäningen och flickorna för övrigt. Det var ingen som vågade knysta. Man fruktade för hennes straff. Samma förhållande var som sagt med Ritter.

Det var skumt i rummet. Kvinnans anletsdrag kunde knappast urskiljas. Ritter kände helt plötsligt att den arma fixerade honom. Han såg upp och hans ögon försökte se så hotande och skräckinjagande ut som möjligt. Och han lyfte än en gång piskan för att slå till. Men vad var det! Han blev alldeles stel, då hans ögon mötte kvinnans. Handen, som höll piskan, öppnade sig mekaniskt, och denna föll till golvet.

Drömde han eller vad gick det åt honom? Han kände sig som hypnotiserad av dessa ögon. Han stod ett ögonblick stum utan förmåga att vare sig kunna säga ett ord eller röra sig.

Kvinnan betraktade honom alltjämt med samma fascinerande blick.

Hon är bestämt vansinnig, tänkte han. Han hade aldrig sett en sådan kvinnoblick förut. Men det var icke blott denna hemska förtvivlan, som talade ur hennes ögon. Han hade mött dessa förut. Men var? Det var frågan. Ju mer han betraktade dem, ju säkrare blev han på sin sak.

Hon var ju svenska. Om han skulle fråga ut henne, fastän detta var fullständigt förbjudet.

Han tog därför en mildare ton och frågade på svenska:

— Ni är från Sverige.

Hon ryckte till som om en elektrisk stöt gått genom hela hennes varelse.

— Ja, jag - är - från - Sverige —

Han lyssnade till tonfallet. Han hade under sin vistelse i pensionatet fått en synnerligen skarp känsla för kvinnoröstens skilda valörer. Han kunde nästan på pricken räkna ut, hur länge de varit »i tjänst», om de kommo direkt från slavmarknaden som alldeles nyfångade, o. s. v. Men denna röst var icke blott en hederlig kvinnas, den var mer än så, den var oskuldsfull.

Han skulle till att fråga mera, men hörde nu mrs Lodge öppna dörren. Antagligen hade hon stått och lyssnat. Och då hon icke hört de vanliga nödscriken på hjälp, då piskan föll, blev hon nyfiken.

Ritter spratt med ens upp ur sin förlamning blott han tänkte på megäran, fast han kunde ju ha gjort henne till mos närhelst han velat.

Han fick brått med att ta upp piskan.

Nå, sade hon, hur går det med dressyren?

Ritter fick plötsligt en tanke.

— Jag tror, hon är sjuk, sade han. Feber. Vi kanske borde vänta med dressyren tills i morgon. Vore det icke bäst att ta henne till dr Lenk.

Dr Lenk var husets läkare. Han hade egen avdelning inom pensionatet. Och hans enda göra var att vaka över att flickornas hälsa icke led någon skada.

De underkastades hans undersökning varannan dag. Mrs Lodge var till ytterlighet noga med att inga sjukdomssymptom yppade sig hos hennes patienter. Milliardärernas hälsa var för dyrbar! Därför hade också hennes hus en sådan hög kurs bland dem.

— Jaså, ni tror att hon är sjuk, sade hon. Då ha de djävlarne givit mig skämd vara för alla mina många dyra pengar. Men tror ni bara icke att det kreaturet spelar sjuk?

— Nej, det tror jag icke. Hon ser alltför medtagen ut till det.

— All right! För henne då till observationsrummet.

Detta låg i en annan våning, men var förenat med cellen förmedels en lång och smal, fullständigt mörk korridor, som låg på andra sidan cellen.

Mrs Lodge gick in till sig med en ed på läpparna.

Ritter blev åter ensam med kvinnan.

— Följ mig, sade han, och låste upp dörren till korridoren.

Återigen tyckte han sig ha hört denna röst. Men var? Han började känna sig osäker.

Hon följde honom med stapplande steg.

Då man kom in i observationsrummet, var dr Lenk icke tillstädes. De blevo således fullständigt för sig själva.

Men nu voro de i en stor och ljus sal. Ritter kunde urskilja hennes anletsdrag, som voro fullständigt förstörda av fruktan, svält och själsångest. Det låg något så tröstlöst, hemskt och förtvivlat över dem, att Ritter aldrig sett maken, och ändå hade han ju under sin tjänstgöring hos mrs Lodge varit med om en hel del. Han var nu säker på, att han sett denna kvinna förut.

Han skulle till att fråga ut henne igen, då hon plötsligt med ett skrik föll till golvet.

Det var ett regelrätt hysteriskt anfall. Ritter skyndade sig ut i sjukhussalen för att hämta doktorn. Denne var just på väg till sitt mottagningsrum.

Han hörde kvinnans vilda skrik och skyndade till.

— Det här är ett allvarligt fall, sade han. Vaktmästarn får ta och lägga in henne på isoleringsrummet och vaka över henne, tills anfallet gått över.

De båda männen togo kvinnan mellan sig och buro henne in på isoleringsrummet.

Sedan gick doktorn.

Hon låg nu alldeles stilla och tyst, med slutna ögonlock.

Plötsligt såg hon upp. Hennes ögon mötte Ritters. Och hon föll åter i gråt, icke hysteriskt utan som ett barn gråter.

— Jag — känner — er, sade hon.

Ritter ryckte till som träffad av ett osynligt slag.

— Vad — säger — ni. Känner ni mig?

— Ja — kom det utdraget och klagande. Jag — känner — igen — er. Gud — min Gud — jag — tror — jag — mister — mitt — förstånd. —

Hon slöt ögonen och föll åter i ett slags dvala. Nu såg han vem den olyckliga var.

— Anna, viskade han, Anna. Är — det — möjligt — är — det — sant — är — det — inte — en — ond — dröm —. Är — det — du — Så — vakna — då —.

Men ögonen voro alltjämt slutna.

Han gick bort till dörrarna och riglade dem. Det var djärvt gjort av honom. Men nu fick det bära eller brista.

Han var ju stora starka karlen. Och han skulle slå varenda en i stycken, i atomer, som vågade bära hand på henne.

Han låg på knä vid bädden och såg på henne. Så utmärglad och eländig hon såg ut. En skugga blott av sig själv.

Åh, han mindes henne sådan hon sett ut på den tiden han var biträde hemma i Vinnarp! Mindes hennes rosenröda kinder, med skrattgroparna uti, mindes de himmelsblå, speglande klara ögonen och det klingande skrattet. Just sådan hade han sedan alltid sett henne i tankarna, ung och frisk, stark glad och oskuldsfull. Och nu! Kanske för alltid en skugga av sig själv. Och vilken djävulsk nyck av ödet att just sammanföra dem båda här på en bordell i Amerika.

Plötsligt slog hon upp ögonen och såg på honom. Det hade kommit en liten nyans av förtröstan i de förtvivlade ögonen. Hoppet på räddning vaknade inom henne. Hon visste icke hur svårt det var.

Men räddas måste hon, det var Ritters orubbliga beslut, om han så skulle gå genom eld och vatten med henne.

Hela hans väldiga viljekraft från fordom vaknade med ens till liv. Och med fördubblad kraft.

Hon, denna kvinna, var ju dock den som legat hans hjärta närmast. De voro barn av samma land, samma by, samma blod, samma uppfostran och samma tankar. De kände lika i allt, primitivt och instinktivt, som torvans barn göra. Han var icke millionären längre. Hon var icke hemmadottern mera. De voro i samma fördömelse, i samma mörker.

Ja, om så all världens hinder reste sig upp för honom, måste hon räddas.

Det ryckte i dörrarna.

Ritter viskade i hennes öra:

— Du måste spela vansinnig, skrik och tjut, annars får du icke stanna här. Och det är enda räddningen för dig och för mig själv.

Anna gjorde som Eugen sade, medan han gick bort och låste upp.

Det var åter den hemska megäran, med piskan i handen.

— Varför låser du? utropade hon förgrymmad, och slog Ritter ett slag med piskan över armen.

Det var bra nära, att Ritter tappat koncepter-

na och med ett enda slag sträckt odjuret till marken, men han lyckades behärska sig.

I ödmjuk ton svarade han, att kvinnan ett tag varit så våldsamt, att han måst regla.

— Var är då Lenk?

— Han kommer nog snart.

— Har han icke sett henne?

— Det har han. Han bad mig vaka över henne tills vidare.

— Jaså, vem ska passa portarna i natt då?

— Det vet jag icke.

— Du vet snart ingenting.

Hon var i ett hemskt humör nu. Ritter började åter känna fruktan för henne.

— Får jag se på »eländet».

Hon gick fram till sängen, där Anna Jansson låg och väsnades så »vansinnigt» som möjligt.

— Skrik lagom, ditt fä, ropade hon, och slog henne med piskan upprepade gånger, som man slår ett djur.

Ritter kände åter en nästan obetvinglig lust att mörda detta odjur i kvinnohamn. Men även denna gång fick förståndet överhand.

— Vi ska väl få lämpligt materiel av dig också så småningom, sade hon till Anna.

Till Ritter sade hon:

— Säg till Carter, att han passar portarna! Ni får stanna här och svara för hennes liv. 10,000 dollars har jag betalt för henne, säg dr Lenk det, så han vet vad han rättar sig efter. Därpå gick hon och dörren föll med en skräll igen efter henne.

Ritter drog en suck av lättnad, då mrs Lodge för-

svann. Nu gällde det att klara av dr Lenk lika lätt, men honom hade man icke att vänta på en stund ännu.

Han låste åter dörrarna för att vara säkrad mot alla eventualiteter och överraskningar.

Därpå vände han tillbaka till Anna, i vars ansikte skräcken för mrs Lodge ännu stod målad.

— Jag måste försöka att rädda dig redan denna natt, sade han, sedan blir det omöjligt.

Nu var det inget som skilde dem längre. Det gemensamma eländet hade på några korta stunder svetsat dem lika fast samman, som det annars kanske skulle behövts år till.

Det var ej tid att tala om känslor nu. Här måste handlas, om icke Eugen ville se den kvinna, som stod hans hjärta närmast, bli var mans egendom, bara det betalades några dollars.

— Så snart du hör någon rycka i dörrarna, måste du spela vansinnig. Skrik och väsnas då av alla krafter.

— Tror du att det finns räddning för mig? frågade hon med förtvivlan i rösten.

— Det måste finnas, sade han, om jag så måste fram över —

Han hann icke fullborda meningen, ty nu ryckte någon i dörrhandtaget.

Han gick åstad och öppnade.

Det var miss Hallgreen.

Henne hade han icke tagit med i beräkningen. Hon var i själva verket det farligaste hindret, just

därför att hon vaktade honom om nätterna, som blott en demoniskt svartsjuk kvinna kan göra.

— Skall ni stanna här i natt, mr Ritter, sade hon med sin mest honungssöta röst. Den nykomna flickan bevärdigade hon icke med en blick. Hon kände ju hennes »hysteriska» skrik och visste hur det var fatt. Men sådant där bekom henne icke det ringaste.

— Mrs Lodge och dr Lenk har befallt mig, sade han.

— Varför tar man icke Carter till denna syssla just i natt? Det kan jag icke förstå. Jag skall gå upp till mrs Lodge och få det ändrat. —

I detsamma gick dörren upp, dr Lenk kom in.

Anna hade glömt bort att spela vansinnig, då hon hörde miss Hallgreens förtroliga samtal med Ritter.

Då hon såg läkaren, erinrade hon sig vad Ritter sagt och började väsnas.

— Hur är det? frågade läkaren.

— Det är nog ganska svårt, sade Ritter.

— Åhnej, visst inte, mente miss Hallgreen. Det vet väl doktorn, att de aporna i de flesta fall bara spela komedi för att därigenom söka lura oss.

Miss Hallgreen gick fram till sängen och betraktade Anna Jansson. Jag är övertygad om att denna är en simulant, sade hon. Hon ser sannerligen icke ut som en vansinnig. Jag tycker hon ser rätt klok ut. Asch, doktor Lenk, inget pjäsk! Hon kan ligga här ensam. Hon blinkade åt doktorn, som nog förstod att hon ville ha Ritter upp till sig. Men för en gångs skull var doktor Lenk obeveklig mot hen-

ne. Han var nämligen absolut övertygad om att Anna Jansson var sinnessjuk och måste vaktas.

Han gav sina instruktioner.

— Ja, nu kommer jag icke hit mer i natt. Mr Ritter får ha henne på sitt ansvar.

Då dr Lenk gått, sade miss Hallgreen:

— Nu går jag upp till mrs Lodge och ber henne skicka hit Carter i stället för er, mr Ritter.

Det var vad som först och främst måste förhindras till varje pris.

Han försökte först få henne att låta bli i godo men då inte detta lyckades, mögnade hastigt en plan i hans hjärna. Han måste försäkra sig om miss Hallgreens person. Och göra henne oskadlig. Men genast.

Hon stod just nu med ryggen vänd mot honom och betraktade Anna Jansson.

Ritter lyfte knytnäven. Ett kraftigt slag — och miss Hallgreen störtade till golvet utan att ge ett ljud ifrån sig.

För alla eventualiteters skull stoppade Ritter en näsduk i hennes mun.

Hon levde alltjämt. Men liv eller död fick icke spela någon roll för honom nu.

— Stig upp, sade han till Anna. Vi måste skynda oss.

Han klädde av miss Hallgreen kjol, blus, strumpor och skor.

— Skynda dig att ta på det här, sade han och pekade på miss Hallgreens tillhörigheter.

Anna lydde. Sedan lade han miss Hallgreen i

sängen. Men för säkerhets skull bakband han hennes händer. Ännu alltjämt levde kvinnan. Ritter tittade på klockan. Hon var $\frac{1}{2}$ 12 på natten.

— Om vi ska kunna rädda oss, sade han, måste vi ta vägen genom den mörka korridoren, cellen och mrs Lodges kabinett. Om något skulle hända däruppe, får du försöka att vara stark. Anna hade härdats av så många vidrigheter, sedan hon fallit i slavhandlarehänder, att hon numera var ganska okänslig för såväl det ena som det andra.

— Du får nu försöka klä dig, så du liknar miss Hallgreen.

Han hjälpte henne.

När hon stod färdig, var hon ingen dålig kopia av den andra. Till och med hatten, som denna burit i handen, då hon inträdde i rummet, hade Anna Jansson på sitt med miss Hallgreens peruk beprydda huvud.

Ritter mönstrade henne.

— Mätte det bara lyckas, sade han. Och nu framåt i Guds namn. Stå eller falla!

Ritter kastade en sista blick på miss Hallgreens vita ansikte. Ännu syntes icke tecken till liv i hennes drag.

Så öppnade han bakdörren, som ledde ut till den mörka korridoren. Anna följde honom. Då de kommo till cellen, måste han stödja henne ett ögonblick. Tanken på vad som nyss hänt henne här och vad som utan ringaste tvivel skulle fortsatt att hända, kom henne att vackla av ängslan och skräck.

— Mod bara, viskade han. Nu gäller det, nu eller aldrig. —

Han visste, att mrs Lodge inte gick till sängs förrän vid midnatt. Och han skulle ha gjort klokast i att vänta tills dess, om han icke haft reda på, att samtidigt som hon gick till sängs, släpptes den stora blodhunden Bull in till henne. Detta djur, som var särskilt dresserat på människor, var en fara för alla i pensionatet. Det hade ofelbart varit döden för en främling att närma sig mrs Lodge, när Bull var i rummet.

Då var det bättre att passa på, medan hon ännu var uppe.

Huvudsaken var att han kunde hinna att överraska henne, innan hon kom åt alarmklockan, ty då skulle de varit ohjälpligt förlorade.

Hon måste överraskas.

— Bäst att du stannar här i cellen, så hon icke misstänker något, sade han. Så snart passagen är klar, kommer jag och hämtar dig.

Han lade örat intill dörren, för att försöka uppfånga något misstänkt ljud. Men allt tycktes vara lugnt och stilla därinne i det lilla kabinetet.

Cellen låg i fullständigt mörker. Man kunde icke se handen framför sig.

Ritter tog upp nyckeln till dörren och vred om. Nu gällde det — nu eller aldrig. —

Just som han öppnade, fick han till sin fasa höra ett ilsket morrande. Blodet isades i hans ådror. Han kände blott allt för väl till det ljudet. Blodhunden var insläppt. Hade mrs Lodge redan

gått till sängs? Ja, då var allt förlorat, ty hunden skulle aldrig släppa igenom flickan. Sig själv var han mindre ängslig för. Bull och Ritter voro goda vänner.

Då dörren gick upp, kom hunden rusande med ett ilsket skall. Men han lugnade sig, så snart han kände igen mannen.

Rummet låg i full belysning. Ritter låste celldörren. Men troligen hade hunden redan fått upplukten på kvinnan därinnanför, ty han gjorde ilskna försök att öppna celldörren med tassarna.

Innanför kabinettet låg mrs Lodges sovrum. Hon måste således redan ha lagt sig. Egendomligt att ljuset brann i kabinettet. Det brukade annars vara släckt.

Just som Ritter gjorde dessa reflexioner öppnades dörren till sängkammaren och mrs Lodge kom ut i bara underkjolen.

Ritter ryggade till av förskräckelse, då han såg henne. I handen hade hon den lilla kassalådan, som hon brukade förvara i ett skåp i kabinettet. Den giriga megäran hade väl räknat sina pengar igen.

Ritter hade hört sägas, att det var hennes roligaste tidsfördriv.

Hon fick se honom och ryckte till.

— Vad vill ni så sent? Vet ni inte, att ingen får komma hit efter klockan tolv? frågade hon och hennes röst lät som ett enda mörlande.

Ritter stod för ett ögonblick som förstenad, ur stånd att få fram ett ord.

— Ni har väl aldrig några dumma planer i görningen? Vasa? Svava?

Som om hunden begripit sin matmors misstankar, började han morra på ett högst olycksbådande sätt.

Ritter kände sig kuslig. Inte att undra på förresten.

Han måste snabbt finna på ett skäl. Nu hade han det.

— Jag tog den nykomna med tillbaka till cellen. Det var som ni trodde, mrs. Hon bara spelade galen, den förb. apan.

— Där ser ni. Jag ser mer än tio andra. Men inte behöver ni komma den här vägen?

— Det är en ren olycka. Celldörren ut till korridoren har gått i baklås. Och som jag tänkte gå och avlösa Carter vid portarna, visste jag ingen annan utväg.

Hon såg på honom med sina två stickande ögon. — Såg på honom så han tyckte, att hon läste djupt nere i hans själ.

— Jaså, morrade hon. Det var orsaken. Men sådant får icke hända en gång till. Upprepa inte det mera! Då får ni ligga i cellen, ni också. Och så ge er iväg. Eller var det något mera, mumlade hon, medan hon öppnade dörren till kassaskåpet och satte in skrinet.

Hon stod med ryggen åt honom. Det var just ögonblicket. Det gällde att våga allt eller intet. Det hängde på sekunden. Han måste till varje pris oskadliggöra henne nu. Då denna tanke grep honom, glömde han i sekundens upphetsning bort hunden.

Han kunde nå henne med handen. Snabbt som blixten höjde han knytnäven och slog den gamla i golvet. Hon sjönk samman utan ett enda ljud.

Men i samma ögonblick hörde han ett hemskt skall.

Han vände sig om, tillräckligt lagom för att se den stora doggen komma rusande med spärrat gap, färdig att hugga sina tänder i Ritters strupe.

icke ett ögonblick förlorade han fattningen. Det var som om han sett ett odjur i människohamn komma emot sig. Just då hunden tog språnget emot honom, kastade Ritter sig med all sin kraft mot djuret, grep det med båda nävar kring strupen och kramade till med all sin kraft. Hundens ögon trängde ut ur sina hålor, tungan föll utanför käftarna. Med en duns föll djuret till golvet. Några krampaktiga ryckningar. Så var det slut.

Den store, starke mannen raglade åt sidan av den oerhörda själsspänningen.

Pannan klibbade av kallsvett. Han var nära att falla omkull. Men nej. Ännu var icke spelet vunnit. Med en kraftig viljeanstängning fick han åter herravälde över sig själv.

Han böjde sig ned, lyfte upp den avsvimmade mrs Lodge och bar in henne i sängkammaren. Med några repstumpar, som han fann i ett hörn, fjättade han henne säkert och lyfte henne sedan upp i sängen.

Hundkadavret bar han också in och kastade det bakom sängskärmen. Därpå gick han ut ur sovrummet och reglade dörren.

Nu var passagen klar. Han gick bort till cellen och öppnade dess dörr.

Ur mörkret kom Anna emot honom, skälvande i alla leder.

— All right, viskade han. Vägen är fri. Följ mig nu, men inte ett ljud får komma över dina läppar, förrän vi äro i säkerhet. Kom ihåg det. Ännu äro vi icke komna ut ur detta hemska näste.

— Fäll ner floret för säkerhets skull. Och nu gå vi.

Med en suck av obeskrivlig lättnad lämnade de mrs Lodges kabinett.

Då de kommo i närheten av utgången, sprang Ritter några meter före. Ingen dödlig varelse syntes till.

Var fanns då Carter, som skulle sköta vakten!

Han vinkade åt Anna.

— Skynda dig — fort — spring, viskade han.

Just då de kommo ut på gatan, uppenbarade sig Carter. Han kom rusande fram emot dem.

En ledig bil passerade. Ritter stoppade den, öppnade kupédörren, knuffade in Anna och hoppade själf efter.

— Varthän? frågade chauffören.

— Kör bara för brinnande livet, adressen får ni sedan. Då bilen försvann, såg Ritter, hur Carter höjde knytnäven mot honom. Det var i grevens tid, Ritter undrade emellertid, hur det var möjligt att man redan hunnit med att upptäcka hans och Annas nattliga flykt. Men bilen rusade framåt i den tysta natten. Snart vore de långt borta i en

annan stadsdel. Då stannade Eugen bilen, betalade och de två stego ur.

De befunno sig alldeles i närheten av nedgången till den underjordiska järnvägen.

De stego ned och löste biljett till närmaste förstad.

Först nu började spänningen ge efter. Reaktionen inträdde, nerverna slappnade till. Anna föll i sömn. Men Eugen höll sig vaken. Det var som om han ännu icke var riktigt säker om, att flykten lyckats, ty för var ny passagerare, som kom in, ryckte han omärkligt till.

Återigen var han på väg mot okända öden.... Men i sitt sällskap hade han henne, för vilken han hittills gjort sin största insats — sitt eget liv. Men han hade också tagit hem insatsen. »Tillsvidare», mumlade han. »Men vem vet huru länge.»

I "milliardärernas stad."

Det var ett hårt slag för Brita, när hon blev under rättad om, att hennes hem höll på att gå upp i lågor. Man dansade just »damernas vals», då nyheten nådde upp i societetssalongen.

Brita var en av de första, som skyndade till. Och hon var en av de djärvaste vid de fåfänga försöken att släcka de förhärjande lågorna. Ett par gånger om fattade hennes kläder eld. Det var dock hennes hem som nu gick upp i rök. Men vad som var ännu värre: hon blev till visshet övertygad om att mannen blivit innebränd.

Nu först kände hon, att hon trots allt älskade honom med en hustrus hela tillgivna kärlek — nu när helt visst allt var slut. Då han redan var ett kolnat lik, ett svart, stinkande, livlöst kadaver.

Hon vred händerna i förtvivlan. Om hon ändå stannat hemma, hade hon fått dö med honom. Den döden skulle hon inte fruktat. Hur hade han icke offrat sig för henne! Sitt namn, sitt anseende, allt... Han hade älskat henne helt och oegennyttigt. Och det var icke hans fel att denna kärlek på senare tiden blivit allt kyligare och kyligare — ja, att den var på väg att övergå i öppet hat. Det var

icke hans fel. Hennes fel var det. Men hon kunde icke skapa om sig, därför blev det så.

Längre fram på natten, då av den vackra villan i dalen blott återstod en enda rykande ruinhög, måste man med våld föra henne därifrån. Men först sedan hon övertygats om, att konsuln icke blivit innebränd. Men var befann han sig då? Ja, det var en gåta för de andra.

För Brita löstes ju gåtan påföljande morgon genom konsulns brev.

Hon bet läpparna samman. Hon svor sig själv den eden, att ingen, absolut ingen, skulle få reda på hur mannen omkommit.

Då hans lik ett par dagar senare flöt upp på vattnet nere vid bryggan, trodde också de andra, att gåtan var löst. Och Brita var nästan glad åt att tragedien offentligt löste sig så.

Men nu stod hon bokstavligen talat på bar backe. Hon hade icke mer än vad hon gick och stod i, däruppe på festen: en tunn baldräkt. Det var allt, jämte en samling fotos och några andra små tillhörigheter, som vid tillfället för olyckan funnos hemma hos en vänninna. Men detta var ju ingenting att leva på. Och hon kunde icke äta sig mätt med mindre människorna förbarmade sig över henne.

Man deltog allmänt i hennes stora sorg och olycka, ty Brita hade förstått att ställa sig väl med andra människor under den senare tiden av sitt äktenskap.

En av familjerna tog hand om henne. En insamling gjordes. Brita rördes till tårar av människor-

nas godhet. Hon fann, att de icke äro egoistiska alla. Medlidandet är en djup mänsklig känsla och den har hjälpsamheten i sin tjänst.

Men det smärtade Britas stolta natur att behöva taga emot allmosor.

När ett par veckor gått till ända, blev henne detta liv allt mer outhärdligt. Det var nu icke endast, att hon led av att vara föremål för andras barmhärtighet. I grund och botten hade hon ju så litet gemensamt med dessa snälla, välmenande människor. De och hon tillhörde två skilda världar.

En vacker dag var hon försvunnen. Ingen visste vart hon tagit vägen. Man gjorde efterforskningar. Förgäves. Det enda man visste var att hon tagit ut sitt prästbetyg. Det kunde prästen tala om.

Det gick en tid, så glömde man henne och hennes tragiska levnadssaga.

Men för de pengar, som man samlat in och givit henne, reste Brita med järnväg till Bergen, och därifrån tog hon en av norska Amerikaliniens båtar till New York.

Det var den enda utvägen för henne nu, tyckte hon. Hon hade fått en fullständig motvilja för gamla Sverige. Hon kände med sig, att om hon stannade kvar, skulle hon förr eller senare gå under. Och om hon skulle gå under i dyn, kunde det lika gärna ske i Amerika. Där skulle hon icke riskera att möta några gamla vänner, som glädde sig åt den glada Brita Ankers undergång. Nej, hellre då försöka en allvarlig dust med livet därute

i de stora möjligheternas gyllene — och förpestade land.

När Brita Harpen kom fram till New York, hade hon redan fått sig en anständig — ja, mycket anständig plats som kammarjungfru hos en filmfabrikantsfamilj.

Mr och mrs Nelson hade varit på en rekreationsresa i de norska fjällen. De reste med samma båt som Brita Harpen tillbaka igen.

Av en händelse kommo hon och mrs Nelson i beröring med varandra under resan.

Följden blev, att den före detta dansösen engagerades som kammarjungfru.

När Brita kom fram till New York, var hon således välbeställt hembiträde.

Slumpen hade jämnat vägen för henne på ett i sanning kuriöst sätt. Familjen Nelson bodde på Manhattan, i ett av de fashionablaste kvarteren.

Ett helt palats hade man till sitt eget förfogande.

När Brita skyndade omkring i de praktfulla gemaken — jäktad som en jakthund från arla till särila, såg hon mer än en gång i minnets ljus bilden av Eugen Ritters palats i Göteborg. I det palatset hade hon varit härskarinna. Här var hon slavinna.

En knappt märklig suck trängde upp ur hennes bröst. Hur hade icke allt förändrats! Mången gång undrade hon på fulla allvaret, om det var sina forna gärningars lön, som hon nu måste skörda. Brita började fundera.

Filmfabrikören förde stort hus. Och det kun-

de han ha råd till. Hans årsinkomster uppgingo till flera millioner dollars. I den firma, vars huvudsakliga ägare han var, tjänstgjorde ett flertal av U. S. A:s förnämsta filmstjärnor. »American Film C:o», som firman hette, var av relativt färskt ursprung. Mr Nelson hade skapat den av så gott som ingenting. Av en annan tjänare i marmorpalatset hade Brita fått till livs hans historia. Den var icke lång men så mycket mer innehållsrik.

Mr Nelson, som var irländare, hade som de flesta andra emigranter kommit till Amerika med två tomma händer.

Han hade först öppnat en liten saloon — krog — i närheten av Wall street. Den artade sig bra, tack vare hans unga hustru, en kreolska, som vid den tiden blott var ett par och tjugo år. Hon var då ett under av skönhet — men hon var också ett under av lättsinne. För hennes skull såg man ofta Wall streets största börsmatadorer i Nelsons lilla saloon. Tack vare hustruns fulländade skönhet tjänade Nelson pengar. Och för den sakens skull såg han mer än gärna genom fingrarna med mrs Doras lättsinne. Men så inträffade en händelse, som i en hast vände upp och ned på mr Nelsons framtidsperspektiv, sådana de hittills tecknat sig för den smarte irländaren.

Mrs Dora var ju rätt frikostig med sin gunst. Men bland dem, som köpte och betalte, var ett par yngre dollarmillionärer. Dessa icke blott köpte och betalte. Deras lek med den bedårande kreolskan övergick till passion av det vildaste slaget.

I flera månader spelade mrs Dora sitt dubbelspel. Hon lovade först den ene och sedan hans medtävlar om hennes gunst att låta skilja sig från sin man.

Till slut upptäcktes detta dubbelspel. Den ene av milliardärssönerna sköt ner den andre sent en kväll inne på krogen — sköt ner honom som en hund, då han kom in på krogen och överraskade mrs Dora på rivalens knä och tryckt mot hans bröst.

Polisen stängde genast krogen för mr Nelson, då det uppdagades, vem som var själva orsaken till morddramat. Irländaren förstängdes att så gott som genast lämna sin saloon. Dessutom förbjöds han att etablera någon dylik på annat ställe i staden, så länge hans hustru var honom behjälplig. Om han ville skiljas från henne, så mötte det emellertid inga hinder. Men mrs Dora hade ingen lust att skiljas från sin robuste irländare, även om hon fått en milliardär i stället. Mr Nelson hade denna lust i ännu mindre grad.

Och så begav det sig att paret köpte sig en liten biograf för de hopsparade krogpengarna.

Denna biograf var den första blygsamma grunden till den stora firman »American Film Co,» som nu var ett av de största företagen i sin bransch i hela Amerika.

Mr Nelson var således en selfmade man om någon.

Nå, denna historia om sitt husbondefolk hade den nya kammарjungfrun fått till livs. Brita kunde icke undgå att göra den reflexionen, att det fanns

vissa likheter mellan denne uppkomling och Eugen Ritter. Rent yttre voro de också jämförliga. Kämpar båda, stora och högväxta. Men mr Nelson var den förkroppsligade amerikanen, som kan hålla fast i millionerna, även då de hota att växa honom över huvudet. Det kunde icke Ritter. Det var hans stora fel. Och därför blev han också fattig. Brita undrade om icke oförmågan att vara guldets herre samtidigt med att rikedomarna växa är något typiskt svenskt.

Mr Nelson förstod i varje fall att öka sina skatter och föröka dem. Det luxuösa livet förslappade icke. Han var samma kalla och beräknande affärsman i alla väder. —

Det var långt ifrån hennes mening att gå som kammarjungfru för all tid. Hon hade teaterblodet i ådrorna. Hon hade funderat både hit och dit. Men så länge hon ej var bättre hemma i språk och förhållanden, tog hon hellre det säkra för det osäkra och stannade kvar.

En gång gav herrskapet en större middag för de mest ansedda bland de skådespelare och skåspelerskor, som voro i American Film C:os tjänst.

Middagen serverades ute i den stora parken bakom palatset. När man kom hit ut, var det som om man blivit förflyttad långt bort till något gammalt hög- aristokratiskt engelskt slott och dess environger. Knappt ett ljud från världsstadens brusande liv trängde hit. Och ändock låg denna park blott några meter från en av New Yorks mest bullrande avenyer.

Brita hjälpte i vardagslag aldrig till med något

slag av servering. Men denna gång måste hon deltaga i det bestyret. Ödet var elakt och ironiskt mot henne. Hon, den forna publikgunstlingen, måste finna sig uti att agera uppapperska och betjäna film-skådespelare. Men hon gjorde det med glatt mod. Dessa amerikaner voro av en helt annan ras än svenska skådespelare. De voro människor rätt och slätt. Naturliga och enkla i sitt uppträdande, trots flera av dem åtnjöto gage, som mången furste måste avundas dem.

Brita lade märke till, hur en av skådespelerskorna fixerade henne allt mer. Och till slut, då Brita efter middagen för en stund sysslolös bakom en sykomor observerade det otvungna, glada samkvämet mellan dessa herrar och damer, av vilka flera åtnjöto internationell ryktbarhet, kände hon ett lätt slag på sin skuldra.

Hon såg sig om i tanke att det var husets hovmästare, som ville henne något.

Men det var en av gästerna, en förtjusande ungdomsfilmstjärna. Brita fick sedan höra att det var den berömda Mary Pickford.

Utän några förklaringar om orsaken till sitt uppträdande, sade hon som den naturligaste sak i världen:

— Jag har lagt märke till er, miss. Jag tycker ni skulle passa till filmskådespelerska.

Brita förstod engelska ganska dåligt ännu. Den andra anade det och upprepade sina ord långsammare.

Då begrep Brita. Hennes ansikte färgades blodrött. Det var hennes innersta tankar just nu. Hon försökte svara så gott hon kunde.

Den andra förstod även hon så gott hon förmådde.

— Har ni aldrig haft lust att filma? frågade hon.

— Jo, svarade Brita.

— Jag ser på er, att ni är född till det yrket, sade hon. Ni skulle göra succès på den vita duken. Ja, det skulle ni. Och jag skall tala med mr Nelson, jag.

Brita anade mer än förstod, vad hon sade.

Samma kväll, när Brita blivit för sig själv, kunde hon icke hjälpa, att hon plockade fram sina gamla fotografier från den tid hon tjugat en stor del av svensk teaterpublik med sin dans. Hon hade flera hundra fotos i olika attityder från de mest vågade. Till och med av »miss Odora», haremsdamen, hade hon några halvt gulnade porträtt. Det var icke utan ett visst vemod hon betraktade dessa senare. De voro minnen från hennes första offentliga uppträdande. Vilken lång tidrymd mellan då och nu! Och vad hade hon icke gått igenom under denna tid!

Just som hon satt fördjupad i sina ömsom vemodsfulla, ömsom glada minnen, ringde klockan två gånger.

Det var mr Nelsons signal. Vad kunde han vilja för. något?

Hon skyndade iväg till hans våning. På vägen mötte hon honom.

— Det var jag som ringde, sade han. Följ med mig in i mitt arbetsrum.

Han gjorde helt om, Brita följde efter.

Då han satt sig tillrätta, sade han, betraktande henne skarpt:

— Har ni lust att filma?

— Ja, sade hon, det har jag.

— Mary Pickford påstår, att ni borde passa till det yrket.

I detsamma observerade Brita till sin blygsel och förvåning, att hon ännu höll i handen ett par kabinettfotos av sig själv som dansös. Porträtten voro från hennes glanstid vid Alléteatern i Göteborg.

Hon försökte så omärkligt som möjligt smussla dem under förklädet. Det retade henne att bli på detta högst kuriösa sätt upptäckt.

Men mr Nelson hade redan lagt märke till korten.

— Vad är det för historier ni har där, miss, sade han.

Hela hans ansikte var, tyckte Brita, ett enda stort frågetecken. Han glömde bort vad han förut talat om.

— Tag hit, sade han i kommandoton.

Brita lämnade korten ifrån sig.

Med av häpnad stigande intresse studerade han först fotografierna, sedan föremålet själv.

— Vad vill det här säga? Har ni varit vid teatern? Som dansös?

— Ja, det har jag, sade hon, med ett tonfall i rösten som om hon vore en för någon förbrytelse ertappad brottsling.

— Och detta har jag förut icke haft en aning om,

utropade mr Nelson. Vilken tillfällighet! Hade icke miss Pickford kommit till vår middag, och det var bra nära att hon icke kommit, hade jag alltjämt gått lika ovetande om ert verkliga yrke. Han studerade hennes utseende med en tränad kännares blick. Damn it, mumlade han, att jag icke haft så pass skarp blick, att jag kunnat se detta förut.

— Nå, sade han högt, de här korten och miss Pickfords omdöme tillsammans ha redan bestämt mig, om ni själv har lust. Från och med i morgon redan får ni börja deltaga i en inspelning, som försiggår uppe på vår försöksateljé vid 87:de gatan. Jag skall genast sätta mig i förbindelse med regissör Robertson. Och så får ni börja att ta språklektioner samtidigt. Till en början skall ni bo kvar i det rum, som ni nu har och ni får också behålla er lön som kammarjungfru under den tid som provinspelningen pågår. Efter den tiden kan vi se, om Mary Pickford har utsikt att få rätt i sitt påstående till mig i dag. Farväl..

Brita vandrade tillbaka till sitt rum som en sömnångerska. Hon hade icke ett ögonblick allvarligt funderat eller tänkt på vad den berömda filmskådespelerskan sagt. Och att hon haft korten i handen var ju snarare en ren olyckshändelse. Fördjupad i sina gamla minnen som hon var, när mr Nelsons klocka ringde, hade hon helt enkelt varit så distrahit, att hon glömt att lägga korten ifrån sig.

Nu hade således slumpen eller ödet, hur man vill kalla det, växlat in hennes levnad på ny bana. Och

som alla stora förändringar i en människas tillvaro — förändringar som vända allt gammalt upp och ned — hade även denna händelse kommit neddimpande som orsakad av en den mest vardagliga tillfällighet.

Men det är just de banala tillfälligheterna, som regera oss människor och bestämmer över vårt ve och väl.

Det visade sig snart nog att miss Pickford icke sett fel.

— Det grämer mig oerhört, sade mr Nelson en gång till regissör Robertson, att vi icke förr upptäckt den vackra svenskans talang. Jag ger mig tusan på att hon blir en stjärna med tiden.

Mr Nelson intresserade sig av denna anledning i alldeles särskild grad för miss Harper, som nu Brita kallade sig på programmen. Harper lät mera amerikanskt än Harpen, tyckte hon.

Det var således uteslutande ur affärssynpunkt, som mr Nelson följde Britas utveckling som film-skådespelerska. Han hade knappast tid för annat än sådant som kunde främja American Film C:o.

Brita var ju en begåvad kvinna. Jämsides med instuderingen av nya provroller däruppe i ateljén vid 87:de gatan bedrev hon sina språkstudier med all möjlig intensitet. Efter några månader var hon färdig både med språket och med sina prov på ateljén.

American Film C:o engagerade henne mot ett relativt lågt gage. Mr Nelson visste vad han gjorde. På det sättet sporrades unga förmågor fortare framåt.

Mrs Dora Nelson var vid denna tid en övermogen

matrona. Kreolskornas blomstringstid är ju lika kort som den är exotiskt yppig. Hon lockade inga milliardärer längre och förresten inga andra män heller.

Men hon hade istället blivit ohöljt svartsjuk fastän utan anledning. Mannen hade annat att tänka på än erotik och äventyr.

Så länge Brita var kammarjungfru, rätt och slätt, existerade hon icke för den stolta matronan. Men detta förhållande förändrades i ett slag, då mr Nelson bestämde, att Brita skulle utbilda sig för filmen. Mrs Doras svartsjuka sade henne att Brita var mannens nyaste föremål. Varför skulle han annars göra sig besvär med att kosta på henne utbildning. Hon fick bo gratis och äta gratis i marmorpalatset. Och dessutom skulle hon ha sin lön som kammarjungfru. För mrs Nelson var saken klar. Brita var mannens nyaste älskarinna, som han på detta sätt ville fostra upp. Vem vet, vad han hade för planer? Kanske tänkte han gifta sig med henne en vacker dag, sedan han på ett eller annat vis gjort sig av med sin hustru, som troget stått på hans sida i alla väder.

Hon hade allt varit bra dum ändå, som icke tagit någon av de många rikemanssönerna den gången hon ännu var ung och fager och kunde göra karlar galna. Nu var det försent. Nu måste man värja sina lagliga rättigheter i stället kanske — ja, det var livets gång.

Brita kunde till en början icke förstå orsaken till mrs Nelsons förändrade sätt mot henne. Hon be-

grep först, då hon en gång satt inne i mr Nelsons arbetsrum och berättade för honom om sina teaterminnen, från gamla Sverige och livet där.

Utan den minsta baktanke sutto de två ganska nära varandra och mr Nelson lutade sig fram mot henne för att bättre kunna uppfatta hennes brutna dialekt.

I det samma kommer mrs Dora inrusande som en furie. Hennes svarta ögon, som hon ömsom riktade på mannen, ömsom på Brita, blixtrade av vrede.

Hon hade ställt sig mitt på golvet, med händerna på de massiva höfterna.

Hennes vrede var så intensiv, att läpparna först konvulsiviskt rörde sig utan att mäka få fram ett ljud. Men i mungiporna lyste fradgan vit.

Slutligen kom det stötvis, och vänd mot Brita sade hon:

— Ni — är — en — hynda — en — eländig — hona — ni — har — nu — förfört — min — man — länge — nog. —

Då reste sig mr Nelson sakta upp.

Han tog henne i armarna, till synes milt. Men Brita såg, att han klämde till med sina stora nävar, så mrs Doras ansikte förvreds av smärta. På detta sätt sköt han henne långsamt ut ur rummet, och reglade dörren. Därpå sade han till Brita:

— Ni förstår, inte sant?

Brita nickade, hon förstod.

— Well, sade han. Bäst för er om ni flyttar redan i kväll, annars vet man icke vad som kan hända. Och jag kan ju icke vara till hands jämt.

Han ringde upp ett i närheten liggande hotell. Och så var den saken klar. Strax därpå hördes häftiga bultande på dörren till arbetsrummet.

— Ingen fara, sade han lugnt. Det är blott min hustru. Bäst att ni går den andra vägen till ert rum, och plockar ner edra tillhörigheter med samma. Och gå sedan raka vägen till hotellet. Jag skall ställa om att edra effekter komma efter.

Brita gjorde skyndsamt som mr Nelson sade.

Några minuter senare stod hon vid fönstret i sitt nya rum på Michigan hotel och stirrade ner på asfalten. Människorna där nere sågo ut som kryp, som hasade sig fram på små stumpar till ben. Hon hade aldrig bott så högt upp till väders förut. Men så hade hisspojken också stannat sin elevators först vid 29:de våningen.

Nu var hon visserligen lyckligt och väl ifrån mrs Doras svartsjuka. Men intuitivt anade hon, att deras mellanhavande icke var slut därmed.

Hennes onda aningar slogo icke fel, även om det dröjde en tid.

Det var en sen sommarkväll, rätt sent förresten. Brita hade för första gången under sin vistelse i New York varit tillsammans med svenskar och ätit svensk mat på en svensk restaurang. Brita var i en ypperlig stämning. Det hade varit precis som i gamla goda tiden där hemma, då hon ännu glänst som den firade dansösen Brita Anker. Ja, hon kände det nu, då hon åkte upp med elevatoren, som om hon rent av kommit från någon gladare supé på Terrasse Hôtel därhemma i Göteborg.

Just som hon vred om nyckeln till sitt rum, var det som om en främmande röst viskat: »Gå inte in». Men Brita öppnade dörren och gick in. Hon hade jämt och nätt hunnit stänga den förrän — mrs Dora Nelson reser sig upp från ett hörn av rummet och kommer emot henne. Hennes ögon spruta formligen eld och hela den väldiga gestalten med de hängande bröstet under sidenblusen skälver av raseri.

Brita stannar som förstenad.

Vad vill då detta säga? Men hon hann icke med att fråga.

Med ett par snabba språng var kreolskan alldeles inpå henne.

Brita har icke lagt märke till, att hon haft den ena handen gömd bakom ryggen. Nu för hon blixtnabbt upp den i höjd med Britas bröst och stöter till. Mera av skrämsel än av smärta faller Brita till golvet, medan blodet varmt och rött sprutar ur såret.

Men mrs Dora Nelson skyndar brådskande ut.

I nästa minut ringer Brita på klockan, och då betjäningen kommer in, finner de henne badande i sitt blod.

Läkaren hämtas från våningen intill, och ambulansen kommer.

Ingen fara för livet. Oerhörd blodförlust. Såret åstadkommet med en silverdolk, konstaterade läkaren.

Vapnet hade träffat strax ovanför bröstet. En fenomenal tur bara.

Fjorton dagar senare var Brita återställd.

Mrs Nelson internerades tills vidare såsom samhällsfarlig.

Men Brita hade fått en väldig gratisreklam för sitt namn som filmskådespelerska.

Tidningarna hade jätterubriker om den unga »svenska filmstjärnan», som knappt någon hört talas om förut. Man gjorde spaltlånga sensationshistorier om mordförsöket och orsakerna därtill. Så gott som alltihop var lögn, men det betydde mindre.

Nu var hennes namn känt och hennes porträtt hade varenda New Yorkstidning haft inne. När någon tid senare en av American Film Co:s biografer hade premiär på ett stycke, där Brita spelade en liten biroll, var lokalen full av folk kväll efter kväll. Mr Nelson gnuggade händerna. Det var en snabb karriär. Att han själv genom morddramat blivit skamfilad en smula, bekom icke den smarte filmkungen det ringaste.

Och vad som var ännu bättre, Brita Harper skulle bli innehavarinna av huvudrollen i det stora vildvästdramat, som American Film om någon tid skulle spela in långt därborta i Klippiga bergens ödemarker och raviner.

Hon var som född för den uppgiften.

F E M T O N D E K A P I T L E T.

Vägarna mötas.

Ritter hade aldrig förr i hela sitt liv känt sig till den grad hjälplös som dagarna närmast efter flykten från mrs Lodges pensionat.

Den lilla summa i reda penningar han lyckats få med sig var snart förbrukad. Och vad skulle han och Anna leva av, om de icke lyckades få något.

De hade så småningom kommit allt längre bort från storstaden, men de vågade sig fram först under natten, ty Ritter anade att mrs Lodge sänt ut en hel liten trupp av privatdetektiver för att få rymmarna fast. Och blevo de en gång fast, väntade dem helt säkert ett grymt öde. Ritter var mindre orolig för sig själv. All hans möda och alla hans tankar gingo ut på att få sin älskade i säkerhet först och främst.

En gång voro de nära att bli infångade av ett par av mrs Lodges utskickade. Ritter hade fått tillfälligt arbete hos en trädgårdsmästare. Anna var vid tillfället sjuk. Trädgårdsmästaren hade hyst in dem i en uthusbyggnad. Och där på det tilltrampade jordgolvet hade de rätt sitt fattiga viloläger. Just som Eugen går ute på fältet och arbetar får han se två män komma fram till den gamle trädgårdsmästaren.

En ond aning säger Ritter att just dessa män äro ett par av de spårhundar Mrs Lodge sänt ut efter honom och Anna.

Han får sin aning bekräftad av den gamle trädgårdsmästaren, som ropar tvärs över fältet till honom: »Skynda dig hem till mor, hon vill dig något». Ritter hade förut talt om för honom vem han var och man hade då kommit överens om, att om någon fara hotade, skulle just de där orden »Skynda dig hem» o. s. v. vara en sorts varnings-signal.

Ritter skyndade sig också iväg allt vad tygen höllo för att sätta Anna och sig själv i säkerhet. Det fanns nämligen en källare under det ovan omtalade uthuset. Och dit kom man genom en fallucka. Det var i grevens tid. Just som Anna och han försvunno ned genom denna, öppnades ytterdörren och de båda männen kommo snokande.

Då de icke sågo till någon därinne, begåvo de sig iväg igen.

Men nu ville icke trädgårdsmästaren hysa de båda flyktingarna längre.

De måste åter ut på vandring.

Pengarna voro för länge sedan slut. De fingo ta sig fram bäst de kunde.

En dag fick Ritter se ett upprop på en affisch. Det var det stora bolaget American Film Co., som sökte hundratals statister för en äventyrsfilm, som skulle inspelas i själva vildmarken, på Rocky Mountains eller Klippiga bergen.

Slumpen fogade det så att en av firmans agen-

ter befann sig på värvning i den lilla stad Ritter och Anna just då uppehöll sig uti. Och då Ritter steg in i stadens enda biograf för att möjligen där få reda på vart han skulle vända sig för att bli antagen som statist, var värvaren ifråga just där. Det var tur. Såväl Anna som Eugen engagerades på stående fot och agenten var nog vänlig att ge dem ett litet förskott för några dagar. Påföljande vecka församlades hela filmtruppen just till denna lilla stad, ty härifrån skulle starten ske upp till bergen. Det var en brokig skara av allehanda löst folk, som av bolaget så småningom hittransporterades.

På bestämd tid rullade extratåget fram, som skulle föra dem alla ut i vildmarken.

Efter 48 timmars resa var sällskapet framme vid bestämmelseorten och inspelningen tog genast sin början. Till statisternas skydd nattetid hade man låtit uppföra små tältbyggnader och utspisningen försiggick från kokvagnar. Allt var på förhand uträknat och beräknat.

Pjesen, som man nu skulle spela in, var en äventyrsfilm i fem akter. I första akten ser man en nybyggarhydda på en sluttning. Mannen och hustru ha nyss kommit i ordning med sin nyodling. Allt är frid och gamman. I andra akten ett förbrytarläger, i ödemarken. Här får en del av statisterna medverka. Man dricker och för ett vilt liv, med kniv och — kvinnor.

Tredje akten beger sig bandet ut på plundringar.

I fjärde ser man det komma fram till den ensliga nybyggarfarmen för att stjäla och sätta eld på huset, sedan invånarna mördats och allt användbart stulits. Men här kommer dramats spännande moment. En av skurkarne, en jätte, blir förälskad i nybyggarens unga, vackra hustru.

Han beslutar att rädda henne strax före attacken. Men just då han i nattens mörker skyndar ut med kvinnan, blir han upptäckt av de sina.

Han hinner emellertid upp på hästryggen med sin skatt. »Förrädare», hör han de andra ropa i natten, så det ger tusenfaldigt eko mot klipporna, och skotten knalla.

Men i rasande fart rusar fullblodshingsten fram med sin börda.

I ett nu störtar djuret.

Efter oerhörda mödor och ansträngningar lyckas de äntligen rädda sig undan förföljarna. Femte akten utspelas några år senare. Sedan man fått reda på att kvinnans förre man blivit mördad av bovarna ger hon sin hand och sitt hjärta åt räddaren och så slutar det hela lika fridfullt som det börjat.

Huvudrollen, den unga hustrun, skulle spelas av den nyupptäckta filmstjärnan miss Harper. Men då man ej kunde få fatt på någon tillräckligt stark och uthållig skådespelare för bovens-räddarens roll, — ty denna fordrade oerhörda kroppskrafter — måste regissören söka ut ett lämpligt objekt bland statisterna.

Valet föll på Eugen Ritter.

Det skulle bli han som fick försöka sig på det kraftprovet. Anna fick spela en glädjeflickas statistroll bland rövarna i andra akten. Det var allt vad hon hade att göra.

Eugen hade aldrig ägnat en tanke åt vem filmstjärnan miss Harper kunde vara.

Men döm om hans häpnad, då han såg, vem hon var! Han trodde sig först se en uppenbarelse, så lik var Brita sig alltjämt. Lika ung, lika vacker, lika fräsch.

Hon kände däremot icke igen honom, ty Eugen hade låtit växa helskägg och såg väl för övrigt ut på ett helt annat sätt än då hon varit hans älskarinna. Men han kunde inte tåga en sekund, sedan den första förvåningen lagt sig. Först stirrade hon en lång stund. Han läste i hennes ögon tvivel.

— Är det sant, är det verkligen du, Eugen, sade hon på svenska.

— Ja, svarade han, det är jag.

— Och vi skulle åter en gång träffas.

— Åter en gång, Brita.

— Och här i en annan världsdal, långt borta i vildmarken och till på köpet under dessa säregna förhållanden.

— Men du går mot höjderna, Brita. Du är redan en berömd filmstjärna. Snart skall hela världen tala om dig. Hans huvud sjönk ner mot hans bröst.

— Vi veta ingenting, förrän vi skall till att dö, sade hon.

Han kände icke igen hennes sätt. Det hade kom-

mit allvar och vilja mer än förr i dessa klassiskt rena drag, som en gång blott velat avspegla nöjena och flärden.—

Sedan den första överraskningen lagt sig, började de berätta för varann, vad som hänt dem, sedan hon skänkt honom den sista natten i palatset på Johanneberg.

Livet har icke sparat någon av dem. Mångmillionärens saga var förintad, förbi. Hans älskarinna hade också fått känna på livets vedermödor.

De berättade allt för varandra.

Och så måste Eugen hämta fram Anna. Brita kände igen henne. Hon hade ju sett henne hos konsuln. Ja, det erinrade hon sig.

— Aldrig kunde jag då ana, att du och Eugen skulle bli ett par. — Nej, aldrig anade jag det. Ja, livet är underbart.

Och Brita fick hela historien om bordellen och Annas räddning därifrån till livs. Och först nu berättade Anna, hur hon kommit i de vita slavhandlarnas händer. Eugen hade själv icke lyckats förmå henne därtill förut. Men nu gjorde hon det. Det var som om åsynen av Brita, som hon också kände igen, öppnat hennes hjärta. Hon såg ju, att Eugen icke älskade denna kvinna; hon förstod med sin kvinnliga instinkt, att denna blott tillfredsställt hans lusta en gång. Det var misstanken om att Eugen alltjämt älskade Brita, som hittills alltjämt gjort henne förstämd.

Men när Brita spontant lade Annas hand i Eugens och sade:

— Ni passa precis för varann och ni ska bli lyckliga också, då voro i ett nu alla moln försvunna från Annas panna. Hennes själ jublade — mitt ute i ödemarken, fjärran från hemlandets strand.

— — —

En månad tog inspelningen av filmen. Eugen gick bättre i land med sin uppgift än han själv vågade tro.

Han blev tillerkänd en extra belöning av 2000 dollars från bolaget... Kvällen före uppbrottet hade Brita inbjudit Eugen och Anna till sig i sin eleganta Pullmanvagn.

— Vet ni, varför jag bjudit er hit, sade hon? Jo, jag ville fira er förlovning.

Eugen och Anna sågo ut som levande frågetecken.

— Vad menar du? sade Eugen.

— Att ni ska förlova er i kväll hos mig.

Och i morgon reser ni direkt till New York. Jag skall telegrafera till »Stockholm» och beställa biljetter. Den går omedelbart efter er framkomst. Biljetterna kosta ingenting, dom får ni av mig och så den här lilla minnespengen. Det var en check på 5000 dollars — Britas halva gage, som hon tagit upp i förskott.

Eugen stod fullständigt stum. Han kunde icke få fram ett ord.

Brita fortsatte:

— När ni kommer hem till Sverige, vill jag att ni köper en gård för de här pengarna och jag önskar, att ni måtte bli lyckliga. Det är allt. Ser du, Eu-

gen, jag vet att du är född att vända torvan och att skörda säden på den.

— Men — men vad menar du med pengarna, sade han, darrande av rörelse.

— Det är bara en liten ringa avbetalning till dig på den stora summa, som jag kostat dig en gång. Nu först är mitt samvete lugnare, ty jag vet, att ni skola använda mina pengar rätt.

Då reste Eugen Ritter sig upp, med tårar i ögonen. Nästan omedvetet bredde han ut sina armar mot henne och slöt henne i sin famn. Deras läppar möttes för sista gången i en kort kyss.

Och så skildes Eugen Ritter från sin forna älskarinna, skildes för att aldrig mer återse henne.

Men hon filmar alltjämt. Hennes ära och berömmelse växa. —

En vacker dag gifter hon sig nog med mr Nelson.

* * *

En månad senare sitter Anna och Eugen Ritter i Ängslyckans storstuga hemma i Vinnarp.

Annas far är död. Blott modern och Helga, den äldre systemen, finnas kvar av familjen, förutom Anna förstås.

— Då är vi således överens om köpet, mor, säger Eugen och räcker ut handen.

— Det är vi, säger den gamla och fattar den.

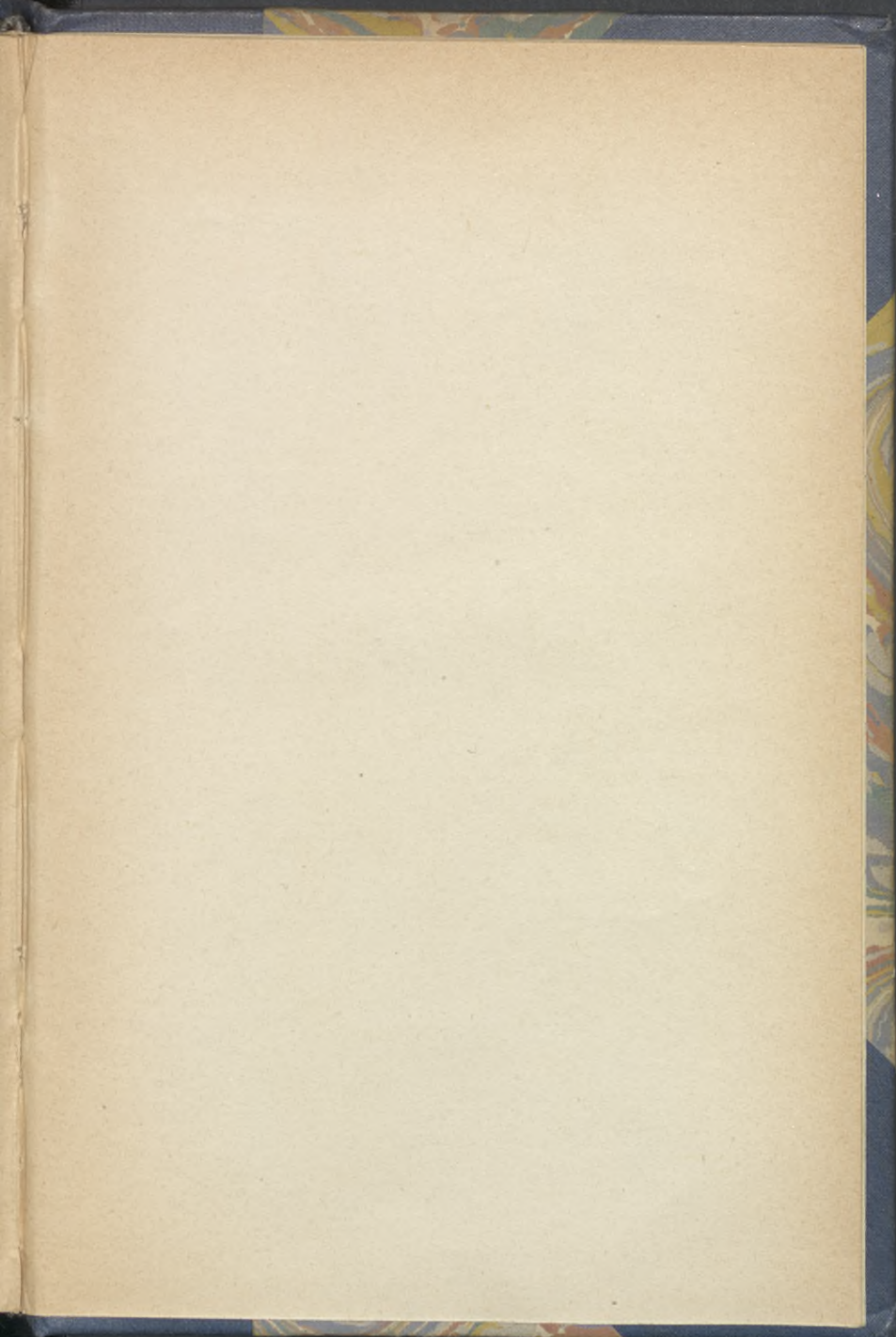
— Och här är pengarna, tillägger han och placerar en sedelpacke på bordet.

Just då dansar en lekande liten solstråle in i rummet och stannar på sedelpacken.

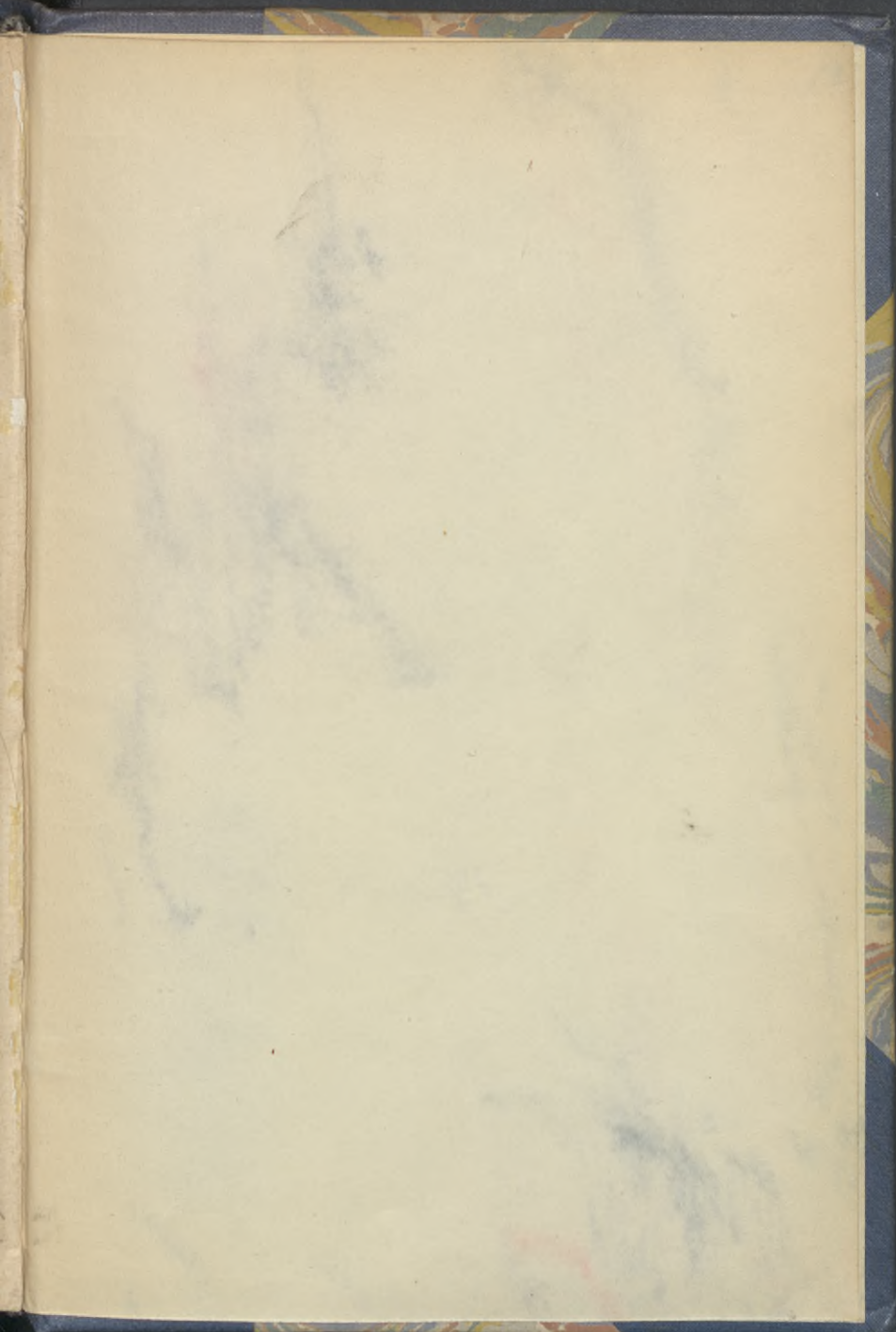
Det är precis som om han hade lust att säga »välkomna hem — och lycka till!»

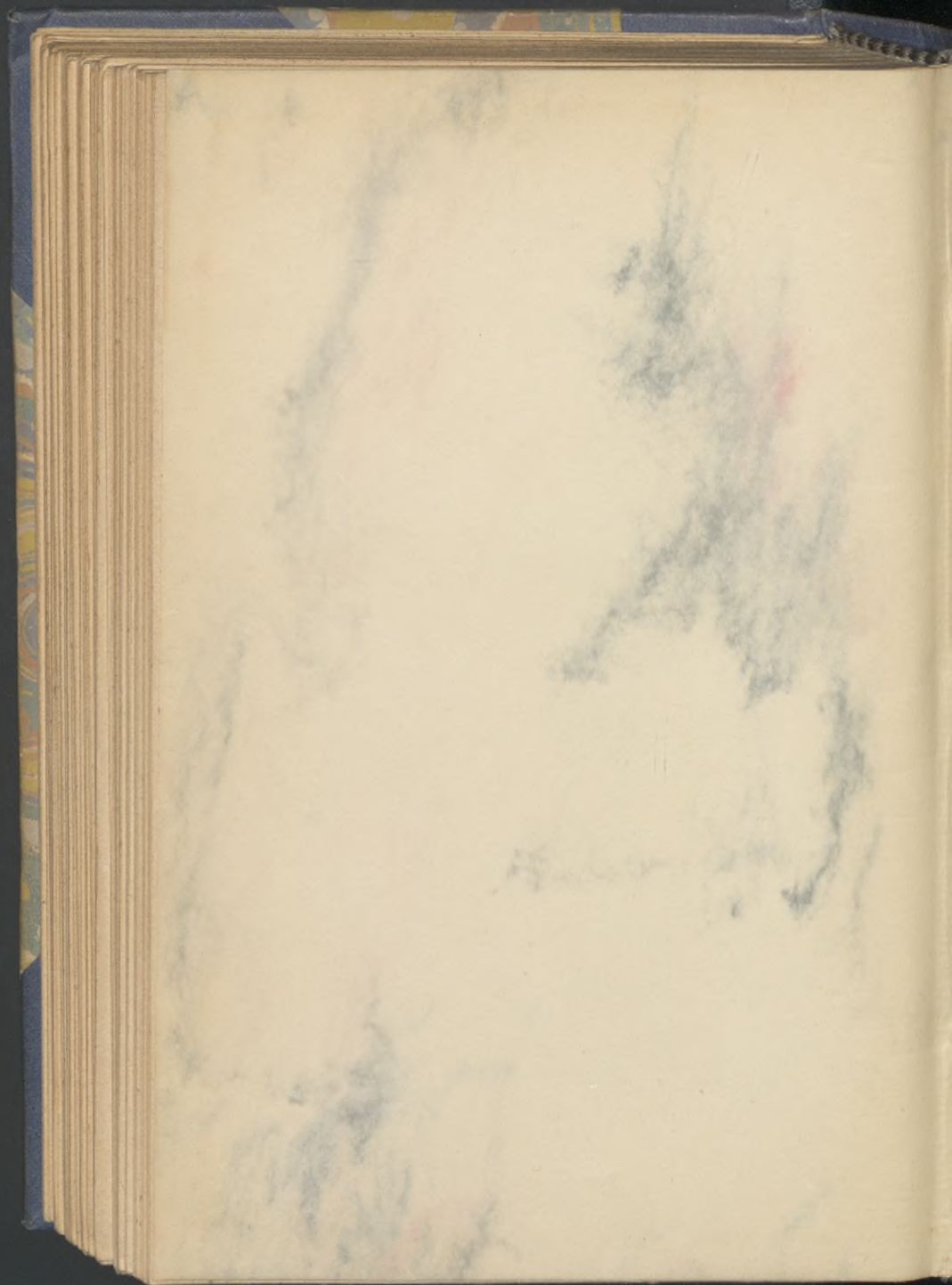
KAPITBLINNEHÅLL.

	Sid.
En maskeradnatt	5
Jobbaren-millionären	33
Hans älskarinna	49
På Terrasse Hôtel	72
Konsul Harpen	100
Rikedomens sötma och galla	141
Anna Karlsdotter	171
Nöjernas virveldans	212
Kraschen	230
»Vitare än snö»	257
En orm i kvinnohamn	266
Nya vägar	307
Bordellvaktmästaren	334
I milliardärernas stad	362
Vägarna mötas	380

1894
Chick

6000347494

Göteborgs universitetsbibliotek

